Mgr Johannes de [illegible] [illegible]

715.

N. Inv. 715.

[illegible] quo opus sit [illegible] [illegible]

necessarium p°

1070

1

i. anima

Omnes homines natura scire desiderant. Sensus visus multas rerum differentias nobis demonstrat. Hominum genus arte et rationibus vivunt. Sicut ait Polus, experientia artem fecit, inexperientia vero casum. Experimentum est singularium, ars vero universalium cognitio, et omnes operationes sunt circa singularia, quia medicus non sanat hominem nisi per accidens, sed sanat Socratem vel Platonem vel aliquem hominem in particulari. Artifices et sapientiores expertis et architectores manuali artifice. Signum scientis est posse docere. Conceditur que prius arte invenientem vel quemcumque sensum ab omnibus admirari, non solum propter aliquam inventorum utilitatem, sed tamquam sapientem et ab aliis differentem. Scientias quorum sunt ad usum non sunt sapientiores [illegible] et honorabiliores sunt hiis quorum ad [illegible] sunt. Sapientia est scientia primarum et altissimarum causarum. Ad sapientem pertinet scire omnia in universali et scire difficilia et illa scientia certiore aliis, et scire verius et causas cognoscere, et hec scientia que sui ipsius tamen est causa, et non alterius, et hec scientia que ordinat alias et sibi servientes. Sapientis non ordinari sed ordinare, et sapientis est regere et non regi, hominem solum docere que alias desinit. Sicut hec maxime sunt universalia difficilia sunt omnibus ad cognoscendum, que a sensibus sunt remotissima. Scientia est bona remanens, vel nuncupatur optimum omnium. Sapientia i. methaphisica non est scientia practica, sed est scientia speculativa, quia ipsa nulla usu est. Sed ipsa fugat ignorantiam solum. Propter admirari homines et nunc et primo ceperunt philosophari. Philomitos idem est quod fabularum amator, et est aliqualiter philosophus, quia fabula ex miris constituitur. Sentientes philosophi, aquisitas necessariis vite, inceperunt querere philosophiam. Qui dubitat et admiratur ignorare videtur. Homo liber dicitur qui sui ipsius et non alterius est. Huius non est natura humana ancilla, secundum Symonidem. Solus deus hunc honorem, i. sapientiam sive methaphisicam, divinum non invidiam habet. Mouetur

poete. Nulla scientia melior et honorabilior methaphisica, quia ipsa est maxime divina, tum quia de deo est, tum quia vel deus solus vel maxime deus eam habet. Unde necessariores quidem omnes sunt, dignior vero nulla. Et deus videtur omnibus esse causa et principium. Quare unumquodque scire arbitramur cum primam causam sciamus et principia. Quot sunt causae, scilicet materialis, formalis, finalis et efficiens.

Accidentium necesse est i. et cum sunt nichil est subiectum. Vel alia sunt, materia est secundum formam omnino, ut volunt, et particulares. Secundum aliquos forma vel ratio et materia recipit illas formas usque ad individualia. Opus non est formam sed est quod generatum est materia et forma, et forma non est causa nisi in actu.

Sicut se habet oculus noctua ad lumen solis vel diei, sic se habet intellectus noster ad manifestissima nature, i. ad deum et ad formas separatas, et ad alias naturas. Non solum hiis dicere gratiam iustum est, quorum opinionibus aliquis communicavit, sed et hiis qui superficietenus enunciaverunt, quia hii et coexercuerunt ad habitum, i. ad nostrum intellectum. Causa est quod dicimus philosophia scientia veritatis. Speculative vero finis est speculatio et veritas, practice vero opus. Unumquodque maxime est aliquod secundum quod et aliis ut sit tale, i. maxime est tale, ut ignis, quia est causa caloris in aliis maxime est calidus. Illud quod est causa quare aliis sunt est maxime verissimum. Sicut unumquodque se habet ad entitatem, sic se habet ad veritatem. In nullo genere causarum contingit ire in infinitum, sed est devenire ad aliquam que est prima et est genere. Unde contingit devenire ad primum efficiens, ad primum finem, primam materiam et primam formam, et sic est de posteriori. Generatio unius est corruptio alterius et econverso. Generatio est medium inter esse et non esse. Dupliciter aliquid fit ex alio, ut fit vir ex puero, vel fit vir ex aliquo dicto, quia post puerum fit vir, et post aliquid dictum, ut sit ex aere diei, fit agon, et ut completum ex incompleto. Impossibile est primum esse, ex quo fit generatio s. materia prima corruptibilium. Qui infinitum faciunt latent naturam boni auferentes. Existimant quod finis est bonum et intellectum habens agens sic naturale sive intellectuale ab

mtn^oe fib. absolut^e Inst^tu no e
sale Quidq^a mettas mtlli^t. i^d z sim
tu In oi eo q moue^t. mte z mt^re
m. tez Dut sac^e putatur au ars
rpits zgnoui^m^d studiosos z^nt. b
zsac^e^m m entibz Sid zsaciu^s sc
dignum^z dia. zsactu sc noctus
e Buttta oi h^tt. q zsactu leges
ondut. m qbz fabulat^io z qualita
mgs valet bi^te. qp zsue^z absen
du z sil querere sattz z mo^r sci di
Eritis zplensio. no z mpolis imitas
rebz. z h^e io z. q hemus nos desi
deru natle ad scien vit^e m Nichil
z ocioso e nil Jam^n se hz m sall
p^d itunue in domibz. q ntus izgotti
mz axples assilat mm mt^n. mt^do suas
sepitas ocio vestalois no inuit m
posster h diffi^tem Null^s pse pt i
veire artes specult. l' pu^e tas. z ma^ior
pte. q no zplere^z m zplementu l' m
ucamitu pois ad speagtem. z si q or
no fuiss. z^no no est [illegible] at z
mg digna m e z vite. q oimtt en
at stitu. q oimtt acquirut eo. i. vite
z bonez aprint at Qui deserit sicz
deseruit^t oe bonu. z nichil peprit
Consuetudo audiendi apologos et fabulas
mitigam impedimentu m qbz^oe oi^tis spes
loyac z qdam alis vit^e m omibz bons
z b mo^s od^di m vnitap satt
Obitacois solute z o^ltis m qsico
Ignorantis nodu no z solue
vi tem quentes sit du^oe. sites sut
iq^rnt^bz v oretis. qbz ure az. In mo
bilibz n^e z moues n^e z fib. fib
z bonu ue sc [illegible] dicat istu sic
q sat ve assue. q q sat neg ue
[illegible] vi. vnit z diffi^o Ens z vnu
no sc gnt Due no sc zo vom
gnis No ztint^t pmc bonu pt
hnt bonu. l' i^te paruz Vnu
no. z sing^are. m ich deunt Dmo
theologi qui antiq^i fuunt. q^i. d
stacbat [illegible] z dicebat i
e mor^ta. q gustauerunt nectar z
manna. i^t [illegible] i mor^ta q no gustaut
[illegible] tn h^e no z vm Ebnit [illegible]
agat abo Corplm z [illegible]
sc eade pr^io Impole z [illegible] q
no ente [illegible]
Vi nesit q^tu queat nesc q^m

Mathe^ca [illegible] titus

nu e vnu z synon [illegible]

m cael^t Simb e melior oibz alis
Vnu no z syno^m au pte
Hic sunt. i. meth^ca zsideat es
sedm q ens. z ptes z pri^n eius
b q ens Ens d^r mltas mois. n
equioe. h b attribu^e oim ad vnu
i. analoyce Vbi z pimu ens ex
quo oi ali^a dependet Ens z vnu
zutuun^z Vde z ho z vn^s ho Et
de sc. que eade zsit^e zuturn^r. z
ead corp^e copim. Eiusde sac z
zsiderare oppoi^n. i. opposita eade z
disciplina Vlegat^o z puat^o dunt.
q neg^o z vno modo dicat m sbo ap
to nato ad id^e Circa ide genus
v sat^z meth^ca. dyalec^a z sophis^ta. sz
pu^m m aliqua sat dz e notiss^m
mest pima dignitas z de qlz esse
affo^a ut neg^o de nullo sit Qui ne
gt loquela perit loquela Qui
n vnu intellit n mtll^t Qd no
vnu sat. n^t dist Vn oe ait q
vr e vm | z q apz | z vm | Item
no pt pe ali^z hre Mouens nat^e
sub z moto zcanis. no z zcanis.
n m q^a ambo [illegible] z^o Vnu tm
vsum ad vnu Condic^o z oppo^c.
cau^s p se. no z mediu pacto q
sc nom. z diffio
Ab uco e equoci. vt am^iia [illegible]
z nom sons pta attributa vni
z z mo^n mt equoce z om^ni. i. ano
logice Omia que attribuu^r sani. vt
attribuu^r oim fini. vt oi sanit. sano.
q z m ali. ut vni agenti. vt oi me
dicamina nata ad arte medicie. vl
vni subz. vt. ix. predicta. pmo. sic Ide
vult arist^o Opaciu d^r sam. eo q z
huat sam^tez Vnit sait z ue tm
vm^s vniuoca sz e z bn vn^s ano
logi Quiete^re [illegible] sattz sit
au lege Quitena putant q ide
esz vm q zuti^z au ente z q z
pr^m nuq. q no e vm. q mltu
dunt zptes no e vmt l' ens q
[illegible] dissom b' addita sz e ans z
vnt q sut [illegible] Sophista m
ndit se vider phm. vt acquirat glo
riaz. l' aqu^i [illegible] Sz phs tm
mtnt vetez D^r negauit pmu
pri^n. s. q zdictoi no stat sil. mpole
est cu philo^ia [illegible] q sc [illegible] diffi^o

2^a m^ct

2^a e ale^a

hc vni z cuiq bz no in indiuiduis
Ut mors d(icitu)r causa q(uia) p(ri)u(atio) q(ue)
omnis ee est p(ro)pria [illegible] z p(ri)mu
idem est q(uia) omne p(ri)m(u)m e p(ri)mu [illegible]
est ee s. efficiens z [illegible] b(ene) inuite
pnt ee ac vt [illegible] e ca [illegible]tis
z eq(ui)uo [illegible] se alr [illegible] opp(osi)tor(um) e
ca. s(ecun)d(u)m gubernator q(uia) sui p(rese)ncia e ca
salutis nauis. Et q(uia) sui absen(cia) e
ca p(er)dicio(n)is eiusdem. Finis e opti(mu)m
vel Causa s(ecun)d(u)m actu(m) (et) effc(tu)s sil(iter)
st. z no st. Ca z effc(tu)s dnt se [illegible]
ap(ro)p(ri)ata [illegible] o(mn)i leg(itim)e stabilem est
aliquid [illegible] d(icitu)r vno(mod)o sn quo no
pt ee ad. vt ab no pt viue sn
cibo. 2o sn quo no pt bn ee. vt
viuere sn vestib(us). 3o idem q(uia) violen-
tu(m). vt cu d(icitu)r oib(us) reb(us) nec violenta
e [illegible]. 4to mo d(icitu)r n(ecessa)rium. q(uia) no [illegible]
se al(ite)r h(abe)re. Cont(inuum) e cui(us) motus e
vn(us). Ea(dem) n(umer)o st quor(um) m(ateri)a vna
e Ea(dem) sp(eci)e st quor(um) for(ma) z vna
Ens e du(plex). s. p(er) se z p(er) accns Ens
p(er) accns z. qn vnu accns d(icitu)r de a(lio)
vt albu z musicu. vt accns de s(ub)(iect)o
vt h(omin)o z musicus. l' s(ub)(iectu)m de acci(dent)e. vt
musicus z h(omin)o Ens p(er) se vno(mod)o sig(nifica)t
x. p(re)dicam(en)ta. 2o sig(nifica)t v(er)itate(m) vni(us) cop(ule)
Ex multis r(ati)onib(us) [illegible] st diuisa. l' vox
vt res Vnu in s(ub)sta(n)cia facit idem. vnu
in q(ua)ntitate eq(ua)le. vnu in q(ua)l(ita)te simile [illegible]
us e q(uia) p(ri)mo pri(ncipi)o app(ro)pinquus e [illegible]
[illegible] z p(ro)p(ri)a ad inuice(m) se r(e)spiciu(n)t
vn [illegible] poten(cie) passiue co(n)nu(m)e(r)at [illegible]
z eq(ui)uo. Quantu(m) z q(uia) z du(m) [illegible] p(ar)tes
que [illegible] quar(um) vtr(um)q(ue) z h(abe)t [illegible]
Perfectu(m) e. c(uius) q(ua)n(tum) e. et z du(plex). s. p(er)-
fectu(m) simpl(iciter) ex q(uo) [illegible] z h(abe)t vt d(icitu)r
[illegible] z d(icitu)r [illegible] p(ri)mi p(ri)n(cipi)i [illegible] st [illegible]
res z nobil(ita)tes o(mn)i(u)m [illegible] nobilior
mo q(uia) sit in op(er)ib(us) se. Et p(er)fectum in
[illegible] ex quo [illegible] z [illegible] d(icitu)r [illegible]
[illegible] methaphorice d(icitu)r finis [illegible]
es d(icitu)r [illegible] toacs d(icitu)r ti(us) a ad [illegible]
[illegible] q(uia) [illegible] e ti(us) [illegible] ne(cessari)a z n(on)
eq(ui)uo Unc attingens fine e p(er)fectum
Ethica [illegible] p(ri)m(um) a ea [illegible]
in q(uo) [illegible] [illegible] ee [illegible]
no pt [illegible] p(ro) [illegible] Nulla [illegible]
op(er)atio [illegible] s(ecundu)m sui ee. Et [illegible]
ee [illegible] l' z actu. l' factiue vt

theorica. i. speculatiua Nat(ura)l(is) sca(ientia) n(on) e p(ra)c-
tica. s(ed) speculatiua [illegible] p(ar)tes speculatiue
s. n(atura)lis. matthe(mati)ca. z diuina h(ec) z me-
thaph(isi)ca Nat(ura)l(is) (con)siderat res (con)iunctas
motui z ma(teri)e s(ed) ee z s(ecundu)m ro(nem) [illegible]
the(mati)ca (con)siderat res (con)iunctas s(ed) ee. s(ed) se-
paratas s(ed) ro(nem) [illegible] no (con)siderat
res separatas a ma(teri)a z motu z s(ed) ee
z s(ed) ro(nem) [illegible] [illegible] exp(re)sse
Theologica sci(enci)a i. [illegible] st [illegible]
[illegible]. z meth(ematica). theo(logi)cas [illegible]
[illegible] z mobili. ph(isi)ca. z [illegible]
[illegible] aliqua [illegible] z i(n) mob(i)l(ibus) [illegible] z [illegible] z
sca d(icitu)r illa z [illegible] ph(isi)ca De eni(m)
p(er) accns. no e sp(ecu)l(ati)o Ens q(uo)d [illegible]
[illegible] quedam vt sequet(ur). quod ab [illegible]
z ista st ens p(er) accns z [illegible]
z fortuna [illegible] no [illegible]
ex n(atur)a Bonu z malu st in reb(us)
vni z s(ecundu)m st in [illegible] Ens q(uo)d [illegible]
[illegible] accns Ens p(er) se [illegible] [illegible]
e ens [illegible] Ens [illegible]
in x. p(re)dicam(en)ta q(ue) st s(ub)st(anci)a. q(ua)ntitas. q(ua)litas
[illegible] st in quor(um) diffi(nicio)ne [illegible]
i n(atur)a [illegible] in quor(um) diffi(nicio)ne [illegible]
[illegible] Voluntatis ab in quor(um) diffi(nicio)ne
[illegible] [illegible] [illegible] sint eq(ue) no-
biles tn sca [illegible] nobilior z [illegible] q(uia) ei(us)
s(ub)(iectu)m nobilius z [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] st [illegible] [illegible]
[illegible] nobilior. i. corp(or)um celestium
a [illegible] no st ens n(on) q(uia) [illegible]
[illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] diffi(nicio)ne
a tempore [illegible] n(on) z q(uia) n(on) [illegible]
n(on) s(ed) q(ua)n(tu)m n(on) z [illegible] cor(pus) quib(us) eius z
[illegible] [illegible] sit omnib(us) p(er) [illegible]
[illegible] [illegible] diffi(nicio) z p(ri)mo indicans q(uia) z
ee [illegible] p(er) [illegible] diffic(ultas) acci(dent)ib(us) [illegible]
[illegible] s. [illegible] accns diffin(itur)
p(er) ad [illegible] a [illegible] s. p(er) [illegible] Co-
[illegible] n(on) z diffi(nicio) s(ed) simplex [illegible] In
entib(us) p(er) se [illegible] q(ua)ntitas z [illegible] q(ua)lita-
te Unc accns [illegible] duo sig(nifica)t. s. for-
ma acc(i)d(enta)lem. z s(ub)(iectu)m eius. s(ecundu)m albu
sig(nifica)t albe(do) z a s(ub)(iectu)m albe(do)mis Unta q
fuit vt fuit a n(atur)a. l' a casu. l' ab [illegible]
[illegible] z [illegible] res pt [illegible] z n(on) ee
Ex s(ub)(iect)o [illegible] in [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] no fit. for(ma) no fit. Et totu
[illegible] fit [illegible] [illegible] [illegible]
Et [illegible] n(on) [illegible] n(on) [illegible] [illegible]
no st separata s(ecundu)m ee. a p(ar)te [illegible] vt volu-
p(ta)s. Et st [illegible] s(ed) ee. q(uia) [illegible] de eis

pdicatoe. dicente hc et hc. Omnis pdio
est a for. Omnis ptes diffrois. sc for.
illa hiatura no est nisi phys eternis
et inglys ossibz Ontinus et qntitatu
queunt msse. et sc vm et pmt sat
ad gntaor. sd tas ad artificiat. Diffi
et simo hus ptes Nichil ting vno
noie tm diffi Singlru nc diffi
nc sat. qr qn vadunt a sfv. no est
ma verp sit. l' no sunt pdict
si et ista Nichil ad ut esse indiffi
qi sci et dve Diffio est vna ps. vltia
Diiz Ex duobz entibz in actu no
ft. et m actus. sepatt. et distingw for
et ita cend in rebz. vn for dat ee
rei.
Admiradu sc et plus individus actu
dem Substan individu et in
depmittat. no est vna. n pr form for
e por in ee. p mta. et p apm qr n
mta nc apm e ad in actu n p
form Sic ex autem no pegiaret
due for sunt. sc n mati simple e
vt due for sepatte a mat. tusmiut
mta i meto. qr n tusmiut mat n
cor Causa intrinsis gntalu ab vno
gnante et mltiplio mat. mqs agens
agit. Apm est sic mt omnit pnta vt
an sbz qntitam fit ad pta b' sitis
et no e nec vt an qlitez gntata
fit ad qlitas agens. et est ad an qlitez
p est po qlitas. s. mt mta no exsar
psi. s p form Qui nesat re nllm
nom impoit ci. qr nllus ad nom impo
ci. qr nesat. vn hom q rebz motis
tm noi inpmis For no e elem
nc excelentis. s sbt addita elemto
ide dc asples
nuees sic sensibiles m hnt
Tripx est sbt. s. mt. for. apm
sbt. i. for sntalis dat ee Diffioes
quedt dan p m. quod qr form q
p vtpqz. et ille sc diffioes p for In
sepattis a mt. ee est quiditas et hus q
sitate. et m alis no sc ide s deint
diffioes et for rep. apan mus. qr
sd m mo addita vnto l' ablata
no rmaz eade spes mz. s a. et a.
sc ablatio l' additio aquo indiffioe
e m for rep. no mz eade s vaiat
ft sd mta no susnpt mg et mz
sc nec diffioes no for mg l' mz sus
cipiut Lz hom eade sit mt pu

tn actu e mt apt Si agens sut
diusu a mt dit. form e diusu
Forsan quod natia no hz mat
vt s. hnt. no hnt tale qntitem
hnt. qntitat a coppitt. s sola hnt
mat sm loca motez. hc dc ar
sp. qr hc dent mt sr cor celesti i
quibz no est mt. eu ee e impo
ad corppor. et mt cor e eade cois
in actu. s. cor. et io digm hz h nol
form q mt no oim e m a s sf
e gnat et tusmnio ad mtee qr
forz sc sn tusmuoe hoc no e
in a Ca vntis diffioes e. q vnit
pus eius e vt mt a ve vt for
et ee vntis mc et for no e a. n
qr vmi cor e impo ad do in actu
vn n mt ale ca vntis e corp nsi
motor qui exthit mt depo ad
actu For sm diffioez
e sepatat a mt. et no s ee. quia
impo e est form s ee a mt sepatar
esse mc est medm mt ee i actu et
no i ee For dat ee Cor celeste n
hz mt. quia m po est ad corppor et
m corp e ad cons in actu. s. cor et
io diaus hz hc nol form q hc nol
mt Sic tusmnio fat sic mt
sit opo fat sac form Cuit actu
de po in actu. no hz gn ei ant
et s pfcoez
Duplex est po. s. actiua et patiua
po actu est pnm tusmundi ab
ao in qn ad Nichil agit m se p
Nichil pati a se p po qolis
vltz ad oppi Eade e sa ziorz
Nichil fit quod mple est s actus
simpl pact pom et m vno indiui
duo po pact actu Dux est opo
quod tusies i mtz ex vt edifio
a illa dr pactio. quod manet mt
i operante. vt visio intllco et i tel
actio Semper m pus e corppli
sto est tindu q celu fuit. i. acno
desciat relatia e cui ee est impo
a causa fatigatoeis In bonis act
melior e po et i malis po melior
e act. q pz. qr act ee fnu me
lus e. q posse s fnu. et posse s
infinu. melius e q actu ee infinu
In eternis no e malu nc corrupo
nc peccatu relatu ss sc pom sm

et ens impossibile non cadit error. De
quo consequitur. consequitur quod quia in actu
Creatura creata non in actu i. et substantias
separatas non fit deceptio. sed ignoranti-
a non quoad ea caritas. Nichil
agit extra actum. ad hoc non est potentia
Qui tollit accidentibus proprias suas actio-
nes. tollit ab eis suas proprias essentias
Qui ponit unum agens esse quod
agit omnia. et tollit accidentibus proprias
suas actiones. non habent causa aptitudinem
ad bonum. Unumquodque enim est propter suam
operationem
Amor quo generat et dicit generantur primum
quod et anteceditur et insinuatur omnibus que sunt
in illo generare prevenisset dat primo
generanti et post generationem exemplari causa ne-
cessarium sit de ea vmgenitum [illegible] in subiecto i.
de eo eiusdem generis Nullus et vni-
plicitas Contingit sed quod secundo ge-
nerata. in actu causae in vita distant
et eidem suscepti viaesse inspice pre-
ueno et generatus secundum ordinem diversorum tantum
tamen et diversorum unum Nullus et multitudo un-
itate insinuatur accedit sed in eodem ge-
nere communis relatio. negatione contradictionis
i. materia consequitur generationem formarum
sed et vero non tenent esse. sed sed in
in esse masculum et femina. sed diversi
sexus causa Contrarias secundum formam sub-
stantiarum perficiunt sed diversitas secundum materiam
non facit diversitatem specierum secundum materiale vel
accidentale Corruptibile et incorruptibile plus
differunt esse quam genere generatis differunt non
in eo ‹?› in Ensuat ... xii est
sui generis Pluralitas in genere sed et primus
motor qui est actus purus sine potentia.
Venit quid in scripturis et Duo contra-
ria plura eadem sed Primum movens
non est in mobilibus Omnis vero et sa-
lutem et non ex maiori i. individuorum
Omnis naturalia sunt ens et unum Omnis
et primum est ordo primum
Ubi non est ordo non contingit primo perpetuo
et separati et intentio Omnia et diversorum re-
ductio sit ad unum hec Creat primum
in entibus non et in intus. esse secundum veritatem
intentione hoc ut supplet thomas et
unumquodque nomen et notum et similiter ad
solum et non multa si ad solum plura multiplicem

illud quod sit Omne quod fit ex ente fit
est hoc. Dogmatibus enim nullum est
fit ex non ente Sed unum veneratur ex
sed eodem modo se habentibus et non existentibus
per mutationem Si nos et res transmutamur
res manent intransmutabiles Omnis
vero et dementia sit per sed iacendo
Qui omnia negat aufert disputationem
Nichil ponentes inclinant disputare
cum talibus non est disputandum Non contingit
opponi de eodem secundum unum tempus verificari
Obd existente albo. entes ipso met
magis maiori Non accipit contradictione de
eodem actu privi Impossibile dicere accidentibus
et uas ut plures Omnis sunt quanta
philosophia et ad vnumquodque corpus quod sunt ipsi
sunt spiritum et non negationes sunt et eius
per non est dementia Accidentia et male
factum et perfectum termini et nichus
duuus Diffinitio parum nullum ut ocu-
li calines sit pridem Non est sub-
iectum scientiarum speculativarum. s. naturalis. mathematica.
theologia i. methaphysica quia ultima et opus des-
cribit sapientiae. quia et de ente honorabilissimo
Sophistica est non ens i. accidens nego-
ciantur. Ex plo et non ens sophi-
stice Omnis scientia et de ente entis
per accidens non sunt primum et causa sunt circa
esse De entibus per accidens sunt mo-
nitore et infirmiore. fortuna et casus per accidens
in factis per electionem Electio et fortuna
fortuna mala ne bonum de aut bonum
vel malum fortuna evenit Nullum per-
actus et purus habens. quod sunt per se Omnia
et ens actu tantum. quod potentia tantum. quod actu
et potentia simul i. primum ut philosophum movens
secundum primum quod in actu intellectum hoc sunt
sunt tot motus et per mutationes que sunt sub
cuius motus et actus mobilis et movens
te actu. et sit actus amborum movens
vel actum mobile. ut passionem tamen Infi-
nitum impossibile et potentie Impossibile est
infinitum actu esse Omne corpus sensibile
est in loco Impossibile et locus et corpus in-
finitum secundum actus hec quod moveri per
te hoc autem per se Omnis motus ex aliquo
in aliquid et per mutationem In infinitum tran-
sit per mutationis permutationem et diversa
Quies est contraria motui Simul secundum
locum sunt. que cum sunt in uno loco sunt
Omnis nullum secundum intimum punctus et
vnitas non sunt solum quia duo puncta habent

[illegible] medium [illegible]

medium virtutis
omnis sit [illegible] mobilis et immobilis
Queritur tamen in multis libris in [illegible] Cuius
contrario sit ex contrario [illegible] Dicit se primum
naturam s. materia forma privatio. [illegible] non
fit forma non fit. [illegible] sit [illegible]
[illegible] in [illegible] sit non primum [illegible]
corpus [illegible] in [illegible] nulla forma est
[illegible] sed quedam [illegible]
[illegible] non tamen [illegible]
[illegible] primum [illegible]
[illegible] motor [illegible]
[illegible] accidentia [illegible]
[illegible] et [illegible] mobilis [illegible]
[illegible] motor [illegible] et de
[illegible] primo dependet totum universum.
[illegible] optimum et delectabilissimum [illegible]
[illegible] sempiternum et optimum [illegible]
intellectus [illegible] vita [illegible] motor [illegible]
[illegible] corporeum [illegible]
[illegible] finita [illegible] infinita
[illegible] est [illegible]
[illegible] separatas aliquas non moventes
[illegible] in actu et non [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] In separatis
[illegible] idem est intelligens et intellectum
Bonum universi consistit in ordine [illegible]
[illegible] ordinem [illegible] non eodem modo et
et bonum universi consistit in primo principio.
et ad quod omnia ordinantur [illegible]
male disponi [illegible] bonum pluralitas
principatuum sit [illegible] unus princeps
Universalia apud Aristotelem [illegible] collecta
[illegible] ab anima [illegible] et [illegible]
et [illegible] in intellectu [illegible]
[illegible] et [illegible]
et intellectu Opus [illegible] opus intellectus
[illegible] in materia [illegible]
[illegible] Corpora [illegible]
[illegible] et non [illegible]
intellectum et voluntatem In separatis a materia
idem est [illegible] et [illegible]
[illegible] primo principio intellectus motor [illegible]
[illegible] intellectus de [illegible] motor [illegible]
[illegible] hominis est [illegible]
[illegible] separato In separatis
a materia idem est [illegible]
[illegible] duo [illegible] s. forma et [illegible]
[illegible] forma [illegible] est [illegible] rebus Operatio
[illegible] intelligentie consistit in modo [illegible]
[illegible] intellectus non moventes [illegible]

[illegible]
Circa intellectum [illegible] omnes
[illegible] primum causarum et elementa
ex [illegible] contraria [illegible]
[illegible] cuius [illegible]
[illegible] ad elementa [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] appellant omnes [illegible]
[illegible] posterius [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] dato [illegible]
[illegible] finita et infini
[illegible] omnes phy
losophi ex nihilo nihil fit. [illegible] primum [illegible]
s. materia forma privatio [illegible]
[illegible] non fuit ex [illegible] neque fuit ex
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] manere [illegible] est [illegible]
notum [illegible] qui [illegible]
[illegible] et [illegible] quantus
[illegible] carnis [illegible]
[illegible] quam si [illegible]
[illegible] carnis [illegible]
rebus naturalibus [illegible]
et [illegible] Omne corpus [illegible]
[illegible] ab eo [illegible]
[illegible] finita [illegible] infinita [illegible]
[illegible] intellectum [illegible]
[illegible] intelligentiam [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] ad formam i. [illegible] ad
formam [illegible] forma est [illegible] quam
fuit [illegible] materia i. [illegible] omnium
accidentium [illegible] divinum optimum
et appetibile [illegible] appetit formam [illegible]
[illegible] et turpe bonum [illegible] quod est
in materia [illegible] ad [illegible]
[illegible] appetit id quod [illegible]
appetit id quod [illegible] se [illegible]
[illegible] multiplex [illegible]
[illegible] ex [illegible] a quo fit aliquid
[illegible] per se et non per accidens [illegible]
In prologo huius libri [illegible] hominis
est ut sit [illegible] sapiens [illegible]
[illegible] felicitatis et vite sempiterne
[illegible] sapiens [illegible] hominis
[illegible] virtutis moralium [illegible]
[illegible] liberalitas et similia Liber [illegible]
[illegible] naturalis [illegible]
[illegible] istius libri [illegible] filius [illegible]
[illegible] sapientissimus [illegible] qui [illegible]
et [illegible] quidam [illegible] ab
antiquis [illegible] non [illegible] quod sit [illegible]

Physica

ut p[ri]m[u]m [com]pletur. q[uia] nullus corp[or]a qui fuit
s[un]t eu[n]d[em] adhuc t[em]p[or]e. q[uia] [post] mille [et] q[ua]drin-
gentor[um] annor[um] ad addid[it] n[on] i[n]ven[it]
iudicibus eius errore [illegible] [illegible] [et]
[illegible] [illegible] [illegible] uno individuo m[a]-
[illegible] [et] [illegible] exist[it]. q[uia] h[ec] disp[ositi]o
in i[st]o h[omi]ne fuit. io [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] eiusde[m]. [illegible]
quedam [illegible] [illegible] [et] [illegible] i[n] que [illegible] [illegible]
quod vo[c]o imp[er]fecta. [et] [illegible] illa q[uod] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [et] form[a] Totu[m] n[on] aliud
[illegible] n[on] om[ni]b[us] p[ar]tes sue sunt [illegible] In
[illegible] [illegible] [illegible] ho[min]is no[n] cessat
p[ar]tes [illegible] corp[or]i [et] p[ar]tes ho[min]is s[un]t
[illegible] for[ma] [illegible] sit [com]pleta. [et] h[ec] [illegible]
s[ecundum] for[mam] [illegible] [illegible]. Si au[tem] no[n] i[d] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] for[ma] [illegible]
[illegible] [illegible] [et] [illegible] [illegible] i[n] h[oc]
q[uod] s[un]t [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q[uia] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [et] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
corp[us] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [et] se
form[am]. [illegible] e[st] in [illegible] ad [illegible] om[ni]s for[ma]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. q[uia] [illegible] [illegible] i[n] g[ener]e
[illegible]. [illegible] [illegible] i[n] g[ener]e [illegible] Consequ[en]do
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no[n] p[otes]t separ[ari]
ab om[n]i for[ma]

Utru[m] [illegible] p[ri]m[u]m motus [et] quietis [illegible]
quo e[st] p[ri]mo [illegible] [et] no[n] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] no[n] p[otes]t disputare de co-
[illegible] q[uantu]m ad re[m] [illegible] q[uantu]m ad nom[en] [illegible]
[illegible] [illegible] e[st] corp[us] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
for[ma] [illegible] [illegible] [illegible] [et] for[ma] no[n] s[un]t separata
[illegible] e[ss]e [illegible] [illegible] [illegible] For[ma] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. q[uia] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e[st]
in [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [et] [illegible]
[illegible] passio eius s[un]t [con]sid[er]ationis [illegible]
[illegible] [illegible] e[st] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] cu[m] motu [et] in [illegible]
[illegible] [et] for[ma] eius s[un]t [con]sid[er]ationis [illegible]
[illegible] [illegible] in q[uantu]m p[otes]t For[ma] e[st] finis [illegible]
[illegible] no[n] solu[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [et] [illegible]
[illegible] [illegible] quodam[m]o[do] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [et] sol [illegible] s[un]t e[ss]e .s. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] i[n] via [illegible] e[ss]e [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] [et] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] In [illegible] [illegible] p[otes]t [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uia] [illegible] in [illegible]
que fuit [illegible] [illegible] fine [illegible] [illegible]

[illegible] q[uantu]m ad bo[n]u[m] eueit. mala no[n] q[uantu]m [illegible]
malu[m] eue[n]it Infortuniu[m] [illegible] q[uantu]m aliq[uod] ma[gnu]m
malu[m] eue[n]it [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uia] [illegible] [illegible] Fort[una] no[n] e[st] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [et] [illegible] [illegible] casus
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [et] in reb[us] [illegible]
[illegible] [illegible] q[uia] equus [illegible] [illegible] ad stabulu[m]
[et] saluat[us] e[st]. [et] [illegible] [illegible] [illegible] [et] [illegible]
[illegible] [et] [illegible] e[st] i[d] q[uia] ordinatu[m] e[st] [illegible]
[illegible] fine q[uod] no[n] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] q[uia] [illegible] [illegible] e[ss]e. [illegible] e[st] eo q[uod] [illegible]
[illegible] For[ma] [illegible] [et] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [et] [illegible]. ut [illegible] [et] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Que mouet no[n] mota
no[n] s[un]t [illegible] [illegible] [con]sid[er]ationis [illegible]
agit [illegible] fine. Finis [illegible] [illegible] in
h[is] q[ue] s[un]t ad fine[m] [illegible] [illegible] e[st] [illegible]
p[ri]m[u]m [illegible] Om[n]e
[illegible] s[un]t [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] media [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [et] [illegible]
[illegible] Qu[od] [illegible] no[n] e[st] [illegible] [illegible] fine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [et] for[ma] s[un]t sibi mutue [illegible]

Ignorato motu [illegible] [illegible] ignorare
[illegible] Tot s[un]t sp[eci]es mot[us] quot
s[un]t sp[eci]es entis [illegible] [illegible] [illegible] entis
in p[otenti]a [illegible] q[uod] in p[otenti]a Om[n]e mouens na-
[illegible] [illegible] mouendo mouet[ur] Actio [et] passio
s[un]t unus mot[us]. [et] s[un]t in passo [illegible] i[n] [illegible]
Quodcu[m]q[ue] sit [illegible] [illegible] [illegible] fine
[illegible] no[n] [illegible] e[ss]e [et] posse [illegible]
corp[us] e[st] [illegible] infinitu[m] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible]
e[st] ignota [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] locus tot[us] [et] p[ar]tis Co[n]-
tinuu[m] [illegible] [illegible] e[st] infinitu[m] [illegible] [illegible]
[illegible] p[ar]tes [et] no[n] tot[us] [et] [illegible] [illegible] [illegible]
[et] no[n] for[ma] Totu[m] [et] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuerit [illegible]. ita [illegible]
[illegible]. q[uia] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Quida[m] q[uia] [illegible] [illegible] [illegible]. ne-
[illegible] [illegible] [illegible] q[uia] [illegible] [illegible] ut [illegible] aliud
.s. ex [illegible] n[on] fit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. q[uia] fides philo[sophorum] Qui in [illegible]
[illegible] [illegible] no[n] p[otes]t audire leges.
[illegible] qui in [illegible] addiscit leges no[n] in-
[illegible] q[uantu]m possit audire [illegible] [illegible]
no[n] e[st] [illegible] est
Obus mobilib[us] [illegible] loc[us] [illegible]
[illegible] [illegible] in loco In [illegible] loco [illegible] corp[us].

vn sol; dici no z locus sui corpe nt
corp sit loco Dupx z locus .s. cois
et ppus · cois z in quo pla corpa sut
ppus in quo vnu corp tm Locus z
tin corpis cti[tib] i mobilis .i. locus z
vltia supficies corpis cti[tib] cu tota
disp ad orbe relta d ad ee in
aliq vno a sd pa insuo toto sd dea
i intu et eq q r-gliue intervor au
chil e mse ips ap se pmo Supfies
z in corpe bat vo in tota Locus
ctinz et psult locatu Vnuqz tuo
plsimie demnat v · cu ordt quid z,
ipm et cu tato sut cpt ordm b
in ee · et cu opposita ee ipm solutur.
et cu oe dissolate oppo[tor] ee ip mit
fesstat Locus z equalis locato Duo
corpa no pnt ee in eod loco simt
Vnuqz nalr fert ad locu b cppi
vlo e dare vacuu i sit Vacuu
ad plenu · et no entis ad ens nulla
z ppor[tio] ut cpato Ptae z duudi
excelles in excellentia · et mill q ex
cellit. vn excedes et excessu sit debz
in aliq cuenire Continuor eade z
matia Temps se motu · ap q no
apphdt motu · no apphdt temps · sd
pz de hys q fabulose dormie dicunt
insardins Temps z nus motus
sm pus et pius i motu quit sit int
ta ad an Nichil fit nouu de tpe. sint
et pnb temps Tempus z mesura mot
rerz mo[t]abilium Ona que st in tpe ta
besatt et senesuit sb tpe Sempit[er]na
no st sb tpe Temps z passio mot
et papue motus celi Celu no z in
loco p se · si q acnib · s. ve acnt
Vnitatas no e
Ge gene vtutu attenip Sur
cessio motus at ex i sistri mobilis
l existen medij · l cpisistr vtusz
Temps z nus pns et posterioris cpoi
i motu
Omnis motus recipit denoiatom
a tio ad quo Vnde mi cpatur
ad vm ex moralz vom alteus vt
fusu cpatu ad nigr d albu Mo
z transmu successive que fit i
tpe. Sz mu o transmu sbitanea q
fit i instati Mutatois cpe due s.
.s. sez gnatio et corrupo Gnat z mutao

de no ee in ee Corrupo z mu de
de ee i no ee Ad sbaz no fit mo
ap se it z ziu Motus z tm i z
pntib q st qtitatis et qlitatis et vbi
Motus in qlite d altatio. in qtitate d
augmtu l dimi[nutio] · vbi d latio vt
sm locu mu Omnis motus fit de z
rio in ziu Contia st quor vlia
st vnu · vt cutis et acro Cotigua
st quor vlia st simt vt cutis z ca
misia Om se hnat st inter q
no e medij cuisde gnis · lz int
ea bn sint alia media · vt domus
cm se lz cu ata domo int qs no e
ata domus media Omnes e pnti
motus Omnes gentes po
nut pma noiatom nom et vba z
ponit nom aulz for quiesocetis et
vbu aulz forme mobil Elementa
st zria sm suas qlites no sm suas
forb Omnes elementor no st sc cop
for suttas lz assimilent for[mis] sta bz
vn alij[tas] no z for sbalis gmis
Omnium st quor vlia st vnita
Nulla ctinum pt cpoitu ee ex
indiuisibz vn line no pt ee ex
punctis Int queli pucta siguta
in ctinuo e dare linea media Pu
tu no z ctm . nc ctiguu . nc cscipe
sc hnt aut Contm z dile insi
silia Omne corp e mole . sic oe mob
corpus Omnis motus z in tpe Omne
q mo z dsle · ap pa z in tio aquo
moue · et pa in tio ad q mo Ti
aulz vi z indilis Indiuisibile moui
no pt n p accns Nulla mu o e
infinita p tios · si p temps pt bn esse
infinita pt mo celi Indiile
e tis dunlis for vi indiuilis e Gnat
et corrupo st ti alteroib qlitato z indiuilis
Gnato vo et corrupo z indiuilis
me q mo
ab ao moue In mouetbz et mo
tis et no z ire i infinitu · et sic nte
ct deuenire ad aliquo pmu motore
Mouens et motu sit sl · et int ea no
e mediu Virtus z disso pfa ad
opta Vnuqz z tu pfcm · cu attingit
ppam vtute Qs expiencia parua
acquirimus velm scitam Inquiescen
do et sedendo aia facius fit et prudens
Insfates ita bn iudicare n pnt sd senes

alterac[io] solu[m] [est] in 3a sp[eci]e q[ua]litatis. Sol[us]
circularis et no[n] equalis qualitatis sunt
Equinoc[tialis] latitudine in umbris. Omne
corpus est mobile et c[etera]. [illegible]
que continua est in [illegible] quo potest
[illegible] celum semp[er] [illegible] nulla
accidit fatigatio a sua [illegible]
[illegible] sunt [illegible] in corporibus nec [illegible]
[illegible] nec [illegible] tamen in [illegible]
ut si asinus volat [illegible]
[illegible] ambulare huc et
illuc multotiens et hoc non potest esse
si primum motum [illegible] in capite ut
[illegible] [illegible] continet
in [illegible] quod [illegible]
Motus est vita quedam omnibus
natura subsistentibus. [illegible]
[illegible] [illegible] vel
[illegible] corruptibile [illegible]
finita ad infinitum nulla est proportio [illegible]
[illegible] minor [illegible] esse [illegible]
[illegible] est gutta [illegible] in [illegible]
[illegible] cavat lapidem. Sed non [illegible]
[illegible] gutte [illegible]
movetur a gravitante. Sed movetur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mo
vens magis movet quod ultimum. In [illegible]
[illegible] nichil est primum. Omne quod mo
vetur ab aliquo movetur [illegible] est [illegible]
[illegible] non esse [illegible] [illegible]
esse nullum [illegible] impossibile. Quandocumque
duo sunt coniuncta a [illegible] si unum potest
esse sine altero. Alterum potest esse [illegible]
[illegible] ut [illegible] ad [illegible] quod [illegible] movetur
et movet et [illegible] quod tantum movet [illegible]
[illegible] quod tantum movetur et non movet. In
[illegible] est movens [illegible] eo motu quo
movetur. [illegible] quod movet [illegible]
in parte movente et in parte mota.
Primus motor [illegible] in mobili [illegible]
[illegible] Primus motor tantum est unus
et [illegible] motus localis est primus omnium
motuum. Solus motus circularis est [illegible]
continuus quia non est [illegible] certe
medium. Motus circularis est ab eodem
in idem. Motus [illegible] non est continuus
quia est [illegible] certe medium. Motus
[illegible] sequitur [illegible] non est
[illegible] principium et finem [illegible] motus circularis
est primus omnium motuum et est mensura omnium
motuum et plus uniformis. Celum [illegible]

[illegible] quiescit et movetur [illegible] Primus motor
nullam habet magnitudinem nec finitam nec infinitam
[illegible] [illegible] in corporeis et indivisibilis et [illegible]
[illegible] [illegible] corporis. Impossibile est in cor
pore finito esse virtutem infinitam. Primus mo
tor est ibi ubi velocissimus est motus. [illegible]
Hoc nomen [illegible]
de eo qui est [illegible] [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] est de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] octavo [illegible] non possumus [illegible]
impossibile [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] posse [illegible] impossibile est error et [illegible]
[illegible] nichil fit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est. Ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et omnia [illegible]
In causis essentialiter ordinatis non potest
ire in infinitum. Sed in accidentaliter ordinatis
hoc non est impossibile. [illegible] antiquitus [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] antiquo
[illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] in celo non est infinita [illegible]
[illegible] Primus motor est [illegible]
et [illegible] leges quedam [illegible]
orientem.
Continuum est divisibile in semper divisibilia.
Nichil est perfectum in [illegible] perfectum
[illegible] nec [illegible]. Corpus est quod habet
[illegible] dimensiones scilicet longitudinem, latitudinem et profunditatem.
Totum universum necesse est perfectum esse
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad perfectionem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
motus [illegible] elementi [illegible] in
[illegible] motus circularis non habet contrarium
perfectum [illegible] [illegible] Omnium
tamen unius est unus motus circularis est primus
motuum. Celum non est grave nec leve
totum et partes moventur ad eundem locum
[illegible] [illegible] motus [illegible]
[illegible] Celum est [illegible]
in [illegible] Celum [illegible]
[illegible] Celum non potest [illegible]
[illegible] Deus et natura nichil faciunt
frustra. Plurimus error in principio [illegible]
fit in fine. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Non est dare aliquod
corpus actu infinitum. Finiti ad infinitum nulla est
proportio. [illegible] sunt plures [illegible]
[illegible] [illegible] impossibile est esse plures mundos

Indivisibilia actualis sperae non dicunt nisi
spere. Secundo modo dicitur dici actu et hoc ultimo
quia habet formam et materiam. Celo sunt partes in
dividuae quia tota materia est sub forma et applicata
complicatur actualis actu quia 8 ultimo spera. quare
quanto a toto universo dicitur actu intrinsece
extremum corporis Dicitur actu non 3 locus non quia
non vacuum sed ibi sunt creata intellectibilia
in perfectissima optimam vitam ducere quam
toto eterno perficiunt. A primo ente sin
gulis quaerit esse et esse et vivere hiis quod
dicimus hiis non absolute. Dicta quae
movetur sive perveniunt ad propria loca quiescit
Oportet inquisitores veritatis non esse ini
micos simpliciter sed aliquando esse eternum quare
habet ut fiat mouens ipsius Omne
quod 3 novo aptum est non potest esse per
tum aptum potest Quia 3 ingenitum et
incorruptibile hoc est eternum et equaliter Omne
corruptibile de necessitate corrumpetur Virtus est
ultimum actualis quod potest Virtus terminatur
ad maximum perficitur non ad minimum
relatam est et est esse et non esse
Celum 3 medium et quasi ligamentum ut
generabilia et corruptibilia et perpetuum eterna
In celestibus non sunt potentia indivisibiliter so
nant spere Celum non habet materiam quae est in
potentia ad esse sed materiam quae est corporis in actu
species est intellectu per formam et sensibilis per materiam
Virtus activa differunt in ultimo augmenti
sui sed potentia in ultimo decrementi sui
mirabile est
A melioribus persuadeo Celum movetur
sine labore et penitus Celum est infatigabile
et habet perpetuum sui motus nisi Gentiliter
3 Aquila optimo illa 3 finito est proprium
Oportet motum celi esse et tempus superius
3 habet aliquam violentam 3 perpetuum si
[illegible] 3 et [illegible] illiquum est in [illegible]
[illegible] est [illegible] Celum 3 rotunde
figure figurarum spericarum 3 rotundarum et no
bilissima omnium figurarum Unum est plus in
tibus et simplex composito motus celi est me
sura omnium motuum motus celi est
continuus et perpetuus et uniformis relata
ex possibilibus si fiat quod optimum est Omnis
motus naturalis in principio 3 debilior in fine vero
fortior sed contrario est in motu violento
Omnis impetus et defectus est causa potentiae [illegible]
Oportet [illegible] se [illegible] eclipsatur
Stelle eiusdem sunt nature cuius est celum Stelle
inferioribus calorem generant et lumen motus
naturalis 3 calefactio et ignis Stella movetur
motu sui orbis Astra nichil movebitur
vel frustra facit Omnes stelle sunt rotu
de sed nisi [illegible] illa facie de
[illegible] 3 [illegible] [illegible] principis
debiles voces quae [illegible] per
voces efficaciores [illegible] non [illegible]
sunt Illud quod paucas actiones acquisi
stalius acquiritur. sed quod per plures actiones
vel difficilius acquiritur Illud per bonitatem
per pauciores actiones participat nobi
lius est quam quod per plures actiones participat
esse 3 corpus nobilius [illegible] esse [illegible]
[illegible] Omnia entia non intendunt per suas
operationes nisi ut similentur primo principio non
absolute materie est et [illegible] Entia
divina et eterna agunt propter se intra
[illegible] propter alia non intra 2. Stel
la est densior pars sui orbis Intellectus
est facies media de rebus nobilibus que
[illegible] de rebus vilibus et ignobilibus
[illegible] considerato
Facta naturalia est de corporibus simpliciter le
3 divinis compositorum omnibus Mundo est
propria [illegible] naturalem Elementa non sunt
infinita sed sunt finita et sunt quatuor scilicet terra,
aqua, ignis, aer [illegible] 3 illud quod est ampli
omni dato et assignato Elementa sunt
generabilia et corruptibilia Semper nichil est
[illegible] sed totum universum de novo genera
[illegible] est vacuum esse Elementa sunt quasi
corpora ex quibus componuntur alia corpora
[illegible] elementorum non corporum for
[illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible]
in naturalibus scilicet experientia [illegible]
[illegible] et ignorantia locorum Ex quo in
[illegible] [illegible] fit. necesse est [illegible] esse [illegible]
[illegible] in universo
Extremum celi dicitur sursum sed medium
celi dicitur deorsum Leve dicitur quod sur
sum movetur. grave vero quod deorsum movetur
Ignis est levis. [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] nichil est Omnia corpora inferiora
[illegible] [illegible] preter ignem [illegible] 3
est [illegible] forme et [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] et levia movent de se
[illegible] [illegible] propria loca in sit impedimentum
[illegible] 3 a motu moventem [illegible] et
et removente prohibens†
Ens non [illegible] agens in [illegible] similiter magis
sunt agens dicitur [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ad formam [illegible]
[illegible] ad [illegible] propria illi formo

† generans quamvis dat de loco tamen dat de formam

primo de generatione et corruptione — De gen.

Finitas et transmutatio in [illegible] in rebus est sicut formis

Omnium transmutationum ordine ad invicem habentium eadem est materia prima.

Quod patitur passionibus destructivis [illegible] cruciatur. Mixtio est secundum totum, scilicet quando ex materia et forma transmutantur in totum. Mixtio secundum sensum eodem [illegible] Mixtibilia symbola, i. similia in esse et non in toto eadem materia in mixto et composito. Ex nichilo nichil fit. Passiones inseparabiles sunt a rebus. Generatio unius est corruptio alterius et [illegible] hoc generato et corrupto sunt appetitus. Materia non est generabilis nec corruptibilis nec est ens vere, i. materia prima. [illegible] sunt generationis et corruptionis susceptibile. [illegible] generationis et corruptionis est [illegible] non est quantitas. [illegible] tamen est quantitas [illegible] numquam separatur ab eius forma. Omne agens naturale in agendo repatitur. Agens et patiens in principio sunt dissimilia, in fine sunt similia. Et sunt similia in genere, dissimilia in specie. [illegible] Agens et patiens non agunt [illegible] approximatum sibi [illegible] non agit nisi mediante habitudine [illegible] cessat motus. Elementa in materia sunt actu et in mixto secundum virtutem. Mixtio est miscibilium alteratorum unio.

Non omne ens naturale est contactum a nobis et quod non est contactum a nobis naturale non est. [illegible] credendum quod magis iste similis [illegible] aliqui [illegible] sicut dicit Albertus. quid mihi de miraculis divinis et de naturalibus loquor. Compositio [illegible] supponit componentia [illegible] quod composito prima est [illegible] compositionis forma [illegible] accidens eius [illegible]

2o de generatione — Elementa activa et passiva sunt ad invicem. Calidum est quod congregat homogenea et ethrogenea disgregat, i. que sunt eiusdem generis. Frigidum est quod congregat tam homogenea quam ethrogenea, i. que sunt diversi generis. Humidum est quod male est terminabile termino proprio, bene tamen terminabile termino alieno. Siccum est quod est bene terminabile termino proprio et male alieno. Calidum, humidum, frigidum, siccum sunt qualitates prime elementorum ad quas omnes alie reducuntur. Quattuor sunt ele-

menta quorum [illegible] frigida et sicca. Aqua que est frigida et humida. Aer qui est calidus et humidus. Ignis qui est calidus et siccus. In habentibus symbolum facilior est transitus. Symbolum, i. similitudo [illegible] transitus [illegible] quod [illegible] flamma est fumus ardens. Impossibile est [illegible] corpora mixta constare ex omnibus elementis et non ex uno tantum. Ex eisdem semper [illegible] idem [illegible] sequitur [illegible] esse et non esse. Generatio est continua [illegible] patiens agere aut alterius [illegible] in superiori [illegible] organum artificis sunt artificiato [illegible] solis et aliorum planetarum in obliquo circulo est causa generationis et corruptionis rerum inferiorum. Contrariorum contrarie sunt cause. [illegible] Generationis et corruptionis sunt cause. Accedente sole [illegible] recedente [illegible] perimuntur. Vita et tempus omnium mensuratur [illegible] periodo, i. revolutione [illegible] Natura desiderat quod melius est. Melius est esse quam non esse. Impossibile est omnia semper esse eadem [illegible] quia longe distant a primo principio. Generatio et corruptio circulantur et non secundum rectitudinem. Corpora [illegible] non redeunt eadem numero sed specie. Continuum orbis [illegible] sine [illegible] Tempus [illegible] motum solis [illegible]

primo metheororum — Meteora

Mundus iste [illegible] contiguus est superioribus lationibus celi ut tota virtus eius inde gubernetur. Motus celi est causa omnium motuum [illegible] Corpora celi motu suo generant calorem in istis inferioribus, ipsa tamen calefieri non possunt quia non recipiunt impressiones peregrinas [illegible] circularem motum [illegible] Cometa non est stella sed est quedam impressio ignis.

Ventus congelatus nubes, nix fit [illegible] congelatus vapor pruina fit. Grando [illegible] in estate frigida sit, hyeme non calida. Contrarium accidit circumstans [illegible] ipsum fortius [illegible] antiperistasim, i. [illegible] levitate [illegible] materia [illegible] pluvie [illegible]

nó falsa e

Audita nõ est sn sono · n° sentiti sn

Liquido aque mg fluit denode
q̃ d̃ dic v'entus ẽ vapor sicc⁹ · de
vis supiora tusiendes · cu q̃ forte
penetrando impelles mot⁹ sicc calusit
ex vapore mixti incluso tonitru⁹ fit
exvapore igneo · ĩ ventre nubis i̾cluso ·
qui du nube exire d3 ipam cu viole
rump̃t a fat stepitu sn pnu

Valides pme · elemtor se qualitates
qs due st active · s · calidu et fri
gidu · due vo passive · s · humida et sicca
Putrescere ẽ vltimu i̾ solu° Omia
elemta tabescunt sn putrescunt pter
igne Oppositor opposite st cẽ Cam
assendo ꝯpmit⁹ · et calido dissoluit⁹ et eq°
Eb allem frigiditas impedit putrefacti
Digestio fit a calido nãli Queca
lescunt sn dno aque Omnia corpa
ignita et frigore facta sunt calidu ĩ
ptẽ Vtriuqz enim nãlia ẽ deletum
opone quendam · ingnis pt s° hs · ingnis
no pt no s3 hs · n equm° · vt oculus
dicit pt in opocem oculi quẽ 3 vide d3
oculus · du no pt no d3 oculus siccq̃
sd lapideus l' depictus Homo mortuus
no ẽ ho n equoce

Eternali ẽ deum bonor hp
norabilium Scientia ẽ melior
alia · q̃ q̃ ẽ de meliori sbo · vl q̃ ẽ
certior alia · et q̃ hz certius sciti de ãia
melior et nobilior alijs scijs sit nãli
hz Cognicio de ãia valde ẽ ad om
vitatem et maxime ad sciam nãle Ãia
ẽ tanq̃ pnum aĩaliu Aliorum ãia st pn°
Ignorat vẽ aut nichil ẽ · et positius
q̃ nichil ẽ in re nãli · vt voluit plato
vt si ẽ · tñ posti⁹ ẽ s° nitnco vel
posterior ẽ ipo rei Diam no hnt aliqd
diffi · ois q̃ quãs ꝯgnosam est · sz si hz
aliq illa st valde difficilis Quido ẽ
m est phiap' ri · q̃ ocs dyalecti dñe
st cassa et vana q̃ ꝯprinit in pnc° dicat
q̃ causa materiam pte ꝯfiut adꝯgnoscendu
q̃ quid ẽ · i · sbm · Omnis demonstracionis
pnm ẽ · q̃ q̃ ẽ · i · diffin° sbi Omes
opnes et passiones q̃ st in aĩalibus · st toal'
ꝯiuncte ex corpore et ãia et no ipi⁹ ãie tm
vn nulla ẽ opo ãie aie i q̃ no ꝯiunct corp

vn ip intelligere · cau no 3 ꝯm · sz ẽ toal'
ꝯiunct Intellcus l' ẽ fantasia vl
no ẽ sn fantasia Diffinico ẽ diffinit°
vnca q̃ que dat̃ p mãz tm · vt cu
d3 q̃ domus ẽ coopimentu l' q̃ ꝯstas
ex lapidibz et lignis Alia diffinico que
dat̃ p formam tm vt cu d3 q̃ domus ẽ
coopimetu quodda · ꝯhibens nos
ab ymbribz et caumatibz Tertia que dat̃
p vtrãqz · vt cu dicit q̃ domus ẽ coo
pimetu ꝯstans ex lignis et lapidibz
ꝯhibes nos ab aliis diffinit p mãz
tm l' p mãz et formam sit · sz no diffi
p formam tm Impole ẽ corpus aliquid
subsurge Dicit autem gaudere l' tristi
fite 3 · dẽ si dicat aĩam quis tepe
ẽ deficere sz senex hẽat ocul⁹
vt iuvenis videt vtiqz vt iuvenis
Intellcus 3 quid diuini · impassibile
et incorptibile Intellectus ẽ dicẽ q̃ hõ
intelligat q̃ aĩam q̃ q̃ aĩa intelli
git Intelligere in corpore dequod
intiius corrupto · s · fantasia Oporz
arte vti organis aĩam ad corpe
vt quelibz aĩa pt intre inquodlibz
corpus sz q̃ lz aĩa rquit̃ suu ꝯfu corp⁹
Duo corpa no pnt ẽẽ simul in eod
loco · vn aĩa q̃ simul cu corpe n ẽ
corpus Simile a plone ẽ mũs moues
se ipm ꝯfom ẽ videx sui · et non
obliqui Exercicio aut corpis intraos
at et exspirat 2° Incedes n
dicit a se ire nisi l' ꝯsimilitudine
deuinatois · vt nobilitas sui · cut vtiqz
modo Albm sic de aĩa ẽ nobilius
pis aliãp sciam · a dectiva eius ẽ
ing fuit et io ip mg pcedit ali
as scias Homo aliqt st nobilissimus
corpis gnatam et corpulu Iret et ps
st dicit valde opposite et ipm de vno
q̃ predicato Intellectus agens agit vni
uersalitate in rebz · abstrahendo res
a ꝯdiciõibz materialibz Intellcus sz suz
aplius ab stratus ẽ a corpe et tn impole
ẽ vt intelligat aliquid sn ymaginaciõe
ꝯtenbra leonis no dicit ab ãia
cerui nisi p accidens tale leonis ab
aĩa cerui Themistius at pc dẽ ãia
diffiniendo ipam dicit · d3 q̃ ãia sit quida
ꝯceptus ontib sn ypostasiv · extremi
simi sng sui accidens · et d3 sn ypos.

i sine aliquo fundamento reali. quia recep
tu quibus non conveniunt a omni veritate
re. Sed unum alienus collem compositum
singularum i. sectorum quedam singularia re
cius Et dicitur Cum multa sunt scripta ab
utrisque aliquis mutabilis multis termina
oribus contingit negocium de anima Et ve
ritate de anima singulariter valde magnum
introductionibus est et ad omnem veritate
ad omnes in partes philosophye. insignes
dat occasiones Unde se ipsum cognoscere
dignum est de animabus fides facta. Sed si ...
de sic operibus decepta sunt. de quo tunc fi
des quantum ... qui dicit de nullo ni
chil est ociosum a casu. Sed invenitur enim
operibus est ... attributum Genus quidem
recepit sub ypostasi summatim collectis.
extremis ... ... vero
vult aliquis ... qui per ... po
etas recipiunt fabulas nichil vero ...
... . qui ...
in eis querunt ... nichil est dim
inius
+ Triplex est ... s. materia forma et composi
tum ... forma ab actus Duplex
est actus s. primus et secundus. primus ut scien
dum ut speculari secundum scientiam Unde ...
... anima est actus pri
corporis organici phisici potentia vitam ...
tis ... s. forma ... corporis
... non querere utrum est ... et corpore
fiat unum et unitas ex materia et forma
Si oculus esset animal. visus esset anima eius
... in actu vivendo ...
... s. vegetative. sensitive. intelli
gentie. et movere se secundum locum. Si unum istorum
... nisi ... vivere ... movet
corpus ad omnes ... s. sursum
et deorsum. ante et retro. dextrorsum
sinistrorsum. ... secundum ...
... quo primo et principaliter vivimus. se
timus. intelligimus. et movemur secundum locum
l: ... principales ... s. vegetativa
et sensitiva. secundum locum motiva. ...
... sic se ... quia ...
... ut patet in plantis
et non ... et sensitiva. sit secundum locum mo
ut patet in ... et ...
... et ... sensitiva quod secundum locum mo
... ut patet in brutis

et non ... in ... In plantis
est unum actu et ... intellectus non ...
et in partes ... ab se ... vivunt In
... ab ... potencias ...
... sola ...
... et non sola ...
... s. corpore. ... omnis
opus non dependet tamen ex forma ... ex ...
... dependet ex forma ... actus ...
... in potentia disposito ...
est intellectus ... vegetativa ... est ...
... et intellectiva ... [4 ... ...]
actus ... non ... ...
operum est ... ... et
... et que ... ...
tam. ... ut esse ...
... sensitiva nichil
de ... contingit unum ...
... ut ... unum ...
... quod ... est ... corporibus ...
... s. formalis
efficientis et finalis. Duplex est finis
s. finis cuius. et finis quo. ... finis ...
et finis ... nichil ... et natura nichil
... vitam ... ...
s. vegetativa. nutritiva. augmentativa. et gene
rativa ... in plantis ...
... in ... ...
... et infinitum
quousque fuit ... Dicimus ... ...
... et ... magis ... et
augmenti ... decoctione ...
... et ... alio ... post decoctionem
... alio ... est omne vivens
... vivit nutriri. nichil ...
se ipsum ... et ...
... et ...
... ...
... est ... Duplex est ... s. ... et ...
... ... et distans ab ...
remota ut ... pueri ...
... ut adultus ...
... ...
... ...
... passio ... ...
... ... ab aliquo ...
... passio ...
ut sentire et intelligere ... est ...
... in ... ...
... ...
... obitum ... ut ... obitum

vero sensus exterior aliquam ut patet. Duplex
est sensibile. sensibile per se et sensibile per acci-
dens. Sensibile per accidens est ut aliquem esse
puerum ut Dyarri filius. Sensibile per se est
duplex scilicet commune et proprium. Commune sensibile sunt quinque
scilicet magnitudo motus quies numerus et figura.
Sensibile proprium est quod per se sentitur tantum ab aliquo
uno sensu ut color a visu et de singulis.
Quinque sunt sensus scilicet visus auditus tactus
gustus et odoratus. Sensus non decipitur
circa proprium obiectum. Color visibilis est
per se. Lumen est actus dyaphani. Dya-
phanum est aliquod corpus perspicuum sicut est aer
et aqua et corpus celeste. Lumen non est corpus
nec defluxus corporis. Impossibile est duo
corpora esse in eodem loco. Illuminatio non fit
successive et in tempore sed fit in instanti.
Tenebre sunt privatio lucis. Color non
est visibilis sine lumine. Sensibile positum super
sensum non facit sensationem. Sonus
est ex collisione corporum aere fortiter
frangente. Echo est sonus secundario
movens auditum factus in aere ex re-
percussione soni primo facta. Vox est sonus animati
tamen vox est percussio aeris respirati ad
vocalem arteriam cum ymaginatione ad si-
gnificandum. Lingua deservit in duo opera
scilicet in gustum et loquelam. Homo
peius odorat et peiorem odorem habet quam multa
alia. Gustum et tactum certiorem habet
omnibus aliis cum multum ad excellentiam homo
in gustando vel in tangendo. Homo est prude-
ntissimum animal. Molles carne aptos men-
te dicimus. Duros autem ineptos mente
dicimus. Nichil est gustabile sine humido. Caro
non est organum tactus sed aliquid intra
carnem scilicet nervus. Caro tamen est medium intrin-
secum. medium tamen coniunctum ad unum
[illegible]
Omnis sensus est susceptivus specierum sen-
sibilium sine materia sicut cera suscipit signum
sigilli aurei sine auro. Excellens sensibile
corrumpit sensum. Abeuntibus sensibilibus remanent
species et fantasmata. Alio modo est [illegible]
[illegible] Sensus communis est potentia qua
discernimus inter sensibilia diversorum sensuum in
uno et eodem tempore sicut inter dulce et album
[illegible] Sicut dicit Homerus
talis est intellectus in viventibus hominibus qualem
in die induxit pater virorum deorumque [illegible]
sol decipitur [illegible] est [illegible]

quod sunt. quia plus temporibus [illegible] perficitur in
ignorantia quam in scientia. Eadem est scientia contrariorum.
Fantasia est motus factus a sensu secundum
actum. Sed quod multa animalia agunt et patiun-
tur
Anima quodammodo est omnia
[illegible] est dignior omni [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Compositum ex
materia et forma non dicitur unum nisi forma sit
una. Forme artificialium [illegible]
[illegible] Individuum non est nisi per formam
[illegible] Corpora celestia non habent [illegible]
[illegible]
[illegible] non posset [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Omne ens
naturale desiderat permanentiam [illegible]
[illegible]
[illegible]
Omne recipiens debet esse denudatum
a natura recepti [illegible] non requiritur [illegible]
[illegible] colores [illegible]
[illegible] non requiritur [illegible]
[illegible] Stelle non videntur [illegible]
[illegible] lumine [illegible] sol [illegible]
[illegible]
[illegible] Odor est in medio [illegible]
non [illegible]
[illegible] per odorem ad locum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Sensus [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] intellectum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
debita dispositio medii et debita distantia
obiecti. Ea que scimus [illegible]
[illegible]
[illegible] Intelligere est
pati. Sicut se habet sensus ad sensi-
bilia sic se habet intellectus ad intelligibilia.
Intellectus possibilis [illegible] est in actu de [illegible]

mem angelus intelligit. et intellectus
non est virtus organica in corpore. sed separata
est ab omni organo corporali. quia in-
tellectus est locus specierum intelligibilium. In-
tellectus cum intelligit valde intelligibile non minus
intelligit infimum. immo magis. Intellectus autem
intelligit alia et se ipsum intelligere
In omnibus generibus forma et materia diffe-
runt. et non est idem. unde aliud est magnitudo et
magnitudinis esse. et aqua et aque esse. Sed
est sua quidditas etc. et post obitum intellectus
intellectus est simplex et impassibilis et immixtus
et nulli est aliquid commune. Intellectus possibilis
est tamquam tabula rasa in qua nichil est actu
depictum. sed est possibilis depingi. Intellectus in-
telligit se sicut alia. quia species aliorum in
separatis a materia. idem est intelligens et intel-
lectum in omni eo quod est sine materia. quod potest fieri omnia
et aliquid quod potest facere omnia illius omnibus. sed
est in actu. nota sed est duo. scilicet unum
quod potest fieri omnia intelligibilia et recipere etc. et hic
est intellectus possibilis. aliud vero quod potest facere omnia
intelligibilia et hoc est intellectus agens unde
est potentia activa intellectiva. scilicet agens et possibilis
Intellectus agens est sicut lumen. quia sicut lumen
facit colores potentia visibiles actu visibiles
sic intellectus agens facit potentia intelligibilia actu
esse intellecta. Agens est honorabilius et
nobilius passo et forma materia. Intellectus
est in moralibus et preciosius. Duplex est operatio
intellectus una dicitur simplicium apprehensio
alia simplicium apprehensorum compositio. et de
sequitur comprehenditur etc. scilicet vocimento
unitas quidem facit conceptum. ... in uno indi-
viduo prius tempore actu sed simpliciter actus prior
potentia. Anima que fuit ab ente in actu
in actu fuit. Duplex est intellectus possibilis scilicet
speculativus et practicus. Speculativus est qui con-
siderat verum simpliciter. practicus vero qui considerat
ipsum propter actionem ad opus. Sed vero sed
sicut sed intelligere dicitur quiddam ... De-
ens Et est simile ut est intelligibile facere se-
cundum ... et res de quibus sit sic
lapis non est in anima sed species lapidis. Anima
ruis est organum organorum. Intellectus est species
specierum. i. forma formarum. Anima est intelligibile que
cum fantasmata speculari. Duplex est ap-
petitus. scilicet intellectivus et iste dicitur voluntas. et sen-
sitivus et iste dicitur irascibilis et concupiscibilis
Natura nichil facit frustra. unde non deficit in necessariis
nec habundat in superfluis. Intellectus primo ...

est verum. Appetibile sic movet appetitum sub
ratione boni. sive hoc sit bonum verum sive
apparens. Totale requiritur ad motum animalis
scilicet movens motum et organum quo motus
movens est duplex. scilicet movens immobile quod
est in appetibile. movens motum quod potest
appetitivum. motum est animalis organum
motus est ipsum cor. Natura est quod unum
habere animam vegetativam a principio usque
ad finem. Natura est quod animal habet sensum
Impossibile est corpus animalis esse simplex. et tamen
Sensus gustus et tactus necesse sunt ani-
mali ad esse. alii sensus sunt de bene esse. Ut
videlicet extrinsece. Sed animalis sine
pientes Sensus tactus est primus omnium
sensuum quia sine eo non potest esse animal. Ex-
cellens sensibile corrumpit sensum. Excellens
tangibile corrumpit animal. Ergo tamen sensus
ut significet aliquid aliud. Intellectus
non est corpus nec virtus in corpore. Anima
principio sed est longevus ut patet pro ...
adveniens intellectus potest advenire quod
novum quod est inde. Quandoque tempore et alio
tempore ubi prius non vere tempus et non primo
dicitur vere recepte. Species habent esse certa
probabilia non sunt in toto de falsa
Natura est in omni intelligibili abstracta. de aliquo
sic materia et ad sic forma. si primum et actus
nulla est forma liberata a potentia simpliciter. nec
potentia forma. Quod ipse non intelligit. Dis forma
separata a materia est intellectus. Credo quod iste
hoc scilicet aristoteles fuit verus in natura et est ex-
plicatio quod natura invenit ad determinandum
ultimam perfectionem in materia habitus est sic
quod habens ipsum potest agere cum vult. Ope-
ratio intellectus possibilis est intelligere. Sed operatio intellectus
agentis est abstrahere. intelligere est reci-
pere intelligibilia. Sed abstrahere est potentia intelligibilia actu
facere intelligibilia. Denudatur est a materia et a con-
dicionibus materie. Natura non habet esse ... sicut
sicut voluit plato. Intellectus possibilis est ultimus
in ordine intelligentiarum separatarum. Sed primum
... et ad sed solo lumine intellectus agentis ...
omnium. Cum hoc complexus fuit intellectus ...
...tum omnium virtutum complete. tunc erit qui de-
Impossibile est desertum ...

in actu ... prius que deferat illam
actu. Sed ab est intellectus in quo non est potentia
ille non intelligit ... non materia ...
... sicut est quantum. Ille intellectus quod plus
intelligit non est nobilior. Sed quod vigorat intellectum

[illegible]

Parva nat[uralia]

ille nobilior est [illegible] plures [illegible] veri-
tas et [illegible] [illegible] intellectus [illegible]
per omnem philosophum et bene [illegible]
[illegible] phisice

Est de sanitate et infirmitate [illegible] prin-
cipia naturalis finit consideracionem suam
et est que sunt de consideracione medicine. Et
medicus incipit ab eis que sunt de conside-
racione naturalis. Unde ubi dimittit philosophus ibi
incipit medicus. [illegible] est [illegible] sed per al-
terum sensum. Visus multas rerum differentias nobis
demonstrat. Auditus magnam partem confert
ad intellectum et prudentiam. Omnino audibilis (?)
[illegible]. Est [illegible] disciplina non [illegible] [illegible]
i. [illegible] ad [illegible] Ceci a nativitate sapientiores
sunt muto et surdo. Thomas dicit hic quod
omnes surdi a nativitate et muti et [illegible]
[illegible] Visus est aque [illegible] [illegible]
[illegible] perspicua est. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Virtus visiva non est in extremitate
oculi sed intus. Et [illegible] [illegible] [illegible] Odor
est fumalis evaporatio i. fit a fumali
evaporatione. Cerebrum est frigidior et
humidior omnibus partibus corporis. Cor est
oppositum cerebro et est calidissima pars cor-
poris. Color est extremitas perspicui in cor-
pore terminato [illegible] [illegible] [illegible] saporis
[illegible] odoris. Odoratum peiorem habemus aliis
animalibus, tactum vero certissimum [illegible] [illegible]
[illegible] Ignis non agit nisi [illegible] [illegible]
[illegible] ignis [illegible] [illegible] calidus. Unde
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] medicine [illegible]
[illegible]. Omnia que nutriuntur nutriuntur
dulci i. convenienti. Dulcis sapor est nutritivus.
Septem sunt sapores ex quibus [illegible]
[illegible] sicut ex albo et nigro alii colores [illegible]
et odores. Unum quod confert ad nutrimentum
[illegible] [illegible] [illegible] ad nutrimentum. Et [illegible]
[illegible] ad [illegible] cerebri. [illegible]
[illegible] ad cerebrum [illegible] [illegible]
locus eius [illegible] hominibus [illegible] [illegible]
cerebrum [illegible] hominibus [illegible] capitis
[illegible] non [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] esse [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sensu. Semper
humidiores et minores partes corporum se-
parate a toto resolvuntur [illegible] ut
[illegible] sapor [illegible] [illegible] resolutus
in [illegible] [illegible] fit [illegible]
[illegible] in uno non potest [illegible] ad audi-
tum [illegible] [illegible] [illegible]. Motus [illegible]

vocis expellunt motus minores. [illegible]
non est [illegible] virtute [illegible] [illegible] non potest esse
nisi unus visus in uno tempore. Contrarii
motus non contingunt duo sentiri simul
uno sensu. Visus obscuratur
in senibus ab humore [illegible] et frigido in quibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible]
sunt in oculis [illegible] ad [illegible] cor-
[illegible] extrinsecus [illegible] [illegible] gladii.
Instrumentum auditus est aer [illegible]
[illegible]. Instrumentum odoratus est aer
in [illegible] naso. Color [illegible] [illegible]
corporis lucidi cum dyaphano. Color albus
et niger sunt extreme colores. Lux est [illegible]
dyaphani non determinati. Et color est
[illegible] dyaphani terminati. [illegible] [illegible]
dyaphani terminati. [illegible] [illegible] lucem per se
sed lucem [illegible] [illegible] [illegible] alio cor-
[illegible] [illegible] [illegible] corpus non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] posse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
me [illegible] [illegible] [illegible] de corporale
[illegible] [illegible] [illegible] esse spirituale [illegible] in
medio [illegible] [illegible] [illegible] medium [illegible] [illegible]
corporale et spirituale. Auditus in homine est
[illegible] ad disciplinam. Disciplina [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per loquelam. Loquela non [illegible]
[illegible] [illegible] audita [illegible] quod verba signifi-
cant non est [illegible] auditus [illegible] [illegible]

Sapientissimi medicorum inci-
piunt consideracionem suam ab hiis que dimittit
naturalis [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] eo quod [illegible] [illegible] ab [illegible] incipiat et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fit. Omnes [illegible] [illegible] sunt causa
salutis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sensibilis
esse et [illegible] [illegible] [illegible] de plantis [illegible]
non [illegible]. [illegible] discipulus eius Theofrastus
[illegible] non putrescat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] passionibus [illegible]
[illegible] extrinseco adiutorio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Sensus est principium operis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] futurorum memoria preteritorum
[illegible] non contingit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] memoria [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] semel
[illegible] [illegible] memoriam [illegible] [illegible]
[illegible]. Omnis reminiscencia fit vel a simili
vel a contrario vel a parte. Consuetudo est altera [illegible]

[illegible]

Impressiones c albedi m[illegible] q alterati n[illegible]

nattu[ra] remissoi[n]t tm cu ho[mini]b[us] s[ed]
incorta e i infans et[iam] alijs ab[us] puer[i]
et multu senes s[un]t i incores q[uia] nimis
motu[m] tranke corporib[us] corp[or]is incorta
e aliciu[m] apphensi sensu l' intellu[m] ideo
est c[on]sumpto   vult hic q[uod] q[ui]
sint virtutes sp[irit]us[ales] interiores .s. sensus
com[mun]is . ymaginatio siue fantasia cogitatiue
e estimatiua que in s[ens]orib[us] d[icu]n[tur] collocari
u[el] a incorta[n]t ymaginatio e i anti
ori parte cerebri . estimatiua u[el] in medio
incorta[n]t u[el] in posteriori parte
          eius e p[ost].
     vltimo e actus   unc parat e aliq[ua]
opus e n[atur]am . q[uod] cu[m] excesserit tpe m[agis]
p[ro]nt aliq[uid] facere nec cum laborare[n]t aliq[uid]
no facere   Aut e omne q[uod] vigilat dor
mire Sopn[us] e ligam[en]tu o[mn]i[u]m sensuu[m]
Vigilia u[er]o e solu[ti]o sensuu[m]   Sopn[us] e
requies d[e]ti [?] alij q[ui] salute nostr
Sop[or] assimilat[ur] epylen[tie] .i. caduco morbo
Omnia ali[men]tu[m] sta[ti]m spirat sicut cor
Cor e p[ri]m[u]m sp[iritu]s a motus inicii Aliam
tu vltim[us] dib[us] stomachi sp[irit]ib[us] e sta
ti[m] no   vocus statio s[un]t venire Cor
e p[ri]m[u]m venit   Sopn[us] at[ur] ex vapore
cibi qui ascendit ad cerebru[m] a infrigidat[us]
descendit a fit sopn[us] vn[de] post cibu[m].
sopni sunt fortes   Vinu[m] bibe[n]t no[n] c[on]ue[n]it
pueris n[ec] iuuenib[us] corp[or]e . q[ui]a n[on] differt
pueros vinu[m] bibe[n]t a iuuenes corp[or]e Sop[or]
a vigi[li]a differunt   Cu[m] corp[us] que a cor[por]e
s[un]t frigidissimu[m] e cerebru[m]   In sop[or]e fit cont[ra]ria
[illegible] caloris ad interiora alio . cu[m] superiora
membra a exteriora in sopo s[un]t frigida . inferi
ora u[er]o a interiora s[un]t calida   Siccitas
venas sp[iri]tus a grauiter intrant capita
sp[iri]tus s[un]t [illegible] sopni   Sop[or] a vigi[li]a
s[un]t passio sp[iritu]s c[om]m[un]is   Sensus c[om]m[un]is [illegible]
dicitur virtutes . [illegible] e . q[uia] optat[ur] parti
cularu[m] sp[iritu]um indicat a discernit . p[ri]mo vt i
2o dicitur   Sensi[bi]lia diuersorum sp[iritu]um i
vno s[e]n[s]u e eodem t[em]p[or]e discernit   Detento
sp[irit]u vigore fit   valde dormiendo fata
opera vigilantie . no[n] tu absq[ue] fantasia
mate   Quidam expositiui sopnia ino
mortali   Actus vo vigilie non incorta[n]t
[illegible] inc [illegible] a [illegible] dormi
endo q[uod] vigilando   abeuntib[us] sensib[us] re
manent sp[irit]us in organis sentiendo   Visus
no[n] solu[m] patet de visi[bi]li . s[ed] e al[iter] . vn[de]
p[ro] [illegible] .s. voce vaporis tinguendo ab

ocio excitatis   Inspectis valde pueris ca
instruose pariciente mulieres inspicia
sunt . superficies specula fit q[uas]i nubes sta
tim   a si nouum sit speculu[m] no[n] fa
cile e abstergi[tur] sicut a [illegible] . si no[n] vet[us]
facile est   [illegible] ac[?] d[omi]nant quidq[ue]
accipit   Delectatio maior expellit mino
re   Vnde recipiunt odores exhi[bi]tis
q[uae] c[ir]c[a] vrt s[un]t com[mun]i[ter] l' nature   Multo
plus in passib[us] quis excitat . tanto mo
[illegible] sensus decepti   Visus nobilior e
ipse tactu a dignior   Si solus esset tac
tus indicarem[us] vim suo [illegible] mo
visus ab alio . vi[de]t[ur] nauigantib[us] q[uod] t[er]
ra moueri   Quod dicitur e sopnijs
que fit a d[icitu]r accidere et sopnijs neq[ue]
contempne . neq[ue] suadet[ur] ydoneu[m]   Ali
q[ui] om[ni]b[us] l' plures existimant hoc aliq[ui]d
significare sopni possunt fide tamq[uam] dem
ab experientia   Medici curiosi dicunt q[uod]
oportet valde intende de sopnijs egrotan
tiu[m]   Sicut mota ydola distorta ap
parent . a dissonant . s[ed] quiescente
aqua . ydola pura intrinseca a integra
sic dormiendo ligatis sp[iritu]ib[us] fantasie
in[teri]ora appa[re]nt a sopnia . s[ed] vigilando
dissolutis sp[iritu]ib[us] . fantasmata no[n] appa[re]nt
Quod quida[m] .i. senectes excitati fu
erunt s[un]t prudentes e sopnijs . s[ed] e cum
q[uia] ap[ud] nos nob[is] no[n] manifestant   Sop[n]i[u]m
e multiplex .s. oraculu[m] . visio . sopniu[m] . in
sopniu[m] . fantasma[ta].   Sopniu[m] d[icitu]r q[uan]d[o]
s[un]t sopnia signa . q[uan]d[o] cause . q[uan]d[o]
accidentia futuror[um]   Sp[iritu]um o[mn]i[u]m prauum e
con a com[mun]e consuetudinem puta sicut fa
tui m[agis] prudent futura q[uam] aliq[ui]s q[ui]a n[ost]ra
q[ui]a no[n] e intellectu occupata e[st] p[ro]mota
occulta consulta a c[on]uisita s[un]t . que scil[icet]
expediebant . Dissoluta s[un]t sepe q[uam] dic
ores inchoatores   Noctes silentiores
s[un]t q[uam] dies   Sed noctis m[edi]o e q[ui]et[a]
q[uam] dies   Melancolia natura vera sop
nia   Noctiu[m] iuuentes s[un]t mot[us]   Alio
ti [illegible] de se i [illegible] sollicita s[un]t .
[illegible] omne futur[um] de n[ecessi]tate eueniet
          q[uia] [illegible] d[icitu]r e medium i
t sopniu[m] a vigilantiam . a vt no[n] decli
net se m[agis] ad vnu[m] q[uam] ad al[ter]u[m]   Sop
nus fit q[uia] recessu caloris n[atur]alis a
ad concauum eius ad cor   Nullus [illegible]
e q[ui] viuit n[isi] sopniu[m] [illegible] [illegible]

futur famosu ꝑ tom no e ffm ul
sus dc ꝙ sepant sunt. ab angelis di=
uinitates ab dicit ꝙ sunt adeoibz
Phylo no dc ꝙ sunt a deo Gentes
diuisificatur duobz modis. vno mo
ꝑ vtutes corp et ꝑ enatt eis apta
in suis regionibz. scdo ꝑ leges suas
ꝑ qs recepunt fidem anctite i. a
pn de angelis et voc

Entes qui i calidis.
regionibz sut longioris vite sut
ꝙ qui in frigidis sut regionibz Corpor
alibz corpori sut et sanitas q in eis
quidq ee corporis et in corpore illas
ꝙ dese e corpore no pt in alicꝫ fieri
in corpore complete e cum spiti cuitz n
in existe ivm calor flama sunt
a magni ꝑ actus qr admitu q illa
sunt a multo tpe. hic multa flamma
sunt in puo tpe Longissime vite alia
sut leo et elephas Vocas inquire vl
corporat ad generationem vl ad ꝯseruacione
vl vl ꝯ[illegible]
[illegible] vita alia sut ꝙ humidu et calidu
Senectus frigida ꝫ et sicca Alia mul
tu cogitat senescunt cito qr spumat
e supfluu admitu et anno ꝙ sustine
posset emissit exsiccat et quo sic mulus
longioris vite e equo et asino ex qbz sut
ꝙ ipe no generat ꝯ[illegible] si no coitum
sut. alii longioris sut vite ꝙ femine qr
masculus calidior e et sicci et si masculi co=
itum sunt. breuioris vite sut ꝙ femine
labor exsiccat et semen minuat Viri
multu laborantes senescunt mo
Complexio iuuem calida et humida Senum
vo frigida et sicca Qui multu coeunt
parum viuunt. Casti plus viuunt ꝙ
no casti. qr pauca coitus. plus vi=
uit mulus ꝙ equus. et femine ꝙ masculi
Qui habitant i regionibz calidis et
humidis sut longioris vite ꝑ actus s. qr
ptinuite putrefaccionis

Vitam inspirare sole e cu suis i toto
uniuerso Cor primo fit inalibz. vn
ipm ꝑ pncipm vitae et ultimum mouens prin
cipium e in corde Locus medius e loco
principatus alia sut ex opposito sitat ꝙ optimum
e Cor e principium caloris natl et vite alis. vn
distructo calore cordis al corporis vita
finitur ꝙ calidu ꝯ[illegible] calefactat sut
sanit Quecumqz alia ꝯ[illegible] plone sut illa
respirant Pisces no respirant ꝑ aeris
attractionem ꝑ refrigerium cordis sit ipis
ab aqua quam recipiunt a branchis Id
e pncipium sicronis et vap s. cor Respi
ratio fit in alibz ad refrigerandu
cor et loca vicina cordi. vn que mg
calida sut. cu tiol indiget respiratione
vn organum optimu e tm ad vnu
opus Natura nichil vidimus frustra
facere leo e validissimu omni alia leo
ꝑ plone multu sanguinem et calidu
vnguibz maxie ꝯsistit in loco et tpe
b ꝯtali et simili. et no in loco l tpe
sibi ꝯtrario

Vita et mors sut ꝯiuncta omnibz alibz
Mors senum e sn violencia. qr nullo
dolore eis ꝯtingente moriuntur Vita
e mansio caloris in corpore Illa respiratio
suffocatur in bibendo Sanguis sit ꝑ
in corde. qr no e in distinctis venis. ꝑ so
lo corde generato. vt al'r hic sequitur Cor
sut mouetur et actuatur Et sut mouet qm
cor mouet. qr ois actus sut a corde
Istec ingressus in pectus aeris vo
inspiratio. exitus vo expiratio dr
Calor cordis humidu ꝙ e in ipo. tumescere
facit et ebulire facit pulsu cordis
pulmo hz se et cor sic follis

Omnibus motus ꝯsequitur aliqd fixum
et ꝙ fixum Cela mota e i corpore
Virtutes fixes no sut passiles ad inuicem.
ꝑ excessus aut corp sit patiuntur ad
i vicem Illud ꝙ simpr et ꝑ se. e im
mobile et nlo pt moueri. vn dixit
homerus si oes dii oes qr dee multu
laborarent no mouebunt Jouem sup
mu alios in terram Mouens e plus
moto et generans genito. ꝫ nl e plus
se ipso. ꝫ o nichil se ip mouet vl generat
pprie e pncipm mouens i alia et e mo
uens no motu Quecumqz no recipiunt
tes optant. velcant optant pncipm mot i
alibz e in corde Motus cordis n e
voluntarius Experimentu e al'r ꝯstare. qr
ad modum ciuitate bn legibz rectam
et institutam qr in ciuitate qm sel e stabi
litus ordo. no oz pncipe ei in ois esse singl'

De respiratione et spiritu
De morte et vita
[illegible]
De motibus animalium

De anim

optabilibus animalibus. sed non est necessaria extra
existere in aliqua parte corporis. Sed in uno primo
eius. scilicet in corde. unum est principium ad primum
motivum

Vespertiliones pluunt et in arboribus
ita est squamine impositis. Animalia que gignunt. sed filii licet
oculos per talpam que est privata
oculis si appareat. et ipsa non videt omnino
Sed si aliquis scindet corium quod est super
locum oculorum eius qualiter inveniet locum
oculorum eius. Nobilissimum et altissimum. et
apud nos nocuus. et nunquam fuit aliquis homo
qui omnia metalla et omnes fructus auri et
argenti et aurum nudissime manifestavit.
ita dispositiones omnium aliorum manifestantur cum
ad homines comparantur. Partes corporis hominis
late et ponite secundum situm et situm totius
mundi. Umbilicus est radix ventris.
In membro animo non est sanguis neque vere
ratio nominetur spacies in alio animali. quod in homine
frons magna sunt ponderosi. non declinante
ad stultitiam. frontes parva sunt
bonitate motus. frontes late sunt parvitem
discretionis. rotunda sunt iracundie. Omnia
animalia habentes aures. sed magis mobiles per
hominem. Aures medie permanentes sunt
scolastici et garruli. Sed quod fingunt
homines. et signum verificationis dicti illius
temporis scimus. Nasus elephantis est longus
et fortis. et utitur eo loco manus in arbores
et potest et a quibus indiget. Omnia
colli leonis est continuum. Splen hominis est
plus spleni porci. Venter. i. stomachus hominis
assimilatur ventri canis. Humiditas vero
est principium. Situs cordis est in medio
pectoris. Sed in homine declinatur modicum ad
sinistram partem

Dentes canum innovantur et albi et acu-
ti. sed mutantur obtusi et nigri. Hominibus
et plures dentes sunt quam femine. Dentes
equi cum senescunt. albescunt. Omne animal
quod generatur sine illis habet dentes. Homo in
comparatione sui corporis habet parvum os. Non
est inter virtutes manus dextera quam sinistra.
Sed utitur pedibus sicut manibus. quoniam
sunt proprie ex manu et pede. Ille tamen
sunt in eius loco manuum. Simia mixta est
natura. sicut nec homo nec quadrupedia. Cornu

omnium animalium sunt vacua preter cornua cervi
que sunt durissima et non est in eis concavitas.
In mari est quedam piscis qui dicitur na-
tivus. quem prohibet sensus naturalis.
[illegible]

Post abscisionem non crescit ut prius
caudatus. Ossa leonis ita dura sunt
quod cum colliduntur reddunt ignem. Ipsi homines
est crescere inferiorum. Iububes crista
non habescunt. Inter alia habent multas
mamillas non iungunt ad easdem. Omnia animalia
multa sanguinis mus est multa seminis. Omnis cor-
pus ventre ante putrescat. In ossibus fir-
mi vel leonis modicum vel nulla est medulla.
Omne animal multum sanguinis est pauca seminis.
Homo inter alia. papue est multa seminis
Inter omnes capre vacce. maxime est
frens caseo. Inter nigros nigrorum
melius est et plures albi quam album.
Coagulum leporis valet in fluxu sanguinis
Nullum animal mutat cornua preter cervos. Omnia
animalia diversi coloris in pilis est diversi co-
loris in corio

Omnes pisces audiunt. Omnia animalia aves
ploc. vocem carent. Omnium animalium fac-
tionis et actionis voces sunt masculi
tus quam vaccarum. Omne animal vocatur sicut
temporum coitus quod aperit vocem. spe-
cialiter ad hoc facit venter. Vociferans
animal. nunquam est in tempore coitus gallus
vociferat post plus et victoriam. Omnia
animal quod facit ova licet est in mare et
non canere. quod si sterilis est in cerebro di-
gesto vero albus

Vivit alia nidum appetit delecta-
tione. In talibus nubilibus in ma-
scule incipiunt indigere crescere et a-
per omnis anni coeunt sed debile quod generant.
Canis et porcus octo mensium coeunt
sed debile quod generant. Canis vivit
usque ad xiiij annos. porcos vero ad
xv. Equus dum vel duos annos coit sed
debile est quod generat. fortis est a .iij
annis usque ad xx annos. coit usque ad
xxx. vivit ad xxxv. Fetus elephan-
tis imperfectus et masculus. omnino non tangit.
post partum ubi quiescit per biennium vel per tres
annos. mutatio vocum est signum motus ad
coitum. Perdices generant tendes. et mul-
ce binos. Columba ovat in tempore et pullificat

cant si fuit locus mansionis sue calidus
et albus corporis competens. Alioquin non nisi in esta-
te et pulli corporis meliores sunt quam in iuvene
Ubi aer attrahit menstruum secundum mu-
lieribus. Gallinae multum ovantes mori-
untur. Ova longa et acuta in capitis pro-
ducunt mares. Ova vero rotunda et obtu-
sa feminas. Gemelli inveniuntur in omnibus in quibus
sunt duo crocei vel vitella. Masculus co-
lumbe per diem femina vero per noctem cubat
ova. Non est animal unius speciei ut se ma-
ritet. In omnibus animalibus est appetitus et delectatio
coitus. De quadrupedibus mas desiderat
in vere coitum. Bonum est quod parentes ar-
guant filios otiosos et non vacantes opu-
s [illegible]. Omnes pisces apud
principium impregnationis sunt boni. Due vulture
vultures non apparent [illegible]
nisi in estate [illegible] et hyeme [illegible]
[illegible] in nido ciconie et hirundo vel latet
in cavernis arborum vel transferunt se ad loca
calida ciconie [illegible]
[illegible] vel transferunt se [illegible]. Pisces in
pluviosis temporibus [illegible]
senes [illegible] ad sciendum. Lupus
[illegible] se comedit [illegible] masticatione et tam
uno die quod sufficit ei ad tres dies. Vac-
ce diligunt bibere aquam claram [illegible]
bibitur. Saliva hominis ieiuni omnibus ani-
malibus venenosis [illegible]. Tempora
pluviosa nocent avibus tempora vero sicca
nocent piscibus.
Flores veris et tempore autumpnali mella
faciunt [illegible] mel [illegible] melius et dul-
ce et mundius [illegible]
cius est. Cervus [illegible] cornua sua ubi
[illegible] invenire est [illegible] in [illegible]
valde ubi cervus [illegible] cornua. Ereptis
cornibus cervus timet lupos et ideo latet
de die et nocte ad pascua vadit. Mel
melius est ex [illegible] novis quam ex [illegible] an-
tiquis. Mel bonum [illegible]. Cibus a-
pum est mel tempore [illegible]. Animalia mas-
cula sunt fortiora femellis nisi in urso et leo-
pardo [illegible] minoris et [illegible] passionibus et pre-
[illegible] minores [illegible]
et [illegible] et [illegible] et [illegible]
decipitur. Nulla femina recipit coitum post
impregnationem nisi mulier et equa. Et
masculi est digestio seminis. Et [illegible] femine
est indigestio eiusdem. In cornutis [illegible]

mutantur. Omnes volucres habent [illegible] dor-
[illegible] capitibus elevatis. Vultur
[illegible] amoris est [illegible] et [illegible]
quod in fine mortis [illegible]. Mortuo del-
phini [illegible] de specie delphinorum [illegible]
et defert eum in profundum aque cantantes
ne a piscibus comedatur et sepeliunt eum.
Apes habent regem .i. [illegible] quod non exit
[illegible] nisi cum omnibus apibus. Cum [illegible]
rex apum volatu [illegible] turbatur .i.
examen apum.
Generatio filiorum non est conveniens nisi post
tria lustra annorum [illegible] mares mul-
tum [illegible] senescunt cito. Impre-
gnato [illegible] mulieribus [illegible] post menstruum
[illegible] post partum cito [illegible] et si [illegible]
[illegible] mulieribus tempore coitus ac-
cidit fortis dolor [illegible] menstruum
in mulieribus cessat post quadraginta
annos. In aliquibus autem durat usque ad
quinquaginta.
Mulier [illegible] habet [illegible] habet eadem
[illegible] quando [illegible]
rem [illegible] dolor
sit [illegible]
[illegible] lactantes [illegible]
Explicit [illegible]. Incipit
[illegible] auctoritates [illegible]
[illegible]. Debemus mirifice honorare et de-
lectari in artifice qui fecit ea. In omnibus
et naturalibus visibilibus est admirabile [illegible]
[illegible] modicum de rebus hono-
rabilibus et altissimis [illegible] delectabilius
illud scire quam scire multum et [illegible]
de rebus minus nobilibus et vilioribus.
In quolibet [illegible] considerare
[illegible]. Post [illegible]
illius [illegible] est motor et [illegible]
[illegible]
[illegible] nullum eius [illegible] et [illegible]
[illegible] in omnibus animalibus [illegible] nobilius [illegible]
corporis et membrorum [illegible]
Principium generationis elementorum sunt cali-
dum frigidum humidum et siccum. Calor
[illegible] frigidum humidum sunt causa vite
et mortis, somni et vigilie, iuventutis
et senectutis, sanitatis et egritudinis. Corpus
durum non calefit [illegible] calefit [illegible]
corpus humidum [illegible] infrigidari non potest

In reb[us] vincibil[ibus] frigidu[m] n[on] e[st] n[isi]
s[ed] [con]ult[us]. Instrum[en]ta sensus tactus est
c[ere]b[r]o. Sic[ut] t[ame]n posite q[uod] n[on] e[st] p[ri]ncipale in-
strum[en]tu[m] tactus c[ere]b[r]o. s[ed] ad m[od]i[cu]m c[ere]brum
p[ri]ncipiu[m] sensus tal[is] e[st] in corde. Sensus
tactus et gustus [con]tinui s[un]t in corde.
tres n[on] residui s[un]t in capite. Om[n]e a[n]i[m]al
h[abe]t sic[ut] h[ic] c[ere]br[um]. Homo c[ere]br[um] sui
[cor]p[or]is s[ed] [con]tinuus c[ere]b[r]o et capit[ur] a[nim]alib[us]
Creatio capit[is] e[st] q[uo]d custodit c[ere]br[um]. Oc-
cato ligatur et ad [con]tinuacionem et gustu[m]
su[b]tilitudines medulla et s[u]b[sti]t[u]tas a-
b[i]s st[?]mus. Et ex quo abant[ur] ossa et spi-
ritus et q[uo]d h[ab]et e[st] r[e]tentiue ossa. A[n]i[m]al
m[u]lte pinguedinis senescit cito et paru[m]
g[e]n[er]at C[ere]b[rum] e[st] valde frigidu[m] et m[ag]is o[mni]-
b[us] m[em]b[ri]s et [con]t[ra]riu[m] ei[us] calor cordis q[ui]
n[on] p[otes]t esse m[em]bro in equali [com]plexio[n]e q[uia]
su[m]i [con]t[ra]rie talius. et io i[n]genita e[st] n[atur]a
pone c[ere]br[um] in opposito cordis

v Si possibile e[st] esse vult videre me-
lius e[st] esse vinu[m] p[ri]n[cipiu]m q[uod] m[u]lta a[n]i[m]a[lia]
n[on] fac[iun]t n[isi] q[uod] melius et perfectius exercb[ere]
possi[n]t. Calor n[atur]al[is] recedit cor[poris] a[n]i[m]a[lis]. s[ecundu]m
p[ri]ncip[iu]m rignu[m]. Homo solus [con]caput
cetilla. q[uia] corem eius e[st] valde tenuie
Om[n]e a[n]i[m]al cornutu[m] caret dentib[us] in sup[er]i-
ora mandibula. n[atur]a n[on] dat imbra-
[con]ueni[enti]er vigorem n[isi] in a[n]i[m]alib[us] indigentib[us] illis
vt tacleu[m]. vnguibus et cornu[m] feme-
[n]tuor[um] n[on] dentibus sup[er]iores nec cornu[m]
h[ab]ent. Cornu[m] s[un]t creata q[uod] vigore et
[con]tinuamentu[m]. Quedam loco dencium h[ab]ent ros-
tr[um]. P[ri]ncipiu[m] vite ho[min]is et sensus a corde
e[st] et o[mn]is mot[us]. Vene [con]ti[n]sent q[uod] o[mni]a
m[em]b[ra] corporis. s[ed] n[on] q[uia] ip[su]m cor. q[uia] ip[su]m
e[st] p[ri]n[cipiu]m venarum. Sanguis n[on] venit ad
cor ex aliquo loco. q[uia] ip[su]m e[st] fons et o[r]i-
go sa[n]g[uini]s et p[ri]n[cipiu]m m[em]brorum [con]cipiant
sa[n]g[uin]e[m]. In o[mn]ib[us] a[n]i[m]alib[us] h[ab]entib[us] sangu[in]em
e[st] epar s[ed] cor n[on] t[ame]n e[st] p[ri]n[cipiu]m cordis
n[isi] sa[n]g[ui]nis venarum q[uod] q[uia] vene [con]ti[n]sent
ip[su]m epar g[rati]a inde n[on] o[mn]i[n]o. Cor sol[um]
int[er] o[mn]ia m[em]bra interiora n[on] p[otes]t pati
dolore[m] a[n]i[m]al magni cordis a[n]i[m]al e[st] timi-
du[m] vt lepus. q[uia] calor talis a[n]i[m]al[is] n[on] p[otes]t
totu[m] cor suu[m] imple[re] et sic e[st] debilior.
vn[de] accidit ei timor. In n[u]llo [a[n]i[m]al[i]] e[st] sa[n]g[ui]nis
ex ventrem p[re]t[er]q[uam] in corde. In ho[min]e

cor declinat ad sinistram p[ar]tem cu[m] in ceteris
a[n]i[m]alib[us] sit in medio. Cor et c[ere]b[r]u[m] indige[n]t
m[u]lta custodia q[uia] m[em]bris p[ri]ncipale e[st] v[ir]t[us]
vite. C[ere]b[r]o e[st] m[em]br[u]m c[om]m[un]e mag[is] e[st] op-
[posi]ti[on]is et sensus. Epar e[st] [in]stru[mentu]m ad decoq[uen]-
du[m] et digerendu[m]. Pulmo e[st] instru[men]tu[m] an-
helit[us]. Pulmo positus e[st] vbi cor. et est
molle leuis et [con]cauus spongiosus et spumo[sus].
Splen e[st] q[uas]i epar i[m]purum. Splen est
in a[n]i[m]alib[us] a[n]i[m]al[ibus] et n[on] recto. q[uia] simile e[st]
sup[er]fluu[m]. Dolor s[ecundu]m venu[m] ho[min]is difficilis
e[st] cultur[e]. Ren dextr[us] e[st] alior sinist[ro].
Ren dext[er] minoris pinguedinis e[st] q[uam]
sinist[er]. Volat[us] pinguedinem dissolunt.
Quedam n[on] mingunt n[ec] h[abe]nt vesicam q[uia]
p[ar]u[m] bibunt. et q[uod] sup[er] e[st] [con]ti[n]sit in pluma[s]
sic[ut] in pisces. q[uia] q[uod] s[upe]r e[st] [con]ti[n]sit in squa-
mas. Sudor n[on] fit n[isi] q[uan]do calefit cor[pus]
et aperiu[n]t[ur] ora venar[um]

m Odica alt[er]acio in m[em]bro p[ri]ncipali facit
m[u]ltam alt[er]ac[i]o[ne]m in toto corpore.
a[n]i[m]alib[us] post timore[m] accidit effusio ventris
v[e]l vrine. a[n]i[m]alib[us] volantib[us] n[atur]a posuit co-
rium int[er] digitos pedu[m]. alios v[er]o non.
a[n]i[m]alia vespertilionis s[un]t [m]ibratiles i[d est] corio
et s[un]t indistincte. Cam[el]is piscantib[us] collu[m]
s[ecundu]m acus i[d est] linea piscatoris rostru[m]
s[ed] h[ab]ent delphin n[on] h[abe]t fel. n[atur]a
vt[itur] quibusdam sup[er]fluis ad iuvamen[tu]m.
Caren[tia] fell[is] e[st] ca[usa] boni caloris. Causa
v[ir]tutis e[st] q[uod] albu[m] vt digerat[ur]. q[uia] homo
e[st] pluris int[ellectu]s sup[er] o[mn]ia a[n]i[m]alia. io h[abe]t
manu[s] n[atur]al[ite]r n[on] e[st] vnu[m] instru[men]tum
s[ed] m[u]lta. q[uia] q[uod] ea plus p[otes]t h[ab]ere ho[mo]. q[ui]
seruit dentib[us]. q[uia] ap[er] cul[m]inis. vestis
vnguib[us] eq[ui]s solet. et de a[n]i[m]alib[us] vigor
p[ro]p[ri]us ca[usa]lis e[st] vigor o[mn]iu[m] digitor[um]
Op[us] [con]tinuu[m] e[st] corp[or]e et tunc. pede[s] v[er]o
sustentat et fugere ho[mo] n[on] h[abe]t cauda[m]. n[ec]
n[u]llu[m] a[n]i[m]al quadrupes h[abe]t anchoras. q[uia]
p[ost]q[uam] ho[mo] h[ab]ent anchoras. et caruit cauda
Quadrupedia n[atur]a facit se erigi.
ho[mo] v[er]o n[on] q[uod] pondus capitis. q[uia] ho[mo]
ho[mo] mag[is] ponderosus e[st] in inferiorib[us] suis
sup[er]iorib[us]. Virga virilis int[er] o[mn]ia a[n]i[m]ali[um]
m[em]bra crescit et diminu[it]ur sine lesione.

Cause vite in iuvenib[us] s[un]t s[im]ilib[us]. So[m]ni
et effectus. In sumptu[m] a[n]i[m]al respirat
in p[rim]a etate et in senio et infirmus
n[on] e[st] spirat. Ho[m]i[n]es n[on] pigwedis ratio

generant sperma et superfluum menstrui
Sperma femine non est conveniens generationi. Preterea
non fit commixtio duorum spermatum. Unde
et anima impregnatur sine effusione spermatis
et sine delectatione multe et conveniens ad generationem
secundum naturam mulieris et non secundum naturam spermatis. Quia ipsa
emittit in coitu propter delectationem quod vere
est humidum. Sed non est vere sperma. Unde in dor-
mientibus mulieribus rapientibus accidit. Preterea eius sper-
ma. Sperma non est generativum sed motor
et forma. Unde non potest dici quod sperma sit corporeum.
Sicut non potest dici quod carpentarius sit pars materie
lignee. Omne autem dicimus esse agentibus generanti-
bus naturaliter sterile est sicut mulus et brutus homo
naturale est primum motum in generatione facit [illegible]
est secundum materiam mulieris sed differentia est quod potest
generare in alio specie non quod potest generare
in se vel recipit quod generat ab alio. Verum
dat formam et principium motus generationis. Femi-
na corpus et materiam. Unde ex coitu commixtione
et femina fiat unum [illegible] quod ex hiis fit aliud
unum specie non generat per se quia indiget
primo motu quod est ex mare. Castratorum corpus
non solum effeminatur sed et animus adeo ut
pueri dicant a femina. Unde absconditur tes-
ticuli continetur virtus spermatis et [illegible]
tum non est aptum stare solum
Gressus aliud est illud quod est naturalis mixtionis
caloris et humiditatis et quod non est terrestre
humidum est et vite et pars terrestris valde
remota est ab actione. [illegible] nobilior est
corpore et actuum in actu et unum mortuo
et eius non ente [illegible] est et incorrup-
to et in se [illegible] sed non est in eo [illegible] et
[illegible] sensitiva est in eo [illegible] et [illegible] est
[illegible] et [illegible] et [illegible] intrant
in nos ab extrinseco. Solus intellectus intrat in nos
ab extrinseco et ipse solus est divinus. Et spermate
exit spiritus qui est virtus [illegible] et est se-
paratus a corpore et [illegible] intellectus. Calor solis
et aliis est [illegible] et [illegible] superfluitate
[illegible] Unde sunt [illegible] dator non sunt
eius extractor sed ab extrinseco infusor. Calor
alis non est igneus non igneus quia calor [illegible]
alis generat aliter ignis [illegible] Corpus
aliud est ex [illegible] que est [illegible]
id est forma [illegible] corporis [illegible] et [illegible]
[illegible] Unde homo fuerit [illegible] debilitatur
visus eius. Caput [illegible] in generatione post [illegible]
[illegible] cordis [illegible] est sed [illegible] sui [illegible]

multorum [illegible] sterile est. [illegible] non generat [illegible]
quia non potest [illegible] conceptum quousque compleatur
[illegible] est ut mula impregnatur sed [illegible] et [illegible]
[illegible] sunt in tempore [illegible] sed non potest [illegible] vel
[illegible] [illegible] primo vivit vitam plante
deinde vivit vitam alis [illegible] vitam hominis
Quanto [illegible] dimittit [illegible] tanto [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] erat [illegible]
a suo corpore. [illegible] [illegible] que [illegible] est
[illegible] ordinem [illegible] humidi est [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod generatur ex [illegible]
est cor. [illegible] corporis est multa coytus
et multorum onerum quod [illegible] [illegible]
[illegible] multum fructificat [illegible] desiccatur
quod [illegible] [illegible] [illegible] femine. Ova non
[illegible] conceptum sine femine matris. Ova
[illegible] duos habent colores scilicet album et citrinum
Ova [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pulli est ex albo ovi [illegible] primum [illegible] est ex
calido. cibus autem est ex citrino id est ex vitello
[illegible] [illegible] cibum in ovo scilicet vitellum
[illegible] [illegible] lac in mamillis. [illegible]
[illegible] ex sua specie est diversa. Quedam ge-
nerant animal impletum ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Quedam generant ova comple-
ta ut aves. quedam [illegible] ut pisces.
quedam generant vermes et paulatim [illegible]
in sua specie ut apes [illegible] hominibus et
quadrupedibus coytum desiderantibus ad [illegible]
et ad [illegible] [illegible] spermatizare. [illegible]
est intelligencius [illegible] sollicitum [illegible]
filios [illegible] est [illegible] quod matres solliciti
sint [illegible] filios. sed [illegible]
[illegible] [illegible] operam et instrumentum [illegible]
quia non potest esse oculus sine visu nec
visus sine oculo. [illegible] [illegible] et debili-
tatis [illegible] [illegible] [illegible] Sol [illegible]
estate et hyeme [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et vite alia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] multorum pilorum [illegible] [illegible] et infirmus
[illegible] multi coytus. Cibus alia non est [illegible]
[illegible] et valde digestum [illegible] est modice
[illegible] digeritur [illegible] ex quo est [illegible]
est [illegible] [illegible] ex quo [illegible] Si homo [illegible]
simul membrorum [illegible] et [illegible] unum illorum est
principale [illegible] non principale [illegible] [illegible]
super omnes feminas diligunt coytum valde
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] femine [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corporis unum generant filium
[illegible] vero corporis multos. quia in [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] corporis et [illegible] [illegible]

generat viventia in eis. Ex vno coitu generat
azabir multum generat ... multis mg
... in diminucione lune. quia illi dies frigidio
res sunt ... diebus quam diminucionem lune fie
re debiliores sunt in aliis quam sunt frigidioris
nature. In aliis generantibus multos filios. plus
... fit monstrosus et mixtus in tuis

Omnipotens est inceptio in generat sui ...
te et non vigilat. sed non ideo vere sopi
tur est vere sopno plus. Embrio in principio creatione
vivit vita solum vita plante. Pilis de
calvatus non redeunt folia in arboribus
et plume in avibus redeunt quia calvicies
est quedam invecio etatis que irrecuperabilis est
Casus vero foliorum et plume est quedam mutacio
temporum quorum reditus est annualis. homines
tamen calvescunt et non alia animalia. quia homo
habet cerebrum valde multum et humidum. homo tamen
calvescat in anteriori parte capitis quia il
lic est cerebrum valde multum. Ideo fluunt
folia ab arboribus in quibus est humor pinguis
In aliis animalibus color pilorum est secundum colorem
cutis in homine vero non est sic. quia quidam
homines habent corium valde album et pilos
nigros. Et illius est quia cutis hominis val
de tenuis respectu aliorum animalium et ideo non mutat
materiam pilorum. Aliqua mutacio multos aves
diversificatur in coloribus naturalia alia ex in
firmitate vel alia causa mutant colorem suum. ut
enim visus est corvus albus. passer albus.
Digestio fit ex calore. Oculus prominens
non videt bene a remotis. sed oculus profundus
videt bene a remotis. quia motus eius non
bene dividitur neque consumitur a remoto. Homines
sensus deficiunt duobus modis vel in senciendo a re
mote vel in distinguendo singulas differencias sensibilium
Visus et auditus et odoratus in homine
debiliores sunt quam in aliis quibusdam animalibus
in senciendo a remote || in distinguendo vero differencias
sensibilium longe meliores sunt in eo quam
in aliis. Coopertus ut est medium inter vi
lle et non vivere. Lubricat plus delectant
in coytu quam alie etates. et quanto plus
assuescunt tanto plus appetunt. Coytus
infrigidat cerebrum et minus frigidum quam
totum corpus.

Quod primum movens ex se movetur est ex dualibus
naturis. scilicet ex recipiente motum et agente
motum. Impossibile est aliquid esse movens
motum eodem modo. Omne motum presupponit
motorem. Hec In individuis ...

est transmutacio. vnde solum quod transmutat movet
et differt. que transmutacio dicitur generacio et corrupcio
ille est realis que non transmutat nisi
in non differt. sed tamen secundum dispositiones ac
cidentales. quia secundum qualitatem quantitatem et situm.
Alteracio fit in illo quod non est. Impossibile
est sed non fit. Impossibile est unam formam
in unam formam in alia substantiam transmutare per
possibile ... quod recipit omnes formas un
de non est in actu. nec aliquam formam in
sui natura includit. sed est impossibile ad recipiendum
omnes formas ... contrarias ...
materia non competit ... quod quantitates
dimensiones interminate precedunt formam in materia. sed
dimensiones terminate consequuntur formam in materia ...
quod adducitur enti in actu et secundum actum ...
quod substat in re primi substantiis substat
in re materie prime. Impossibile est formam
esse sine materia et ideo natura non recipit formam
divisas formas. nisi quia prius recipit dimensiones
interminatas. Si celi non comingitur celo. si esse
secundum opinionem et motum corporis celestis
convenit cum corporibus substancialem et corpus in
certis dimensionibus. Et corpus transmutatur de v
na forma in aliam. et ex dimensionibus in actu
dimensionibus actu alia non habet esse in actu
nisi quod vel in actu. Sed forma non habet esse in
actu. nisi quod intelligitur. Corpus celeste eo
quod non transmutatur. unde est ipsum corpus ex sua
in actu et dimensionibus in actu. Ideo est ingenera
bile et incorruptibile. Sed forme elementorum sunt contrarie
et ideo dicuntur active et passive. Primum motor ad
id quod non habet. Cessato isto quesito ... partibus
habitabilibus cessat motus. In celo idem est effectus
motus et finis motus. Impossibile est quod id quod
de se est corruptibile recipiat eternitatem ab alio
... aliquid ens in actu non in
potencia. et ideo dignius dicitur sive quod in ... finis
... agens ... quod motus ... sed
moves. Quamdiu movet celum. et est in ... corporibus
vel movet eos pure equivoce vel analogice
hoc est secundum prius et posterius. transmutacio
sequitur in materia ... ad formam. Primus motor
dat esse omnibus entibus. Virtus infinita
est duplex. scilicet infinitate vigore. et infinitate dura
cione. Virtus moventis celum est infinita in du
racione non autem in vigore. Omnibus virtutibus in ma
teria finite movens sed virtus in corpore celesti
est infinite motoris. Impossibile est virtutem
infinitam esse in corpore finito. Omne corpus
ex materia et forma est finite capacitatis ... finite

De causis

mo entis

Omnis causa primaria plus influit super
causatum quam causa secunda. Quandoque prius
causa prima prius et prima nobilior modo et al-
tior. Quandoque est causa causae est causa causati. Esse
autem nobilis tres sunt operationes quia in ea
est opus alius intelligentiae et divinae. Causa prima su-
perior est omni narratione. Causa prima est omni nar-
ratione. Causae non illuminantur a lumine causae quam
intelligentia est substantia quae non dividitur. Omnis
intelligentia fixa et in aeternitate est per bonitatem
puram quae est causa prima. Una prima causa est
pura bonitas. Causa prima non habet ylea-
thim, id est aliquid durante quod intelligitur
et autem habet yleathim. Omnis intelligentia est
plena formis, id est speciebus intelligibilibus. Quan-
to aliquid propinquius primo, tanto est sim-
plicius. [Omnis intelligentia ...] Omnis in-
telligentia intelligit ... scientiam suam. Quaelibet
recipit in aliquo recipit per modum entis
recipientis et non recepti. Omnis virtus
unita plus est infinita quam virtus multi-
plicata. Causa prima regit omnes res praeter quod
commisceatur cum eis. Causa prima influit bo-
nitatem suam omnibus rebus una influxi-
one. Sed res non recipiunt illam bonitatem
omnes aequaliter. Sed secundum capacitatem suae na-
turae et divers... per se unum et non est di-
versum ... Causa est super omne nomen quo
nominatur. Omnis intelligentia divina scit res
res ... quia est intelligentia et regit eas
per hoc quod ipsa est divina. Unum ... quo ...
est divinum. Causa prima existit in omnibus rebus
secundum omnem dispositionem sed res omnes non exis-
tunt in causa prima secundum unam dispositionem sed secundum
multas

Ethi.

Omnia bonum appetunt. Cognitio
finis est utilis in arte universali.
Bene iudicat qui cognoscit. Unde
nec aetate puer et moribus puerilis.
Bonum quanto communius tanto divinius. Conse-
quenter ... honores sapientes
... inquirendi secundum primum Ethicorum de quo
sed. In infortunitis virtus refulget. Duo-
bus amicis existentibus sanctum est praehonorare
veritatem. Honor magis est in honorante quam
in honorato. Felicitas est optimo ... ma-
xima (?) secundum virtutem perfectam. Sicut una hirundo
non facit ver nec modicum tempus. Sic nec una dies

nec modicum tempus facit hominem felicem. Feli-
citas (?) ... vita ad comparationem, id est vita ...
est plus quam dimidium totius. Bonitas ...
sunt maxime bonum. Oportet non conservat ...
delectabile est quod amat unusquisque et usus
rei quam possessio. Impossibile est indigentem
operari bona. Nemo omnino felix est quamdiu ...
... est felicitas est praemium virtutis. Fe-
lix est sine vituperio sed tetragonus. Felicium
honorandus et laudandus. Et quae sunt ad
finem felix non dicitur. Amicitia per dimidium
vitae nullus est bonus vel malus per somnum
... deportatur ad opera.

Ex actis moribus ... fit habitus.
Talis ... sic vel sic differunt ...
... multum differunt ...
secundum primum Ethicorum. In obscuris ... testi-
moniis ... uti. Excedens corrumpit conservat
... fortitudo ... fortitudinis ...
... voluptates et tristitias est moralis
virtus. Circa difficilia ars et ... et
virtus. Quae sunt in anima tria: passiones et poten-
tiae et habitus. Virtus non est passio quia secundum
passiones neque laudamur neque vituperamur.
Virtus non est potentia quia potentes sumus per
naturam. Boni autem vel mali non sumus per naturam.
Virtus est habitus electivus in medietate consistens
quo ad nos determinata ratione et ut sapiens
determinabit. Virtus est habitus qui ha-
bentem se perficit et opus eius bonum reddit.
Omnis virtus consistit in medio. Virtus
... melior omni arte ... est
... et bonum est difficile. Facile est non at-
tingere medium sed difficile est ipsum attingere.
Operationes sunt circa singularia. Difficile est ...
bonum ... in omnibus est laudabile.

m. Quaelibet est mori quam facere contra bonum virtutis.

Ignorantia excusat peccatum. Consilium
non est de fine sed de his quae sunt ad finem.
... primum est in intentione ultimum est in exse-
cutione. Hoc est primum ... operum ...
voluntatum est quod simpliciter est bonum ...
... indicat. Alius est bonus ... virtus
... nos sumus domini ... operum
a principio usque ad finem. Qualis unusquisque est
talis ei videtur finis. Terribilissimum
omnium est mors. Fortitudo est ...
ubi mors imminet ... quae statim
cum ... fugiunt primo. Civiliter ...
permanent et ... In ...

vel allegatur et ita sicut una hirundo non facit
ver nec una dies clara facit aestatem. Sic nec
unus actus virtuosus facit virtuosum

ktus desidiu pui oz · ee · Sz paupta
doctoris In aliis desidiis pluri pec
p aus z grauis Vetant
atto dz dari z no acupieri ostt
ioz vtus e bona opatio · qd kpit n opti
Virtuosus bn vti auilitz de z no
turpe liberalis est pl'chritudo e i mtis
corpe e sui pui formosi tta pnt no
at pleri magni bonorz exterioz e hor
pius hore no e dignus honor e p
miu vtutis Sedm vitate solus boni
e honorandus Virtuti e fte · no ft digni
honor · alo wasa i quibz · oz · insipient
e In iuventute sustinie · e simile despi
ce · simile e vasa si ipon destruit
vasa si integr fiet inptale et Quit
iscuz viris e talt d'e z tli opt' z
tal' vuut · Orne medtai pum e z
fugi · verit lenu e z laudale Verax
e laudandus · Sz mendax vitupandus
Jactator mag' vitupandus e Refes
z ludus i vita videntur ee necessaria Ve
cundia e timor ingla'ois Verdit no
puet omi etate · Sz tm iuuenili · vn iuues
Verados laudamus · Sene at veraudu nll
 laudabit
[illegible] vmi oppitorz
dz intti z vlique Quesimp' pt
bona hoibz · plys oritt · z illa qout ipi
pdissima vtutu e iusticia · nc vesper
nc lucifer ita amabilis e vt iusticia
Principatus viru ont' pessim e ille q
no solu vti malicia ad se Sz ad alios
Inp' e iustia · s · tolis z partis · pticl
e d' · s · punitiua z distria · punita e d'
s · volutaria z nvolutaria · In volutaria e d'
s · occulta z manifesta · oculta vt furtu
z adulteriu · manifesta vt vbera z vincla
Vbicuz vput' mis z mi' · ibi sept' eqle
mi' malu e elegibile minori Optz
bstimitate ei qui prim fct Vendius
e insult oim vr · qz e fideiussor nob
i oi necessitate ppcturus re qua indiget
princeps iustu custodire debz Iup' e
ius · s · legale z [illegible] ntale · ntale e q
apd omes eunde primi sz · legale e qd co
stitutu e a lege Sz artificiale dys simp'
e z ntale · Sz artificiale h' l' hoc illi l' illi e
ad placitu Lex plyibz se ipm inficie
Altus esse pt sibi ipi continui facere
On suffit ad salutem atual' q scitt'
q scit' i vti z ptic · Sz · oz · sac' delta
te z distribuite Ois ostro fit s similitudiez

Consiliu dz e de hijs de hijs que pnt se
alit hre Consiliu no dz ee de preteritis ·
Sz de futuris · qz qd fcm e no pt no fcm
ee · vn agaton dixit · genitu facere no
genitu · h' solo priuat' deus · vn bonu
e intte Quis sit in ait quibz vm dic't
s · ars · sap · sapia · intellectus · z prudentia ba
e de hijs que no pnt se alit hre · z de
certis Ois doctrina e ex no contentis // hs
e vea vo stabiliu // prudentia e vea vero
agibiliu // Sapi' e certissima om sciarz
Sapien' e neo vr · similia hius ca'
int' oms actus scias Iuuenes no pnt
ee prudentes · qz prudentia · requirit' expien
ciam que indigz tpe // intellectus tpus fat
expienciaz qd pur' no e vo Consiliatt
opter oz · vnde consiliat · consiliatione at tta
de Impl'e e prudentia no ente e bo
nu hns vna vtute hz omes
Jaut bestie nc e Vtus nc malicia
sc nc dei · Sz dei e aliq honorabi
lius vtute · bestie at aliq peius malicia
s · bestialitas homines dij dicuntur si qs vtutes
excellencia hic pnius deior e bestia
Diffile e resistere consuetudini qz similat' nc
stcalius tn e consuetudine transmutare qm
ntz Consuetudo z alta ntz Constantem
qui oms hoies sitimt no omo depdi
ta · oz · vn dice · Sz e eam falsi testig
ve Dilcor intelligi no e ad impletu isti
Opres bestie sit quite ex ntz Opres vo
puorz hom exsequerete homo sit indigz
reqia delatione · qz quidaz vtatue qz multos
labores qui s' occiut · maior e delec
in quiete qz i motu Deus sp vnt z simp'a
gaudz delectane fortu sit excellens ipe
dit felicitez
Nllus eligt vuie sine amicis ·
hns relia bo ot' Quanto maior
e fortu tanto min' e secura Iuuo ind
entes sil' ad mitte z hns si potentes
In infortuniis refugiu e ad amicos
Ois hoi ntle omi hoie e amicus Quan
tis ad genitu · ntle e amica hoies ei
de gentis ntle nis sit amica qd a'l
Simile dilig't se no pse Sz p amis
amicia e beniuoli mutua in gnt pussi
no latens Tript' e amicia · s · qz bonu
vtile · delectale z honestu · qz bom vtile
max' vtl si insembz qz eces no curant
delectale · Sz tm vtile · amicia w q e qz
bonu delectale inuenu e amici bonorz

3° ethicor
No 1:
4° ethicor
6° ethicor
3° de rethorica
quod e ars
quod prudencia
quod sapiencia

virtuosus est et stabilis. Multi se invicem
cognoscunt qui non simul consumpserunt multum salis.
Sola amicitia bonorum honestorum intransmutabi-
lis est et talis [?] et talium credere de
amico suo quod multo tempore probatus est ab ipso
nec umquam iniustum aliquid fecit. Loca distan-
tia non separant amicitiam sed operationem. [?] nature
fugit triste et appetit delectabile. Multum autem conver-
sari facit amicitiam. Perfecta amicitia non
est nisi ad unum quia quod superhabundans est et
perfectum non potest fieri ad plures nisi ad unum.
Unusquisque sibi ipsi vult maxime bona. [?]
torum omnium [?] sunt [?] pessimum et [?] optimum
[?] rex tyrannus est [?]. Dicitur rex se
habere ad suos sicut pastor ad oves.
Pater est beneficus dat filio esse et non solum causa [?]
cendi quantum ad ipsum et nutriendi educa-
tionis et discipline informando, in quibus
nichil est quod [?] nec est amicitia ad instru-
mentum et organum animatum. Tamen ad servum non
est amicitia sed quod servus sed quod homo. Quia secundum
quod servus est sibi dissimilis sed quod homo est sibi
similis. Parentes amant filios suos ut
aliquid sui existentes. Filii autem parentes ut
ab illis aliquid existentes. Matres plus
amant filios quam equivoce quia magis sciunt paren-
tes quod filii eorum sunt [?] quam filii. Ma-
tres plus diligunt filios quam patres quia la-
bores sunt de eis et plures labores habent circa
eos. Relationibus datur honor, [?] et
et indigentibus lucrum quia honor est virtutibus 1:
virtutis et beneficiorum lucrum est auxilium indigen-
tie retributio. Dicitur quod potentibus et dignitati ut
patet de deo et parentibus quibus non possumus
equalem reddere retributionem. Pater potest ab-
negare filio et non equivoce.

In dissimilibus [?] et parentibus non potest red-
di equalitas [?] sed mutuum
reddere cui quis debet reddere. Quamvis amicitias
[?] amicitia existentibus [?] bonum utile et
delectabile habitibus cessantibus cessat amicitia.
Qui fingit se amicum et non est peior
est eo qui fingit falsam monetam. Quan-
to [?] est et melius tanto peior est
quod [?] sibi est amicitia. Et non bonus ma-
li amicus non potest [?] tenere amici-
tias [?] bona quam existentes amicabi-
lia que sunt ad alterum veniunt ex amicabilibus
que sunt ad se ipsum. Unusquisque sibi ipsi maxime
est amicus. Amicus se habet ad amicum
sicut ad se ipsum quia amicus est alter ipse.
[?] non amicabilis est ad se nec ad alterum

Benivolentia non est amicitia sed tamen principium amici-
tie. Unde existentibus benivolentia fit amicitia.
Concordia autem amicitia [?]. Benefactores
plus amant beneficiatos quam amentur ab
ipsis. Omnis artifex diligit opus suum et
et ipsum diligit magis quam diligatur ab opere
ut patet de [?] [?] Que autem magis
labore acquiruntur magis diliguntur ut patet de hominibus
acquirentibus pecuniam cum labore. Matres
plus amant filios quam equivoce. Amicus se debet
habere ad amicum sicut ad se ipsum [?]
Quemadmodum civitas et omnis alia congregatio
maxime videtur esse principalissimum sui sic et
homo. Sed principaliter in homine intellectus est sed homo
vel maxime intellectus. Expedit homini quod
[?] sit et principaliter homo est animal polli-
ticum aptum natum vivere. Amicum est maxime
bonorum exteriorum et melius est cum amicis et
propter cum bonis quam cum extraneis et [?]
[?] morari. Felix amicis honestis indiget.
Solitario difficilis est vita. Convivere cum bo-
nis virtuosis quedam fit exercitatio virtutis. Vir-
tuosorum beatissima est vita. Presentia ami-
corum delectabilis est tam in bonis fortunis quam
in malis. In malis quia tristicie alleviantur
amicis condolentibus ipsis. In bonis quia delectabile
est convivere cum amico. Et quia [?] mittunt ami-
cos suos dilectos in casibus bonis [?]
et vocatos [?] et [?] [?]
[?] meliore amicitia bonorum co-
[?] bonis colloquiis et operibus [?] ipsi
virtutis. Unde a bonis bona sunt.
In [?] quantumque minus [?]
[?] quam [?] [?] dis-
[?] operibus [?] ex quibus
[?] multum dissolvitur. Omnis virtus in
corpore [?] fatigatur. Quedam delectant
nova existentia que postmodum non delectant.
Unusquisque maxime operatur in illo quod maxime
diligit. Delectatio tamen optime in opere
[?] delectabilior. Expellit operationem que
est minus delectabilis. Unde [?] [?]
non possunt attendere sermonibus [?] potentes
[?] laborare [?] indiget [?]
[?] delectationes amicabiles [?] et [?]
felicitas hominis consistit in optima operatione optime
sue potentie respectu optimi sui obiecti [?]
tor veritatis et ipse felicitatis. Vita contemplativa
melior est quam vita que est secundum hominem quia
vita contemplativa est divina vita [?] et
felicitas. Scilicet contemplativa et politica [?] contemplativa

melior e . q ip e diuit . ali est quantum
Unusquisque opt diuicie reb adiuuare
tu s optim corp que st in ipo optim
q e in hoie e intell . modo h int
magistr sit minim e tn in ip et imp
site materi . unuqz d ee in materie
principalissim sui . et ideo pt dici intell .
q intell e princip hois . Sed idem hec
q denotat sit et principat [illegible] opt
dei e speculatio . homo felix sit sapiens
indiget aliq rebus exterioribus . q sit p
no e sufficiens speculatio . h oz . q habeat cor
pus sanum abu et aliqu famulatum . no
tn indiget magnis reb . q no oz fe
lic dominum terre et maris esse . moda
te dicatu no min agunt bo q pote
tes ymo et magis . vn dc salon moderate
te ditati st felices . q mg sunt s intell
operatus et sunt autem optime disposit et
deo amantissimi vt ho sapiens maxime
felix e . sermones consonantes opib sunt atten
dendi . dissonantes vo despiciendi . Ro
talis e hoies ex antiq consuetudine tutissimi
vt p sermones consilia plus obediunt conto
coni veritatis q sermone . Quida st
dispositi adultutes ex natura . quid no ex
consuetudine . q dat ab productum . et ad hoc
q doctrina habeat efficaciam in auditoribus
talem auditoris oz . bn ee dispositam
et paratam . sed tertia an q semine nutriat
. Opt bonos prouocare ad virtutes . et .]
malos peruertes . insanabiles tollere
re

Phylosophia e magistra omnium arti
um . prothya e elapsa a summo ca
rdine prothy et innocates . tunc so
la mansit amicus ... . hec a tpe anti
quorum impii a tyranni alto duce regunt
sedes purpureas sunt bene q philosophie regnum
velle decora e expedita mansione
philosophus instillat auribus hominum . no deus
desinue . hic e nobilis pro mundi dei
regunt celum stabili sede . De gaudi
multitudine celestium animum . Qui sede e deo
possidet expiatum no placat . Quorum animum
inhabitare no laborauit no et cuius
celi motus e sedes philosophie . Qui
deus iunxit ista no putaui designari
Unde que desecit tali ordine hic no h
stes exitus . Cognito primo veris consolat

fis corp hic e alb cole morbe contraria
sunt verp e a morbi a depulsionis ipius
habs . Deus e auctor sospitatis adest
nat tunc e eu dividit falsis opinionibus
quod tunc confundit verum intuitum intellectus
mens victa sunt a illa quattuor vestitur
et res temporales . s . gaudium . timor . spes .
Certant hic blandissime et dolor .
mit familiariter cum quibus cludit q
vit . Qui sentit mutacione verum no contingit
sit minus timore . In constanti e mutat for
tune . Vir prudens no solum metu
patitur . h a fine a exitu verum Si for
tuna maneret stabilis sed ipsa no esset fortuna
Opes . res . et honores . et talia sunt for
tune . q cum cita veniunt et ipsa cedunt
recedunt . Illa que sunt hois animam putat
quod dimittit no sunt sua . mutabilitas for
tune e insita . ad sperandi meliora
in aduersis e sps talem mittat . Vita puis
e quoddam sermone i . putedo . Statutum
e enim longe ... generatum ... et
petunt . Infelicissim genus infortunii
e recordari fuisse felicem . Iste non
est vivere delicate se . Nullus hominum vi
uit qui aliquid patiatur . Nullus e mi
ser nisi qui se putat ee miserum . Iste
e ille qui equo animo patitur bonum et
malum . Quaerit dulcedo e aspersa
multis amaritudinibus ; aut timor non sinit
hominem ee felicem . Ex de bonum e de
quo no habeatur inquisitio amisso mereas
hominem . multo sunt mobiles fluctus e mirabilis
fortuna q mini sit . et quod no sentitur
videtur dimittere sunt proprie sui nat et
no mut . Iustitia facit odiosos . bz lar
gitas claros et amabiles . Bonitas
semper plurimos vestiunt nec sunt omne
nec fortuna nunq facit illa ee mea .
quo mala fecit nos aliquis rem e potu
ab minus q contentum . Qui nimium
in mittit i . comedit vel bibit . vt et
sibi nocivum vel in iocundi facit vero
s sunt . nocuit faciunt ipius domus illi
cunt gubernat no e mata . Qui multa
hz multis indiget . Ho e multo ad
diuinum . homo e deo similis mente
Dum ad contentum in suis bonis apud ho
bo ipsum agnoscere inest brutis a natura

hor ad exitum venit Dimac ipse non
erit possiobz Cantabit vacuus co-
ram latrone viator Dignitates per ho
norat bonis voluntas in ea libera est
Quid vero alteri inferre pt. hec ide ab
alio sustinere pt Opprita non optaur
se simul in eode Alit respuit qz quere
simul conjugatur Si dignitate mis nobis
etnis comparav tue nichil e quo letar
valeamus Finiti ad infinitum nulla e
comparacio Nec dicamus homines mori simul
cu corpe et tunc ingens purt soluta
terreno corpe celu libere penetrabit Mors
involuit altu caput · et equat summis
infima Mala fortune precesit hor. bo
norz; qz ipse facit hominem a nos bono-
ez ista et casta sobria Amica fuit
preciosissimu genus divinitatis Ablato
amore dei tota nunc machina dissol
ueretur Amat dei dictat omnibz fidelibz
sit vita

o Nos autem iudicat · hec Augustinus
de tam ad unu fine beatitudis
mea querere Iste finis e bonu et bonu
omnium bonorz quo adepto · amplius de
sideratur · beatitudo e status perfectus aggrega
tione omnium bonorz Qui eget aliquo ille
non e sibi ipsi sufficiens Opes sufficientem
efficere non pnt ipsm autem · qz ultra
ipsm deserunt Dignitates reddunt hoiez
honorabile. Et manifestat potius eius
negacionem Que fiet amicu inforcu
fact inimicu Qui falso ore laudantur
non e ut suis laudibz erubescant
Si nobilitas ad dampnacionem putu referat
aliena est Aliena claritudo te speculandu
non efficit Si autem non habes Omne genus
hominum in terris simili surgit ab ortu Unus
enim pater e · unus qui cuncta ministrat
Si vero cantores miseris · nullus dubium
hic Si voluptas beatos efficit · pecto
ra bestia dicunt De pulchro videri
non e extunc nec · Et hec sunt infirmitas o
culorz te videndi Verum bonum e simplex
et perfectum · Et error humanus nunc hoc separat
re · et sic nec totu nec parte apprehendit qz
simplex cum parte Patrem omnium rerum a principio
debemus invocare · quo pretermisso · nullum
vite fundatur exordiu Deus e initium stabil

aurelis aliis motu inquibz gradus e aliquis po-
sita et aliquid in ipsa Omnis nullus effectus
suo principio melior potest existere Omnis
beatus e deus · beatitudinis adeptione seu par
ticipatione Cuius tam est simpliciter appetitus illud maxime
videtur ad optare Omne quod e tam diu
manet quam diu unum e. Cu ad unu ee
deficit necesse e ipm interire Omne ani
mal vivere salute laborat · mortem non quim
cumque devitat Idem e de herbis et
de electis et aliis rebus nam de locis
suis accepis Adesse e quoddam sicut
stare Mundus ex tam diversis et unu
formam quem conciss non vere esse quod tam
diuersa coniungeret Nichil e quod velit vel quod
possit obsistere summo bono Deus malum
facere non pt. qz malum nichil e
b Oni sunt potentes · mali vero omnibz
viribz sunt Quia bonu et malu
sunt contraria Si fragilitas mali claresat
tunc boni firmitas non est Duo sunt quibz
omnis effectus humanus de hiis ee. s. volun-
tas et potestas · si unu illorz defuit non
deficiet quis quod intendit Vitae e adep
tione boni · bonos fieri Boni adipiscuntur
illud quod appetunt · mali non non quia sic no
cent mali Potentes perficere naturale offi
ciu · velocior e eo qui hoc non pt. Boni
petunt summu bonu naturali officio puta
virtutibz · mali non non Ultime e quod po-
tentez quod fine omnium expedit quo nichil
e ultra apprehendit Mali per sua vicia
esse desinunt · qui relinquit communem
finem omnium rerum · qz sicut homo mortuus dicitur
homo. s. equivoce. sic homo malus dicitur homo
Quidquid servat ordine · servat naturam · Sed
quod ab hoc deficit esse suum nec deserit
Mali pnt malum quod deserunt ab esse in
quo · qz malum nil e · ideo nichil pnt possibi
le Beatitudinem non venient Boni nunquam p
mittit · mali vero nunquam deserit supplicia
Qui vero caret bono · non merito dicitur
bonus Omnis leuis et inconstans similis e
avi · qz sunt studia comutat. at ergo omnes
talis malitiam conditionem transire non potest
transeat in belluam. s. quantitatem talorz qui
uis non sint Multo diutinior neque tan-
to miserior ipse quia est infelicissimus
si mors vitam eius non finiret Con
clusior non sentit penam permissam
efficitur · oportet ut valeat mala carentes supplic

sunt augmenti hic petentes multa
supplicat post sceptrum atque se prestite
apud sapientes non est odium malos odis
se caret vere diligere iure bonos et
miserere malis Quia enim vir et deus
possessus inmobilium naturam et quidque aeque
modo movetur ad et ordo forte extabat
Sine mentis sorte. Sed mens insuper simplicitas
tate compta multiplicitate rerum gerenda modum
statuit et ille modus in deo providentia nominatur.
Sed ad mobilia comparatus fatum a veteribus
appellatur est providentia multa complectitur quamvis
sit diversa et quamvis sit infinita
Deo fatales deprimit et procedit corpus divi-
na providentia Dicit que sociamur fato provi-
dentie subiecta sunt sed quaedam divinitati stabi-
lis firma fata ordinem excedunt dicto
aliquid fato librorum est istud ista rer-
tardine virtute praestat Series fata mo-
vet et recipit omnia alia et nasci fortu-
nis indissolubili connexione conectit.
Nihil est quod mali est ab ipsis improbis fiat
bonis timentium minime vir est ad quam
probitas est tanti vero vicit Deus est also
salvator bonorum et depositor malorum quasi
deus Deus accomodat quod concurre
nostri dure statui corpus edificant viri
tes probis quoque sunt beneficia fluitatur
ideo ne in ipsa paupertate deficiat et
desperent aliis supplicat fortibus et bene
sibi ne pereant in divinis aliis timore
castigantur. et hoc patet in pluribus satis mira-
turus. Enim vero et ipsis in ardua ille
commissio est tempus mala quorum malos
fecerunt esse bonos Virum forte non debi-
indignatur quoniam meruerunt bellicos
tumultus Vir sapiens quis dubitatur mentis
non exaltabitur in prosperis nec deprimitur in
adversis etc.

Casus est inopinatus vel eventus pro-
veniens causis Item casus pro
priorum regimen ipsum lege dei in-
tat Nec est voluntas status. nisi liberum
arbitrium insit ei Quidquid natura vel vere
hoc sed medium quod sit eligendi distinctione
a fugiendo secundo quoniam sed non et ita
bene nascendi voluntas. quod sed hoc non est equaliter
in omnibus quod intellectus sunt liberi et mutate
et incorrupta hic est verus cum dicta facta
a futura sed praecedit cum nec sit ipse quod
nil latet nil effugit ipsum scilicet deum Res quas

opinione non dicitur esse vel sed quod res vel est
in opinione fuit de ipsa est vera. Sed quia ipse
esse non fuit quia sit est in mente sed per statum
apprehenditur. Deum falli non tamen neccessitas
est opinatus unio et vera pro si praesentia
naturam naturam futuris rebus imponit Curiosi-
providentia ad hoc opposita libere arbitri natura
sed necessitatem Omnie signatur ordine tam quod fuit.
sunt signatur. Sed non facit licet quod sit Effectus
actus esse fuerunt. Sed non dicitur in re contracta
sunt sed in re visione sed fatum non impe-
tat necessitatem vel futurorum. sed est quam necessitate
futurorum non importat Omne quod concipitur non
secundum sua vim sed per facultatem cognoscentis
nostri Sensus figura in materia sibi constituit cognoscit
et. Sed ymaginatio iudicat figura sola sine
ea vel virtus hanc apprehendit. Sed intellige-
ntias omnes transcendit Enim virtus superius quod ius
inferior includitur insuperior in apprehendendo
sed non econverso Ideo sola est homini sed in
telligere divini istud quod sensibile vel ymaginabile
est. vere non est Eternitas est interminabilis
vite tota simul et perfecta possessio Quidquid
vivit in tempore procedit a presenti in futurum
Deus sed plane est bonum et est eternus
sed mundus sed perpetuus sicut temporaliter
quedam videmus sic deus omnia sunt suo
eterno Scientia divina providentia naturam rerum
nec potestatem rerum non mutat nullo modo
Quecumque deus evenire pronosticat. procul
dubio evenient. Sed quedam modo
evenient natura potestatem ex eo ammittitur.
quod priusquam sit fierent et potuisset aliter
evenisse Scientia mutare potius sed per statum
divinam nullo modo Deus sortitus est
cognitionem vel futurorum non ex rebus fu-
turis. Sed non ex opposito sunt simpliciter

Fine exterioribus bonis
quorum fortuna domina est non contingit
felicitas Ubi plenius intellectus
et ratio ibi minima fortuna. ubi vero plurima for-
tuna ibi minimus intellectus Deum significat
divinum ipse ut dignius et bona et
mala deum non requisite est priorum autem
hic appetitus naturalis naturaliter tendit in bonum
ille sed bona fortuita quamquam domini agunt
sine ratione ut in pluribus Quod melius
intellectus et fatum Deus vel Deus bene videt
prescitam proximam et futuram bona fortuna est ap-
petitus naturalis datus a deo moventium
natura

De bona fortuna

Oecon

Ancillas et domorum plurales partes
et possessionibus habundans. Ad bene
vivendum ordinatus. Convenit vi-
ri et femine in talibus utrobique et solummodo
esse plus perfunde. sed in hominibus non solum illud
esse. sed et gratia utilitatis alterius Quia pa-
rentes potentes existentes fecerunt filijs suis
ipsis impotentibus existentibus. iterum repetentibus
filijs parentes impotentes in senio esse. Na-
tura facit unum alia quoddam fortem. feminam
autem. ut vereatur fortis in militiam sibi
illatam ad non delectationem. scilicet fortem ut magis
se custodiat pertimide Vir non dicit in multum
femine. nec femina vincere sibi Vin neutralis
femine esse et aspere. vir autem existens mulier
et uxor Statim vir eorum ducat puellam
ducere in uxorem ut doceat eam bonos
mores Dissimilitudines morum inter virum et fe-
minam minus sunt amande Tue sunt species
suorum. scilicet custor et operator Oportet suis
dare oportet a victu sufficientem quod sine
mercede impossibile est dominari Victus autem
suorum. Nemo sunt opera ad tales sibi cura
Unde interrogatus fuit quid plus in
pinguescat equo. ipse inquit oculus domini
Alius interrogatus fuit quale stercus opti-
mum. inquit. domini vestigia Impossibile est ne-
gligentibus dominis suos sollicitos esse Nun-
quam domino sic custodiat Oportet autem surgere
de nocte ad sanitatem. ad phylosophiam. et ad
bonitatem dispositionem utile est Nec quequam
nesciuntorum est dicas fornicari. non tamen
multitudo tum et ad amicis virtute Sed
et modestia in quolibet opere et desiderium
honeste atque composite vite quod quis diligere
curet obsequitur. talis multitudinem domum op-
tinebit Nisi parentes exemplum vite filijs
dederint puritatem et excusabilem ad in-
vitam hanc potius causam iniustitie honor
est sobrie mulieri. si viderit virum custo-
ditatem observantem. et de nulla alia muliere curare. et
re. sed eam pro omnibus aptam et fidelem
existimare. Si sit mulier cognovit virum iustum
et fidelem. ipsa et ita virum fidelis et iusta
est multo continuus ad ferre si honore suo
quiet quod quia bona sunt auferentur Nec
de hoc semper invitas ubique. et ad quietam
mulierem mitte femme sui. Explicit liber yconomicorum

Omnes vere et intra virtutes
naturaliter aliorum deum sunt et veniales Na-
turalis factura unum iustitiam tenere non ad uni-
versos hos propterea est ipso. Honora-
naturale est ad politicam et civile Nam
sunt fruscus Rursum aliud sermone hoc non
hoc homo sermone naturaliter dedit Pars se-
parata a toto non unitur non equiparata hoc
solitarius. sicut deus atque bestia est Sicut
optimum aliud est hoc lege sincere. sic pessimum
aliud est hoc a lege et iustitia separatus
Gravissimum iniustitia est habens arma Sine
virtute impossibile est vivere Duos autem non
est opus. sed alterius Opus quod sit a me-
lioribus sunt melius est Quemque ex plu-
ribus constitutum unum. inter illa. unum est re-
gens ad non unum Ut constat ex corpore
et anima. inter que anima est regens naturaliter. corpus
non unum Sicut naturaliter dicitur corpori. sed dominus
suo utile est corpori animam ab anima Et utile
est omnibus alijs alibus regi absque Re-
gens naturaliter dignius est vir masculus
naturaliter dignius est femine Virtus et malicia
dicitur deceptionem servus et liberum. nobiles
et ignobiles homines digni superbiunt ex
bonis sunt bonum. sed ex homine homine Duplex
dicitur servus. uno modo per naturam. alio secundum legem
petitum Non est possibile vivere sine ambobus felici-
ter genus hominum ex beatis et fructibus do-
mesticis vivit Nam fiat omni alijs quam
hominem Duplices sunt divicie. scilicet naturales
et artificiales. naturales sunt possessiones vero
artificiales non possessiones per naturam Desideri-
um divitiarum vadit in infinitum Facilis
est et dictu per hos si volunt aptos et
unius non divisificati sicut Consilium
mulieris est invalidum. pueri ad imperfectum
Silencium mulieris prestat ornatum
Iuces sunt socii unius amicitie 2.
Ex plurimorum est quod amicitiam ca-
nis fortis. quod de corporis mutue curam hominis
nes. Sed quibus ad invicem in multa sunt
quamque desinunt plures Opus est autem
ut sit unitas per amicitiam Amicorum omnia
sunt communia Parentes ad operum est venera-
bile et ad delectacionem Unusquisque naturaliter
amat se ipsum Amicus auxilium de-
lectabilissimum est bonum est ad talem mulie-
re abstinere quod a separacionem Sermo
fit seditionem efficiat et malignitatem Popu-
lares homines discordant quod inequaliter
possessiones. Graciosi ad quidem melioris ho-
noris Qui delectari velit sine tristitia

Pol

ad politiam civitatis. Omnis civitas arti-
ficialibus indiget. Leges inhonestae licet
maxime sint in usu, possunt aboleri
similibus. Regimen civitatis melius
est in illis dote moderatum vel mediocre
eo quod convenit melius et indicit semper
leges et literas quod expectat sententia malos
morum dum contra si viles fuerint. multitudo
reddit civitatem impotentem et indigentem
sine principatu et studio virtutis. Unum
opus optime fit ab uno. Adulterini filii
semper assimilantur parentibus. Modica dul-
cedo in multa aqua mixta vix per-
cipitur in mixtione

Civitas est quaedam civium multitudo
Civitas non est una quia eadem
muros sed quia eadem politia. Poli-
tia est ordo quidam inhabitantium civitatem
in principando et in subiciendo. Non idem
est bonus vir et bonus civis. Nam contingit
bene principari eum qui non fuit subiecta-
sub principatu. Prudentia est propria virtus principis
Optima civitas non facit beatitudinem
per vitam artificialem. Quarum sunt uni-
versae institutiones ... qui autem pluri-
bus sunt dicuntur viventes et beatitudini.
Quaecumque politiae intendunt utilitatem
communem rectae sunt iustae. quae vero intendunt
utilitatem propriam vitiosae sunt et rectarum politiarum
transgressores. Optima civitas debet de virtute
... sollicitari et virtutis studiosum me-
lius est principari quam multos alios. Si
justi ampliores et honestiores in civitate melius
est civitatem regi viro optimo quam lege optima
Sicut ad viros decet esse virtute perfectum
tamen eligere sanum. Vere opus est magnanimi-
tas et virtus communis. Turba multa melius
iudicat quam unus tantum. Pars non est apta
natura excellentior suo toto

Unde solet dicere politicam a principio instituere
melius est et optimam regere et corrigere ipsam
Civitas non constabit ex una parte sed ex
multis quibus una pars sit agricolae, alia pars
artifices mercatores. Tam homines qui negotiantur
circa forum et mercantiam ... qua ponitur
... et ... quod necesse est in civitate
... si non debeant esse inimici
Ut talia sunt non est pars sufficiens. Omnino
principibus impossibile est esse civitatem habentem virtutem

non contentibus quibusdam est impossibile. In generi
bus sunt nobilitas est virtus et divitiae civi-
tatis. In omni civitate sunt tria genera hominum, scilicet
divites, pauperes et mediocres. Medium
est optimum quia medium se est optimum. Vi-
detur possessio bonorum optimorum est optima
quia facile est obedire rationi. Quod nimis
est pulcher, nimis fortis, nimis generosus
nimis dives erit vir talis ... nimis
foedus, nimis debilis, nimis ignobilis, nimis egenus
difficile rationi est, quia quidam eorum fiunt
iniuriosi et in magnis malis plus necesse
est quidam astuti et improbi valde necesse
Qui nimis sunt potentes et divites non
sciunt nec volunt subici. Qui autem nimis sunt
egeni et viles nesciunt principari. Me-
diocres cives maxime salvantur in civitate
quia ipsi non desiderant aliena sicut pau-
peres nec alii pauperes cupientes horum substantiam
desiderant. Et ideo nec insidias patiuntur
nec fraudes faciunt. quibus sunt periculo
vivunt maxime et in consortio et cives me-
diocres substantiam habere tamquam sufficientem
eis. quia per tales regitur civitas. Multo
magis accidit accessus ad medium facto et me-
lius. quanto autem plus distat a medio tan-
to peius est. Magnae autem civitates plus sunt
sine seditione quam parvae quia multi et medii
In magnis negotiis oportet unum ordina-
re ad unum opus, quia melior est causa
inter ea contra unum quam contra plura sunt multa

Unde plus est inaequale est
Ubique ubi inaequale fit seditio. Nobi-
litas generis et divitiae pauci et fortes principes
sunt seditionum. Nobilitas et virtus in pau-
cis inveniuntur. quia nobiles et boni nusquam
sunt centum. Aliqui autem multi et multis locis
minores ut fiant aequales seditiones faciunt
aequales vero ut fiant maiores. Quod parum
est quasi nihil dicitur ab eo quod nihil est.
Omnis diversitas facere videtur seditionem
Seditiones parvae sunt prius quam sint
inter duos invalescant. Primum vitare
... pater et filius simul prin-
cipari non debent nec minor et senior fi-
lius simplices sunt fratres. ... dicitur
sunt principari. Qui quaerit quod aequale cogun-
tur inducere contra adiutorem. Politiae maxime
dissolvuntur propter iusti transgressionem. Contra-
riorum sunt sanctae naturae exposite semper
... Periculosum est prin-

api sbito dicte magnos honores Rex
iusticiam custodire debet Contumelia
est at ue Que uolunt potentes. Aggit
omnes Regum salutem p amicos ualentes
lus malum mittit ad impolia vte de
ffcalt pt in vadi. qui est sobrius. s3 q
e ebrius. nc qui est vigil. s3 q est
dormiens Quttzr princeps ne intassi.
sit. ebrietatem et sopnum d3 cauere princeps
ceps de incola d3 ee qr mi9 timet
hoies in iustu pati a principe. si de
incola ipm putant ee Oz principe
bonos honorare a ipm met honores
eis distbuere. Princeps multu indigeret
ptr tota sui regim l'dmm d3 fac
custode Supplicat aut eis distbuere
no d3 p. q3 per alios Si princeps
aliqua a suo dmo a ptate sibi tradita
deponere vult. dati hc fac debet
s3 no simul' aufbe totm potestatem
° Prius libtatis e viuere vt vult aes
qr seruus no viuit vt vult solicitas
licitas psonam in electione psttuit pauatati.
Similiter mag° dignitas psttuit Isiole
mg appetitus lucrm quam honoris. et io de
lectabilius e ipis laborare qm principari
ipsorum scale e gnatie ciuitem. sme
legibz a consuetudinibz ponit. Poluam
multu ato neglegis. suleu al sam mg
in ocio e Odo quid prius alto ampli
oris indiget cautela Sicut e m oi cura
aliquid vendi et aliquid emi Plures no
e scaus sac duos. qr ipi mg indiget
custodia aliorum. qm possit alios custodire
Oz in ciui. aliquos ee altum deorum
rites putat sacerdotes
† Triplex e bonum. s. bonum aie. bonum
corpis. bonu extrinsecu adueniens
Aie q° vtutibz. s. fortitudine. tepatia. pru
dencia. et iusticia. nemo d3 beatus
Dis excessus verum vl' noc3 vl' nd pficit
ai e paupior cor° et di possessio° abs
nc paupior e omnibz bonis Testa deo
in bonis exterioribz no e felicitas qr nemo
e felix. q e nullo bonorum exterior. vti
Duplex e felicitas. s. contempla.a et pollitia
nt. qs contemplatiua melior e Bono dicere
optimum e. eligibilissimum Sta e pole polli
tica ee optima si modesta fundam
Felicitas e psectus vsus vtutis Pdor
e in moribz. Quorum at in sensibilibz
Ant oi alia solus ho lz vom Sta e

furum phorpe sbcitu suisse Omnibus gn
cois om viris et impubibz e mns Rex
Anorum in mlieribz .l. Anorum mulieres
Dumg. tl congruunt ec etate. xviij. a
norum. viros vo ec etate. xxx. Anorum
Juuenum coytus primus e ad puerorum
pcreacom. Simr et seuum Vtatis alimen
tum incipere samilialite e cor bi puerorum
Pueros ee sit vino. e bonu Junes
custodes sit vt nc dicat nc audiant nisi
hi aliqd. qr cum dicere et audire aliquid turpe
desidali sit sac aliq tpe Juuenes mxe
ab ebrietate custodire oz. Omnis ars et
prima mg ars supplet desectum nc
sion. oblige bos auctores contingit esse
ei qui no tm dicit qm vu amlitere se
pr annitas Valde aut excedes magis
no pt conseruare ordinem Signum al ad
conuersos. n. et corumemtos animi alcit
las magnitudo. n. ornatus indiget qd qr e
viuere al
° Omnium.l. que studia deb3 ee Oia
laborans aliquie indiget musica
valh ad deductionem et delectacom. et io
pueris studio valh in musica ylon
solum pueri erudiendi sunt in arte vtili
et necessaria. s3 et in artibz liberalibz et
honestis. vt e litterarum erudicio et in artibz
delectabilibz. vt e musica Frequens est
de natura delectabilis. qr e medica tristicie
que consistit in labore. Musica e potentis
letificare homines sit natur delectatur in
musicis melodiis Melodia vetitos et
ali ei et aliis passionibz occupatos sepe
alienat ipos letos faciendo Ebrietas
facit homines impetuosos
° Ethorica e assequitiua logice dyalectice
Dirigentis id e ius si oratio
qr vero e.l' no e. qr sit e l' no e. verum
aut sit iusta l' in iusta oz ip iudicare ee
consona et no adiungere alitigantibz Frequen
tius e hic vnu l' paucos. bn sapientes
qm multos Amor et odium et ppr modu
sepe no faciunt videre verum Rethorica
tota verum. et iustu persuadere et iusta corum
fugere An quetiens e et hic. aquem
se no posse defendere sermone Nulla
ars considerat particulare. qr particularia sunt
infinita. et no sunt sabilia Si p plura
fuit dictum mg planum e qr dicat
de necessariis et impossibilibz no consilium

sed de contingentibus, sicut alibi habetur que in potestate nostra sunt. Assimilibus similia nata sunt fieri. Nobilitas gentis et civitatis est [illegible] et [illegible] et presides esse primos insignes et multos insignes ex ipsis processisse. Nobilitas singularis est que a viris et mulieribus fit propter divicias et virtutes et propter aliquid aliud propter quas [illegible] honorantur. Honor est beneficencie opinionis signum, quia illi maxime iuste honorantur qui beneficiaverunt potestate, et non solum illi sed et qui beneficiare possunt [illegible]. Multi sunt virtutibus corporis longevi inveniuntur. Consilium non est de fine sed de hiis que sunt ad finem. Omne bonum appetitur. Exactum ut in pluribus contingit [illegible]. Cuius contrarium est malum. Illud est bonum quod fuit superhabundans et magis quam oportet, hoc est malum. Naturaliter sunt quietum [illegible] et in modico tempore fiunt de simili ad simile, magis ad minus et minore ad maiore et econverso. Omne autem in principio est [illegible] subtile videtur melius esse. Quod [illegible] odoratum quia visus [illegible] est odoratu [illegible] est amatore corporis [illegible] [illegible] est [illegible] civitas [illegible] virtutis. Multa que natura non sunt delectabilia cum assuefacta fiunt delectabilia. Unde consuetum est [illegible] in natura est, quia consuetudo est [illegible] delectabile est, quia nullus amat [illegible] quod non delectatur in eo. Omne consuetum delectabile est. [illegible] aliquid delectabile est [illegible] iustum est [illegible] facere et qui [illegible] fecit iustam [illegible].

[illegible] est appetitus cum ratione [illegible] appetitus propter appetitum [illegible] [illegible] [illegible] vel corporis. [illegible] omnem [illegible] sunt delectatio propter spem puniendi. Unde Homerus dixit quod ira dulcior est melle distillante. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] aliquid non assequentes illud [illegible] [illegible] [illegible] si non sit [illegible] [illegible] magis. Si quis in philosophia cupit honorari [illegible] ei quod etiam despicit. Oblivio est signum [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] magis flagellamus manifeste [illegible] [illegible] est tempus quietat [illegible] [illegible] est [illegible] vel [illegible] bonum [illegible] [illegible] amicus est qui amat

et econverso. Amatur amicus qui gaudet bonis et condolet tristibus. Sui amici benigni [illegible] [illegible] sunt delatores et [illegible] [illegible] est [illegible] et odii laudare presentem est adulatoris. Aliena [illegible] sunt naturales [illegible] iactari esse turpe est ignorare que omnibus sunt contingentia. Omne [illegible] est de bono aut opere [illegible] nullus erubescere debet. Separari ab amicis et consuetis miserabile est [illegible] [illegible] qui nuper ditati sunt in brevi propter divicias [illegible] qui divites fuerunt ab antiquo [illegible] similiter si [illegible] quo similes sunt unus excedit alium. Unumquemque odit [illegible] [illegible] corpora sunt. Mala sunt quia [illegible] [illegible] in deterius. Nobilitas est [illegible] Nobile attenditur secundum virtutem generis. Generosum non [illegible] et [illegible] multi sunt qui indigent habentibus alienis. Meliores nuper sunt ditati quam ditati ab antiquo. Omnis arte et [illegible] sunt aliquid pulchre est magis per arte et [illegible] pulchre est. Ubi philosophi sunt presides, felix sunt civitas. [illegible] impie agit qui dicit [illegible] deos et qui dicit mori deos. Nichil est sine [illegible] quod mirabile est delectabile est.

Contraria magis se posita magis apparent. Omnis sunt maligni [illegible] honestas vel [illegible] nominis vel est insignis vel insignito. Qui mortuos spoliant assimilantur canibus qui mordent lapides. Infinitum non est scibile. Omnia [illegible] [illegible]. Quod [illegible] est delectabilius [illegible] [illegible] est lumen quod deus infundit [illegible]. Omne [illegible] [illegible] sufficere et similibus et manifestis. Prohemium est principium orationis. Prohemium [illegible] in oratione sicut preludium in fistulis [illegible] [illegible] vicium [illegible]. Omne aliquid [illegible] dictum est [illegible] prohemizare [illegible] prohemium auditores [illegible] reddit dociles et attentos. Laus est [illegible] [illegible] magnitudinis virtutis. De futuris non est narratio sed de factis [illegible] [illegible].

[illegible] oratio poetica vel est [illegible] vel laudatoria [illegible] poetica est [illegible] [illegible] Compositor metrorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] auctor [illegible] [illegible] poeta [illegible] [illegible] et [illegible] motus [illegible] vel [illegible] virtutes vel [illegible] [illegible] homo [illegible] delectatur [illegible]

Poetria

et metro Exemplis vtimur in docendo vt
facilius intelligatur quod docetur dicitur doct
rina naturaliter de homine procedit ad hominem quia
scilicet doctor ad discipulum Sicut virtuose et
nobiles naturaliter ad inuenerunt arte certam
sic nos deficientes ab hiis in nobi
litate et acumine contemnimus ad vituperandum
bonitatis artis laudandi contra in metro
prolixo non in curto

Ortum completum est quod scilicet primum mediante
fine Locat medium optinet a bel
lo qui fortes sunt. Ita locat medium inter
locum timidorum et locum audacium Omnis
sermo si breuior fuit quam oportet obscurat
intellectum Si vero longior difficilis est attencio
et discipulo obliuionem inducat Omni rei
initiatur actum Operi vt dicis in hoc natura
imitetur. vt deus que agit. agit secundum
primum propositum et vnum finem Rebus non ex
istentibus in natura non inponuntur nomina nisi
in tro Concitator de auaritie est homi
quod assuescat et assueuit in toto vita sua
Temporales se est et terrarum et perturbatio a
nimi. in vehementi appetitum vindicte
Quod non credit ab. nec mouebit ipsum
ad timorem. nec ad misericordiam Non
consolatur nec leditur quibus in tantum quod onta
tu illatum est ab amicis In quolibet enim
est aliquod bonum. Et in eo tenetur aliquod
non bonum Aristoteles vsus et consuetudines ma
los et prauos non laudatur quisquis Quilibet
ficiat inueniet corpores inueniunt Comporibus
res neque nulle stabiles sed que cum flux
u huius temporis fluxibiles fuerint Temporales
In infimo continua est et terrarum et menor
in constabilis sed est simplicissimum corpus
quibus locatus constituitur

Aristoteles Allexandro bene regere
persuadet Multo melius est habe
re animum hinidantem saris quam habere
corpus bene vestitum Eos qui dum vtun
tur cum hac verum dicere agere. tanquam bonos
et optimos existentes laudamus Eos autem qui
sine vero aliquid faciunt tanquam brutos et
bestiales existentes odimus Sed vita in
sanctitate delectabilis est. sic vocatio est laud
abilis Contemptibilis et vita et deliquus sen
sibus. aliquam vtitur alia. vbi ad vitam aliam
non habe Suadeo tibi attende vocibus phys
Sicut confectam corporis est sanitas. ita con
uictum sic existat erudicio Erudiciate per
ceptam non contingit grauare animum

Si oculis videre delectabile est. sic oculis
animi intueri mirabile est Sicut est
dux saluator exercitus. sic vero aut ira
tione est dux vite

Eo nichil est difficile. et sine eo nichil
est possibile possidere Quicumque regi
indignus preficitur Summa boni
tas in rege est abstineat a peccatis
et possessionibus subditorum Qui solent
hominem timere regem. et videt ipsum
timere Summa sapiencia est in rege se
ipsum regere Condicio est in rege a
nullo loco se absentere Nimia famili
aritas contemptum parit homini contemptum fa
cit Noli appetere quod transitorium est. Et tempera
rit tibi diuicias temporales Dirige
cogitationes in bonum Nolite inclinare
ad coytum mulierum. quia coytus est quedam
proprietas porcorum. Vnde gloria est tibi si ex
ercis vicium alium irrationabilium et actus
brutorum Coytus est destructor corporis et
abreuiator vite Ecce effundere sper
me humani facit perdere etiam docu
menta prestant in futuris Amore
ne corripseris. quia amor ascendit super
et te potencior est ad nocendum Noli
penitere quare peccatum. quia hec ipsum est debi
lia mulierum Deus gloriosus nichil ocio
sum vel vacuum fecit in natura Apud potentem
inter vos nil est difficile Euitat sed stabilitat
vita nobis sicut si prestantur. leuius tol
lerantur. Adpresencius admittitur Consue
tudines melior est in omni medicina Ab
stinere a comestionibus nimiis et superfluis
est summa medicina Vanitas non est lege
Consuetudo est altera natura. Vnde nimia consue
tudo non est fortis sed successiua In
ferioribus a superioribus regnatur Iusticia
regnantibus. valius est quod salutis temporis
Dauid est consilium futurorum Nobilissimum
animal est homo

Epius michi physica visa est et
res dicta aliis nichil aliud
est nisi vniuersus auis ad corpus Expi
ens lectum de de morte fuit. et non do
les physica doctorem honorem consesse sui cre
atoris Creatoris aliquos. metuam non de
Royeb filiis est scorpioni maly archit.
qui licet decipere sit venenum. tamen malis ar
chit enim. medium prestat dolorem
patienti Beata anima que non fuit

Epistola Aristotelis ad Allexandrum

Ep. ad Al.

De regimine principis

De pomo et morte

De pomo

Seneca

infecta primus operibus quid mundi se-
creta parata. que non lz posse videndi
ad suum locum. quia spiritus opere et delecta-
tiones corporis impediunt ascensum eius
sursum
\+ Turpissimum est eciam que per ne-
gligentiam fit festinantibus studio
... et multa depositum. Sed ubi de-
... illa in quinta abest. non debent
peregrini multa hospitia habere. nullas ami-
cicias. Nusquam est qui ubique est. Vt convalesc-
ere corpus. quam sepe assumptus animus
Nichil ita sanitatem impedit sicut crebra
remediorum mutacio. Vt non venit ad animum
ad cicatricem in quo medicamenta temptantur.
Non convalescit planta que sepe transfertur
Vn nichil tam utile est quod in transitu
prosit Honesta res est leta paupertas
Non qui parum habet est pauper. Sed qui plus
cupit Cui satis est deliberandum. Sed de ...
plus Utrumque vivendum est omnibus ... et ...
presertim est quod auctoritatem hominis ...
... non cumulorum Noli fortune credere.
a momento ... Infinitum ...
est parata non posse divinitatis Nulla vir-
... est possessio. ... extra
lapsus atque ... multum mali facit
Cum illis conversari debes qui te meliorem facie-
re sunt. Illos admitte quos tu melio-
res potes facere. Quid confert qualis sta-
tus tuus sit. si tu vir malus Sic
vive cum hominibus tamquam deus videat.
Sic loquere cum deo tamquam homines au-
diant Quid est turpius quam senex vitam
incipiens Sine studio philosophie eger est
animus Non iubeo te ... libris.
... alternis scripture ... studii
... et ... ita ... ut non ...
... et ut ... Sed neminem bea-
tum ... studio ... vitam
... efficiat Nichil ... nos
philosophia ... nec paupertas nec ...
indigeam Nec deus est deo ... qui o-
pes contempsit Philosophia docet nos facere
non dicere ... est ille qui non est ...
per in divitiis Nemo dives nascitur
... morimur quam nascimur Si quis
... philosophiam secure moritur. Sicut
... et in quo loco mors
expectet. itaque tu eam in omni loco expec-
ta Sola virtus ... studium ...

tue et securus Bona mea non accomo-
data neque emitur. Immo si venalis es-
set haberet emptorem. Sed mala mea co-
tidie emuntur In initio salutis est noticia
peccati Qui peccare se nescit corrigi
non vult ... sub animus ... ad ho-
nesta ... res est ... et ...
ne Nemo bonus est sine deo Quid est
in homine stultius quam laudare aliena
Non facit equum meliorem aureus frenum
Nemo glorietur nisi de suo Lauda hoc
in illo quod ... nec eripi potest et quod est
proprium hominis. Sed hoc non est domus nec vestis
pulchra vel familia formosa. Sed animus
vel ... Si aliquid bonum habet philosophia
hoc est quod stemma non inspicit Philosophia ple-
bem non nobilem accepit. Sed eum nobilem
facit Philosophia ... nec ... ele-
git. Sed omnibus lucet Sic cum inferio-
ribus ... tecum superiorem vive-
re velis Nullus ... est quam vo-
luntatis Nichil est quod ... optes.
et diliges ... non oppugnet Omnibus
ignoscat. nemo succurrit Philosophie ...
... sine libertate est ... est
... optando ... Si vis
amici tui ... Quidquid ingenitum
est ... non ... arte vincitur Ille
beatissimus et securus sui possessor est. qui
crastinum sine sollicitudine expectat Philosophia
apud omnes et apud pessimos honor est.
... nequam. nunquam
sit ... virtutes ... ut non philosophie
nomine ... et ... permaneat
Subtilitas ... aliorum ... impedit. Philosophia
non ... in verbis sed in rebus. Philosophia
animum informat et fabricat. vitam disponit.
et actiones regit. agenda et obmittenda
demonstrat ... moderate petit ...
desiderat sed finitur ... animos. la-
bor nutrit ... Si
... illa est bona. quibus virtus est
admixta. et spernit quibus malicia est ad-
mixta Quid est bonum. ... Quid
est malum. ... hoc est summum.
quod si te occupas. tunc ... deorum
... non supplex ... summum bonum ...
iter ... ad quod ... te instruxit. ...
... est illa questio ... pari deo
consurges. Sed te ... deo ... non
... quod deus nichil ... nec pre-
... quod deus est ... nec ...

ontacio ait inqz · qr deu nemo nouit
nc ebit shors te seqrau · qr deus maio
z potentissimus e · nc h oc · nc for
n uiues · qr mobil hoc e · qr no pat
at vetustate · quid g pare te deo fac
ete tam9 oetus · bonus veus · z mag
hic quid ad veas · qr deu in hunno
corpe hospitatu · Multu noct q most
phorpu toans opis diuinu occupat
dm · Id pyam te tusser si vis te
sanu · si tetur · si btus · si liber · Si vis
om tibi svice te sbice rom Multos
in reges · si ro te rexeit · Ianua rom
z ip te ce fortissima armabit pla
nu gsciat simo · qui paulatim irrepit
tuo Remedia no gsuit · n que amo
vim Plato ait · nemem rege n
expius ec ortu · Sz om ista varietas
miscuit · z sursu z deorsu fortuna ite
taint ulo refert · q multos · h q bo
nos hcas amicos · Durat oc mun
gesit poly · m hc gmittit q me
pate deo fiaact fructu e q viui
z ad hc pucto mi9 dcales nob nata
cedit z pom nob dedit mp frem · q
tn gsca pt Omni impedita dimitte
z vaca bona mte · Id pyam tom m
tem iute · hc assidue cole · z tuo te
uella e mt te z octos hoies · Oes · n
mode mortales tu tracedes z dn no
pulta te tracedut Oat z siltudo
no docet bonu Subtilitas e sn dif
ficultate Dit nemo hre pt Omnis
rebus mediu adhibeas Omnis ars
e imitatio nre Contemptus corpis cta
e libtas ulo ex deformitate corpis fe
da s aim l · h ex pulchritudie ane or
nat corp9 Stato n ad e q in corp9
humanu dium spus pe i msa Nul
lu malu sme effugio e Oqm recep
ta res e homo m sup humana se e
rexit Nulla victoria maior e q
vitia domuisse Phus in rebus humanis
e cerge animu supmmeas z pmissa
fortue z leto tuo aduisa posse tollerare
Sapr gtibuli manet in statu · Vis vi
ni mani in statu · qr nlla res e q no
stupiat anz ex qua nascit

Nunc parm auo voluntate
Disciplina bonos mores facit
Illud sapit vniusq · quod didiat

Bona ostendo exeuite debz q mala
instruxit · Ubi decet loqui · ubi decz tace
M alia e maxima hom ale hc do
lor pateru amici Libenius audias
q loquaris M tratu de ulib neum
dixis Monstro sile e audiat semel
Quid e dulaus q hre amicu cu q
om sicut tecu loqui audeas Hus q
gmittis deliberes Sz postq gmiseris
sciam stabis Nil petas q negatun
simst Pace habet cu hoibz · bellu cu
vicijs Bonu e laudari · Sz pstanaus
e a laudabilem Que sz antxpe diui
no desiderare debes Quis pimu
hz · qui minimu cupit Que e maxi
egestas auaricia Quis e qtmp qui
b vi ee pmp Opes qmu soltam
stat laboris Quali vir tal oratio
Pecane vsus hre · or · Sz ei sule no
or · Diuicijs vtendu e · Sz eis no e
ab vtendu Ferari e q aipiebar vi
tat q qui hoste amat Ubi e gfessio
ibi e remissio Quietissimi viit agent
hoies mitois · si h duo pnoi tollent
s · meu z tuu Multis credere no pt
ee diues z felix Quiebi securitatis
vte q lignu Quidq deuius es ·
tanq aus dixis tibi dictis Qui nes
at tace nesat loqui Sac vti ptu
ptate maxie e libertas Tanq seclu
secus vmacendu e Gloria st tetta
odit · q ayta

E dubijs no deffinitis h susten
sam tene sntz Recordacium
sepe sse vitatus odita Q ap
te hes no tanq atic puabis · h y te
tanq tua dispenses z vitiis Prudens
falle no vlt · falli at no pt Cuitz
sta cum oz inquire Cogitatio nuq
vacat a uo laude pre vitupatp
aus Simile n · vitupatio e nimia
laudatio z e modata vitupatio · Illa
quide adulatio · ista quod malignite
suspecta e Testimoniu vittat no tam
aac laudas Cu gsideratoe pmitte · ple
ori9 q gmittis gmiseris presta Ulo
s m aiu sis Sz alin ado vqem dato
z vquies vi plena sit sepie studijs
z cogitatoibz bonis Ulo te moueat
dictis auctoritas nc quis dicat · Sz
quid dicat attendito Hostiu z mais
mu vindicte genus e ignoste Ulo assidue

19

et quod non es. nec minor quam es videri vel
conversis temporibus abstinento. Intendum sensus
misteriis locos. sed tamen tempestive. Risus tuus
sit sine cachinnio. Esto fugax tuorum
vitiorum. aliorum vero scrutator. nec acerbus es
reprehensor. Nec extollas quamquam nec de-
iectus. Sevior esto iudicio quam sermone. de-
mentie esto cultor. sevicie detestator.
Cunctis esto benignus. nemini blandus.
paucis familiaris. omnibus equus. Adver-
santibus ad iram tardus. ad misericordiam pronus. in adversis
firmus. in prosperis cautus et humilis. In-
feriores superbiendo non contempnas. superbio-
res recte vivendo non timeas. Sermoni-
bus nunc sis credulus. Sepe cupidus
sis et docilis. Que nosti sine arrogantia
postulanti impertias. que nescis sine
occultatione ignorantie te postula imperti-
ri. Eque nec parcus sis erga amantibus et
cum multis invitabis ut velis omnibus pro-
desse et nulli nocere

Multum beneficium est tarde neglectum

Dignus est decipi qui de recipiendo
cogitavit cum daret. Multa indigni sunt
luce quibus dies ortus est. Multa qui nati sunt
conqueruntur. et cum natura nove sobole gi-
gnit. ipsos quoque ut fuisse mallet ex-
petit. Qui beneficium non reddit non magis
peccat quam qui non dat citius. Cum bene-
ficia in vulgus largitur insipiens nul-
la est perdenda sunt. vel unum bene des. Vnum
beneficium bene datum multorum amissorum dam-
num solvit. Beneficiorum memoria senes-
cere non debet. Beneficium non potest manu
attingi. sed in animo geritur. Nec aurum nec
argentum nec aliquid talium beneficium est
sed optimi tribuentis voluntas. Non refert
quid et quantum detur. sed quo animo detur. Quod be-
neficium non in eo quod datur consistit sed in ipso
dantis animo. Multo gratius venit quod facili
quam quod plena manu datur. Primo necessaria
danda sunt. deinde utilia. deinde iocunda.
Videamus ne mittamus arma super-
stitiosis ut facit arma rustico libros
Pecuniam ingenuis si non vere vel iure da-
ta est volunte. non est beneficium. sed thesau-
rus. Sic debes dare quo velles recipere.
Ingratum est beneficium quod diu inter manus
dantis adhesit. quod qui egre dimittere
visus est. et sic dare videtur se eripi. Etiam

tamen ne aliquid more inducatur in
dando ne deliberasse videamur. Gratis-
sima sunt beneficia que se parata facilia
occurrunt in quibus nulla mora fuit nisi
in accipientis verecundia. Ille non tu-
lit munus gratis quod cum rogasset accepit.
Vir optimum est prevenire desiderium rogan-
tis. Illud beneficium est iocundum quod acci-
pienti obviam venit. Crede velle nolle est.
Celeritas multum facit. mora multum
aufert. Qui dedit beneficium taceat.
narrat ille qui accepit. Nichil est
vitandum est in dando beneficio sicut
superbia. Dabo egenti. sed non ut ipse e-
gens. Succurro perituro. sed non ut
ipse peream. Referre gratiam fatale est
non referre gratiam beneficiis turpe est. In-
gratus est qui se beneficium accepisse ne-
gat quod accepit. Ingratus qui dissimulat.
Ingratus est qui non reddit. Ingra-
tissimus omnium est qui oblitus est. Turpis-
simum vero est in beneficiis reddendis In-
quorum scelere supplicium est sceleris. Nullus
virtus preclusa est. que omnibus patet. omnes ad-
mittit. omnes invitat. ingenuos. libertinos.
reges et exules. Non eligit domum nec
censum. sed nudo homine contenta est. Regnum
est nolle vincere cum posses. Nichil
sine ratione faciendum est. Non est ergo bene-
ficium quod ratione factum datum est. Videndum et
considerandum est quid. cui. quando. quomodo. ubi. dat
sit vel est. Turpissimum genus beneficiorum est
insultare donato. Malle non reddisse. bene-
ficium reddisse. In beneficio dando eligendus
est vir magis simplex mitior gratus alieni
abstinens non sui tenax et natura be-
nevolus. Non est ipse dimittere consilium
multo plus prodest si pateat proprium
sepe teneatis et illa comptum et in ipsum
habeas quam si multa didiceris et non habeas
ad manum. Similiter et moribus tuis.

Illigavit aurum opibus
obtusitas promittit loyca est
scientia veri sed industria sed
prudentia pars vel nichil prodest sine iusti-
tia. iusticia vero cum prudentia multum. Sic scientia sine
usu pars vel nichil prodest. Usus vero sine
scientia multum. quorum tamen sufficientia vi-
tatis. sed vere tediosa non tamen infructu-
osa est. Grammatice fructuosa illos est
oblinquendum. per eam autem sue ...

dabil' possessio reddit Qui non novit
se scire magistro se nosacet ingreditur inpossi
e. cum ex magistrum q magistro se novit ex
disciplina Discipulus debet esse benivolus
docilis et attentus. docilis ingenio. attentus
in operacione. benivolus animo. attentus ad
audiendum. docilis ad intellectum. benivolus ad
retinendum. docilis ut non sit dissolutus
discipulus est ille qui fugit pravos et pla
teas et per nocturnas allusiones et tabernas et
per puplica spectacula et pompas et core
as et sibi filii prim [illegible] [illegible]
et indulge. Discipulus non sit ingrato vo
lontatus Item est dignus. fit q sic insur
git preceptori [illegible] fiuore studeat
discipulus alienat infectivus et novitat.
infini [illegible] vitam iniquitatis. scorpionis
[illegible] vesentium facies. puteus inte
tus. Vinum modice sumptum acuit ingenium
non modice ac sumptum virtute confundit. ver
[illegible]. inter ebriat memoriam [illegible]
oblivione immittit. errore infundit.
ignorantiam inducit Quid constancie lucra
tus. quid inconstancie nequus. Felicas dei
apti [illegible] ingrattum studeat scientia
eius metuendo diligat fidelis [illegible]
tat De felicitate [illegible] in quo ple
nitudo [illegible] [illegible] doceo. In vida
et si [illegible] quid evenit. Indiscrete
[illegible] Et si semper [illegible] auctoris et
[illegible] Ideo est dignus dulcoris ten
ere qui [illegible] continue neque
[illegible] [illegible] et ingeni
[illegible] in vetas et [illegible] in [illegible]
illos docte et [illegible] facultates indiscreto [illegible]
ut [illegible] quis [illegible] docerit [illegible]
effectus operis exhibitione declarat [illegible]
in unoquoque opere intellectum in veritate [illegible]
ita universe doctrine et discipline non [illegible]
est et neglectum

M. Oricis ista hominis natura est et non pena moriendi
hac condicione intravi et exivi moriendi est per
[illegible] una vita Cum [illegible] ambulans accendimus
moriendi. stultum est timere quod vitare non potes.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible] amplius
venenum mortiferum [illegible] mors [illegible]
entis et sopno moriendi. Feram [illegible] acceperis
redde. [illegible] moriendi [illegible] a morte [illegible]
iuvenis moriendi [illegible] mors [illegible] ad muros
et ad senem Optimum morir iuvenis moriendi [illegible]
somnum facit venit [illegible]
[illegible] In sepulcro [illegible] ad dies qua
[illegible] facit [illegible] sepulcrum [illegible] toto
seculo si non potest aut [illegible] febre [illegible]

M. Oricis ista hominis natura [illegible] pena. Morieris
stultum est timere quod vitare non possis moriendi [illegible]
foris [illegible] domi [illegible] iuvenis moriendi optimum est mori
[illegible] optas mori moriendi [illegible] est quod eque [illegible]
ad iuvenem et ad senem Stultus est qui flet casus mor
talium Nichil tam mobile quam femina voluntas
Uxore bona amissa uxor bona reperiri non potest
et [illegible] Uxor [illegible] est bonum

[illegible] una [illegible] non potest [illegible] [illegible] non possum omnia
in. est [illegible] una [illegible] quod nemo potest [illegible]
terra et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] bene
[illegible] quod bene est in homine est non in loco [illegible] potest
[illegible] sapiens [illegible] non est dolor [illegible] stultus
stultus [illegible] dolor [illegible] Locus est pau
pertas [illegible] in uno tu paupertas non
in paupertate vicium sed in paupertate [illegible] est et
tuta [illegible] gaude impotens non [illegible]
quod [illegible] prodigus [illegible] avarus prodigus [illegible]
avarus non [illegible] vicorum [illegible]
[illegible] stultus est qui deflet casus mortalium.
Naufragium [illegible] cogita non [illegible] [illegible] e
nasceris Omnia [illegible] non [illegible] po
[illegible] In [illegible] incidit alius in [illegible]
alius in [illegible] ad infraudatores [illegible] insidias
evita. noli [illegible] [illegible]
Inimicos [illegible] qui adversus eos [illegible] munita
ut adversus [illegible] sit adversus inimicos auxilia
[illegible] quibus illos arceas et [illegible] aut
optimus [illegible] Amicum [illegible] alium
et ubi [illegible] Quere liberales et [illegible]
[illegible] hospicium in laboribus Uxore bona amissa
[illegible] bonam quam [illegible] ex optimis
[illegible] pessimas [illegible] ex diligentissimis
negligentissimas ex liberalissimis captivissimas.
[illegible] quia vituperatorum est amicus maxime [illegible]
[illegible] tam mobile est quam femina voluntas

De effectu [illegible]

T. Erra frigida est et sicca. aqua frigida et humida
[illegible] et sic. aer calidus et humidus Terra
[illegible] [illegible] terra aqua [illegible] aer [illegible]
[illegible] Luna est inferior [illegible] [illegible]
[illegible] Sol [illegible] Mars [illegible] Marte [illegible]
[illegible] Jove Saturnus [illegible] orbis stellarum fixarum [illegible]
[illegible] natura [illegible] Anime
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
infunditur corpori iussu dei Corpora [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Corpora [illegible] apta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Celum est [illegible] [illegible] ab [illegible]
[illegible] stellarum [illegible] Luna [illegible]
[illegible] annorum [illegible] sit [illegible] 28 diebus
[illegible] sol [illegible] anno [illegible] Veneris et Mars [illegible] mensibus
[illegible] Mars [illegible] 28 mensibus [illegible] Jovis [illegible] 2 annis Saturni
[illegible] stelle fixe [illegible] 100 annis [illegible]
Celi stellati [illegible] [illegible] 30 [illegible] milibus annorum.
Orbis [illegible] [illegible] corporis [illegible] 1070 [illegible] Ca
[illegible] [illegible] sulfurea
[illegible] vapore [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] philippi
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sulfureas [illegible] et fumat [illegible] emittit [illegible]

In omnibus sunc maximus deum
[illegible] auxilium In omni
[illegible] [illegible] quid sit illud de
quo agitur Creatore universitatis
tam [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] digne [illegible] Quibus [illegible]
opifex suis Mundus a deo factus
est Deus auctor [illegible] est [illegible]
bus [illegible] mediocrem expla
nationem [illegible] [illegible] [illegible]

bonis est optimus est mundi a[uctoritas] ab opti-
ma longe in vicia delegata bonitas
dei est fuit effectus mundi et origo
omnium rerum. Omnibus tamen est mundus deo
deorum vero antiquiorem et posteriorem
rerum ... maxime distinguitur premo-
tu solis. Dii deorum quorum opifex ego
sum opera quae vos ... nisi dissolubi-
lia. meae tamen voluntate indissolubilia. Et
non quod per deos deorum dat intellectum ...
...ignatis et ... que de se sunt indi-
lia sed sola voluntate divina perpetuitatem ...
hoc est ... et corpori. cor senec sa-
cientia et virtutes. Si est cum magno
senex venit benigne recipitur a suo
creatore. Cum est non relegabilis adferens
Nichil magis physica ... ad ... quam ...
ad ... veniat. Nichil est
... ortu legittimum est et ... non pre-
cessit. Propter hoc ... est nobis ...
ut ... fiant mutuae voluntatis media
... Deus est summum bonum sic omnem ...
omnem quod natura que cuncte expetunt. ...
ipse sit plene perfectionis et nullius so-
cietatis indigens. Operationis ... omnibus ...
est ... Virtus vero dei ... et ...
corporis honorum valde

Immensus deus infinitus est ... so-
la loca exclusione. ... dig-
nitate praestantissimum ...
... est ho ... absorbet ... Loca
solummodo. vita ... nec ...
Nichil deo est ... et potentius. Con-
... minuit ... sancitas
... Deus ab omnibus
animi possessionibus liber est ... de-
lel ... ...
... ad ... demones ...
... possunt ...
... et sepe ...
que ... summo deo ... Nichil
... est et ... deo ...
... qui ... Anal-
... ...
... laudes ... ... suis est ... ...
eius laudes. ... fortune
... ...
... ...
... formosus ... ... et non ...

... si laudes eum. ... bonis ... dot-
tus est et valde eruditus et ... licet
... tamen ... laudes ...
... hereditatem est ... ...
... ...
Empedocles ... ... eam.
que ... valde excellentissi-
me ... ... nobilis affluentiae ...
... felicitatis appetitus ... illustr-
... quorum primo non ...
... nichil ... ad ...
... efficacius

Eque ... ...
... uno modo ... ... modo ...
... est ... ...
ad ... primo modo et ... dei.
ex quo ... quod ... unum nomen
... debet ... ... ad ...
... ... de ... secundum ...
... est ... ... est imperio.
Seneca dicit de ... ... et pul-
critudo ... quantum ... ...
... ... non ... de
formitate corporali. ... ...
ordinatur. ... ...
... in corde ... ...
pulcritudo et bona dispositio corporis. attesta-
tur bonam dispositionem ... ...
... est ... ... corpore ...
et ... qualis es in corde talis es in
... ...
... est in ... ...
... corpus ... corporis ...
... ... omnia ... ...
... ... omni ... id est
... ...
et ... non in quodam ... ... tamen
diffinito id est ... individuum ... in
finita ... ...
... ... posse ... disciplina id est ...
... de individuis ... infinita sunt. de
... non est ... individuum ... ...
quibusdam ... quorum ... ...
... ...
... scilicet forma figura locus ... .
nomen. ... tempus. hec ... ...
... ... superius ... de suo
inferiori ... ...
... ... homo ... ...
... ... id est ... ...

Esse vniuersale vel non vnum et idem non in
diffusione diuersis Genus autem eo omnibus
dicitur aliud cum nullas genus est tamquam in-
dicatur tamquam de forma Species non conuenit
speciei vt genus tamen Vnum est quadruplex
primo modo quod inest soli et non omni vt esse
medicum homini Secundo quod inest omni et non
soli vt esse bipedem homini Tertio quod inest omni
et soli sed non semper vt canescere homini
in senectute Quarto quod inest omni et soli et semper
vt risibile homini Accidens est quod adest et abest
praeter subiecti corruptionem Hec sequuntur de
sexte in primo huius capitulo Genus vno modo dicitur
est quod collectio multorum descendentium ab vno
principio Secundo modo idem est quod principium generationis
vniuscuiusque sed pater et patria quod pater est
principium generationis vniuscuiusque patria dicitur et patria
3o est illud cui supponitur species Genus diffinitur
sic Genus est quod predicatur de pluribus differentibus specie
in eo quod quid est Non diminuitur vel superfluit
tenens Genus et vno modo dicitur et similiter genus
primo et 2o non dicitur et sed ibi vlterius primum

Quinque dicta etc.

Denominatiua dicuntur quecumque ab aliquo
Grammaticus denominatiue dicitur et similiter
per hoc tenemus quod concretum dicitur ab abstracto in
posse est accidens esse sine eo in quo est hoc est
sine subiecto Vocabulus dicitur Cum tamen sint in
significationibus nec primi quidem sunt Alteri
vero inest Omnis color est in corpore sed tamen
in aliquo sed accidens in suo Cum alterum praedicatur
de altero vt de subiecto praedicatur quecumque de eo quod
praedicatur omnia et de subiecto dicuntur vt si sortes est homo
homo est animal ergo sortes est animal Diuersorum generum et
non subalternatim positorum diuerse sunt species et differentie
superiora sunt de inferioribus praedicantur Decem sunt
enim incomplexa scilicet substantia quantitas qualitas et
Substancia communis sensus id est indiuiduum in
quo est et aliorum accidentalium principalium
subiectum id est indiuiduo substantie aliter est pro Ratione
est omnium substantia in suo non esse Omnis substantia videtur
hoc aliquid significare et hoc indubitanter verum est
in primis substantiis In secundis vero substantiis vt homo
similiter verum esse sed appellationis figura non tamen
hoc verum est sed magis significat hoc quale quid id est
quid conuenit applicatum Ab eo quod res est
vel non est oratio vera vel falsa dicitur Quantitatis
aliud continuum aliud discretum est Quod semel
est idem tempus rursum non potest accipere
nunc per vero longum breue et similiter non sed
in puncto sine quantitatis sunt eius quod vnumquodque

corpus dicitur ad aliud Si magnum et paruum
per se dicerentur numquam mons paruus diceretur
et granum milii magnum Ex quo tamen
sequitur Quod per se est esse sed relatiue
tamen aliquid est vt si aliquid est magnum
sibi et vero aliquid est magnum Quantitas est
superficies tamen album esse dicitur Aliud nomen
fingere oportet Si ratio nominis imponi non
fuit relatiua sed aliquo Aptum non habent
relatiua secundum scibile quorum scientia non est scibile
scibile prius est sciencia Relatiua sic se habent quod
posita se ponunt et perempta se perimunt
Quamuis diffinire nouit vnum correlatiuorum
diffinite et nouit reliquum Certe siue
sed sit Dubitare de singulis non est inu-
tile Qualitas est per quam quales esse dicimur
Habitus et de non mobilis perseuerans et difficile
mobile Si quibus mediocriter sunt sanitas
in contrariis fiet permutatio ab egritudine vt
ab aliquo huiusmodi vocatur dicitur et quod sanitas
festinanter mutatur Mediocriter autem
supra augmentatur et crescit Si vnum
contrariorum fuerit quale reliquum erit quale
Prauus ad meliores exercitationes et ad
doctrinas deductus melior fit vel
modicum vel perfectum multum in bonitatem
vel status multum contentum fuerit Si vnum
contrariorum fuerit in natura non necesse est esse reliquum
in natura vt omnibus existentibus sanis non est egritu-
do Albedo et egritudo contrarie sunt in medi-
etate Species simul sunt sub genere Ex dicta
vocatur sit species que sunt sub genere suo

Et que sunt in vero.

sed notate circa passionem.

que sunt in subiecto et ea que sunt subiuncta
in vero corpore que sunt id est veris sed signata
receptum sue et sunt septe sed signata vero
Curta priuationem et dolorem est vita et pa-
tib. cum dicitur effectus est vel non est verum
vel falsum significatur Ex quo sunt Philosophus quod vnum
et falsum consuppositum continuum Verbum non corpus
que praedicatur de altero nomen infinitum dicitur
esse de quolibet ente et non ente Sicut
est intellectum constituere Hoc verbum est significat
per eam compositionem quam sine extremis non est intelli-
gere et omnem orationem perfectam constituere ex
verbo cum sine verbo non redditur perfecta oratio
Corporis alie sunt vires alie contraries.
Sic est quod aptum natum est de pluribus praedicari
verbum est non corpus quod de altero praedicatur nomen
nomine infinitum aliquid dicitur de ente et
non ente Hoc signantur non est vlterius sed

tamen volo

tn vnile .i. designat q aliquis tn
teneat vnilr Quod sit. ꝯo e De
futuris ꝯtingentibus no e deteiata vei
tas. Vnu tn oppoitu vni Omis aff
matio l negatio vel e va vl e fla.
s no pt simul ee va z fla Ilo oi
venit ꝯ veritate. Sz mlta fuit ex cau
z ad vtrmlz Alter uum affirmate l
negative ꝯ sequit in re Ilos videntr
ee priu futuro. Ab eo q ꝯpletum z tagi
aliqs simplex e ueitatis .s. absolute z ꝯdte
Omne q e qn e ee. z ee q no e qn
no e ee. est nae Sz no omne q e ee
simplr e nae
Omne i finitu e i nobile pt e
nata e affirmato l negato Hoc vbu
est qn pot p adiectus. qn tu tcm ad
iectus vt ado de po deus est. de 2o del
e bonus aliis no sgt vle z insvita
nota z vba ide sgnt pro vonalis. vn
ad oppoita. nvolis w ad vnu tm du
plex e po .s. po ꝯuta actu z distas
ab actu. Adsimiliter ꝯdictom i modali
neg sz addi modo. z no vbo. vn iste
pole e ee. z no pole e ee opponunt
Omia e ꝯr ꝯtingeo
simplr z invtiabilr eterna ꝯsistns
Sbiale e q ꝯfert ee eqvaliter ꝯpe ꝯpon
to. vt impleiby z e impole de ee trip
e pole. nile. pole. ꝯpetu. Ilz oculte
ꝯpa in hys .i. in rebus Omis ꝯitas
a singularitate pat Creator astro.
imo rem stabiliuit ꝯst du agit imo
bil pseuerat ꝯmple e corp no corpe
mouet Ois actio i motu e Omia
q motus i actione finalr Actio e. p
q. i id q sorat age dicim Passio e
effus illatio q actois Qn e q ex ad
iatenat tpis relinqui .i. qn e disposito
delicta in re tpali ex adiacentia tpis
ad re tpale. vt esse fuisse l futm
qin ꝯuta corpi ꝯplexo imitatu
Qui sede z stare sa ꝯplexo .i. meta
in alutip docuntatis sa se ipis Sa
vo in vere Vbi e circuscpto corpus alo
a descrptoe procedens .i. vbi e dispo de
licta in re locata ex adiacentia loa
ad re locata s q aliqs dicit ee in
loco In loco ee dicit quodq alo co tauf
sibile qin rem loca ocupat Duo an
no ꝯnt ee in eode loco. nc vnu corp
ee indivisis Eade vox pucit ad au
res diutor sz no e eade nuo sz ꝯ
eade sm silinem z spem Nec locus
e sn core. nc corpus sn loco Positio e
situs pcau z qualitatis vero ordinata
ordinato hc e posito Situs e disposo
delicta in re ex ordinatoe pcum pcau
vl locas q dicit ad sede l stare z c
Habitus e corpum z corp q ee cor sa
adiacenat .i. habitus e dispo delicta i
re hite ex adiacentia vei habite
ad hns ꝯpo e insolato sca e in
tio vlta q tusaredi e impole sic de
pucta ꝯpuctam no faciut intersticiu l
aliquam
Propo e oro affirmativa l negativa
alicus de aliquo l alicus ab aliquo
termus e in q resolvit ꝯpo
Sylogis e oro i Dia de oi e qn ni
e sumie sb sbo z pre in trily vllo
negativa z partis affirmativa. simplr ꝯutur
Vlis affirmativa ꝯutur in partem affirmativam
Ado qn oppoita ꝯutis ꝯpuget aut
tur ꝯn e bo Quodq sa ad ꝯseqs.
sa ad anteces alio e ntaius ꝯp
netibz z oppoitis. vn fuit. quodq
vep e de ꝯpte. vn e e de ꝯpu
to. vn ꝯpnictis z oppoita eade e
stus Qn vr ꝯuersus fuit de
nec. ꝯclu e de neco Impole ꝯpito
in ee nllm sequr pole Contingeo dr
duobz mois. vno dr ꝯtingeo p lep
q z no sequet vt canescere hoies in
senectute z alr dr ꝯtins ꝯparatu alio
dr ꝯtingeo q qm de se e indifus se
hns ad ee z ad no ee vt me am
bulare. motu tre fi. z alr dr ꝯtins
infinitu Ilo ꝯcurn ex oppoito ꝯutis
infinitu oppoitu anteceds tu ꝯn sonat
fuit bona Ois sillo hz si ex ꝯbitis
z p ducis ꝯpois z vna ꝯclusioe sfa
alius e destrue q ꝯstrue Excip
poni aio q ita hut. s vt sonat
adistetes Ilo ide sgt. ee no albu.
z no ee albu
z falsis bn sequr vm. sz ex veis
nup sa fsm. fsz vm. vn ꝯ ꝯpo
stis vm. exvelo no si vep qd ide
affirmatiu z negatiu no sa ide pdi
q z in prio qn no e deimat oppoitu

quod fit quattuor modis. Primus est quando omnino demonstratur oppositum. 2us est quando demonstratur per ignorantiam. 3us est quando demonstratur ex eis que equaliter sunt ignota. 4us quando demonstratur per prius posterius. Et hoc est falsum, oportet enim premissas esse priores [illegible]. Verum est quod omnis conclusio vere est medium conclusionem [illegible] et eligendum velle bonum agere quod agere. Omnis est eligenda voluntas. Sed agere quod agere sed bona voluntate. Dico ergo est eligendum quod coytus, quia dico sit per bonam voluntatem. Et coytus secundum statum conclusionem. Omnis actus [illegible] et actus sunt quod hoc quod optimum est a. quia fine [illegible] at contra ipso [illegible] opponi. Entimema constat ex ycotibus et signis. Ycos est ipso probabile. Probabile est quod sciatur esse sic vel in pluribus. Unde ycos est ipso quod sic esse scit ut in pluribus, ut odire odientes et amare amantes. Signum est ipso demonstrativum necessarium vel probabile. [illegible] corpus non nos sillogizamus. Tamen [illegible] nobis ignotas. Regule hic ponite vel sunt [illegible] in isto libro vel sunt [illegible].

Omnis doctrina et omnis disciplina, idest scientia sit intellectualis ex preexistenti cognitione fit. Tamen sillogismus inductio quibus non fiat doctrina. Hec exemplum est inductio, entimema vero sillogismus. Dupliciter aliquid necesse est precognoscere, scilicet quia sunt et quid sunt. Dupliciter cognoscitur de [illegible], oportet precognoscere. Unde hic [illegible] quod duo sunt precognoscenda. Et [illegible] premittit que sunt hec, scilicet subiecti passio et dignitas. Et [illegible] quod [illegible] sed oportet supponere subiectum esse et quid significat nomen. Et passionem non oportet supponere esse sed tantum quid significet. Quod aliquis addiscat hoc ipse sciat. Contra, [illegible] et nescit quod [illegible]. Nescit enim ipsum [illegible] sciat bene ipsum [illegible] et virtute. Sciat opinatum utrumque simpliciter. Sed non sophistico modo, [illegible] quod est accidens. Cum enim arbitratur cognoscere [illegible] quod res est et quoniam illius est et non est possibile se habere aliter, hec causa simpliciter est scire. Sciat est de [illegible] demonstratio est sillogismus faciens scire, quia in habendo demonstrationem scimus. Necesse est demonstrationem scientiam esse ex primis et veris et immediatis et prioribus et notioribus causis que conclusionis. Sic non est, non contingit scire. Nequaquam quod [illegible] non ente non [illegible] [illegible] sciat

sunt illorum quorum est demonstratio. Tripliciter sunt priora aliqua et notiora, scilicet prius et notius nature et prius et notius quo ad nos. Priora et notiora quo ad nos sunt illa que propinqui sunt sensui. Sed priora simpliciter sunt universalia magis, et singularia vero [illegible] est maxime [illegible] sensui sunt singularia. [illegible] dico primum et principium demonstrationis est propositio immediata. Propositio immediata est que non est altera prior. Propositio est altera pars enunciationis unum de uno. Dyalectica propositio est accipiens similiter quamlibet partem, demonstrativa determinate alteram. Contradictio est oppositio cuius secundum se non est medium. Pars contradictionis que sunt aliquid esse est affirmatio, que autem sunt aliquid ab aliquo est negatio. Positionem non contingit demonstrare, neque necesse est ipsam habere quamlibet docentem. Sed [illegible]. Quamlibet addiscentem habere diffinitio est propositio quedam. Sed non est suppositio. Suppositio dicit aliquid esse vel non esse. Sed diffinitio dicit aliquid esse vel non esse. Non est idem quid est unitas et esse unitatem. Non solum necesse est precognoscere prima principia aut omnia aut quedam sed et conclusionem sed et magis. Quia propter quod unumquodque tale, et ipsum magis tale, ut propter quod amamus, illud magis est amicum. Et omnis posteriora scimus et credimus per prima, ergo illa magis scimus et magis credimus. Principiis quam conclusionibus. Principiis alicui est notius in veritate. Et opposite principiis nichil est notius in veritate. Principiis [illegible] contingit [illegible] scimus. Non contingit aliquid scientiam demonstrativam [illegible] [illegible] [illegible] et principiis. Impossibile est eadem esse priora et notiora simpliciter eodem modo, circuli ex eisdem propositionibus contingit sillogizare, unde accidit quidem non sic sillogisare demonstrative [illegible] est sillogismus ex necessariis. Sciat demonstrativa est necessariorum. Dicitur de omni quod quod est in sic et in quodam non sic, quia aliquando sic et aliquando sic. Unde [illegible] dicit de omni requiritur res universitas temporum et [illegible] suppositorum. Per se insunt quecumque insunt, ut [illegible] [illegible] [illegible] ut triangulo linea et puncto linee. Alia insunt eorum est [illegible] [illegible] quibuscumque [illegible] ipsis ipsa [illegible] [illegible] insunt. Alia passio que est in suo [illegible] que non dicitur de quodam alio suo [illegible] [illegible] insunt quia inter [illegible] aliquid tamen quia etiam

Nota quod primus modus per se et 2us modus dicitur modus [illegible] per se, sed 3us modus et [illegible] primus dicitur modus [illegible] per se quia primus [illegible] [illegible] sola [illegible] [illegible] [illegible] per se [illegible] [illegible] [illegible] et illi oppositi modi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]. Sed 3us modus [illegible] modus [illegible] per se quia sit in [illegible] vel illud quod [illegible] per [illegible] est [illegible] illius per se quod [illegible] per se sunt [illegible] mortuus est [illegible] [illegible]. Sed primus et 2us [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

hic ltemi? q im^{or} st mor ad q^{e} quorum
p̄mi? z p? tm̄ in^{s}aut demitatorz ip
ltemi? q ip̄e supp^{t} de oi cete simo
de p̄edico q cu de om̄ sit. z p̄e ē.
z p q ip̄m ē p^{e}. z b q ip̄m ē ide.
z p̄uctu p^{e} inest hnec z b q ip̄m
vte ē tut cu inquole z p̄mo dimitt
tu ē. Vn ltem^{s} hic q vte zdudit p
dictu inse dia de oi p^{e} z p̄mo
p̄mu ē cui atti p ip̄m z no q^{a} p
altu Ex istis ltemi? q s^{d} p̄e supp^{t}
de oi. sit p̄mu p̄supp^{t} ip̄m p̄e ē
ciq̃ rōt sit ex nitate inste rebus.
Quod sat no ati^{e} pt se hic Que
p̄e st nc̄ca st in rebus Ex veis ē.
no ex demitatoe sylogyzate. ex nitis
at no. q nitis sylogizate sicut est
demitatoi Ex no nitis zmigit ne-
cessitatu sylo^{re}. Sicut vm ex no veis
ē no nitis. no zting^{t} demitare
q cu mediu ex nitate ē. zcl^{o} ē
ex nitate Ex veis st st vim demo
stro ē corp q st p^{e}. z no corp q
st p zti^{nus} stans zting^{t} no a ee
q̄ quid sat ē p etiam st^{e} vto zti^{t}
ex at gnle despon^{tes} demitare z ge-
ometria z arismetica Erit sit
nce in demitatoe. quorum vnu ē q
demitat^{s}. zcl^{o}. hc ē dat q inest
stan gm p̄e. at at ē dignitas
dignitas at sit ex quibz ē demitau-
du Tiai ē gen^{s} sbiecti cui^{s} p̄tas
z p^{e} tam o^{nt} demitat^{o} Hec est
media z vltia z demitac^{e} ex eod
gne ee Nec demitat^{o}. vt sat. est
corp^{lia}. s petiorum diffi^{o} l' ē p̄n^{con}
demitatois l' zclu^{o} l' to demitat^{o} qui
te dius diffile ē nosse si aliqs
sciuit l' no Diffile ē nosse se ex
vniusaliz pn̄cipiis Scim^{s} at no
q ē ab sat Si ex veis z p̄mis
ltem^{s} billm opinatur^{z} sat. s h^{c}
no ē suffi^{ens}. s oz. z q ex quibz sa^{t}
sit apta sto ex nitate ē s^{ic} s. ydē-
a. vnu atq ex mlta vt demitat^{o}
sit. s tn vnu demitas ab d^{e}. est
nitate. s. demitac^{o}. q h^{t} no sit nec ē

vte. s si vte no ē no ē mediu.
q^{a} vt demitat^{o} Dances sat no zm-
tant. s oi^{a} pn̄^{a} ex quibz demitant
virtute sat lz suas intuigtaes z
disputaces demitaes no auget
p media. s impost q^{n}medo z illat^{s}
assoes z instan^{e} ide st demitat^{o} q
zting^{t} dup^{r}. s. q l' p at^{t} p effom
l' p etiam q^{n}motiuu plancte ex eo
q no scintillant no st q^{e}. s eo
q q^{e} sut scintillat dup^{r} ē sat. s.
sat q ē sat. q. ē sat. z q^{n} quid Un
sens aliq sepe vult sat d^{e} q^{n} q.
vt media^{u} d^{e}. q vbuit aculata ter-
dus stantur q oblongat s q^{n} id
dat geomet^{a} sactes vte. sepe
nesciut singl^{re} figuras max^{e} sta^{nis}
sat ē s^{a} sit Coordinac^{es} pn̄torum.
no zuenitur. vn q ē in vnita coord-
inatoe. no ē in alia Ex quo ltem^{s}
q one pn̄torum. st inp̄inuste zono
rati ē dup^{x}. s. p negatio. z p dispo
si ato ipsius desciat. nitae ē descie sa
enat. que ē p isti s^{m}. q z impole
ē atque. Aliqs adiscim^{s} p demi^{s}o^{s}.
ad p inductom Impole ē vlt spe-
culat. nisi p inductom singulariu
ē ips^{s} Omnis syllo^{s} ē p z^{es} tios z
p duas ppoes Nto zting^{t} ire z in^{fi}
tu. in q^{n}nitas. vt ascendendo. vt des-
cendo s vbiqz est scitus Que
ē zptio p̄n^{s} ad p̄ncipi^{m}. eade ē
p̄ta ad p̄tu. Un pole ē infinita p
tr̄isie Claudeat ipsius. i. ydee plois.
mostr^{a}. n. st. z si st nichil ad vom
i. ad demitatom qsiut demitac^{es}. n.
de hs sut Quali^{tis} ne qualitas.
Unu p̄tu^{s} de vno demitat^{o} vl^{is}.
ē potior q^{n}tia^{er}. z affirma^{w} ē potior ne^{a}
demitat^{o} ostensiua potior ē ducte ad
impole Potior ē demitat^{o}. que ē de ee.
q q est de no ee vl^{e} no ē in^{s}
ens. q ptic^{re}. s inq. q ip̄m ē
incorople. p̄ticl^{re} vo corple. Ex q^{o}
z mltas al^{is} dais in isto li^{o}. z adhuc.
q vlt st sempiterna. z q ipsius v-
st etne vte mq z at. q^{a} p̄ticl^{re} Cui
p̄e inē aliquid hc ide ē ad ipi^{s} Cog-
noscens vte. zoscit p̄ticl^{re} z no equo

vite e intell^e singulare ad ipsu rapit s
uo e esse q no ee. Cetera et velo
sata e. que e ipius. et ep quid. q
que actiuus e horp tm. sit tacor est
q no e de suo secitto ad in... q illa
que de suo e sit tacor e que expan
ditur q illa q e ex accipe st. Quitas
e sita su pre. ez qualitas e sita poi
hus vita e sa que e vni9 gnis co
aup expmis pinu. et ptes et passiones
corp sit pse alia sata e. ab alia. qro
no sit eade pri. Eius q e for no e
sci p demonstra. q n sit e. n frequet
singulare e hic a inic vite aut est
vbiqz et sit sensus e simi... ino no
particlm. Impole e aim ee eade pri
sca e ntrorsp. Oprimo ut z stringen^m
se alie hic solerait e solltitas pta.
t no pso tempe

2° posterio

4 Questioes sit equales nuo hus q
ut sciml questioes medii sit q
s. q est. pp q e. si e. et q e. et iste
r solunt ad duas. s. ad questioz si e
mediu. et q e mediu. Causa et med
ide sit vni. in q^m vni. vnit e sci
Diffinio e zomnio pe. ex ipius q q e
In quole e. q q e sac. et ignorare q.
e. si e ipius q quid e. no e demu
per ome genl ate. ztingit demrare
sore opinatam a etiam vi sciml. q
sit ee ad vnu et ide ztingit ee. q q e
et pp quid e. vt si querat quid e to
nitru d q z extinctio ignis i nube.
et si querat q tonat d q ignis i nu
be extinguitur. Ambulare post cenam
e ca sanitatis pp no ee cimme abos
in ore stochi. Mediu in demonstratoe e pro
pinu bim. i. mtricis comu Interpo
sitre. inis solem et luna e ca eclipsis
lune. Causa et effectus dz ee conuerta.
vnu cuius q e in fieri. ca dz e in fi. cui
q e in fco ee. ca dz ee in fco. et sic
de aliis. Sicud se hz line ad punctu. sic
se hz. q fit. ad tem ee. Queda sut
sp quedam no frequet. vt no ois mas
culus barbatus e in maxilla sit. dz
vt frequet. Corp que frequet sit mediu
demrandi. dz frequet ee Ex singulari
oz. vlia accipe. Equocationes mag latet in
solib q in infio. In methaphoris n

e disputare nec diffinire. Vlyius ma
fluit in fie in sib. q his me... est
liquidior. Omnis arbor huis lata folia
folia fluut. Folia fluere e sucu zde
satu hre. Ca. ptor e eo. aus e causa.
Omne al hus cornua. carz dentibus
in supiori maxillibu. Ex ipsu a nobis fit
meori. ex mltas meorys fit expimu
ab expimto accipi vle. Omnes aut in
ac q e pri. artis et sac. Principia hus
no e sci. z intelli. vite e vnu i mltis
et vnu pt mltta. Pri no zosciml
p demrationem sz p inductionem vel s?
et memorie

topicor

v Augz priorz e sibi ipi fides
Dyaletica z vtilis ad. z. s. ad ex
atcatonem. ad obuiationem. et ad
scdaz phyam disciplinas. Dyale ca
ca sit in quisitiua omnium methodorum
pri viam hz. Rethor no sp psua
debit. nc medicus sp sanabit. hz si
ex ztin. z nichil obmisit suffi cum
disciplinam hre putamus. Diffi e oro
q signu e q mt q. Accns e q ad e q
que inherit. Genus stat ide in nuo
cu suo sbo. Vn tam nitam inittare
scuctors. Sint aqua ca aque eadem
e in spe. Quelz. Vra oppinibz zferre
sollicitu ee stultu e. Plato e oppo
inerit tamqz motors p philz. spaa
modu. eraclitl. porit o moui et
melissus qfitu nomine poit vnu es
tm. Qui dubitat vtra oportat deos
verr. et parentes honorare no indigz
rone sz pena pueat. Qui ut dubitat
vtr nix sit alba vl no. no indigz
rone. s sensu. Illud ponat abs q a vio
pbabili dam e. Triplex sit. s. appini
s. ethymologica. physica. et logica. Quot
mois dia vnu oppitorz. tot mois d
et reliquu. Dne. ca que mltu riut.
artificialis e dra quendam dra cu sit
quale. Sic esse collocatuda e. Quu d
al. d q p rem et p modu. qui d
albus ee color. d q p modu. et
no p rem. q tm quale. sit et exhi
cup e q. quoddam e p re et p mom
pdra e p modu tm. vn simu e pri
m q pbale. Principia artium

2° elench

n Vllu qui denotatione pro desimus
scdbz hz vniuoce In pratoribus

vita e mgs oio In iusticia facte no e
in deo · qz in iusticia facte · ide e q sto
te noce · qo no e in deo h deo n m
est qo x In viciis e qui trista de
prosperitate bonorum reprehensor e · qui leta
de prosperitate malorum Loquendo e vrplu
res · accipienda e vt patria Alia sunt
nutrim · no tm sunt augent Sac no ide
e q formsa · qz sac contingit pnata et
futura formsa aut no n potest Quecunq
iuste fieri · e iusti omi hones vt cmpli
bz sunt mala In patrocinio aut boni
motus nob mouet vel que in nob
sunt ydea z susceptiva amorum · Ista bene con
tingit sac · sz no contingit ista intelli
Quod iuste sit faciendo · quod no in
iuste ignorant Quorum gratitudes sunt
bone · ipi sunt bona simpl e de malo ·
Simpl dico q nullo addito
unum bonum appetunt · Quod per se est
eligibile mgs e eligibile qm q pro
aliud Quod plures vel omnes eligunt
hoc e mgs eligendum Quod difficilius
mgs e eligendum qm q facilius e Ista
bonis patrocinio bonis sunt pelicenda ·
Iustum no e imonere · iniusticia e q
Ex quo hr q stans in cto no e q
in puto Hec Robur existit in nervis
z ossibz ffinis mgs e eligendum hys
que sunt ad finem Cui finis melius e
ipm melius e Innacia melior est
Sinonys Nemo eligit Juvenes in ducos ·
eo q no consit ipos ee prudentes ·
Temperantia mgs e eligenda i iuvenibz
qm in senibz · qz iuvenes plus qm corruptioni
molestant Si omnes essent iusti nichil
et vtilis fortitudo Sz si omnes essent for
tes ad huc vtil esset iusticia z sic melior
est iusti qm fortitudo Id q assimilet
meliori melior · melius e · Si optimum
e alquo oinc melius e optimo alterius
ipm simpl melius e alto ex equo vt
si optimus homo · melior e equo optimo ·
z equo licet melius sit phylosophari qm di
tari · tm no homini · melius e ditari qm
phylosophari melius e bn vivere · qm vivere ·
Studere negamus · vt necnos si videamus
diffiniciones qz ad statum e · q nullo consti
tucte no festinatur i ee Illud e albi

q z nigro permixtus tale addita
alba · facit ipm mgs tale
Ipole e aliq pars e genus ee q
no participet aliquas suarum specierum ·
Genus de pluribus pturb · qm species Omne
genus plures hz species · Sicut appositum in
apposito · sic et oppositum in opposito Deum
ee deo invidens Nichil prohibz aliqu
sui ipius statim hic · procedit e i gnc
ad ex ymis Si quid oio ex sic prius
est ex illo no contingit amplius ide
permanere Ex quo hr q destructa forma
q impoe · mundum omnib ide nno
permanere Pars alio sunt · de suo
toto Unit e aquit in vite putefit
q tm voluit cupidus Nemo dr ee
talis eo q possesse talis · vel q possibilitate
facte Potest · n · deus et studiosus
prava agere · Sz tm no e huiusmoi Quod
fit no e ulo entis · ut est species n
l et alius d cum ll ll dicta
ee alius et no separat ipm ab ea
alio · no bn positum e · ee ei cum Gen
dr ad cum assentitur · vn cum sunt di
assignata q mors Sentire dr du
s · hic cum · z vti cum Conturbat audi
tores q frequenter audiunt Opposi
similis · sic nata Omne q1 le co sum fom
metum sit · qz dubium e · vtrum sit l no
qm assensu reddit Eadem mgm eadem
in sunt eide · vel no sunt Si qui oio
inest · omino adiustandum e · Quod
superhinde tam dicit vm soli competit
tres · sic ipo · s · lux · flamma · z alia
z no q hoc e vera · s opinio aliorum ·
Impole e ide plurium ee cum Si si
mps ad simpl · mgs ad mgs maxime
ad maxime et e contra
Eius maxime compar que sunt in
diffinicione vel diffiniti solam sufficere
facilius e qz sciasse qm bn sciasse
Opertz diffinientem clarissima diffi
dicta · eo q est cognoscendi reddit diffi
vn diffiniens no dz ee obscura · vt alias
superfluum comic Duces e consultos
sunt equivoca Ex quo hr sn accm comit
q de nob lbale totum anno e equivoc
ad · q · qz tot sunt · s · agentes actiones
in passe passiones · z ipta re passa
Equivocorum no e diffi · vn solus vim

ē diffinitio Omne in contrarium ē obscurum
Omnes transferentes secundum aliquam similitudinem
transferunt ymaginem ē autem similitudo ē
per imitationem Qui diffiniunt bene terminis
utuntur Illud ē superfluum in diffinitione
sine quo ablato residuum quod remanet satis mani-
festat per diffinitionem Pleonasmus ē quando quid
additur sermoni indigesto Diffinitio debet
dari per priora et notiora quia omnis doctrina et
omnis disciplina ē ex prioribus et notioribus
Unius et eiusdem rei non possunt plures esse
diffinitiones sed una tantum Omnis bona diffinitio
debet convertere cum diffinito quia sunt semper
priora et notiora sunt quam species que diffiniuntur
Simpliciter notum non ē quod omnibus non notum ē
Oppositorum eadem ē disciplina Indiffinitione
unius contrariorum sufficit ponere reliquum quia
impossibile ē unum corpus contrariorum sine reliquo Dies
ē latio solis super terram Continuitas ē sus-
tinens unum modum scribendi et rationem intelligendi
per consequens In diffinitione causa rei debet
poni terminus propinquus et non remotus quia
in genere propinquo sunt omnes species dicte et
cum genere statim species Genus quod non predicatur
de dicto Omnis passio magis facta abiciet
substantiam Sed dicit salutem illud autem ē dictum
quod dictum non ē predicatum In diffinitione passionis
poni debet subiectum Omnis diffinitio data
per causas vituperanda ē Sed diffinitio
data per quietem destructam vel negationem
vituperanda ē Omnes honorem
appetunt Finis in unoquoque genere ē optimum
et gratia cuius alia fiunt Impossibile ē cor-
pus incorporeo misceri Ideo qui etiam
sumit sed qui vult sumere latro ē
Contra illud quod maius et optimum dicitur
unum animo esse Que ambo non
sunt eadem sed tantum non sunt eadem stabilimus
ē destruere quam construere et corrumpere quam
facere Sine omni puncta difficilimum ē
construere diffinitionem Facilius ad construere
stabilimus ē Deus simile ē in multis
magis sibi parem quam in multis
una disciplina melior ē
Alia vel quia certior ē vel quia melior
i. de meliori subiecto ē certior bono magis
malum oppositum contrarietas ē quod ... simpliciter

se habere non ē dare instantiam Qui ex
probabilioribus quam sit questio sylogizare co-
natur peccat quia non bene sylogizat Ille
non solvit orationem falsam qui etiam inter-
emit et aliquid quod falsum non oportet ... quibusdam
habitis quedam falsa probabilia de quibusdam
veris Concessum ē verum non interemit. Dico
non intelligo Finis secundus ē quod impetit
omne bonum Qui litigatione interrogat
male disputat Parum ē aliquid omnino per
longiora quam in est per minora Unde op-
posite habetur quod parum ē sibi plurimum quia parum
sibi per pauciora eque bene Hoc est
tunc bonum ingenium secundum veritatem posse e-
ligere et fugere quia qui bene nati sunt bene
facere possunt Qui amat bonum et odit
malum de facili discernit optimum
per consequens
Aptitudine quod longe distantes
specialiter idem intelligunt verbis
apertis nobiscum sentientes dispu-
tatione sed in disputationibus nominibus quam verbis
utimur Nomina sunt finita verba autem infi-
nita quia necesse ē unum nomen plures
res significare Qui utuntur vocabulis
sunt ignari de facili paralogyzantur i.
decipiuntur Quibusdam magis placet vi-
deri sapientes et non esse quam esse et non
videri Sophistica ē apparens sapientia et non
existens Sophista copiosus ē ab apparente
sapientia et non existente Duo sunt opera sa-
pientis quorum unum ē non mentiri de
quibus novit alterum vero mentientem
manifestare posse Oportet adiscentem
credere Elenchus ē contradictio unius et
eiusdem secundum idem simul et in eodem tempore
Ex nichilo nichil fit Eadem est
diffinitio unius et solius rei tantum et rei
simpliciter ut hominis et unius hominis Complicata
et singularia sunt quibus sententia necessaria tamen
artis et ipsius ignorantia Necesse ē arte
ignorante Omnes utuntur quibusdam quibus
Omnes et ydiote usque ad quod arguunt
quod sub arte proprie est de quo artis
ē ipsa dyalectica Unde homines duplex
ē logica scilicet artificialis et naturalis Difficile
est simul aspicere multa Opposita iuxta
se posita magis elucescunt Homines libenter

& certa mi⁹ considerare p̄nt In mltz
p̄ta melius ē q̄ᵐ alii nocē
Sed sum⁹ sepe tum̄ spiritu igno-
ranci⁹ ad interrogationes plures
no ē danda vna cōclusio. Et plures
Cont̄ argūc no ē solue Hoc hom
dicit⁹ mlt⁹ s. vl' vt alicui⁹ possio
vl' vt q̄s alicui⁹ mlta^mis Nichil dat
q no h̄z Nichil g̃pl's eadem vom
hz plures fallendi occasiones ymai
sim⁹ bone s̄t. Et insipienti & no
vere vitā no s̄t bone In no s̄tē
mtll^z s̄tē. & in omi ne gaciē int^a
affinitas Nasus cuius d^z simus. Et
res cuius d^z veth⁹ q̄lum. mltipl^m &
difficili^m ē om̄ q̄lum q̄ta^te mmu
ē q̄titē vō optimū difficili^m ē p̄m
alicui⁹ satis i ueure. Et ipo muco s̄t
alē ē adde & auge aliq^m Ite ob
mss peto vestram & de meis vo s̄
tes mltas. Et in h̄c sit finis aucto-
ritatū Iunior Breuior. & vt puto
q mltipli q̄te vtilior q̄ᵐ plimu libro
phye loyce g̃ ap^lis ph̄yor p̄ncip's
n° no alior quor quorsdam. vz. plo-
nis. Bocn. Senece porphisi Appulei
opendiose h̄ic in vnu collectas. t̄q̄
q̄ta sit vtilitas mlt̄s & iocunditas.
opem⁹ si aliquis insp̄cte s̄umit de-
ctabitur. vn cetor dicto & vtilitas
occasione cis dāb vertendi fides phye
& q̄ q̄ta^tes s̄t no magne p̄ncipā
g° nol' p̄uor dictu^z g° auctoritates
h̄c sc̄pte s̄i placez fides p̄ue. i. phye

a Aristoteles ā considerātur insio-
ra continuāre continue. & ardet
q continuo corp̄ no cessat.
Et q ē q̄petuā Et considerat
q nichil i inferiorib⁹ est⁹ q̄petue continui
cois effectā p̄pē ēē ā. cū or' est
inferiora g̃uita^lia sint & corp^lia dedā
ta fuit s̄. q istius continue continuo^is
ca ē mot⁹ celi. & cū considerat mot
celi. vidit eū ēē eternū Et cū iterū conside-
rauit ip̄m. vidit q mot⁹ celi debz
h̄re motore. q̄ omnis mot⁹ h̄z moto-
rem Et cū considerāuit q ēius motor mo-
q̄petue. vidit q infatigabilis est. q̄ si
fatigaretur no mouet q̄petue. h̄z aliq̄n
mouē cessat Et cū considerāuit ip̄m
no esse fatib^le. reddatū fuit s^t q ip̄e
separatus esset ab omi mā q̄ si eet
i mā^a fatig^lis eet. omnis .n. virtus ex-
istens in corp̄e fatigabilis ē & cū h̄c sa-
uit vidit q motor celi d^z ēē intellc^a
q̄ oīs virtus separata a mā^a d^z ēē in-
telligēn^a Et cū vlt^a considerāuit motū ce
vidit q in celo no ē vn⁹ mot⁹. h̄z s̄t
ibi mlti mot⁹ & q̄ vniusq̄z corp ē ext
& d^z h̄re motore separatu a mā^a qui
d^z intelligen^a Deīn declaratū fuit ei q
mlte s̄t intell^e corpā ce^lia mouētes &
q s̄ta d^z in⁹ corp s̄ nūm motuū
corpm ce^lium Et cū considerāuit h̄as in-
telligen^as vidit eas omīs ēē vigōis
finiti. eo q̄ cuilibz corp deditā cor-
pore h̄z ad debit^m mo^le & ad debitū
motū. sic q no p̄t ad mo^le moue
q̄ sunt opū & si adde^z suo mobili
aliq̄ stella. l' no mouet ip̄m omo vl'
no mouet ip̄m in ea veloc^te. qua
mouet ip̄m. & cū h̄ considerāsset declarat
s̄ fuit. q nlla intelligen^ciar motuū
applicatora alicui deditō orbi possit
ēē ā eni^tas sui mot⁹. q̄ eni^tas
no p̄t s̄i a infinita virtute. & cū h̄
q̄s^uit. Declaratū fuit ei. q p̄t intellc^as
motabz applicatas orbibz. Et necio p̄nē
aliam s̄bam que eā p̄t ille⁹. q mot⁹
qui de se est p̄p^lis corpi sit eternus
& h̄c ē p̄m p̄lm. q ē omnia īti^a^nes
& in ēē resultans. Dic g° vz q eternitas
mot⁹ ē via sufficiens ad inuestigan^de
p̄mū p̄n^m esse. & no d^z ab sic in-
uestigare ex motu eterno. s. q mo^tibz
suy ē mot⁹. vn⁹ ab oriente i occidens
s̄c polos mūdi & d^z motus diurnus.
alius vō ab occ^te in oriēs s̄c polos
zodia^ci. & i^e d^z mot⁹ planetarum Inter hos
motus. mot⁹ qui dia^z diurn⁹ ē p̄⁹
q̄ ip̄e ē mot⁹ p̄mi mobil' Et p̄m⁹
motus dependz a p̄mo motore & p̄m
mobile moue^r a p̄mo motore. g° ē
deuenire ad p̄mū motore Et q̄⁹ motor

est primum primum quo est dicere primum principium [illegible]
in restrictione non valet. quia primum mobile non
movetur a mediante a primo motore principaliter
in genere cause efficientis. Sed movetur a me-
diante a motore quodam scilicet appetitu.
Sed patet quod primum principium nulli appetitui potest
quia nulli non appetitui est. quo intelligentia ipsa
corporibus motoribus secundum suam voluntatem et non
per virtutem ultimam quia etc.
¶ Vonitur ut dicit Boecius res solu-
tiles secundum quod intellectus ideo ad comprehensionem
universalis notandum est modus quo res ad
intellectum deveniunt et cognoscuntur et quomodo universalia
fiunt. Sciendum igitur quod omnis nostra cognitio in-
cipit a sensu per experientiam. Unde primo [illegible]
quod hic stat Sortes et quod illum videat oculus
meus ipse est [illegible] ad hunc intellectum
[illegible] nec visio distinctes eius
secundum quibus ipsum vidi scilicet sic longum sic latum
et ita de aliis et talis similitudo vocatur fan-
tasma. Constat autem quod ista similitudo in-
sorte differt ab illis conditionibus [illegible]
secundum quibus ipsum hec infantasma et ideo se-
parata potest apprehendi sub aliquo [illegible]
quodam lumine naturale in anima scilicet intellectus
agens quia aut abstrahendo intellectus possibilis
recipit speciem ipsius non [illegible] et sic primo
ipse [illegible] non convenit ad intellectum et ab
ipso intelligitur et hec primo intellectio [illegible]
intentio quod [illegible] est [illegible] Preter hoc igitur
ad maiorem intellectum notandum quod ad ipsum
universale concurrit duplex intentio scilicet duplex intellectio
scilicet prima et secunda. Prima autem intentio est prima
intellectio rei. quia res in se et ab sorte intelligitur
per id quod est ut putat quam homo primo in-
te al [illegible] hec enim est intentio [illegible] hominis
quo primo intelligitur sub [illegible] ad aliquid
aliud. Est autem intentio secunda quam intentio intelligitur
esse rem etiam in quadam habitudine ad
aliud. ut ad suum individuum de quibus
[illegible] potest. et tunc fit [illegible] universale quia universale est
quod [illegible] de pluribus. Ex hiis secundo patet quod nulla
res est universalis loquendo [illegible] non sit [illegible]
intellectu. [illegible] absolute in se sed sunt quod
est. et secundum [illegible] quandam [illegible] scilicet ut [illegible] non
repugnat esse in pluribus. [illegible] intellectio
quod sit hoc per se. ut scilicet quod sit aliud et 2.
intellectio hominum secundum istam [illegible] ut [illegible]
[illegible] de multis et tunc intellectus vocat ipsum

universale. Per hec dicta patet ad omnia que
solent queri. est universale scilicet utrum sint
[illegible] intellectu vel extra animam. quia res
que est universalis alia est res extra animam
ut hic lapis et [illegible] in anima ut
scilicet [illegible] [illegible] ab illa res universalis
est non nisi [illegible] est apud animam ut predictum est
patet et utrum sint corporalia vel non. Sunt
enim quedam corporalia. ut hic lapis. Quedam
incorporalia ut sunt [illegible] universales dictorum
rerum ut ab sorte secundum [illegible] conditionibus cor-
poralibus patet et ex hiis utrum universalia sint
[illegible] vel non. Cum enim de ipsis [illegible]
[illegible] utrum ipsis sint esse secundum [illegible] ut
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] ab
eis abstrahendo [illegible] secundum separata per rem
scilicet secundum intellectum. Ex hiis etiam patet quia universale
sit quiddam et non [illegible] et hoc sit [illegible] enim
est quod [illegible] secundum habitudinem aptitudinem [illegible]
de aliis. Predicatur autem [illegible] [illegible]
vel [illegible] vel [illegible]. Sed [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible].
[illegible] enim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de pluribus [illegible] [illegible] vel de
pluribus [illegible] differentibus sic est genus vel de plu-
ribus [illegible] tamen differentibus sic est species. ut dicitur
in porphirio. Sed [illegible] [illegible] [illegible] hec est
duobus modis. [illegible] enim est [illegible] [illegible] et
est [illegible] [illegible] non est [illegible]. sic [illegible] [illegible] non
[illegible] et quia pluribus modis [illegible] non
potest [illegible]. ideo universale non secundum [illegible] non [illegible]
[illegible] et hec de universalibus [illegible] dicta sufficiant
¶ Queritur nunc de quolibet universali in speciali et
primo de genere secundo de specie et de aliis
secundum porphirium. Genus loquendo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] genus [illegible]
vel [illegible] [illegible]. genus [illegible] [illegible]
multitudine dependentes ab uno principio sicut
Romani a romulo dicuntur a [illegible] genus
[illegible]. ipsum principium [illegible] ab uno principio
descendentis ideo [illegible] quandam [illegible]
[illegible] genus loquendo [illegible] ipsum [illegible]
genus. Est enim simile genus [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible]. Est enim simile genus [illegible] quia est
principium [illegible] specierum scilicet cognoscendi principium.
Est igitur genus loquendo quod predicatur de pluribus dif-
ferentibus specie in eo quod quid est. Ad [illegible]
[illegible] [illegible] quod ad [illegible] genus [illegible]
[illegible] scilicet prima et secunda. [illegible] enim [illegible] [illegible]

vnum conceptum. qui est intencio secunda sic est
conceptus alius et alius conceptus eiusdem
rei .s. sub aptitudine predicandi de pluribus differenti-
bus. Primo autem conceptus animal dicitur
.s. quod est substancia animata sensibilis et hoc modo intencio
prima. Secundario concipit animal in generali videlicet quod est
predicabile de homine de equo et de asino et que
specie differunt et hoc modo secunda intencio. et tunc
per istos duos conceptus similiter hoc vniuersale quod est
genus et sic bene dicit porphirius. genus est
quod predicatur de pluribus differentibus specie .i. de pluribus
distinctis speciebus vt animal de homine et de asino
Ex quo patet quod genus licet non dicat vnum
conceptum realem et multas species tamen
vnum conceptum qui vniuoce predicatur de
omnibus suis speciebus et ideo pro loycis conceptus
considerat et non res. ideo dicitur genus vniuoce
predicari de suis speciebus. verbi gratia. animal est genus ad
hominem et asinum et predicatur de vtroque istorum
et tamen aliud est quod animal est homo et animal est asinus.
tamen per vnum conceptum alius verificatur de
vtroque ideo dicitur vniuoce predicari de eis Con-
ceptus .n. alius est substancia animata sensibilis et
de illis predicatur de homine et asino species
est secundum vniuersale quod est intencio secunda quod diuiditur de
eo predicatur

Item secundum [illegible] hoc vniuersale species est
et translatum de moralibus ad loycam
dicitur .n. quod species sit pulchritudo vel con-
dicitur .n. qui est pulcher dicitur esse speciosus et
ideo dicitur de priamo quod species eius digna
fuit imperio species .i. forma et pulchritudo eius
[illegible] non est translatum ad vniuersale quod est species
eo quod ipsum sit vt forma indiuiduorum suorum
de quibus predicatur [illegible] forma et [illegible]
suorum indiuiduorum Est autem notandum quod illud
vniuersale est constitutum per duplicem intencionem .s. primam
et secundam et hoc sic Cum primo [illegible] intellectus
[illegible] abstrahit a partibus conceptus vnus
.s. [illegible] corporis in communi et hoc absolute et non
sic vt si abstraheret conceptus hominis .s. animal
rationale tunc est ibi prima intencio. Cum autem vl-
terius intellectus ibi concipit aptitudinem predicandi
de pluribus indiuiduis solo numero differentibus
tunc est ibi intencio secunda et sic statim vnum illud
speciem cum species est quod predicatur de pluribus differen-
tibus numero solo vt homo de sorte et platone
etc. Et videtur quod species per duplicem considerari
[illegible] indiuiduorum [illegible] vt [illegible]
[illegible] est [illegible] ad genus et hoc dicitur

vno modo magister [illegible] eius [illegible] et
tunc diffinitur sic. species est de quo genus
[illegible] predicatur. [illegible] in linea predicamentali
[illegible] et tunc diffinitur sic species est quod
sub genere ponitur in linea predicamentali vt homo sub
[illegible] est [illegible] vniuersale cuius intencio [illegible]
cedens [illegible] intencionem essencialem [illegible]
[illegible] species constituit vt animal rationale [illegible]
hominis [illegible] dicit [illegible] vno modo [illegible]
vt album differre a nigro [illegible]
[illegible] quod [illegible] indicant res
[illegible] differre. [illegible]
hoc indicat [illegible]
vt album nigrum [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] sunt [illegible] separabiliter vt [illegible]
[illegible] et non [illegible] vl-
timo [illegible] que
in vno genere conueniunt et se inuicem
specie distinguunt vt homo et asinus [illegible]
[illegible] que [illegible] et hoc est vniuersale
de quibus [illegible] ipsum [illegible] et
[illegible] intencio .s. prima et secunda vt concipit
[illegible] res que [illegible] differunt [illegible] et ab-
solute .s. sub [illegible] multiplicatione magister res
[illegible] differunt [illegible] qui concipit [illegible]
[illegible] vniuersale eo quod [illegible] intencio [illegible]
est conceptus [illegible] et absolutus [illegible]
[illegible] Cum autem intellectus secundo [illegible]
quod illa res concipitur [illegible] distinguitur
[illegible] speciem ab alia quod constituit. [illegible]
[illegible] et [illegible] tunc hoc modo intencio
[illegible] et illi [illegible] hoc [illegible] est quod speciem
[illegible] constituit ab alia distinguit. sed vniuersale
[illegible] constituit hominem et distinguit
ipsum ab asino et a quolibet alio animali Ex
eo autem quod intellectus in illa [illegible] .s. vniuersali vel
alia quecumque sit videlicet aptitudo predicandi de
pluribus [illegible] ipsum [illegible]. [illegible]
quod distinguit [illegible] quod de pluribus predicatur [illegible]
de pluribus speciebus vt dicit porphirius et
[illegible] de pluribus indiuiduis sue speciei eo
quod [illegible] et eius species equaliter [illegible]
sunt [illegible] que est [illegible]
[illegible]. illa .n. non [illegible] in [illegible]

[illegible] est vniuersale [illegible] quod [illegible]
[illegible] speciem [illegible] suorum [illegible]
vt dicit albertus [illegible] hominem [illegible]
[illegible] que [illegible] animal rationale [illegible]
est animal rationale ipsum [illegible]
et [illegible] de quibus videlicet [illegible]

ex dilatacione cordis quia dilatatum dilatat
veniat et quantitatibus accipitur ob continua sit
visio hec autem non fuit sed applicacionem mi
vel dilatacionem vel nomi vel delectacionis de qua
cor gaudet. Accidens autem dicitur quadruplex
et primum in porphirio et solum accidens secundo dicitur commune
vale ut ... iste sic dividit duas
intenciones scilicet intencio prima et intencio secunda formam
intencionis sicut corporis absolutus huius quia sic
pro hoc dicitur commune vale secunda intencio ut quando
corporis sicut accidens ad subiectum cuius communis consequitur
et continuatur in esse ita quod tamen ... et nulli
alteri attribuitur. Accidens. Et dubitatur cum
accidens et vale sint opposita quomodo accidens dici-
tur vale. Dicendum quod accidens aliter accipitur in pre-
dicamentis et aliter in logica. In predicamentis dicitur
accidens quod uni soli vel convenit vel hec alteri con-
venit tamen uni soli et est idem quod individuum
in logica. Et in logica accidens non accipitur pro indi-
viduo sed dicitur hic accidens aliquid accidens vniuer-
saliter inherens pluribus sicut individuis
unde ... accidens dicitur accidens ... individuorum
differencie quia ut sic convenit ... de pluribus
Cum ergo arguitur accidens et vale sunt opposita
verum est de accidente predicamentali non predicabili
accidens est vale ... quod ... in-
dividuorum convenit ... ut
album nigrum et ... dividit duplex unde
... ut quod applicatur subiecto accidentibus ...
ut scilicet album et nigrum. secundo ut quod de-
... subiecto in quo est et
... accidens ... duplex conside-
ratur primo in abstracto ut albedo in concreto
ut album. Et primo non sic sed est fundamentum
sed intencio generis vel speciei. ut color et genus
ad albedinem et nigredinem. Et autem consideratur
in concreto in quantum ad subiectum cui inest sic
sic fundatur super eo intencio accidentis et ideo
dicitur accidens et quod ad esse et ab esse potest
vel sic accidens est eius huius modi ...
in alio. Unde quando autem consideratur ut inest
multis accidentibus de quibus predicatur sic est vale
et hec de istis ad presens dicta sufficiunt

Videndum ex quo conversione sequitur ...
tur ex opposito ... scilicet opposita
... et equivalencia ex opposito ...
scilicet oppositum ... ...
... est ... sillogismus de inesse si

medius ... est hec ... necesse est contingentibus
... de conformi ... sillogismus
de necesse quia quidem est ... de opposito
... est de exponente ... est ...
... sillogismus de necesse et de inesse.
Et si maior fuerit de necesse et minor
de inesse scilicet conclusio de necesse ... ex
... de contingenti scilicet ... de contingenti ...
... scilicet impossibile. Si maior fuerit
de contingenti et minor de inesse scilicet ... de contingenti
Quidem conclusio ... et ... Quidem
scilicet ad ... scilicet ad ... Quod non scilicet ad
... non scilicet ad ... Ex quocumque scilicet ...
et ... Cum quocumque stat ... et ...
Cum quo non stat ... nec ...
non stat unum oppositorum. ex eo non sequitur
aliquid. Ex ... Ex ...
non sequitur ... Ex ... sequitur ...
... si maior fuerit ... in toto ...
... Item si maior fuerit ...
et ... in toto ... vel ...
scilicet ... in ... Cum ...
... necesse est in ... contingentis

Et topicas ... scilicet in primo
libro ... Et ...
... oppositorum ... et aliquid
Item si unum ... et reliquum
... si ... oppositorum ... et ...
Item si ... et ...
... de ... de ...
... 2° thopicorum ... considerandum utrum
... considerandum utrum opposita
predicatum insit ... opposita non ...
est ... considerandum utrum ... possit
inesse ... utrum oppositum ... posset
inesse ... si sic et oppositum ... potest
... si ... sequitur ... vel differencia
... vel differencia ... altius
illa ... Item in ... in ...
Item in ... et ... in
in ... quia ... medi-
tibus potest quilibet ... probare

Et si ... dicit ... ex
... quia si ... ipsum dicit aliquid
est verum. et si ipsum dicit aliquid est verum
ipsum nichil dicit est falsum et si hoc nichil ipsum
dicit est non verum. et si hoc ipsum nichil dicit
est non verum. ... non ... equipollet
... ipsum dicit ... est verum. et si hoc ... ipsum
dicit ... est verum et si sic ...

dicit falsum est verum. Et sic dicit verum contrarium dicto
dis. Item expositoribus quod falli-
te contrariis sunt fallitates contrariis. Sed sequitur quod ipsa
est contrariis ad omnem propositionem et sequitur ista est fa-
ut hic tres asinos ergo omnis asino. Item
2o probo contra quia falsum dicitur ipse vero
et hic exemplo probatur. Sed verum oppositorum
non sunt reliquum sunt. Sed non sunt si verus dicit
verum. Primo ibi est fallitas contrariis quando assu-
mitur ad minus affirmativo dicitur ergo si
verus dicit ad dicit falsum. Item vel idem ave-
sionem potest permutare sed necessario est dicere verum
permutare ergo [illegible] verum [illegible] potest di-
ci. Et probatur per plurimum [illegible] punctorum. quia sed
eidem [illegible] non potest. 6. quia veri-
tas est ad [illegible] vi et [illegible] Dico ad
ad [illegible]. [illegible] est [illegible] [illegible]
ad idem [illegible] a philosopho [illegible] physicorum illo
[illegible] [illegible] [illegible] permutatione quia in
[illegible] immutabili idem est [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] in [illegible] et veritas
[illegible] sequitur sit verum
[illegible] ubi non sed verum non est [illegible]
non sit in dicto [illegible] ergo veritas est
in dicto [illegible] Quarto si verus dicit aliquid
aliud non est verum. Item [illegible] topicorum quia si
[illegible] sit in [illegible] in quo non
sit [illegible] est [illegible] si verus dicit [illegible]
[illegible] est in [illegible] in quo non est [illegible]
ut [illegible] est in [illegible] in quo non est [illegible] ergo [illegible]
[illegible] est [illegible] Item veritas est ad
[illegible] vel [illegible] sed [illegible] potest ad
[illegible] sit [illegible] simpliciter
[illegible] ad [illegible] est [illegible].
[illegible] ergo non est veritas [illegible]. Sed ubi
non est veritas. [illegible] non dicit verum ergo [illegible]
est [illegible] quia verus dicit verum. Item omne dictum
[illegible] est verum vel falsum sed non omne dictum
[illegible] est verum. ergo omne dictum [illegible]
est falsum. Item si verus dicit aliquid dicit verum
vel falsum. et si dicit verum vel falsum dicit [illegible] ergo
[illegible] si dicit ad dicit falsum [illegible]. si [illegible]
dicit verum vel [illegible] dicit verum. si [illegible] dicit verum
vel [illegible] ergo [illegible] [illegible] si dicit
verum vel [illegible] dicit verum vel dicit [illegible] sed non [illegible]
si dicit verum vel [illegible] dicit verum ergo [illegible] si dicit
verum vel falsum dicit falsum. Solutio ad [illegible]
[illegible] quia est [illegible] [illegible] sed non dicit non est

verum. ergo quod dicit [illegible] est verum quia sicut
[illegible] quia [illegible] [illegible] nichil
non est omne [illegible]
in [illegible] sunt [illegible] quia [illegible] copula [illegible]
[illegible] [illegible] proposito [illegible] non est [illegible].
et [illegible] non [illegible] [illegible] quod dicit [illegible]
ipso est [illegible] ad aliam propositionem. Et quia [illegible]
ipso [illegible] ibi [illegible] et [illegible] omnis ipso [illegible]
[illegible] sequitur ipso [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] et non [illegible]
[illegible] quia [illegible] si ad omnem ipso sequitur [illegible]
ipso [illegible] [illegible] quia omnis [illegible] sed
quia [illegible] verum vel falsum et [illegible] non debet [illegible]
[illegible] quia omnis ipso sit [illegible] vel falsum. Sed [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] vel omnem ipso [illegible]
est falsum et [illegible] est verum. [illegible]
[illegible] [illegible] quod ad [illegible]. quia [illegible]
si verum oppositorum non [illegible]. [illegible]
intelligi. [illegible] quod [illegible] oppositorum est [illegible]
in [illegible] est [illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] quia [illegible] non [illegible] [illegible]
possit permutare idem sed [illegible] potest [illegible]
[illegible] sed [illegible] [illegible] ad [illegible] quia sit [illegible]
est [illegible] in [illegible]. ut [illegible] est et non [illegible]
[illegible] ad [illegible] quia [illegible] si [illegible]
intelligitur si [illegible] non possit [illegible] in [illegible]
eodem in quo sit [illegible] ipso est falsum. [illegible]
[illegible] non potest [illegible] a quo est [illegible]
[illegible] non est in proposito [illegible] ad [illegible] quia [illegible]
est ad [illegible] et [illegible]. non dico
quia verum est quia [illegible] potest ad [illegible]
[illegible] potest [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] ad [illegible] omne dictum
[illegible] est verum vel falsum sed [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] est
[illegible] omne dictum [illegible] est verum vel falsum [illegible]
quia [illegible] [illegible] et non [illegible]
[illegible] [illegible] quia ad [illegible] [illegible]
sunt [illegible] non [illegible] sed [illegible]
[illegible] sit [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
et hic sit [illegible] quia [illegible] ad [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] est
[illegible] et [illegible]. ergo omnis [illegible] [illegible] verum
[illegible]. ergo [illegible] est [illegible] Item ad
idem [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in ipso ut
[illegible] in 2o topicorum et [illegible] [illegible]
est falsum ergo [illegible] [illegible] est verum

Item in 2° huius ponitur quod continuum sit indivisi-
bile arguitur Omne quod est continuum est indivisibile
et omnis oratio dicta a voce est continua ergo omnis
oratio dicta a voce est indivisibilis. Et omne in-
divisibile est indistinguibile ergo omnis oratio est indistin-
cta et non distinguitur. Item contra idem dicit philosophus
in hoc primo: possibile est quod si mutatur fuit pars ultima
et pars prima et cetera in toto verum sed primo ultimo
tunc arguitur sit nulla oratio est discreta
est pars ultima et pars prima. Et omnis oratio dicta a
voce est oratio quae est in toto ultima. Quia nulla oratio dicta
a voce est distinguibilis. Item omne quod recipitur
in alio recipitur in eo per modum recipientis et non
per modum rei recepte. Cum ergo scilicet auditus vel
significare per vocem sit receptum in aliquo recipitur in
ipso per modum eius. Et aliqua oratio continua est et in-
divisibilis ergo scilicet receptum in alio est indivisibile. Et
voces sunt signa rerum et earum que sunt in anima. Ergo
voces non distinguuntur significabunt res
simplices et indivisibiles eoquod sequitur quod nulla vox
sit distinguibilis. Item omnis moles est indis-
tinguibilis et omnis oratio est in molibus ubicumque in-
venitur ergo omnis oratio est indivisibilis. Et nulla talis
est distinguibilis ergo nulla oratio est distinguibilis. Item
si continuum tunc sunt distinctiones sunt proprie pas-
siones ... sic unum et finitum sunt proprie passi-
ones ... omnis linea recta est vel
... et non est ... intra ... sic
omnis ... vel est ... et non est distinguibilis
Item vox est signum rei. Et signum et signatum
sunt relativa ... si unum ... opposito non dicitur
... ut ... tempore ...
... non dicitur ... cum sit unum. Ergo non
signo dicitur ... tamen unum est. Item ...
... inter duas distinctiones est ... Ergo distinctio
nulla est quod ... unum ... duas distinctiones sit
... vel sit a. et unum ... duas distinctiones
... b. est distinctum ... arguitur sit a dis-
tinctum non est b. sed non distinctum non ... et
... distinctum ... Ergo omne distinctum est a.
... b. est distinctum ergo b. et a. ... a est vel
... duas distinctiones et b. ... vel
... duas distinctiones est ... ergo distinctio
nulla est. ... primum ... quod ... sit
... et ... et non possit ... simul et ...
... secundum ... sed ...
successive ... quod primo unum et postea ...
... secundum ... quod ... in se
... non ... in ... supposita
... in ... propositio ex parte ...

... si ... est ... ex ... parte ... Et ...
... et ... non
... quod ... in ...
et ... quod ... est indivisibile vel non appellatur
... sed appellatur ... instans
... in quo res ... et ...
... ad ... quod ...
... illa ... in ... illud
quod ... in ... impossibilis ...
... non est ... vel ...
... non sit ... in-
... ad ... quod ... et ...
... non sunt ... differentes ...
... quod oratio ... unum ...
... in molis ... de modo ...
... ad ...
... mobile ... sunt ...
... et ... et ... quod non ...
... et ... et ... et ...
sunt ... unum et finitum sunt ...
... ad ... ut ...
... quod sit omnis ...
vel est ... et non est ... sit omnis
... vel est ... vel ... et non ... pars ... et
pars ... unum non ...
... quod ... et ...
... quod ... et non sunt ... et ... unum
... vox ... et ...
vox ... et vox ... et sunt ... et non
... in vox unum ...
... quod ... ergo non ...
non est ... negationes infinitiones et
... non ... non et omne ...
... negationes ... negationes
... infinitiones non ...
et ... vel ... et ... est ... de
... in unum ... ne-
gationes ... et ... infinitiones et ...
... sunt de ... sequitur
Item 2m ... sunt ... primum est
quod unus ... in ...
et in ... 2° ... unus
quod ... impossibile ... Cum
... sit ... et ... quod ... non
possit ... in ... et hoc sit ...
... est unum et ... est ... non ...
... et ... unum. Et ... voces ad
significandum que est ... est unum et ipsa vox quae
est ... est unum. Ergo ... quae
est ... unum. Item ad idem ... uni-
... sunt ... ut dicit ... in ... Et ...
... sunt ... ergo ... sunt unum

6a pz qr de dcobz deqbz am9 vi. dice
possu h dco ctms pla h signa. qo a
denuttu a dce ait ale e equoca
in gnle gduli. h ome no l e in gnie p-
tali qo n n equo. a. pz qr ome
d q z in piuto e gd l. ss l dica. n
ad istor e equorm. b. pz qr oe ul sgt
sbam l qlitem l qtatem l ad ad z sic
de omnibz aliis p ordine ite quicq sl
dicis diuidit alq q mte e mla
vni dicis zme mbr altius dicis
ita q quez zme q3 vnu dicie zme
su alta. h eis di q cuu z p mlta
z di q sbam z p accns qo q z vim
l mlta e sbt l accns Cu ig ois sbt st
vnu l mlta ois dico signbit sbam l
accns ite oe ul e in gnle z sub di-
den. h n l e aunt sic hus ad omne ul
sgns vnu z ad ome nl sgns pla. qo
oe nl sgns vnu z ome nl sgns pla
e in. gie. gibo mor de q diffini e in
gnle. h ml quit sic hns ad vnu z ml-
ta signum vt pz p aplo go diffini ite
ois vox e in q spe qlitis h oe nl e vox
qo oe nl e in q spe qlitis. qo. a. oe
sble q psal sbu qae. s. auditu e in tali
spe qlitis. b. pz qr vox spa depat spe z vox
e gns nois cadens in diffine sua vt pz
vt pz primo pyarm. Ad p m de q signs
no e omo vnu. qr cu ali impnt vna
ad signifi du re sub inforte vna spe vi
z cu impni ad signandu alia re infor
al for su spe vna z ita no e omo vn
l vno mo se hns vel ad pos sa. q
illa affo. s. agus e cuu q intendat e
de signe tali z no ius z volutatio
aus di e ad que impnt acas ad sign u
Ad ad dd e q i intedat e qn dd aptad
in ipo equoco vn huo no pnt aplari
i ipo equoco. v g. albu dicit equoce de
cor z coloe tn vult aph dicio q cor
no dicat albi l coloe. pnt tn hec apta
cum intedo q in ipo equoco. Ad ad dd
q i dicie dicis no se entia eod mo p
sic spetas qr i dicis ad accns entis sepe
sbtialibus z pdicalibus. vn ad mlta e eis in
zui z ita prius eius. no tn eod mo
Ad ad dd in q m e vlis ome nl e in g
vni e h q apta advoat zmore l spaliz

Si ad vox aptatr ad mlta signa sub
sc no. oz. q sit in go ao obias de voce
e sicut qm pnte sic qpar z on l in
gnalia q n a vna sit bona qui sit
data z h sic sd vlt aph in libo ele
cor Omnis vno a e q inspretatione
a q distinctor Si vno d q distinco
gbou e q acte pactem q n oro sit
disigda. Si q intptarz s e onde
da sd in p qoe e onda q n apo sit
qt ite q po ois unsio destrui s
sd vol aph in a. elenchor Eade e fall
vnius qtlo m z mlt h eunde locu.
hec e h eande fall z no zue solub
ob pbla mos aliou falla q tua solui
qo tua solu n e Ite in eode sills q
ois solu n e aut data oppom zme
solue h datem oppom tue solu ois zmt
solue qo tua solu n e. qo. b. solu
p distinctor z solucio q inptar st oppte
solue. vn si solucio p distinctor zmt
solue p inpret z eqo. Si tu solui p
vna falla zmt solue p alia. q da
te oppom tue solucois zmt solue ite
ad ide sd vlt aph in lo elen or ois
solu bo e si e manifesta sll silli eo
aps q flm h tua solu e hucl n. qo n
e bo solucio a pz. Ad p m istor dd
q dux e solucio. s. gnal z spalis vn
eade h solu gnalis z no spal Ad ad
dd qn d aph ois solu mala a mf
e q si dat oppoita illa q negat illa solue
z dca a st ad no e inpposito Ad ad
dd q dux sit fallus s. zplexu z inplex
flm inplexu no e eus. h flm zplexu
e eus In lo elenchor dicit in ea quod ad
ydonea eius. q in sillo onsimo ois
apposes st ve h ome q ego dico st
ee ps onsui silli qo oe q ego dico
st ee vni ite aulz zdictois alta
ps e vta h oe q ego dico. st ee alta
ps zdictois qo oe q ego dico st
vni ite si dico sd ves sic h dico vni
h ido te asinu dico. vt dico qo ido
te asinu l ad tale dico vni Ad
p m e dd qn dicit q in sillo onsimo alte
l ons apposes dz e ue. ex sills ad ex
ypostasy nece e alteam pmissam ee
falsa h intelligenda e qn sills onsimus.
thez h apta q vti st ee vn. no
tn q h negat n ex sillis l vna l alta

tm modificata contingit fallacia consequentis
secundum doctrinam magistri primo posteriorum etc. ex falsis etc.
omne verum concordat cum vero. Ad quartum dicendum quod
ibi est fallacia accidentis et hoc quod dico est aliqua
pars contradictionis et res sit et istud quod ego
dico est accidens vel subiecto et est verum est
accidentis quod assignatur utrique. Ad 4 dicendum
quod non est fallacia accidentis et est verum est accidens
quod assignatur in eo in unoquoque si est verum extremis
subiecta et idem quod ego dico est accidens vel subiec-
to et ex hoc apparet in alio quomodo ibi contingit
fallacia accidentis. Sed ex physicorum probabile omne
quod formam est indivisibile. Sed Aristoteles divisibile, ergo formam
non est indivisibile est divisibile. Sed sicut contrariorum ergo
unum contrariorum est aliud. Item dicit 2o topicorum
in illa consideratione videndum si opposita etc.
Unde quod opposita scientia est opposita. Sed ergo
scientia [illegible] de illo cuius est scientia ergo unum
oppositorum [illegible] de alio. Ad id est dicendum omne
quod forma est divisibile ibi applicatur formam ul-
timam [illegible] in quo est non formam ultimum
ad [illegible] magis ultima est divisibile. Sed cum dicitur
Aristoteles divisibile est formam [illegible] formam quod re-
fert. Ad 2 dicendum quod cum dicit Aristoteles quod opposi-
ta sunt simul natura dicendum quod opposita simul dicuntur prout con-
siderantur. Unde non opposita prout considerantur [illegible]
oppositum [illegible] in quantum conveniunt in hoc quod est
oppositum et hoc modo non sunt simul natura [illegible] prout
considerantur [illegible] ut contraria [illegible]
[illegible] et opposita non sunt simul natura. Item omne album
est aliquid [illegible] ergo quod album est [illegible]
sunt contradictoria ergo unum contradictoriorum de reliquo
etc. [illegible] in topicis dicitur quod inter
[illegible] et [illegible] sunt [illegible] est [illegible]
omnis non homo est album. Sed omne non album est non homo ergo
omne non aliquid est album. Sed album et non album contradicto-
ria ergo unum contradictoriorum aliud est. [illegible]
suppositum quod dicitur suppositum secundum Aristotelem in primo posteriorum
[illegible] omnis homo est album ergo [illegible] est verum
omne non album est non homo [illegible] consequentia affirmata
[illegible] supponitur quod quilibet homo habeat dictas tu-
nicas, unam albam et aliam nigram, tunc [illegible] est
[illegible] tunica alba est tunica nigra et [illegible]
tunica alba non est tunica nigra et iste
duae contradictoriae [illegible] silogizare sic
cuiuslibet hominis tunica est alba. Sed tunica nigra est
tunica hominis ergo tunica nigra est tunica alba
Ad hoc est dicendum secundum Aristotelem in 1o posteriorum [illegible] ubi

[illegible] sylogistice ex oppositis. Quando [illegible] medius est
in oppositione [illegible] maior [illegible] minor [illegible] in [illegible]
[illegible] sic sylogizatur cuiuslibet hominis est tunica alba
sed tunica est homo et [illegible] est falsum et non [illegible]
si ex falsis sequitur falsum. Item maior est dub-
itatio inter res diversorum generum quam inter res
eiusdem generis. Sed homo et albus sunt diversorum
generum. Homo et asinus sunt eiusdem generis
ergo [illegible] sit [illegible]. Homo est albus multo magis e-
converso [illegible] homo est asinus. Item in sec-
undo priorum [illegible] quod [illegible] est album [illegible] est homo
sed asinus [illegible] est album ergo [illegible] est homo et [illegible]
[illegible] et reliquum. Item Aristoteles dicit 2o topi-
corum quod in contradictoriis [illegible] in contrario ut
si homo est album, non album est non homo. Sed non album non
est omne album [illegible] ergo omne album est homo
sed omnis asinus est album ergo omnis asinus est homo
Ad hoc est dicendum quod [illegible] sit diversitas
[illegible] inter hominem et album in [illegible] in [illegible]
ad [illegible] quam inter hominem et asinum tamen inter
[illegible] maior est [illegible] in subiecto vel predicato
ex homine in albo fit verum et ex homine
et asino non fit verum. Ad 2 cum dicitur
quod [illegible] est album [illegible] dicendum quod ibi [illegible] vel
[illegible] [illegible] non est vera et est [illegible]
quod [illegible] est album [illegible] est homo et ultimus [illegible]
est fallacia [illegible]. Sed [illegible] infinite [illegible]
est et est sensus [illegible] quod est [illegible] est album [illegible] est homo
et non intellexit Aristoteles. Ad 3 dicendum quod exemplum
Aristotelis [illegible] in [illegible] et non in predicato et
[illegible] non album non est omne album [illegible]
verum est [illegible] negatio ponitur in eadem
oratione in proposito non est ita quia [illegible] negatio
ponitur in prima clausula et in 2a et [illegible]
est quia [illegible] negatio ponitur in una clausula
[illegible] [illegible] negatio ponitur in alia
clausula [illegible] Deo gratias

luce 24 · luce 21 · mt 11 · Jo 2
Castellum · signum · vinculis · vox ·
Jo 2 · luce 2 · Jo 2 · math 8
timuit · venit autem · ydria · lepra ·
mt 8 · mt 19 · mt 20 · luce 8
navis · zizania · vinea · semen ·
luce 18 · mt 2 · mt 17 · luce 4
Crux · temptat · catuli · vesum
Jo 3 · Jo 8 · mt 21 · mt 14
panes · lapides · laus · generatio ·
Jo 20 · Jo 10 · Jo 16 · Jo 13 · Jo 16
pax · pastor · modicum · vado · pete
Jo 14 · Jo 12 · Jo 3 · luce 16
quod pete · mansio · credetis · dives
luce 12 · luce 14 · luce 6 · luce 4
· ma · dragma · misertus · Nazarethe
mt 4 · mt 8 · mt 7 · luce 14
ratha · panes · a falsis · villicus
luce 19 · luce 12 · mt 7
flevit · phariseus · surdus ·
luce 10 · luce 17 · mt 6 · luce 7
iericho · lepra · querite · naym ·
luce 14 · mt 22 · mt 9
ydropis · mandatum · paraliticus ·
mt 22 · Jo 4 i. regulus · mat [illegible]
ite · descendit · Serve miser
decimo octavo · mt 22 · mt 9 · [illegible]
tus sum tibi · reddite · filia · parentes
6
nes

Nota quod sic homo hic est
Primo mense puer est in ventre matris quasi quidam coagulatus sanguinis nullius rei formationem et ymaginem habens. 2° mense instrum longi et latti producitur. 3° mense crura et brachia dividuntur et latus distinguntur. quarto collum et caput perficiuntur. 5to mense formatur cor et epata pulmo et arterie et sic illuc ingreditur quod puer vitalis motu. 6to mense omnes interiores corpoream et intestina formantur digiti pedum et manuum dividuntur aures et nares et os et certa formatur. 6° mense oculi distinguntur pelle palpebre crescunt. supercilia formantur et capilli et ungues producuntur. 7° mense cetro et cutis exinteriorio formatur ossa et nervi dividuntur et omnes humores que locorum apta distinguntur. 8° mense puer laborat ut exeat. mater vero ut retineat ut comprimit instantibus quod iterum formata sit suo calore roboret et confirmet. Nono mense puer materno ventre calore iterum confirmatus sit vegetatus et corpore et vita exigente de matre et voluntate egreditur et exire permittitur ubi [illegible]
Conceptu semine sex primis crede diebus
Est quasi lac reliquisque novem fit sanguis et inde
Consolidat duodeni dies bis sex
Deinceps effigiat reliquum tempus producit ad ortum

Nomina librorum cunctorum simul ordo statutus
Hic retinet textus ut mente mea teneatur
Quinque libri moysi genesis prior exodus inde
Leviticus cum deutronomius quoque numeri
Post yosue iudicibus ruth bis duo regum
Hic paralipomenon duo post hec tercius esdras
Thobias Judith hester iob psalterium hec
Post salomonis tres · sapiencia post et post
Ecclesiasticus hinc ysayas et yeremias
cantica canticorum
Ezechiel daniel et bis sex inde prophete
os ohel amos abdias yonasque micheas
Naum sophonias abacuc sophonias aggeus zacharias malachy
hinc machabeorum duo bis tot evangeliorum
Roma corinthios galatas ephe philip colo tessa
tymo thytus philomon · ebre · actus apostolorum · apocalipsis
Tande premissis actuus discipulorum
Sunt petri duo Johanni tres Jude sit unus

Nota quod [illegible] tractatu [illegible] ad [illegible] quare [illegible] tractat de mandatis [illegible] in [illegible] xi [illegible] quare [illegible] [illegible] de mellifluis [illegible] tribus de vita activa. [illegible] de impedimentis vite active. [illegible] de [illegible] vite active [illegible] de [illegible] ad [illegible] de [illegible] vite contemplative. [illegible] de [illegible] contemplative vite [illegible] repellit de impetum contemplative vite. [illegible] de [illegible] contemplative vite [illegible] de contemplativa vita ut ei [illegible] vita [illegible] principes [illegible] de iubilo contemplative vite

[Top margin, right column:] Nota quod in magistralis (?) pro horis capiuntur ab occidente inter lineas horarum et est causa quia in nadir sol quiescit pro horis diei post decem (?) anno

Omnia instrumentorum sunt hec. Primum est armilla suspensoria ad capiendum altitudinem et dicitur arabice alhanticar (?) sedem (?) est alhentabor (?) hec est que iungitur ei. Deinde est mater rotula inferius continens omnes tabulas cum aranea. Cui mater inscribitur margolabyr (?) in 360 gradus divisa. Tabule autem ab hac sunt. Signantur circulis quorum minor est circulus cancri et medius est circulus equinoctialis et maior circulus capricorni. Postea almucantarath que sunt circuli in medietate superiori descripti quorum quidam sunt integri quidam imperfecti apparent. Quorum prior est orizon dividit in duo emisperia. Centrum autem inferiorum almucantarath cenith capitis nominatur. Deinde sunt azimuth circuli almucantarath intersecantes. Post quos sunt hore inequales (i. sive horarie vel inequales / noctes) in inferiori descripte. Inter has vero sunt due linee opposite scilicet linee medii celi que est linea descendens ab armilla in oppositam partem astrolabii que est terre (?). Cuius medietas tangens armillam dicitur linea medii celi hora est in meridie. Altera autem angularis terre in media nocte. Postea hec alancabus (?) id est aranea in quo sunt signa cum 30 constituta stelle et figure. In quibus vias solis dicuntur. Et quidem fuit infra modum caput arietis et libre ex hoc zodiaci dicuntur septentrionale quod autem [illegible] meridianum dicuntur. Postea est almuri (?) quod indicat dicitur linee denticulus. Postea est almucantarath (?) in halhatibus (?) vel clicus deinde alhorabatur (?) id est foramine in medio rethis (?) vel clicus in quo est axis continens tabulas dictas (i. alphecias (?) arabice) in quo intrat equus continens aranea et constringes cum rotula qui cuneus. Et in altera parte matris sunt duo circuli equatoris sol quorum unus continet numerum dierum anni 364 et scilicet eo scribuntur nomina mensium. Et circulus signorum in quo scribuntur nomina signorum. Postea 3. 4te capiende altitudinis. Postea quadratus cum latera in 12 partes divisa sunt. Deinde velut que circumvolvitur in dorso astrolabii in qua sunt due tabule perforate ad capiendum altitudinem solis in die et stellarum in nocte.

Cum volueris facere gradum solis pone regulam super diem mensis presentis et gradus ascendentis (cuius) circuitur tacitus. Et gradus solis qui cum signum sit videbis. Et cum exalta (rethis) parte nobilis (non) in 30 nobilis est nadir est quod in situs gradus sepmi signum [illegible] in [illegible] gradum solis regula in parte super gradum solis die

ostendit

Cum altitudinem solis et stellarum vis invenire suspende astrolabium in manu tua dextra per cuius armillam et sinistro tuo latere soli opposito sublevata vel deprime regulam donec radius solis per ambo foramina tabularum transeat hoc facto vide quot gradus et linee orientalis elevata reperitur et est altitudo solis et in nocte per stellas fixas

Si autem vis facere cetera horas et ascendens pone gradum solis super almucantarath altitudinis sue ex parte orientis si fuit ante meridiem et ex parte occidentis si fuit post meridiem, quod invenit altitudinem et sicut quam in hora accidit nadir gradus solis est ista pars hore et signum quod fuit ex parte orientis orizontis est oriens id est ascendens, quod vero in opposito linee est occidens quod vero accidit in linea medii id est in medio celi est medium celi et cuius nadir est angulus terre. Et si accidit inter duo almucantarath vide differentiam (altitudinis) inter almucantarath priorem et altitudinem solis et denomina differentiam ipsam de numero longius almucantarath quod est 6. Si almucantarath continet 6 gradus et si 3 gradus denomina parte ipsorum de 3 gradibus 3 de alis (?). Postea scito gradum almuri ab illo prius in almucantarath usque ad imum sedis de gradibus [illegible] et sic parte illorum (i. almuri) pone nota denotata ab eis sed proportionem sive sit ad 6 vel ad 3 et tunc habebis certum gradum inter almucantarath. Et considera eas horas et cetera post deinde est scitus. Si illud idem in nocte facere desideras accipe altitudinem alicuius stelle in alhatabuch (?) descripte ex parte illa que transit ex parte orientis vel ex parte occidentis et pone circulum illius stelle in almucantarath sue altitudinis. Accipe per primum in dorso matris et gradus solis indicabit tibi horas noctis. Secundum nadir horas diei sicut alius omnibus facto ut sicut dictum est

Cum volueris facere finem crepusculi vespertini et initium matutini vide quando venit gradus solis ad lineam crepusculi occidentalis et est finis eius. Et cum ad orientem est est initium (orientis crepusculi). Vel sic cum nadir solis venit ad 18m almucantarath in oriente (tunc) est finis crepusculi vespertini. Et cum venit ad 18m gradum almucantarath in occidente erit initium crepusculi matutini per eclemus (?).

Si vis facere arcum diei et noctis pone gradum solis in quo est super primam almucantarath in oriente

Nota quod in almucantarath sol [illegible] valet 90 gradus

Almucathat arabice dicuntur latine altitudines per circulos solis et hore

i. a capite libre usque capitis dici meridiani nichil quod

Nota quod partes horarum diei vel noctis dicuntur per gradus quorum ascendunt de gradibus limbi hore inequalis illius diei vel illius noctis. Et hec moventur in circulo tabularum de 12 domorum

et nota locum almucantarath in gradibus limbi post hec moveatur gradus solis usque ad occidentem et nota locum almury in limbo in temporibus gradibus et motus eius ab uno nota in alia nota est arcus diei. Reliqua vero pars circuli est arcus noctis quia illi 2 continebunt 360 gradus in quo est quantitas diei et noctis. Et similiter fiat de stellis fixis. Si vis scire arcum mora super terram ponendo centrum stelle super orizontem et operare sicut cum gradu solis

¶ Si vis scire quantitatem horarum inequalium diei divide arcum diei per 12 et habebis numerum graduum hore vel horarum diurnarum quo si subtrahis de 30 remanebit numerus graduum hore nocturne quia hora inequalis nocturna cum hora inequali diurna semper 30 gradus in omni die qui sunt due hore equales

Nota per gradus solis tunc horam noctis si per nadir eius horas diei semper et hec in aspectu. ¶ Si horas diei volueris querere equales divide arcum diei per 15 et habebis numerum horarum equalium diei [et] in nocte – tamen transierit per horas equales volueris scire quota pars hore [equalis] sit pertransita. Dato numero graduum in limbo abstracto hoc videlicet ad almury a quo inventus numerus se habebit ad numerum totalis hore sic pars hore pertransita ad totam horam

¶ Si volueris scire quot horas equales transierunt de die. Quere gradum solis et pone super almucantarath altitudinis et signa almury in gradibus. Postea volve rete [gradum motu almury] gradum solis usque primum almucantarath [id est ad orizontem orientalem] in oriente et tunc nota locum almury. Postea vide gradus qui sunt inter duas notas per 15 et habebis horas equales transactas de nocte. Postquam inveneris horarum altitudinem per gradus altitudinis solis et altitudinem alicuius stelle signato loco almury [i. gradu motu almury] reducas gradum solis ad oriente i. ad orizontem orientalem et nota centrum loca almury et spatium inter hec 2 loca divide sicut prius per 15 et invenies eodem modo quot sint hore equales inter nadir vel inter preditum aliud punctum et quantitatem instans

¶ Si volueris reducere horas equales ad horas inequales. Scitis gradibus horarum inequalium quo scitis et divide eos per 15 et habebis horas equales transactas de horis equalibus. Horas inequales divide per 12.

Notandum in dorso astrolabii et quantum in arcu et optimum i. quantum horas equales ... inequales et

Si ponendo centrum stelle sub linea medii celi tunc gradus qui sunt ab almury primus in oriente usque ad locum suum in linea medii celi punctu ortus altitudinis stelle in medio diei

¶ Si vis scire altitudinem solis in meridie diei quod est in medio [in] reflexa. Pone gradum solis super lineam medii celi et vide gradum almucantarath altitudinis ab orizonte et altitudo medii diei. Et sic fiat cum stellis fixis.

¶ Si per alidadam horarum vis horas diei naturales [i. inequales] scire pone alidadam super altitudinem medie diei illius in dorso astrolabii suspensi et verte dorsum ad solem tam diu donec radius cum transierit per foramen superioris pinnule cadat in alidada in directo sui lateris et ubi ceciderit in divisionibus est hora quesita

Hora nota quod alidada debet de dorsum in 6 partes. Sed tamen non equales... pinnule transit alidadam ... in 12 et in medio ... patet

¶ Per alidadam in dorso et lineas horarum inequalium ... quoniam si sint parte ut in quadrante sicut super altitudinem solis meridianam in ista die pone alidadam et nota ubi intersecatur radius 1 finis 6 horarum secuerit lineam fiducie alidade. Et pone ibi signum de incausto vel alio vel ad situm in quadrante. Deinde accipe altitudinem solis in quacumque hora vis. Et illud signum ostendit horam diei naturalem

[Margin: ... melior ... ... hec ... hore]

Amplius nota quod circulus tropicorum dividitur in 2 circulos quorum unus est a capite capricorni in caput cancri et alius a capite cancri in caput capricorni et a capite capricorni est solstitium hyemale et a capite cancri estivale. Dato quod omnes 2 equidistantes sunt ab equinoctiali horum solstitiorum sunt ... declinationes ... ut videre est dies eorum vel noctes sunt equales et ubi et altitudines sunt equales in meridie diei sunt

¶ Si volueris scire gradum solis ignotum pone notam super altitudinem meridiei quam invenisti per ... in dorso astrolabii. Deinde move rete cadent ... 2 gradus super notam quorum unum scias esse gradum solis per signum mensis cuius fuerit dies

¶ Si volueris scire que dies sunt equales cum die sic dies datis hec per gradus equidistantes a solstitiis quia eorum dies sunt equales secundum predictum

¶ Si vis scire cum quo gradu aliqua stella venit ad medium diei vel ortum. Pone stellam super lineam medie diei quia gradus qui cadit super lineam ... est gradus quesitus. Similiter fiat ad lineam orientalem et occidentalem. Gradus longitudinis habebis per filum positum super polum zodiaci per totum declinationem ... [margin: quia ... polus zodiaci a polo mundi ... maxima declinatio]

¶ Si volueris zenith altitudinis solis scire. Accipe altitudinem eius quam habes volueris scire hic et pone gradum solis

Cum volueris et hic maioris elevationis vel maioris ... solis ad zenith ... pone principium cancri ad lineam medii celi et gradum almucantarath ut prius ostendit maiorem elevationem solis. Et si volueris scire quantum distet ad ... zenith ... elevationis maioris a 90. Et residuum est distantia inter zenith et maioris elevationis sic in qualibet elevatione polis ... distantiam inter zenith et elevationem solis. Et si volueris scire maiorem altitudinem et maiorem depressionem pone caput capricorni ad lineam medii celi ... almucantarath exteriora i. ... istud punctum opportet numerando ... gradus ... sunt altitudo solis in ...

... in medio ... ...

81

Centrum sol(is) & puncti dividentis celi circulum solis

super almicantarat altitudinis inprimis que fuerit sicut factum ad inveniendum horas. Postea hoc aspice quot gradus sunt solis de azimuth et sic quot gradus fuit gradus ascendens de zenit dextro qui opponit ei [illegible] & nota quod pars [illegible] zenit solis est ut hec (et) [illegible] sit inditatum orientalis vel australis orientalibus et omnibus occidentalibus et septentrionalibus occidentalibus et similiter facias de stellis fixis per earum altitudines

Et si volueris facere zenit ortus solis vel alicuius stelle fixe considera gradum solis sive stelle super orizonte orientale et aspice quod sibi attendat de azimut sic quod fit ortus. et hoc est zenit ortus et similiter. sitis et [illegible] occidentis. in fine eius [illegible] sive [illegible] in meridionalibus fuit

Ad inveniendas quatuor mundi plagas considerata altitudine solis ut superius. et vide in qua [illegible] sit altitudo sive almicantarat. Postea pone gradum solis in vertice in sua altitudine. Deinde vide in quo altitudine [illegible] gradus solis sit inter lineas azimut a principio [illegible] orientalibus que [illegible] septentrionali sive a linea medie noctis. incipiens computacionem [illegible] fuerit numerus tot sive in dorso astrolabii ab isto [illegible] [illegible] armilla gradus per oriente si est meridie. vel per occidente si est pars meridie et ubi numerus iste fuerit ibi pone regulam. Deinde verte [illegible] tabulas [illegible] superiori superficie [illegible] te opponere soli. donec radius solis transeat per ambo foramina pinnularum. Tunc caute [illegible] illud super terram ut non moveatur ad aliquam partem. et habebis quatuor mundi lineas [illegible] astrolabii directas. quatuor mundi plagas directe opposita indicantes scilicet orientalem occidentalem et [illegible] [illegible] in nocte per stellam fixam vel locata in regula in dorso astrolabii superficie [illegible] superficie equidistante orizonti ut in [illegible] dictum est. fac umbra amborum [illegible] [illegible] eadem super duo latera regule. scilicet dextrum umbra et sinistrum super latus dextrum et sinistrum. Et statim habebis quatuor lineas et quatuor mundi plagas superius dictas

Si volueris facere declinacionem cuiuslibet gradus signi [illegible] est super lineam medii celi vel [illegible] sato altitudinem eius ab oriente vel orizonte orientali. Postea sato altitudinem capitis arietis vel libre in eadem linea. Deinde sato altitudinem utriusque. et differentia inter [illegible] altitudinem est declinacio gradus eius ab equinoctiali linea. Si autem gradus signi fuerit [illegible] declinacio est [illegible] & si in

declinacio [illegible] sato [illegible] quod gradus signi septentrionalis [illegible] altiores equinoctio quod est a capite arietis per [illegible] capite medietatem inferiorem [illegible] declinacionem ab equinoctiali [illegible] declinacio est a capite cancri [illegible] capricorni eodem modo invenies declinacionem stellarum fixarum

Cito quod latitudo regionis sit distancia vel longitudo zenith capitis ab equinoctiali circulo versus aquilonem vel meridiem. que similis est altitudini poli septentrionalis a depressioni eius opposite ab orizonte quod duo [illegible] [illegible] latitudinem [illegible] cuiuslibet regionis scire volueris. altitudinem solis in media die considera [illegible] 12 [illegible] quod minues de 90. si fuerit sol in initio arietis vel libre residuum est latitudo regionis. tunc enim motus solis in equinoctiali linea. Si vero in alio gradu fuerit sol. cuius gradus declinacionem considera per regulas ante dictas [illegible]. quam minues de altitudine solis in medio die si fuerit aquilonaris. Si vero fuerit meridiana adde illam et habebis altitudinem inicii arietis in regione ista quam subtrahes sicut dictum est a 90. et quod remanserit est distancia regionis istius ab equinoctiali linea [illegible]

Si volueris accipere altitudinem alicuius stelle altiorem [illegible] elongacionem ab equinoctiali linea [illegible] [illegible] sicut predictum est. quo autem stelle non occidunt [illegible] apparent in eadem regione altitudinem altiorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et inferiorem. et utriusque [illegible] tolle medietatem que est latitudo in eadem regione

Cum in aliqua regione cuius latitudo in tabulis [illegible] astrolabii non fuerit descripta volueris invenire. pone in astrolabio horas illius regionis [illegible] latitudinis [illegible] minorem ibi descripte. non [illegible] Deinde [illegible] illius [illegible] ad [illegible] que est [illegible] latitudinem [illegible] descripta & maiore [illegible] videlicet est latitudo regionis istius in qua fueris [illegible] [illegible]. Postea vero accipe altitudinem solis in eadem regione et quere horas per latitudinem minorem. et similiter per latitudinem maiorem & habebis horas [illegible] [illegible] tolle [illegible] [illegible] [illegible] horis [illegible] [illegible] horis minoris latitudinis si fuerint [illegible] horis [illegible] latitudinis [illegible] ab eisdem si fuerint plures et que remanserint erunt hore illius regionis. Sunt [illegible] de horis noctis

Cum [illegible] die gradus solis per alteabuch volueris invenire. altitudinem eius in meridie considera quod nobis in almicantarat meridiana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quo fuerit sol [illegible]. et gradus qui [illegible] nomine altitudinis in

Corrigo ad quod latitudinem figuras [illegible] tabulam [illegible] [illegible] almicantarat [illegible] ab equinoctiali [illegible] ad zenith vel ab [illegible] ad [illegible] [illegible] latitudo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arietis et tot gradus [illegible] ab eodem [illegible] equinoctiali [illegible] ad oriente vel a zenith ad [illegible]

Distantie ... solis

Longitudo regionis ab alia et distantia meridiani unius ab alio meridiano sciatur. Alius cum alius sic longitudinem ... duas regiones considera initium eclipsis lune ... quot horis distat eclipsis a meridie ... in utraque regione ... horis ... altius ... longitudinem ... per eas ... longitudo ... ab oriente ... latitudines ... elevationes ... meridianorum ... regionis ... distantias ab ... tabulam ...

... ad quot ... tabulam ... zenith ... ad ... orientem ... tabula ... quot ... latitudo ...

... quot miliaria ... distantes ... Longitudinem ... latitudinem ... miliaria ... distantiam ... 100 ... miliaria ... longitudo ... latitudo ...

... 12 ... umbre ... umbra ... puncta umbre ... extense ... puncta ... 12 ... solis ... gnomonis ... altitudo solis ... umbre extense ... 12 ...

... et si diviseris ... per ... umbre extense ad 12 ... puncta umbre ... 12 ... miliaria ... per ... umbre ... in alio ...

24 ... in umbra ... puncta ... que divide 144 et habebis puncta umbre extense ... puncta umbre ... umbre extense ... multiplicet ... 144 ... gnomonis

... puncti ... a toto ... quia ... puncta ... 12 ... puncti ... 12 ... puncta ... altitudo ... 24 ... horis ...

Si ad sciendum quot ... puncta umbre extense ... 12 de umbre extense divide per illa 144 ...

... signi ... meridiani ... orizonte ... occidentem ... 24 ... horis ... ascendens ...

... stellarum ... astrolabio ... altitudinem ... stellam ... altitudinem ...

... per ... 12 ... 12 ... horis ... 24 ... 10 ... 60 ... 10 ... 120 ... 1 ... 24 ...

dem alt° sol' de 90 ꝫ residuū ꝯ dist sol' a cenith

ꝫ in q̄ pte sit sīt in oriente sīt in occīte. Quo viso pōe cēm in dorso ast° l sīc cad altī̄ ꝫ vēte rēt. ꝫ vēte rēt ad eandē plagam celi in q̄ accepisti stella ꝯ ꝫ alta ꝫ ma°ꝫ stella q̄ vides per foramen vidēs ipa ē q̄ queris
Si scīe vis q̄ stelle iste in astro° nō ponūe l' plte Expta ꝯ° ista stella l' plta sit ꝫ inde dem vista aliquā stella cui locū ꝯto satis ast°lab° inscripta ꝯ cl altī̄ rethe disposē ponēdo stellā inde alm'at s°ꝫ plez altī̄ l' inuēto q̄ qui ē in lic̄ me'l celi ē stella de q̄ dubitas ꝫ ē eius longi° nō. sato .n. gr̄ du signi nō ē l' long° cal ꝫ a p'n° signi. si aū ē cl longi° nō ꝫ cl distan nō aq° ꝯto auct. ꝫ q̄ distan ē l long° aptt° ꝯ ꝯ ꝯputatē alm'th ꝫ nō istius lat° vꝫ ad ēnocte dato .n. occasu sol ꝫ ꝯtꝫ fuit ꝯ nadir l' alm'ꝫ oꝫ vidē s'ꝫ q̄ altī̄ cadat in alm'th stelle rethis dem supta sit alti° indorso ꝯ rōn. stella a°oꝫ ꝫ nōbi°ꝫ q̄ ide ꝯdio foramina vē vides ē nō s° ꝫ ꝯtis ꝯ occasu sol' rethe dispone sīt nullam stellā ꝯnonius ꝫ ꝯstes oīs stellas
Cum in q° q̄ signo lūa sit scīe volus ꝯalti° lūe ꝯside ꝫ cē in alm'at inpte in q̄ fuit nō dem stella ꝯq̄ in rethi ꝯstituta sup altī̄ suū in eade hō cū altī̄ lūe accep° in pte in q̄ fuit pōe ē q̄ lūa zodi° qui cadit inē alm'ꝫt s'e cōm altī° lūe note ē q̄ lūe. si aū appuit inde ide fac cū altī̄ istius. ꝫ altī̄ sol' ꝯside° ꝫ cui sig° sit q̄ iste. ꝫ hebis ꝯ queris ꝯ ide potis ꝯ mō inuestigare loca pltāꝫ si cōꝫ altī̄ l' nocte potis inuē l' nōve ⊞
Loca pltāꝫ a°° potis inuestigarē ꝫ reꝫ. Altī̄ plte cū ē in lic̄m me'l cē sue ꝫ sua etiam ꝯt sume ad eandē hō as cendis ꝯ aliq̄ stellāꝫ fixāꝫ ꝫ h° sua ꝫ cū hō. Post h° vide cū ꝯ plta incipiat descendē alm'ꝫ me'l celi ꝫ sue cl altī̄ cū sit ꝯelis altī̄ ꝯus supte an lic̄ꝫ me'l cē ꝫ itū in eade hō sue ascens ꝫ hōm ꝯ aliq̄ stellāꝫ fixāꝫ dem sue inē ascens ꝯmu ꝫ. 2. ꝯ alm'ꝫ in lumbo. ꝫ q̄ q̄ cē cadit s° lic̄m me'l celi in illo ē plta
Si scīe volus vꝫꝫ plta sit austl' l' ab° a via sol'. Conside° vtrū alti° q̄ supsista cū eat apēr lic̄m me'l celi sit ꝯelis altī̄ q̄ in quo ē plta l' ma°oꝫ l' bo°ꝫ. si n. ē ꝯelis tūc dicte ē ī via sol' ꝫ n° ꝯꝫ ꝯꝫ. si alti° plte

ē ma°oꝫ q̄ q̄ in q° ē plāta. tē plta ē ab° a via solis. si bo°ꝫ tē ē austl'ꝫ ꝫ tm decli nat a via sol' q̄ ē. a°oꝫ l'. bo°ꝫ ī altit°
Vtꝫ plta sit ꝯstationa l' directa sīt potis in venire aduīus cōꝫ altī̄ ꝯside ꝫ altī̄ stelle fixe incoīie ꝯda dem ꝯt ꝫ l' q̄ nocte in q° spilib ē motꝫ. cū stelle fuīt ī sili altī° s° altī̄ ꝫ altī̄ plte ꝯside. que si a°oꝫ fuit sut altī° ꝯ° ē plta vt°ꝫꝫ si fuit inpte ori'. ꝫ si fuit inpte occi'lt directa. Consilr mō potis in venire si alti° fuit bo°ꝫ vtꝫ plta sit ꝯ ꝯstatꝫ l' directa
Cum volus scīe an natalicꝫ vl' mundan ꝯuolu°ꝫ ꝯcād ascēn° ani tūsitati s° orizonte in oriente pōe ꝫ locū in almt instantē signa post h° alm'ꝫ ab eod loco. 93. pōe ꝫ q̄ q̄ cadit s° orizonte ē q̄ ascens eiusdē. si aū fiūt an plures ꝯ vno ꝯꝫ no deduces alm'ꝫ. 93. q̄ ꝯꝫ incipiendo cū cod alm'ꝫ ꝫ q̄ ꝯs in orizonte inpte orienti ē ascens ꝯ ꝯꝫ ani
Cum aū volus ꝯ hōc ꝯelis sit inē ani ꝯfitati ꝫ ani ꝯuolutū. q̄ ꝯ ꝯambulatōis alm'ꝫ diuide ꝯ. 14. ꝫ nūs q̄ exeunt ex diōe ē nūs hōꝫ ꝯlu inē vtꝫꝫ ani existencium

~~Cum eleuate reꝫ vis altī̄ fac~~

Cum 12 domos volus ad ꝯue q̄ dum ascēn°ꝫ s° lic̄ꝫ fiūs. 8. hōc pōe dūe q̄ q̄ cadit s° lic̄ꝫ medie noctꝫ ē iniciū s° domꝫ dem deducto q̄ ascēn° ad fiꝫ 10 hōc. q̄ ꝯ in vnes s° ꝯtam lic̄ꝫ me° noctꝫ ē iniciū 3° doꝫ. ꝯducas ꝯ eudem q̄ ad orizonte ori'ꝫ ꝫ cl nadir ī orizonte occi'. q̄ vo in eade ꝯ ꝯuitati lic̄ ꝯus ē iniciū q° doꝫ ꝯcos 18 ꝫ nadir q̄ ꝯ ascēn° s° fiūe. 2. hō. tē ꝯtatꝫ lic̄ īndicabit ē iniciū 4° domꝫ. si aū ꝯsuerꝫ ide nadir s° fiūe q° hō. cadit iniciū 6° doꝫ s° lic̄ꝫ medie noctꝫ ꝯiniciū aū 1° doꝫ ē nadir ꝯme. ꝫ iniciū 8° doꝫ ē nadir. 12°. ꝯmū vo 9° ē nadir 3°. ꝯmū 10° ē iniciū q° ꝯmū 11° ē nadir 4° ꝫ ꝯmū 12° ē iniciū 6°
Quēcq̄ ꝯ 12 domoꝫ alia ꝯ alld°ꝫ nouel lam dato ascēn° ꝫ a°ꝫ lic̄ꝫ an°lis. Hac vꝫ nouella nouit s° rethe ꝯstitui lic̄ s° q̄ ascēn° ꝫ q̄ lumbi inē cē ꝫ cl armilla l' ꝯtū indicat° duūqꝫ inter ꝯtes ꝯelis ꝯ ascen°°ꝫ cū domoꝫ ab ascēn° ī inde. vn si ꝯsuerꝫ nouella s° ꝯ°ꝫ ab ascēn° in zod°° habis iniciū 12° doꝫ ꝫ s° 2ꝫ 3ꝫ iniciū 11° doꝫ. Eodē de q̄ bꝫ lumbi inē ascēn° ꝫ ꝯtū an° līe ꝯtatꝫ ꝫ

⊞
Cum in quo signo q̄ lūa sit scīe desideras Considera q̄t dies habeat mēs lunaris in eade die. Duplicatis diebꝫ adde. 4. ꝫ q̄ collectū fuit. distribue signis dando vnicuiqꝫ. 4. ꝫ inci° a signo in quo fuit sol ꝫ vbi fim° nūs in eod loco ē lūa. ꝫ si remansit aliū inf° quiqꝫ ita ꝯambulauit lūa. 6. q̄ de signo ꝯ nō ꝯplete ꝯtrūsiuit lūa. ꝫ si 2 remāt sint ꝯambulat°. 12. q̄ ꝯ° de a°ꝫ Etate lūe duplicat ꝯt° addito quiqꝫ. Quiqꝫ dabis signo quo lūe incipit oigo. de reliquis. fiūs nūꝫ dabit h° ē lūaꝫ

Et tercus in° bo° sit lib° ꝯta ꝯt. Et ꝫ ꝯꝫ ē fortiū lūe ꝯ ꝯta
Nō ꝯ ī ꝯ ꝯta fuit s° q̄ ꝯ lūa oī die mo° ime° mo° 13 q̄ ꝫ sol vno q̄ s° s°

ꝯ ꝯ ꝯ ani ꝯ ꝯ 364 ꝯ

habebis etiam 3us domus. si inicium 2e et 3e domus elevatur ab istis sic invenies 6 oppositarum domorum

Si vis aspectus 2orum planetarum vel stellarum quorumlibet scire volubis [illegible] eande vero sic [illegible] in quibus sunt planete et vide quot sunt inter eos. quia si fuerint 60 est aspectus 6lis si 90 est aspectus quartus si 120 [illegible] et trinus si 180 oppositus. si nichil sunt coniuncti. Si autem aliquibus [illegible] fuerint est applicatio ad aspectum. si tardior secundum si plus separatur ab eodem. Secundum quosdam autem sunt aspectus ex [illegible] [illegible] secundum vero ptolomeum sit aliter [illegible] aspectum [illegible] et [illegible] domorum sit et [illegible]

Radiacionem autem dextram et sinistram pro sinistra quidem radiacione [illegible] plete [illegible] in [illegible] [illegible] et almury [illegible] Dein [illegible] almury. motus dextro quadracione exagonali. 60. [illegible] gradibus [illegible] 90 [illegible] 120 et nota [illegible] numerum [illegible] in [illegible] radiacionis [illegible] aspectus [illegible] radiacionis 2i loci Dein [illegible] plete [illegible] almuri [illegible] atque [illegible] almury. motu dextro [illegible] 60 [illegible] 90. 4o. et nota [illegible] aspectus [illegible] loci radiacionis [illegible] [illegible] radiacionum [illegible] Dein [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] opus sic [illegible] et [illegible] almury gradus motu dextro [illegible] plete [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] nota [illegible] almury et capitis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] radiacionis [illegible] inde producetur [illegible] motu [illegible] [illegible] plete dividatur si [illegible] fuerit radio plete si [illegible] [illegible] [illegible] cuius et [illegible] exierit [illegible] equacio radiacionis. que [illegible] minuetur a radiacione maiori si fuerit planeta [illegible] [illegible] et [illegible] equacio sic [illegible] minore sit [illegible] per addicionem et [illegible] habebis radiacionem quesitam [illegible] aut radiacione [illegible] et [illegible] almury motu sinistro [illegible] ut supra

Ad [illegible] civitatis vel altitudinem [illegible] scire [illegible] sic [illegible] in [illegible] altitudinis [illegible] et [illegible] vel [illegible] ad [illegible] [illegible] foramine vel civitate videas [illegible] tunc [illegible] [illegible] a loco in quo fuisti in radice [illegible] additione stature tue [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] altitudo vel Si autem [illegible] altitudinem [illegible] ut non moveatur a loco tuo volueris [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] per utrumque foramen videas [illegible] [illegible] tunc si [illegible] cadit sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 12. ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habebit altitudo [illegible] ad longitudinem inter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longitudinis inter te et eius radicem [illegible] longitudine stature tue [illegible] [illegible] si fuerit [illegible] super [illegible] quadrantis [illegible] vel altitudo [illegible] longitudini addita [illegible] [illegible] et si fuerit super umbram extensam est altitudo ad longitudinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longitudinis

Si autem altitudo vel inaccessibilis fuerit mensuranda Per utrumque foramen [illegible] [illegible] vel [illegible] aspice. quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exempli [illegible] [illegible] que in latere umbre quatuor [illegible] [illegible] [illegible] ab eodem loco [illegible] ut [illegible] vel [illegible] [illegible] per utrumque foramen videas quo viso numerum punctorum denuo vide [illegible] si [illegible] duo puncta [illegible] in 12 [illegible] umbre [illegible] sexies [illegible] [illegible] [illegible] 12 pedum vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 6 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] altitudinibus inaccessibilibus vel [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] si 3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Si autem [illegible] cum astrolabio scire planiciem Per utrumque foramen [illegible] [illegible] cuius [illegible] extremitatem [illegible] [illegible] puncta umbre super que steterit [illegible] ad 12 [illegible] et qualis fuerit [illegible] punctorum ad 12 [illegible] [illegible] stature ad planiciem Explicit

Si vis scire utrum astrolabium [illegible] pendit vel non [illegible] altitudinem [illegible] astri cum astrolabio [illegible] [illegible] [illegible] tenendo in [illegible] dextra Dein suspende astrolabium in [illegible] sinistra [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] sole et iterum [illegible] altitudinem [illegible] [illegible] altitudo si concordat cum [illegible] altitudine [illegible] astrolabium [illegible] [illegible] si non concordat cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inter istas [illegible] [illegible] habebis [illegible] altitudinem

Item si vis scire utrum regula sit [illegible] vel non [illegible] altitudinem solis in media die cum sol videtur [illegible] Dein [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit super [illegible] [illegible] altitudinem que altitudo si fuerit eadem cum [illegible] regula [illegible] [illegible] si non [illegible] non [illegible] Item si vis [illegible] exactare [illegible] filum per foramen armille [illegible] [illegible] suspende [illegible] [illegible] ponderosum [illegible] filo [illegible] [illegible] [illegible] astrolabium. Postea [illegible] suspende filum per foramen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filum [illegible] [illegible] sit ponderosum [illegible] Dein suspendatur astrolabium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longe [illegible] filum [illegible] [illegible] [illegible] instrumentum [illegible] foramina [illegible] [illegible] [illegible] instrumenti. Vel [illegible] possis exactare armillam suspensorium [illegible] [illegible] suspensum [illegible] astrolabium [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sit ut plus [illegible]

Ad [illegible] [illegible] civitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] umbre [illegible] [illegible] umbra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] umbra [illegible] extensa [illegible] 36 punctorum [illegible] et [illegible] umbra versa 2 2 [illegible] [illegible] 12 [illegible] 3 [illegible] 2 38 [illegible] 36 [illegible] 7 28 [illegible] 2 [illegible] 1 20 [illegible] 8 [illegible] [illegible] 9 15 [illegible] 10 [illegible] [illegible] 11 13 [illegible] 12 [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Assigna

[illegible]

[illegible]

Astrolabium ita construitur. Recipe tabulas de auricalco (vel de ligno vel de alio metallo apto) ad hoc aptas quarum una sit [illegible] id est amplior [illegible] minor quae mater [illegible] nominatur. Et [illegible] tabularum [illegible] quot scilicet sumuntur [illegible] diversa astrolabia ex [illegible] ad diversas regiones valent [illegible] quilibet eiusmodi poli elevatio [illegible] In quarum qualibet [illegible] tres circuli [illegible] capricorni qui sit [illegible] libre et arietis [illegible] qui est equinoctialis [illegible] cancri. Quos quidem circulos [illegible]

[illegible]

[illegible] ad [illegible] mordeo [illegible] quotquot [illegible] velle [illegible] amplitudinem [illegible] ita ut [illegible] undique [illegible] Post hoc [illegible] dyametros [illegible] longius [illegible] circuli [illegible]

Post hoc facias almucantarat sic.

Divide [illegible] in 90 partes [illegible] polus elevatur [illegible] de super orizonte [illegible]

[illegible]

+ deinde pone pedem circini in puncto ubi se secant et post per lineam diversarum
primum almicantarath ex una parte et extra ex alia parte item sic pone
regulam et ubi circulus intersecat dyametrum a c fac punctum

primum [illegible] divisum in 90 . et quelibet earum divisionum
[illegible] vel in 2a tantum valet quelibet pars [illegible] ut
in 20 et quelibet earum per 9 gradibus . Et tunc facto
ut prius scilicet ponendo regulam super 2am linearum diversarum idem
sic pone septem [illegible] et [illegible] sic 2m post primum
pone primum almicantarath ex una parte et ex alia parte
sic pone [illegible] et ubi regula intersecat dyametrum a c
~~vel f. k.~~ fac punctum + Postea quere centrum in
medio illorum duorum punctorum signatorum in dyametro
et fac [illegible] almicantarath 2m . et sic fac de omnibus aliis
si velle tuum. Nota quod in inveniendo [illegible] centra
non indigebis [illegible] inter [illegible] dividere primum in 90 vel
[illegible] quod deinde est [illegible] sola divide in quantitatem quam
possis solummodo ad inveniendum [illegible] elevationis poli
ut si in 90 divide tamen primo in 3as et [illegible] quelibet
earum in 3es [illegible] videbis considerando punctum
[illegible] elevationis poli [illegible] [illegible] elevationis
poli in tua regione. Nota si vis facere [illegible] almicantarath
sint bene [illegible] videas primo [illegible] almicantarath et
si invenies quod [illegible] [illegible] distat a circulo [illegible]
per 23 gradus [illegible] [illegible] est [illegible]

Post almicantarath sequitur azimut que sic
fiunt. Inventio primo cenith regionis tue
sic. Accipias latitudinem regionis sive elevationem poli et
puncto f [illegible] descendendo et ibi facias notam
[illegible] [illegible] pones regulam ex una parte et ex alia parte [illegible]
sic pone [illegible] et ubi [illegible] dyametrum a c et ce-
nith regionis sive cenith almicantarath quod idem est [illegible]
[illegible] pone signabis per m . et sic [illegible] punctum [illegible]
[illegible] puncto ultimi almicantarath . i . in medio ultimi [illegible]
bene est. Postea accipias [illegible] eiusdem elevationis
a puncto h [illegible] 9 . [illegible] [illegible] . et ibi item pones
notam postea pone regulam parte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex una parte et [illegible] sic pone [illegible] [illegible] . et
ubi [illegible] dyametrum a c . [illegible] fac
punctum et signabis per n . et [illegible] punctum h [illegible] .
Postea invenies centrum in medio [illegible] punctorum m .
et n . et [illegible] h [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
circumferentiam [illegible] per [illegible] [illegible] que [illegible]
a puncto [illegible] [illegible] [illegible] punctum ad punctum
[illegible] [illegible] [illegible] et a puncto [illegible] [illegible] n . ad
punctum [illegible] [illegible] occidentis [illegible] et iste circulus
[illegible] primo azimut tenebis [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum rubrica vel alio colore [illegible]
[illegible] [illegible] Postea [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] parte occidentis [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quelibet
quarta divide in 9 partes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 36 partes [illegible] [illegible] 9 . tot [illegible] [illegible]
Postea fac dyametrum occidentis in medio [illegible] primum azi

[Left margin: si [illegible] sit ex una parte ponis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fac [illegible] cundo [illegible] [illegible] partes.]

mut . i . quod longa dyametrum [illegible] in [illegible]
illius azimut [illegible] parte occidentis [illegible] [illegible] d .
quod dyametrum [illegible] longius [illegible] cum linea longa
[illegible] in qua dyametro [illegible] azimut [illegible]
[illegible] invenies. Pone regulam parte [illegible] super
cenith regionis seu sic cenith almicantarath [illegible] idem
est quod in medio ultimi almicantarath [illegible] et [illegible]
[illegible] diversarum in [illegible] [illegible] cenith et h [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] intersecat dyametrum occidentis ibi
fac punctum quod est centrum 2i azimut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] occidentis
Postea pone pedem circini immobilem in punctum [illegible]
[illegible] dyametri [illegible] [illegible] circini et fac
[illegible] per cenith usque ad finem ultimi almicantarath
et [illegible] quod 2o azimut tenebis. Postea pone
regulam sic 2am diversarum in [illegible] [illegible] cenith ex una
parte et ex alia parte sic [illegible] et item signabis [illegible]
[illegible] dyametro occidentis [illegible] centrum 3i azi
mut. Postea sic 3am deinde sic 4am et de aliis
[illegible] [illegible] ad [illegible] . i . dyametrum occidentis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] centra
azimut [illegible] [illegible] [illegible] centrum primum a-
zimut quod [illegible] et in [illegible] [illegible] ut
[illegible] centrum [illegible] Deinde item [illegible] dyametrum
ex alia parte [illegible] ad [illegible] [illegible] centrum azi-
mut [illegible] ut prius et de aliis. Et sic [illegible]
[illegible] [illegible] quod cenith [illegible]

[Right margin: [illegible] [illegible] si [illegible] azimuth [illegible] eo plenius centra invenitur]

[P]ost hec fac lineas horarias hoc modo cum
curuitur ... omnes in astrolabio. Diuide
circumferentiam in spatio ... incipiendo
ab uno climate ad aliud in 12 partes equales
... similiter fac de ... circuli cum earum
diuisione in tot partes equales ... incipiendo
... et similiter de ... fiat. Postea
in ... centrum ... horarie ...
... hinc inde in tabulis quaerendo ...
... patet 3a. 2a. 1a. et de ... ha-
... Cum inuento ...
... tres ...
... incipiendo ...
... in ...
... centrum ... que ...
inuenies ... et ...
... sic ...
distantiam inuenies. ... centrum ...
...
6 et ... in ... 12 ...

[P]ost hec fac de rethe ad ...
... in ...
...
...
...
...
...
... ordine
...
... Post hec fac ...
...
...
...
...
...
... Post
hec ...
...
...
...
...

[P]ost hec fac zodiacum hoc modo. Inuenies
centrum ...
...
inuentum ...
...
...
Postea ...
... distantie ... distantie ...
...
... zodiaci. Postea ...
...
zodiacum ...
... rethe ... zodiaci ...

... et ... zodiaci habebit ... distantes ...

... rethe ...
Post hec ... zodiaci hoc modo diuide
primo ... in 360 partes equales et hec sit
diuisio ... in 90 partes ...
...
... 90 ...
... Post hec ...
... centrum ...
...
...
... zodiaci
... zodiaci
... zodiaci
...
... 4 ...
ut patet ... Post hec vide in tabulis ...
... 10 ...
... zodiaci ...
...
... 9 ...
...
... 9 ...
...
zodiaci ...
...
... 14 ...
...
...
...
... 30 ... zodiaci ...
zodiaci ut patet ...
... Post hec ... hoc modo vide
...
... 4 ...
...
... 32 ... 22 ...
... centrum ... zodiaci
... 4 ... 10mo
et 14mo ...
...
...
... 4. 10. 14 ...
ad 3o.
[P]ost hec ... stellas fixas hoc modo.
Vide in tabulis longitudinem stelle et vide ...
... stella ... longitudinis
stelle ... zodiaci ...
...
... hec
... in tabulis ...

... inuenies ad almuri(?) ... et exalta(?) ... tiando(?) ... eodem

... si ... metallo ...

... centrum(?) tota(?) corporis(?)

inventum apud terre a qua habet latitudinem obscuritatis a centro
circuli mundi usque ad centrum pertransit unde cum latitudo stelle
est eadem et pede et centro stelle sit ab his vel
minus ... ab his ... cuius latitudo in equali et
pro ... Deinde pone
... per primum ... ex una parte et ex alia parte sua
nomen ... latitudinis ... et ubi ... ab
sciendo distantiam a ... nomen sue ... posite
pone pede ... ad centrum terre et alium ad nomen
... et move ... latitudo ... obscuritatis
et obscuritatis et ubi pes ... in ... tangit
latitudinem ibi est extremitas stelle. Si autem stella fuerit in
... latitudinis ... et ...
... ex una parte sua primum ... et ex alia
parte ... latitudinis ... quod ...
et vide ubi ... abscinditur distantia ... et ibi ...
nomen posite pone unum pedem ... ad centrum terre
et alium pede ad nomen ... in distantia
et move alium pedem qui ... in ... obscuritatis
latitudinis ... et ubi ... pes ...
... ibi item est extremitas stelle. Consilium ...
de ... stellis ... signo ... stellarum
... et ... stellarum ... in
... quadrantis

Et post quam ... feci ... de ... pone
ipsum ... astrolabii ... centrum equinoctialis
in ... centro equinoctialis ... ita quod ...
possit ... Deinde ... crepusculi ... modo
... circulum ... orientale
18 gradus ... in ...
... et vide ubi sit capud
... ibi ... nomen posite pone capud
... et vide ubi
sit capud libre et item in capite libre ...
... capud ... et capud ...
parte ... quo ... et vide
ubi sit caput libre ... et ibi ...
... illas ... notas.
... textum ... completo ...
... crepusculi ... modo ... almucantarath
18 graduum ... ex parte occidentis et ... locum ...
... supra horizontem ex parte orientis ... quod ...
... almucantarath 18 graduum ex parte eiusdem occidentis et
... supra horizontem ex parte orientis
et ... fecisti ... occidentis ...
... ex parte orientis ...
... almucantarath 18 graduum ... supra
horizontem ... equatorem ... et ... fecisti ...
... descendendo ...
... centrum ...
... in astrolabio ... crepusculi ... auctore

In ... signis ... abscisio ...
... ibi ... hora ...
... 28 gradibus 26 minutis ... 2

... primo posito ... 30 ... 30 ...
primo 4 ... 4 . 10 . 15 . 20 . 25 .
... in ... ex parte ...
... in ... de ...
... de ... gradu ... septentrionali ...

Sunt ascensiones signorum in circulo recto

Gradus	Aries		Taurus		Gemini	
	Libra		Scorpius		Sagittarius	
	gradus	minuta	gradus	minuta	gradus	minuta
5	4	35	32	42	63	2
10	9	11	37	34	68	21
15	13	47	42	30	73	42
20	18	29	47	31	79	7
25	23	8	52	37	84	33
30	27	53	57	47	90	0

Gradus	Cancer		Leo		Virgo	
	Capricornus		Aquarius		Pisces	
	gradus	minuta	gradus	minuta	gradus	minuta
5	5	28	37	23	66	42
10	10	53	42	29	71	33
15	16	18	47	30	76	12
20	21	39	52	26	80	49
25	26	58	57	18	85	25
30	32	14	62	7	90	0

+ et possis quasi cetera in singulis spacium sicut placet

+ in late

Incipiendo minorem circulum ab oriente s. ab .m. vsque .k. vel ab .k. vsque .f.

Est hic dorsum astrolabii tali modo conficias. Primo fac circulum ad quantitatem ...ciorum competentem ... ad oppositum ...m in extremitate dorsi. Deinde fac alium circulum tante ... quod ... oppositum ... in superiori parte facit ... ad ... circulum quam non assignantur ide ... et solum ... sit linea a .4. ... zodiaci ... .1. ... in ordine et ... ad ... .1. ... ad ... ad inuicem ... quod ... et ... hic et ... astrolabii ... in 360 partes et a .4. ... circulos ... dorsi ad ... zodiaci et ... in ... reddit. Duobus ... factis ad ... quadrantes ... prime ... duae ... per illas ... dorsi ... hic ... signat illas ... illis ... f | m | n | ... in armilla et ... in opposito et n ... in dorso ... b. ... .m. ... .n. ut ... hoc ... centro ... ad ... Deinde fac ... ad ... zodiaci ... in 360 ... ad 90 ... in ... zodiaci ... Deinde ... in ... 4 ... 10 ... ad 30 ... ad 30 ... et ... ad 90 ... et 90 ... ad 90 ... Postea fac ... centro ... ad 29 ... in 32 partes ... ad ... centro terre ... in .2. ... in duas ... ad 32 ... centro terre ...

.1. ... in .4. ... = instan...

+ descendo

per imponi quo ... sol ... prius ...

Amicioris

.1. addicione ... minoris ... circuli ...

et ... pede mobili ad ... minori ... et fac ... .1. ... centro terre ... quo ... .3. ... centrum .s. ... ad dies ... ad ... .3. ... ad menses et ... in simplici ... Postea ... menses ... ad centrum terre ... Deinde ... dies ... ut ... Postea fac ... minore ... centro terre ... pede mobili ... centro terre ... quadrantis ... dorsum astrolabii ... Casa ... locando in dorso astrolabii ... centrum terre ... centrum terre ... ad centrum ... centrum terre ... 90 ... Post hic ... duas ... centrum terre ... Post hic ... ad centrum terre ... centro terre ... Post hic fac ... [illegible]

A ... alia ... in dorso ... armilla ... 12 partes ... astrolabii ... dorso ... [illegible]

eclipsis tunc autem in isto quadrante praedicto scilicet
hoc deinde habetur computata ab oriente non semper in
1a o inferiori sed aliquando in eodem circulo in 12 partes quarum 12
tercium in libro tusentes quaere primum capitulum et centrum
i. habetur . s. v. et alia 12 ex alia parte opposita scilicet
hoc deinde habentur computatas a notis factis in ultimo
anno autem usque ad notas factas in libro tusentes per
primum capitulum et centrum sicut et libri i. habetur ii. in
circulo in 12 partes deinde signum inter quod sunt in
quadrantibus tempore et hoc consimiliter tantum anno quod 12 et 12
sicut ea similiter sinunt et per omnem maiorem in
capitulo in libro ii. iii. viii et fine dicto in tractatu centri
inferioris 12. et tantum in 2o. sicut ita inde vero et de
aliis ¶ Post hoc fiat habetur horarum in dorso astrolabii
scilicet planetarum ex opposito stelle in vera e 6 et hoc
motum tantum in modo deinde stellarum maiorum et libri tusen-
tes quaere septentrionale et tractatu in libro tusentes quaere in-
venies i. habetur scilicet iii. ii. et hoc in 12 partes
[illegible] scilicet hoc invenies centrum illarum horarum in
libro tusentes per eandem centrum et capitulum i. in dyptico l. v.
quantum ad primum et ad 2m petitum est [illegible] in
aliqua sed sufficit dyptico et in eodem centro in quo invenies
ad unum in utraque parte in eodem et alia 2e de aliis
[illegible] et hoc tantum in modo quod primum hoc sit in
centro firme. et sic in utraque praedictarum dictum est non
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] uno modo per [illegible] duo pedes
[illegible] zodiaco ... stellarum fixarum [illegible]
[illegible] stellarum instrumento situatione [illegible]
[illegible] illius stelle verum et eius latitudinem ab ecliptica ad
[illegible] evidenter [illegible] quod signum stelle verum est
signum eclipticae quod intersecat circulum tusentes
ambos polos zodiaci et per corpus stelle [illegible] ad
eius est [illegible] [illegible] inter corpus
stelle et eclipticam et hoc latitudo [illegible] [illegible]
locus ad veram stellarum fixarum invenies et alias
stellarum fixarum visitata tempore Alfonsi addendo super
locum earum [illegible] motum 8ve sphere a tempore
Alfonsi in veritate motus 8ve sphere usque ad
tempus tuum Et notabile est ut equatis loca earum
quasi aliquos annos domini 1330 quia loca stellarum fixarum
ponuntur sicut per centrum anno domini 1280 vel circa quamvis
hoc anno instrumentum divina [illegible] verorum quantum ad stellas
Nota loca stellarum fixas Est autem 8ve sphere motus a tempore Alfonsi
usque ad nunc. 40. minuta et cum sic novis verum
locum stelle et eius latitudinem quod in instrumento vis
situare considera utrum eius latitudo sit ad septentrionem vel meridiem
quo facto [illegible] unam partem [illegible] super lineam orientis
in loco intersectionis equinoctialis et aliam partem super [illegible]
centrum et vide utrum intersecat equinoctialem intersecat
[illegible] in loco [illegible] declinationis deinde
si latitudo eius fuerit ad septentrionem moveatis vero ab illo loco
usque centrum per tot gradus in equinoctiali quot est latitudo
stelle. et alia parte vero in modo [illegible] et vero

vero intersecat dyptico fiat punctum. post hoc [illegible]
eandem partem vero super primum capitulum et moveatis
eam ab illo situ in equinoctiali tot gradus quot latitudo
eius usque centrum. si latitudo eius fuerit australis et vero
vero intersecat dyptico fiat punctum deinde [illegible]
eius medium inter punctum notum et istum et describe
de centro spirale tusentem per ambos notos
et in illo circulo est tusentibus illius stelle per motum
8ve sphere Si autem latitudo stelle fuit meridionalis
[illegible] quod prius si moveatis ea inter [illegible] equinoctialem
declinando [illegible] et fiat duos notos ut prius
et describe circulum super eos deinde [illegible] [illegible]
tusentem per omnem gradum in ecliptica et per quod apparet
et inter declinationes et ubi vero [illegible] intersecat
circulum [illegible] ibi est centrum stelle. [illegible] ad declinationem
[illegible] [illegible] hoc modo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] orizontis [illegible] et [illegible] [illegible]
parte in equali per 12 [illegible] ita quod [illegible] [illegible] mo-
[illegible] intersecat equinoctialis et ubi vero intersecat
dyptico ibi est [illegible] declinationes [illegible]
[illegible] centrum [illegible] [illegible] [illegible] in aliquo
[illegible] ita quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] instrumenti [illegible] [illegible]
linearum [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] linee invenietis punctum in quo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tusentem per primum [illegible]
et libri et per [illegible] declinationes et describe spirale
[illegible] ut possit [illegible] [illegible] cultello [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] deinde per [illegible]
[illegible] tusentem et [illegible] usque dextram [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]. et
in dyptico [illegible] equedistans linee [illegible] orientis
et [illegible] que tusentes per primum [illegible] et libri. et si
[illegible] [illegible] illam dyptam [illegible] et centrum [illegible]
[illegible] Stellas autem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ita quod dimittatis in centrum [illegible] [illegible]
[illegible] limbum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ne impediat linea [illegible]
in zodiaco et dimittatis denticulos [illegible] [illegible]
capitulum [illegible] [illegible] ita ut tangat limbum
et breviter dimittatis [illegible] [illegible] [illegible]
locorum stellarum de quibus [illegible] [illegible] usque
ad [illegible] [illegible] loca stellarum [illegible] exemplar
[illegible] [illegible] in instrumento [illegible] [illegible] Deo gratias

Utilitates novi quadrantis breviter

breviter eadem colligere. Utile in operibus est eo

quod in tribus lineis sic eo compositus aliquis omnis linea

de sunt porte ac vborum obscuritate propter

lite pontes sed uti istius utilitates non per

ceptas a astronomis phylosophis datas

Si vis scire altitudinem solis .i. quantum sit elevatio

eius supra terram emisperii vel alicuius stelle

Cenit quadrantis versus ad solem vel ad stel

lam per radio transeunte per utraque foramina me

dicinis et filum qui sit inter lineam altitudinis et prime

dictam in equali propter que altitudinem ostendit

Si vis scire declinationem solis et stellarum .i. que

sit distantia eius ab equinoctiali pone filum

super gradum solis punctis diei et almury supra eius

eclipticam almury manente fixo duc ad

lineam altitudinis. Et si ceciderit almury inter equinoc

tialem et centrum est declinatio australis. Si extra equinoctialem

est meridionalis. Et idem est de stella si posueris

almury super eius centrum operando ut ille dicitur

Si vis scire in quo signo sit sol

volvella pone super dorsum in gradu puncti diei

et gradus extimus volvelle filo contactus est gradus solis

et equo facies dicendi per gradum solis motu

Si vis scire altitudinem solis in meridie

vide quis sit orizon tue regionis et quod

a centro usque ad orizontem contrarie tue

regionis latitudo. Et quod ab orizonte usque

ad equinoctialem dicitur altitudinem solis in meridie

cu c mq̄rio arietis vel libre Si autem est

in gradu australi. tunc adde declinationem solis al

titudini arietis. Si vero in australi, sub gradu est

ab eadem et collectum ex additione vel residuum

de subtractione altitudinem sol in meridie declarabit

Si vis scire altitudinem meridianam alicuius stelle

vel meridianam pone almury super centrum eius

et duc ad lineam altitudinis. Et si declinatio eius fuerit

australis adde eam altitudini arietis. Si autem meridionalis

est subtrahe ab eadem et collectum vel residuum

altitudo eius meridionalis est. Et illud intelligo est de

stellis que oriuntur et occidunt. Sed de aliis

stellis que non dicuntur nec occidunt sed est

operandi Considera gradus contrarie ascendentes

de centro altitudinis .i. usque ad almury quos si addis

elevationi poli .i. orizontis maximam earum al

titudinem indicabunt tibi. Si vero subtrahis minorem ...

Si vis scire quis ex orizontibus ad tuam

pertineat regionem. quere solis declinationem et eius

altitudinem meridianam. Et si declinatio fuerit meridionalis

addas eandem declinationem altitudini sol in meridie

Sed si australis: vel si sol non est in ariete nec in libra

die. Si australis fuerit subtrahes eam ab eadem

et utrobique consurget altitudo meridiana arietis in tua

regione. Quod subtrahes de .90. et residuum est

altitudo tui orizontis Et idem potes scire per

stellas que oriuntur et occidunt. Si non declinationem

eius addis meridianam eius altitudini. Si australis

fuerit vel si meridionalis fuerit subtrahis ab eadem

et collectum vel residuum quod est elevatio capitis arietis

in tua regione. Si subtrahis a .90. exstat latitudo

longitudo tui orizontis Similiter hic scire potes

de stella que numquam occidit quere eius maximam

et eius minimam altitudinem et aggregatum ex utraque per

duo divide et medium sume. Et invenies quomodo est

altitudo poli vel orizontis

Si vis scire gradum solis ignotum quere altitudinem

sol in meridie. que si fuerit maior altitudine arietis.

pone super excessum almury ab ariete versus centrum.

vel si fuerit minor subtrahe eam ab altitudine arietis et

almury super residuum minorem ... declinationis

pone et filum reduc ad eclipticam et ab semper

duos gradus almury signi ... ad per stellam

que oritur et occidit potes invenire Et et per

eam que numquam occidit vel oritur. quod per eam orizon

te toto. scire gradum sol' in eo ...

Si vis scire horas diei inequales vel ... altitudinem

altitudinem sol' ... pone super eam ... perpendiculum in

equinoctiali et perpendiculo ibidem mansente fixo pone

almury in tanto hore sexte et cum sol radiat

vel per utraque foramina. situs almury inter arcus

hōs hōm t p̄nte indicabit Et si

ceciderit inter duos arcus due ... ad arcum

primum et considera datam eius in gradu ad locum

primum deinde ... perpendiculum a primo arcu ad secundum

eius Et te considerat qualis sit proportio prime

dicte ad totum arcum ... e proportio ... de

hora fluxit ad totam horam ... per arcum ...

finis hore 6te an in ... ... primum ...

... ... est ... ...

Si vis scire arcum diei et noctis id est

quot gradus ascendunt in equinoctiali de die et quot

de nocte Pone filum super gradum solis diei de quo

quis et almury super eclipticam signum. et duc

filum ad orizontem obliquum et quod qui sit inter

filum et orizontem rectum adde ad 90 si fuerit

... australis. et subtrahe a 90 si fuerit meridionalis. et

totum duplicabis et est arcus diei quod si subtrahis

a .360. residuum est arcus noctis

Si vis scire arcum horarum inequalium diei di

vide arcum diei per .12. et invenies quot gradus est quanti

tas horarum inequalium. quod si subtrahis a 30 partes remanebit

horarum noctis inequalium quantitas Et si equales horas diei

Declinatio ... ab equinoctiali ... ... ibi ...

Nota quod altitudo ... ... orizontis ... declinando

Nota

*

l' noctis scire volueris divide arcum diei per 14 & numerus quociens exit erit horas equales secundum di es quod si subtrahis a 24 exibunt hore noctis equales. Ut si vis scire durationem diei & noctis in diversis climatibus dato quod si posuerit orizontem in 66 gradibus & immediate cum sol est in primo puncto cancri erit dies 24 horarum sine nocte. Si non posuerit eum 70 gradibus & de domo prosequente 2 signa & erit dies una integra sine nocte duorum mensium. Si non posuerit eum 76 gradibus & immediate sequentibus 4 signa & erit dies recta per 4 menses sine nocte. Sed si 90 gradibus erit medietas anni et dies sine nocte & alia medietas sine die nox erit.

Si vis scire quid de gradibus equinoctialis ascendit cum gradibus zodiaci in spera recta, pone filum super gradum zodiaci de quo queris & gradus equinoctialis quos filum reserat sunt ascensiones quesite. Et gradus 30 cancri ascensiones a principio arietis. & ergo ... Et de gradu ... motos ascensionis in recta gradus 30 ... correspondentes ... ... ad orizontem rectum sunt gradus arietis, thauri, geminorum, licet signorum ... ... & ergo procedentes sunt cancri, leonis, vel capricorni, aquarii, piscium. Et quod duo gradus equedistantes a principio arietis ... inter se equales ascensiones & cum gradus oppositi in spera recta. Ex quo patet quod ... ascensionibus ... signorum ... omnes ...

Si vis scire ascensiones signorum in spera obliqua. Scias primo ascensiones in spera recta. Deinde pone filum super gradum signi & almucantarath super eclipticam & duc ipsum ad tuum orizontem & gradus quem filum a orizonte ... adde ascensioni eius in spera recta quod gradus ... vel subtrahe per gradum ... & exibit ascensio gradus quesiti. Quam ... potes ... in ... sol ignotum ergo.

Si vis scire ascensiones & inicia 12 domorum vide primo quot hore transierunt de die & tantum ... partes ... ... & adde ascensioni ... de quo queris in spera obliqua. Et gradus 30 ascensionis ... ... & ascendens & inicium prime domus. Postea ... gradus ab ... 90 si potes si non adde 360 & postea 90 subtrahe & gradus zodiaci ascensionis ... ... in spera recta correspondens est gradus medii celi & inicium domus 10. Et dupla quod tercia hora ... ascensionibus gradus & duplatam adde ascensioni gradus medii celi in spera recta correspondens est inicium 11 domus ... gradus si addis dupla hore ascensionibus in primo puncto habebis inicium 12 domus. ... domus 12 ascensioni in spera recta si addis horam ascensionibus duplatam habebis in primo puncto primam domum. Et duplum eius hoc ... subtrahe a 60 & adde residuum ascensioni ascensionibus in spera recta & habebis in primo puncto inicium 2 domus. ... si addis residuum ... hoc de 60 habebis in primo puncto inicium 3 domus. ... inicium 4 domus est nadir 10 & inicium 5 domus est nadir 11 & inicium 6 domus est nadir 12 & inicium 7 domus est nadir prime & inicium 8 est nadir secunde. C

Cum facis gradum ascensionis ... ... quod hoc de die fluxerit aut subtrahas arcum residuum diei ascensionibus gradus solis ab ascensione ascensionibus & residuum divide per quantitatem horarum 12 illius diei quia horis inequalibus ut per 14 quia horis equalibus.

Si vis scire arcum diurnum & nocturnum stellarum que oriuntur & occidunt pone almucantarath super stellam & duc ipsum ad tuum orizontem & gradus inter filum & orizontem ... adde ad 90 quod ... vel subtrahe ... & collectum vel relictum duplica & habebis arcum diei quod si subtrahis a 360 habebis arcum noctis.

Stelle autem que ... inter centrum ... ab almucantarath ... in ... altitudinis in contactu orizontis & in ductu orizonte ... nec oriuntur nec occidunt ... maximam & minimam altitudinem.

Si vis scire gradum cum quo stella celum mediat pone filum super stellam & scias per filum & ... signi sit & gradum quod filum tangit est ille cum quo celum mediat. Si oritur & occidit vel si non oritur vel non occidit est gradus eius maxime altitudinis & eius nadir est gradus minime eius altitudinis.

Si vis scire gradum cum quo stella oritur et occidit adde 90 ad ascensionem gradus cum quo celum mediat. & ab isto ... subtrahe medietatem arcum diurnum stelle & gradus qui correspondet ad illam ascensionem in circulo obliquo oritur cum stella.

Si vero ascensionem in spera recta gradus cum quo celum mediat addita medietate arcus diei 90 addis ascensionem ... nadir gradus cui illa ascensio in orizonte obliquo competit oritur cum ipsa stella. Ideo quando stelle sunt ... occidentes non debes sumere horas vel ... ... post ... sume arcum ... que ... almucantarath ... ... & eius nadir occidit cum stella predicta.

Si vis scire per stellas que oriuntur & occidunt ascensiones & inicia 12 domorum vide altitudinem stelle & ... vocat

per instrumentum dein pone filum super mediationem eius altitudinis et almucantarath super arcum horarum. Deinde dimitte filum super altitudinem prius acceptam et horas medias et partes eius quas peragit almucantarath revolue in [illegible] quos [illegible] si stella sit in parte orientali si non sit in parte occidentali. Postea [illegible] horarum a toto diurno [illegible] stelle et erit [illegible] remanentem. et de eodem mediete arcus diei istius [illegible] cum quo stella celi mediat. et mediete arcus diei stelle. vide [illegible] medium [illegible] addas [illegible] horarum prius supputatarum si stella fuit orientalis. vel subtrahas eas ab eisdem si stella fuit [illegible]. et collectum ex hiis vel residuum addas ascensionibus tuis [illegible] cum quo stella est in medio celi et hoc in spera obliqua ascensionibus et [illegible] cum [illegible] ascensionibus [illegible] ascendentis et in eum domus [illegible]. Post hoc [illegible] per [illegible] 90. et [illegible] 30a [illegible] ascensionibus [illegible] in [illegible] et [illegible] domorum quendam modum [illegible] et ab ascendentibus [illegible] domus prime in orizonte obliquo [illegible] postea ascensionum [illegible] solis in orizonte obliquo et exibit [illegible] horarum ob [illegible] solis ad tempus in quo est [illegible] diuide per [illegible] diei in quo [illegible] per 12 per horas [illegible] vel per 14 per horas [illegible] per 12 per horas [illegible]

Si vis scire [illegible] locum planete de nocte accipe altitudinem [illegible] celi. et [illegible] stelle [illegible] noctis [illegible] cum quo stella est in medio celi [illegible] cum quo planeta est in medio celi in illa hora [illegible] altitudo illius [illegible] a planeta [illegible] locum planete et [illegible] sciens eius declinationem. et eius latitudo et declinatio fuit [illegible]. [illegible] minime declinationis [illegible] stellis declinatorum de [illegible] et [illegible] residuum stellis declinatorum et duc planete [illegible] almucantarath super declinationem et duc filum ad [illegible] cum quo planeta celi mediat almucantarath [illegible] postea [illegible] a polo signorum quousque tangat almucantarath et [illegible] ostendit 30 [illegible] loci planete

Si vis scire [illegible] [illegible] per [illegible] ut [illegible] duc [illegible] filum super [illegible] volueris et almucantarath super arcum horarum [illegible] et ubi [illegible] duc filum ad orizontem [illegible] et ubi [illegible] almucantarath [illegible] a polo [illegible] ad almucantarath [illegible]. et [illegible] [illegible] [illegible] si almucantarath [illegible] ad arcum [illegible] horarum [illegible] filum [illegible] quesitum

Si vis scire sinum [illegible]. [illegible]

apolo [illegible] [illegible] [illegible] sinus [illegible] almucantarath et hoc in [illegible] orizontis [illegible] sinus [illegible] [illegible] opposito et eadem [illegible] almucantarath [illegible]

[illegible] cum arcum horarum [illegible] et almucantarath [illegible] sinum [illegible] [illegible] polo [illegible] duo almucantarath pone [illegible] super [illegible] hoc [illegible] et ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] cordas

Si [illegible] sinum [illegible] volueris scire sinum [illegible] vel [illegible]. pone filum super arcum sinus [illegible]. et duc almucantarath super [illegible] oppositum [illegible] duc [illegible] ad [illegible] [illegible] et almucantarath indicabit [illegible] [illegible] [illegible] sinum [illegible]

Si vis scire digitos umbre [illegible] ut [illegible] per solis altitudinem [illegible]. Pone filum in [illegible] super solis altitudinem. et [illegible] almucantarath super [illegible] et [illegible] super [illegible] partes corde [illegible] in [illegible] super [illegible] almucantarath per 12 [illegible] et [illegible] diuide per partes eiusdem corde [illegible] super [illegible] almucantarath et numerus quotiens [illegible] digitos umbre [illegible] et [illegible] partes corde [illegible] per 12. et [illegible] per partes corde [illegible] et numerus quotiens [illegible] umbram [illegible]

Si vis scire altitudinem solis per umbram [illegible] duc partes umbre [illegible] partes quibus addas 12 et totum [illegible] que [illegible] [illegible] per [illegible] diuide 120. et pone super [illegible] almucantarath [illegible] et duc ad [illegible] hoc [illegible] et [illegible] filum in [illegible] [illegible] altitudinem solis. Si [illegible] de umbra [illegible] [illegible] notabilis [illegible] et 90. et [illegible] altitudo umbre [illegible] digitorum. Illud [illegible] in [illegible] et si per [illegible] [illegible] 12 [illegible] digita [illegible] et [illegible]

Si vis [illegible] horas diei [illegible] scire et [illegible]. pone filum super [illegible] altitudinem solis et [illegible] almucantarath super [illegible] dein [illegible] et [illegible] filum super [illegible] arcum [illegible] diei et almucantarath super [illegible] cenith et duc filum ad orizontem [illegible] et [illegible] corda [illegible] super [illegible] almucantarath per cordam [illegible] super [illegible] almucantarath ibidem [illegible] et [illegible] corde [illegible] et [illegible] productum. [illegible] pone filum super illius diei [illegible] altitudinem et almucantarath super [illegible] productum [illegible] diuide per cordam [illegible] super almucantarath. et numerus quotiens [illegible] corda [illegible] duc [illegible] ad [illegible] cenith [illegible] abscindet filum in [illegible] arcum horarum [illegible] et [illegible] [illegible] arcus diurni si sit [illegible] vel [illegible] eidem adde si sit [illegible] et habebis arcum horarum [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] diuides per partes horarum [illegible] diei et habebis

i uno quolibet circulo horarum

Si per stellam fixam vis scire ascensionem et
mutationem domorum et artem horarum et gradus noctis
sue eius altitudinem vel depressionem pone filum super altitudinem
meridiei stelle et primum almicantarath super circulum vel azimuth
deinde duc filum per punctum stelle altitudinem et depressionem
almicantarath super circulum 6 horarum et duc filum ad orizontem
rectum et mutationem cordam versam et cordam rectam
productu et cordam versam subtrahendo deinde pone
filum super meridianum stelle altitudinem et almicantarath super arcum
6 horarum et per cordam rectam sic extractam
divide productu vel sic subtractu et numerum quotiens
scilicet de corda versa que ibi constituta et super re-
sidium pone almicantarath et duc ipsum ad circulum azimuth
et gradus ascensionis per filum in equinoctiali scilicet ab
ascendente mutata recta gradus cum quo stella meridi-
at. si stella fuit visa versus orientem vel circa
adde si visa fuit versus occidentem et gradus 30
in esse ascensionis que est gradus medii celi et media
domus mutata recta. hunc ascensionem adde 90.
30 cum ista ascensionis conventum inveniet in
obliquo est ascensionis et medii per domus ab
toto ascensione scilicet ascendentem invenietur
sol in obliquo et per super est circulum arcus horarum ab
occasu solis usque ad tempus numero quas divide
per partes horarum inequalium diei et habebis horas noctis
inequales et earum partes

Si vis scire ortum et occasum solis scilicet tenorem
in orizonte recto et obliquo pone filum in equinoctiali
super altitudinem vel arcum in tali regione et primum almicantarath super
circulum o. deinde duc filum in equinoctiali super declinationem
eius et tunc latitudinem ortus et occasus vis scire tunc
pone almicantarath primum super 6 horarum horam et duc filum
ad orizontem rectum vel cordam rectam et per 60 multiplica
productu divide per cordam versam et super numerum
quotiens pone almicantarath in corda recta et duc ipsum
ad 6 horam horam. et equinoctialis per filum ostendit
altitudinem ortus et occasus solis ab oriente vel meridie declinationem

Si vis scire arcum horarum ab ortu solis in
signo zenith per se est in signo australi scire
almicantarath super solis et duc ipsum ad tunc orizonte
et gradus inter filum et orizontem rectum duplicatos adde
altitudini arcus in tali regione et summam inde provenien-
tem divide per horas horarum inequalium diei et ex-
collect hore ab ortu solis usque ad scitam et
cum eadem zenith et eodem equalibet in nocte est
stellis ab orbe si earum declinatio non excedit al-
titudinem poli si autem eius declinatio sit similis altitudini poli
tunc sol transit zenith capitis tui si non sit in
capite arietis vel libre tunc in ortu et occasu eius
tangit zenith simul equinoctialem

Si vis scire in quo signo sit luna .i. quantum distet sol (.i. quantum anno sol est)
so instrumenti vide locum eius cum fuit coniunctio
cum sole et numera ab isto loco dies qui pre-
terierunt a coniunctione et ubi terminatur numerus dierum
pone volvellam et omnia tunc gradus antequam
sunt et signum in circulo signorum et si in principio
mansio incipiat a 10 gradu arietis tunc or-
te voluerit intro ponere ad 10 gradus ipse mo-
tu 8 spere et tunc videtur apparere utique

Si vis mensurare altitudinem rei vide
summitatem eius per utrumque foramen et si ipse
dictum accidit super dextram quadrantem erit
illius ipsa tanto longitudinis spatii inter te et rem
dicte rei cuius additur tua statura ab oculo
tuo usque medietatem pedis tui Si autem
accidit super punctum umbre recte tunc in proportione
proportione sic sub 12 ad illam partem invenies proportionaliter
se habet altitudo rei ad radice quibus additur
statura tua ut dictum est Si autem accidit
super partem umbre verse tunc quotiens partes continet
ad 12 totiens partes et altitudo rei illius longitudinis
inter te et ipsam radicem addita statura tua
ut dictum est. et ad locum inter te et ipsum radicem

Si vis scire altitudinem rei per umbram solis
radiante per utrumque foramen. si filum cadit
super dextram est altitudo illius sue umbre. Si autem
cadit super partem umbre recte tunc sic sub 12 se habet
ad 12 sic se habet umbra ad altitudinem. Si vero
cadit super partem umbre verse tunc sic se habet 12
ad punctum abscissum sic umbra se habet ad altitudinem

Si vis mensurare rem altam valle contentam (.i. in parte filo ille qui dividit .i. in linea altiori)
statuere tunc non potest aliquid in re visa et
dicte filo super latus quadrantis et non punctum interiori (.i. latus .e. b.)
et tunc non accipies altitudinem que est ab oculo usque
ad terram sed totius altitudinis sit altitudo puncti
noti a terra tunc differentia est inter pede et rem
mensurandam tunc est altitudo a puncto noto superius
computando adde tunc illi altitudini altitudinem puncti
noti a terra et habebis quesitum

Si vis mensurare altitudinem in terra plana vide
cacumen rei per utrumque foramen et si tangit (.i. latus dextre gnomonis)
aliquando umbram rectam tunc partem reserva. si autem (.i. super latus sinistrum)
cadit super umbram versam per illa partes
divide et tunc numerum quantum et in loco sta-
tionis prime pone punctum. Deinde accede vel (scilicet linea recta)
recede et in loco secundo stationis pone punctum 6 (4 et sua ut pri partes verte a filo pertingit tunc situ)
et tunc scilicet umbram minorem de maiore que
accepisti in prima et secunda statione umbras
divisas postea vide quot pedes sit inter stationes

punctum et gradus et illum numerum multiplica per 12 et productum divide per differentiam punctorum umbre primus acceptorum et numerus quotiens cum statura tua addita ab oculo tuo inter te et altitudinem rei inaccessibilis sc[ilicet] de planimetria

Si vis mensurare longitudinem plani sta in una parte plani et pone angulum quadrantis contra oculum et per alteram versus finem planitiei et videas punctum umbre versus primus [illegible] partes horum elevatum oculi tui altitudinem multiplica per 12 et collectum divide per numerum punctorum umbre primus acceptorum et numerus quotiens est longitudo plani [illegible] sc[ilicet]

Si vis scire putei profunditatem sta in uno latere putei et teneas angulum quadrantis contra oculum et partem aliam versus tibi in profundo putei tibi [illegible]. Deinde quere dyametrum putei et ipsum per 12 multiplica et totum collectum divide per numerum punctorum umbre recte quos accepisti et numerus quotiens ostendit tibi putei profunditatem. Explicit

Componitur novum quadrantem [illegible] tabulam planam ad quartam partem circuli [illegible] et ea equalis assere equaliter insignitas ita ut meniculus tabule ab assere excedat. Deinde quere punctum medii plane et fac circulum in tabula quadrantis et alia et [illegible] spatium dividere quadrantem in 90 partes equales que sunt partes equinoctialis in 90 partes equales que sunt partes equinoctialis ita tamen insignitas et [illegible] faciendo circulum in [illegible] assere comprehendo [illegible] quartam [illegible] et [illegible] circulum dividas in quatuor partes equales et partes quartam circuli [illegible] quadranti [illegible] ita ut meniculus tabule excedat et extra [illegible] ab alia sc[ilicet] asseris et quadrantis [illegible]. Deinde quere punctum in tabula plana i. in quadrante latere sc[ilicet] in cono [illegible] distantibus tamen ab uno latere quam ab alio sc[ilicet] cono ita quod [illegible] spatium medii [illegible] et punctum [illegible] fac duas lineas rectas [illegible] in parte dextra [illegible] sinistram ab isto puncto usque ad [illegible] quadrantis. Postea pone pedem circini immobilem ad punctum [illegible] in cono inventum et fac circulum tangentem [illegible] in cono [illegible] ex utraque parte [illegible] a cono [illegible] et fac in dextera parte punctum p. et in sinistra punctum m. Et tunc fac aliud circulum minorem isto [illegible] distantem [illegible] ad latitudinem corporis. Et tunc [illegible] spatium intermedias istos duos circulos divide in 90 partes equales quarum [illegible]

equinoctialis sc[ilicet] primo divide in 3 partes equales et post hoc [illegible] in duas partes [illegible] partem divide in tres et post hoc [illegible] in 4 [illegible] numerus [illegible]. Deinde super idem centrum sc[ilicet] punctum [illegible] fac minus sc[ilicet] [illegible] equinoctialis duos [illegible] in 18 partes equales sc[ilicet] [illegible] una litera a fine quarte [illegible] punctorum [illegible] equinoctialis et [illegible] usque ad [illegible] et [illegible] comprehendit 18 partes equales et [illegible] incipiendo a 4 [illegible] usque ad 90 [illegible] a puncto m. versus punctum p. [illegible] in primo [illegible] sc[ilicet] 4 et [illegible] 10 in [illegible] et 90 [illegible] in ultimo [illegible] et [illegible] addendo per 4 [illegible] 180. Deinde incipias in [illegible] sc[ilicet] [illegible] a puncto m. usque punctum p. [illegible] addendo per 4 ita quod [illegible] 270 et [illegible] addendo per 4 [illegible] 360. Postea fac [illegible] centrum [illegible] equinoctialis [illegible] minore circulum in quo [illegible] 30 [illegible] quo minus [illegible] et ad hunc fac alium circulum minorem in quo [illegible] designanda [illegible] zodiaci et [illegible] corpore [illegible] 4 usque 30 et [illegible] et si placet potes [illegible] per 10 ita quod [illegible] ambobus [illegible] in primo ubi non incipias in 3 [illegible] in primo [illegible] in 2 [illegible] Deinde fac super idem centrum circulum [illegible] qui est [illegible] in quo volueris caput capricorni et [illegible] divide per quatuor partes equales que sunt a. b. c. d. scilicet a puncto [illegible] m. et d. [illegible] et [illegible] b. [illegible] c. et [illegible] centrum c. hoc [illegible] sinistram partem equinoctialem [illegible] sextum [illegible] ab m. [illegible] [illegible] centrum [illegible] sextum [illegible] centrum [illegible] ab m. [illegible] p. 22 [illegible] signo illo fit [illegible] punctum o a quo [illegible] lineam ad punctum c. [illegible] punctum [illegible] lineam obscuram ad punctum [illegible] 22 [illegible] et ubi [illegible] intersecat circulum [illegible] fac punctum et [illegible] punctus in [illegible] et [illegible] punctum [illegible] lineam obscuram usque ad punctum b [illegible] abscondit dyametrum a c. fac punctum q. Tunc pone pedem circini [illegible] ad centrum c. et fac circulum [illegible] intersecat punctum q. et est [illegible] in quo volueris [illegible] et libre [illegible] divide illum circulum in quatuor partes equales [illegible] ille partes q. r. s. t. [illegible] vide ubi linea [illegible] ab c. usque ad [illegible]

Aliter punctorum umbre [illegible] quadrati diligenter

+ 7 te insignitas assere

Vel per punctum [illegible] [illegible] et [illegible]

cono de te [illegible]

+ [illegible] limbi

[illegible] 14.4

[illegible] d. [illegible]

+ 4 [illegible] [illegible]

[illegible] vero

[illegible]

[illegible]

	Aries		Thau		Gemini	
	g	m	g	m	g	m
1	0	44	28	40	48	40
4	5	34	32	52	63	2
10	9	4	37	39	68	21
14	13	57	52	30	73	52
20	18	27	57	31	79	7
24	23	8	42	37	85	33
30	27	43	47	57	90	0

[illegible]

33

Inveniendo latitudinem ubicumque a linea altitudinis et latitudinem ubi
vera altitudine vera orizontis et titando in dyametro
quadrantis

a puncto existente circumferentie per q. 2a protrahendo
a pro et titante circumferentiam per punctum a. quorum unum sic
signabis incipiendo a .4. in primo et in primo in tercio
fo. 10 a intrinsece ad 90 et procedendo in primo linea
Signabis iterum incipiendo a 4 titando in e. 90.
Postea divide lineam q. a in 24 partes primo
notabis primam punctum dio. t. q. 13 per lineam
primum punctum primum septentrionem q. in arcu q t
incipiendo a q. versus t et ubi linea intersecat
dyametrum q a fac notam et ulterius facias
secunde dividendo lineam q. e. a titabimur 24
in pro a q r totalis declinationis sol. 1. linea
linearum 4. intersectio in pro a et plus intersecti
divide in 4 partes equales protrahendo lineam
tota in eius quod est punctum a q r a q
et omnia in limbo signabis quadrantis. Post hoc
a diversis orizonte obliquo et divide secundum
et s a in 90 partes equales uno quo sepe divi
visi. postea trahe lineam orizon recentem e versus
t. tunc pone r super punctum t et excepta
parte a ex alia parte sic latitudinis tunc circini
omnis protrahendo a pro t versus r et s.
inter a et e quadrantem et ubi
linea intersecat dyametrum e c. fac punctum z.
tunc pone pedem circini immobilem in punctum z
et alium in punctum et duc lineam versus ad z
circulum altitudinis et habes medium orizontis tunc
tunc pone punctum y. ab e. versus a. inter dist
in q dist. z. ab e. et pone pedem circini
mobilem in punctum y. et ... punctum t
et duc circulum et versus ad centrum
et habebis reliquum medietatem tunc orizontis
hec pars facit orizontem ad dextram ... qui ...
...
... in 6 partes equales et ...
fac punctum postea quod punctum ... d. a
distantibus tunc recentem. e. ab centro
... et fac ...
ex una parte centrum c et ex alia parte centrum ...
... et habebis tunc horales. centrum tunc ... hoc
... 12 ... habebis ... 12 equales ...
... habebis ...
...
... ex una parte ...
... centrum. c. et ex alia ...
et habebis ... sicut ...
hec modo facies pone ... ex una parte sic centrum
c. et ex alia parte sic ... tunc duc

lineam mutatam ab centro. e. versus ad ... altitudinis
zodiaci. s. parte ...
per ... postea extende lineam divi-
de in duas partes equales et in medio fac punctum
tunc pone pedem circini immobilem ad punctum a
linea ... et alium ad centrum e et fac circulum
semper tangentem ex una parte lineam altitudinis et ex
alia parte lineam veri orizontis et ubi ...
... postea
trahe lineas ... versus ad ...
... postea fac duas lineas
... versus ad ... ad ...
istorum. Postea divide lineas ... a latere
... ad lineam
altitudinis ... ad ... orizontis ... 12 partes
equales ... in 6 partes ...
in centrum ... lineas ...
ad ... lineam ibi ... et habebis intersecti
Postea signabis ... modo incipe a linea ...
... et ... in primo ... 2. in primo
... in ... 6. ...
... 12 ...
... ex alia parte ...
... ponendo ... in primo
intersecti in fo. x. ... divisis
... linea in 6. ... divisis ... lineam
in 12 ... in primo ...
...
... 12. ... idem
... textu ...
... in parte ...
duo ... linea altitudinis et ... orizontis
... lineas ... ad ...
habebis quadrantem equalem latus ...
... latus in 12 partes equales incipiendo latitudinem
ubicumque a linea altitudinis et latitudinem ubi vera altitudine
vera orizontis et titando in dyametro quadrantis
...
...
...
que ... longitudine et ... latitudinem ... ab ...
...
...
...
...
...
longitudinis ...
... quod ... illa ...
...
et ... que ... ab ...

⁋ Et sic ex illa regula linea et gradus longitudinis in eadem muro ad centrum e. Postea pone pedem circini immotum in puncto et alterum pedem motum super punctis in medio et describe partem circuli obscuratam a puncto ... ad lineam ductam a gradu longitudinis ad centrum e. et ubi pes circini tangit illam lineam signa stellam ut supra dictum est cum nomine

... compendiosius ab m. ... si ... signorum ... que tangit a p. ... m. ... et illa est ... in medio c ... signi. Et postea vide ubi ... sit ... et ibi pone ... minor et ... duc ... usque ad gradum longitudinis ubi ... in tabula ibi fac ... stellam et ... signa eam cum nomine ⁋ ... ... fuit ... compendiosius ... a puncto q. ... et ... numerus gradus ... tabulam pone ... partem circini ... a puncto c immote ... et fac circulum subtile ... lineam a puncto c ... usque ad gradum cum quo stella ... mediat ... ubi ... secuit ... ibi est locus stelle ... longitudinis et latitudinis ... stellarum in puncto ... in ...

Postea formata dorsi instrumenti hoc modo quo centrum in tabula ... 12 ... medio quadrantis ... fac circulum perfectum ... duos alios ... ipso ... ad ... quantum ... ad ... postea divide ... in 4 partes equales ... a b c d. et sit centrum e ... a ... inferior parte ad ... quadrantis ... divides in 360 partes equales ... et ... ubi ... linea usque ad ... et ... linea usque ad ... et postea scribes ... hoc modo vide ubi sit punctus a. et ibi incipe scribe ... signorum ... a ... in puncto d. ... fac ... ordinem ... signorum. Postea fac circulum ... hoc modo pone ... in e centrum. et ... linea obscura usque ad. 29. ... postea divide istam lineam in 32 partes equales ... pone pedem ... in e ... puncto e. ad ... quantum ... et fac circulum ... quo ... tres ... ad dies ... ad ... dierum ... Postea scribes nomina mensium hoc modo pone ... ex una parte ... centrum e ... parte ... 16 ... 30 ... et ... linea ... tres ... et habebis ... decembris ... ad. 6. 14. dies ... de ... linea tabula ... linea ... linea orizontis
⁎ Postea vide ... dies ... quilibet mensis ... suorum dierum fac ... in suo mense ... tabula que ... decembris ... 31 diem ... a primo decembris usque ad ... Januarii 31 ... de ... Postea fac circulum ... hoc modo pone pedem circini in centrum e ... et fac circulum ... perfectum postea fac circulum

⁎ Item divide ... parte ... in 7 partes equales et quamlibet partem de 7 ... in 40 partes equales et habebis dies anni 364. et marcii ... decembris ... suos dies et nomina mensium scribe ... perfectum ... sol ... 12 die marcii ... 16 die Junii et ... 14 die Septembris ... 14 die decembris ... dies ...

... ... mansionum lune hoc modo pone pedem circini in centrum e et fac circulum perfectum ... postea pone ... ex una parte super punctum d et ex altera parte super punctum b. et ... linea ad ... duos ... mansionum lune ... super punctum a et punctum c et fac ... Postea divide illa ... in 7 partes equales que mansiones lune nominantur. Postea scribes nomina mansionum hoc modo ... septembris ... capite ... si vis ... a 10. gradu ... motum 8 ... et ibi in ... mansionis ... 28. et iste ... suos ... mansiones lune ... Postea ... duas ... volvellas in dorso instrumenti habentes ... orizontis ... et ... caudam extendentem ... ad ... quadrantis que cauda ... parte sit ad ... parte ... ... pro ... parvulas ... que ... in ... linea orizontis ... que ... equedistat ... cum ... altitudine ...

Signa 12	Nomina stellarum fixarum	Longitudo gradus	m	Latitudo gradus	m	Pars meridiei
Aries	Myrach	7	0	12	0	Septentrionalis
	Cynt	22	0	32	30	Australis
Thaurus	Alankar	6	0	1	0	Australis
	Aldebaran	29	0	12	20	Australis
Gemini	Rygel	17	0	10	0	Meridionalis
	Albayreth	6	0	23	28	Australis
	Alhabor	3	0	14	30	Meridionalis
Cancer	Algomeysa	13	0	7	9	Australis
Leo	Alforat	9	0	14	30	Meridionalis
	cor leonis	19	0	14	4	Australis
	Vrsa	20	0	34	0	Australis
Virgo	Cornus	1	0	11	30	Meridionalis
	Alcorab	22	0	13	30	Meridionalis
	Cauda	14	0	19	30	Australis
Libra	Alhimech	23	40	22	18	Australis
	Arameth	28	0	2	0	Meridionalis
Scorpio	Yeth	12	0	13	0	Australis
	Alfeta	2	0	37	0	Australis
Sagittarius	Alshane	27	14	7	0	Australis
Capricornus	Alwegh al mozt	10	0	40	0	Australis
	Alkan	27	14	7	0	Australis
Aquarius	Aldurat	10	0	40	0	Australis
	Scat	30	0	19	0	Meridionalis
Pisces	humerus equi	6	0	22	0	Australis
	cauda ceti	30	0	22	0	Meridionalis

Leo Alfardyratch — 18 0 42 0 Australis

Operatus ad p(ro) (chy)lindro s(ecundu)m c(ursu)s [illegible]
horas in a(ntequa)m diei c(ircu)itus actiuum su(m)
stilu(m) s(e)c(un)d(u)m p(ar)tes m(ense)s in quo fuit & umb(ra)e stili
d(ic)e(n)t horas co(n)su(e)tas i·12 horas i(n)equales siue
dies sit ma(i)or siue minor
Volens ad scire alti(tudi)n(e)m sol(is) c(ontr)a stilu(m) s(ecundu)m
[illegible] & umb(ra)m o(stendi)t t(ibi) altit(udine)m sol(is) cu(iusli)b(e)t diei
Volens ad scire p(ar)te(m) umb(rae) u(er)se c(ontr)a stil(u)m
s(e)c(un)d(u)m p(ar)te(m) chylindri & umb(ra)m o(stendi)t t(ibi) p(ar)te(m) umb(rae)
u(er)se quantu(m) h(abe)re uolu(er)is
Ga(?) quanta umbre extense in q(ua)lib(et) hora
scire uolu(er)is [illegible] ·145· p(ro) p(ar)te que
h(abe)t a(d) m(inu)s quota(s) o(stendi)t t(ibi) p(ar)te(m) umbre
extense in eade(m) hora
Voles ad scire alti(tudi)n(e)m cuiusl(ibe)t rei i(n) pla-
no erecte uide q(uan)to (com)puto(rum) umbre
u(er)se ad stilu(m) in q(ua)l(ibe)t hora eade(m) erit
eq(ua)l(itate)s (com)puto omnis rei erecte ad su(am)
umbra(m) (et) si sit umbra eq(ua)lis stilo eius
rei erit et eq(ua)lis sue umbre & si(c) de aliis
p(ro)p(or)t(i)o(n)ib(us) intellige &c p(er) umbra(m) scies alti(tudine)m
cuiuslib(et) rei

Has p(ri)a(?) fac h(or)as (et) ta(bulas) ad m(er)idianu(m) Oxonie i(n) chylindro

		Capr(icornus)		Aq(ua)r(ius)		Pisc(es)		Aries		Thaur(us)		Gem(ini)		Canc(er)	
		g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)
p(ri)ma hor(a)		4	0	5	0	7	0	9	0	10	40	11	0	12	0
s(e)c(un)da hor(a)		8	0	9	0	13	30	18	0	22	0	24	0	24	0
3 hora		10	0	12	0	18	14	26	0	33	0	35	0	36	0
4 ho(ra)		12	0	15	0	23	0	35	20	41	0	47	0	48	0
5 ho(ra)		13	0	16	0	25	0	36	40	47	0	55	0	57	0
6 hor(a)		14	26	17	45	26	29	38	0	49	0	58	15	61	34

Hec sequitur alia tab(u)la ad faciend(um) horas lib(er)e(?) in chylindro

	p(ri)ma ho(ra)		2a		3a ho(ra)		4 ho(ra)		5 ho(ra)		6	
	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)	g(radus)	m(inuta)
Cap(ricornus)	4	0	8	0	10	0	12	0	13	0	14	26
Aqu(arius)	5	20	9	0	12	0	15	0	16	0	16	45
Pisc(es)	7	0	13	50	18	40	23	0	25	0	52	26
Aries	9	0	14	0	26	0	32	20	36	40	38	0
Thaur(us)	11	40	22	0	33	0	42	0	47	0	57	0
Gem(ini)	12	0	24	0	35	40	47	0	55	0	58	14
Canc(er)	13	0	26	0	36	0	48	0	57	0	61	34

Item alia tab(u)la ad idem in chylindro

Hora	p(ri)ma	2a	3a	4	5a	6
Canc(er) m(inuta)	0	0	0	0	0	34
Canc(er) gr(adus)	13	26	36	48	57	61
Cap(ricornus) m(inuta)	0	0	0	0	0	26
Cap(ricornus) gr(adus)	4	8	10	12	13	14

Cum uolu(er)is scire colores uarios eclipsis (com)sidera lo-
ca(?) lune q(ui)a si fuit ab uno minuto in 10 et eclipsis
nigra · & si fuit usq(ue) ad 20 et nigr(a) (cum) [illegible] uidetur
[illegible] & si usq(ue) ad 30 et nigra cu(m) rubedine & si in
40 et nigra cu(m) pallore · & si in 50 et (con)tra coloris
& si ultra 50 et (con)fert cu(m) albedine Est & alius
modus qui nig(ro) mo(do) p(re)dominetur scit(ur) coloris ·
h(oc) (est) q(ue) aspiciat si fuit locus lune plus [illegible]
[illegible] signis et nigra · & si p(er) 7 et nigra cu(m) uiridi(ta)te
& si p(er) 4 · l(ibet) p(er) 8 et nigra cu(m) rubedine · & si p(er)
[illegible] et nigra cu(m) palledine · & si p(er) 3 · l(ibet) p(er) 10 ·
et (con)fert si plus p(er) unu(m) l(ibet) p(er) duo(decim) erit (con)fert cu(m)
albedine ·

Ad investigandum chylindri opus quod dicitur horologium viatorum. Sumatur lignum mi-
nime solidum nimie porosum esse non
nodosum arte tornatoris (vel tornato giro) convertendum quousque
eius superficies rotunda sit et undique planis-
sima tamen in superiori parte quam in inferiori et in
medio illius superficiei quod si sit talis defectus habet
pars prope pessulum basse in inferiori parte eius de-
center ... aliquid superficiei. et inter
altitudinem eminentie s. in capite chylindri fiat
spatium rotundum parvum in superficie corporis profundum
excavatum ... in quo spatio postea cavitur
cooperculi interius ... ad corpus ... spatii
constructa apte inserendo stilum in aereo
suo s. per medium usque ad centrum basis perforata
tum cooperiat operculo per medium noduli in summitate
utrorumque arte constructi ... perforata ut
foramina cooperculi conveniant foramini corporis
forate tamen corporis inferiori parte ... late-
re ut ... partes constructi chylindri vinc...
cum stilo seu aereo ... possit foramine
petit. Sed alium textum ... lignum oblo-
ngum et ex omni parte aeque ... vel et rotundum
in superiori parte huius termine ad modum pyxi-
dis quod tamen sit equalis ... et rotundi tamen
cum pyxide vel ligno rotundo. Hoc siquidem in
ligno in inferiori parte fiant 4 ... pro tor-
natore qui stabunt ... spatia in quibus sit
scribenda nomina mensium et signorum sicut post docetur
inferius. Hiis ... invenies lineas predictas
super totum superiore in hunc modum. Remove
pedes ... et se ... et fiant duo puncta
et signetur ... ... a sinistris s.
a. et dextris. b. Postea pone pedem ...
in ... a. et protrahe lineam obscuram ...
... ... et ubi pes ...
immobilis est affixus. Et protrahe lineam ad aliud
punctum ... s. b. et sic fiet ...
pede ... immobili ad punctum b. ...
... ... in a. et ubi ille ...
... ...
cooperculum pyxidis et per omnes ... inferiores.
Quo facto divide totum corpus in septem spatia
... ...
... ... protrahe lineas ab uno
puncto ... ... ad unum punctum ... correspondens
... ... pyxidis. hec tamen ... quod omnes
lineae ... ... pro ... ...

... puncta ... ...
... Hoc facto ... ... duas lineas ...
... ... volueris
ad lineam ... ... que ...
... ... omnes ... ...
... ...
ad punctum ... ... Hoc facto vide ...
... sit sol in medio ... diei in
regione in qua es hoc ... in astrolabio
Postquam inveneris ... elevationem
sol vide tabulam que appellatur tabula ...
... elevationis solis in meridie in qualibet regione
et ubi inveneris ... in linea a dextris
ibi ... ... in linea a sinistris
et quot ... ibi inveneris illum ... et
... tot puncta in una ... ...
... ... maxima elevatione solis in meridie ... ...
... c. 62. ... videas ... quot cor-
respondeant illi ... in ... ... 22.
... ... correspondens ... in chylindro
tuo ... 22. puncta. Postquam ...
... puncta ... ... solis in meridie
in ... spatio ... ad ... ...
... in tot partes quot sunt puncta. Hoc facto
divide ... spatium ... correspondens ... puncto in
4. et ... spatium ... correspondens ... puncto ... in
4. ... 3. spatium ... correspondens ... puncto in 4.
... et sic deinceps ... ...
... ...
... ... punctum ... tunc
vide ... ... que addas
... ad puncta ... ... lineas ... ...
... ... correspondens ...
... ...
si vis facere lineas horarias videas ad sep-
tem tabulam que appellatur tabula ad ... horas.
... ... in chilindro ... locatur ...
quo viso vide ad tabulam ... ... punctum ...
... ... que ... correspondens ... hoc ... sic
... ... 4. ... ...
... ... in chilindro ... ...
... ... nobile. quo facto videas in quo spatio
locatur ... quo viso vide ... ...
... ... hoc ... ...
... correspondens. 12. ... ... 0. ... protrahe ...
... ad ... 12. ... ...
... in chilindro. Quo facto ... ad spa-
tium ubi locatur ... et ... pede ... in
... in summitate chilindri. et ... ...
... 2. ... quo facto ... ...
... ...

Tabula punctorum elevationis solis in meridie in qualibet regione

Gradus altitudinis	Minuta	Puncta
1	3	5
2	7	10
3	0	14
4	0	19
5	6	23
6	7	27
7	13	31
8	6	34
9	3	37
10	4	40
11	5	43
12	0	45
13	20	48
14	18	50
15	22	52
16	30	54
17	8	55
18	29	57
19	12	58
20	27	60
21	40	61
22	34	62
23	33	63
24	36	64
25	44	65
26	17	66

Gradus	Puncta	Minuta
15	3	13
30	6	50
45	12	0
60	20	27
75	44	46

Ista tabula ... ... horas in regula ... alhidada ... medietatem

usque ad p[...] a[...] et deinde stat[...] unum parallellum
qui tenebris appet[...] li[...] horizonta[...]. 2o sta[...] c[...] 4.
[...] horizontas [...] quod p[...] li[...] sub c[...] et c[...]
in [...] scripta defecit p[...] luce horizontis et s[...]
2 .3. 30 2o de [illegible]

Post soliditatem sic complebis quaerendo p[...]
per circinum composita 4[...] que [...] p[...]
[...] pede [...] in mole [...] circini p[...] [...]
[...] et stat[...] [...] per duo puncta a medio glo-
bi qui [...] [...] per [...] colurus. Postea facies
colurus locando pedem circini immobilem in [...]
p[...] colurus [...] [...] unum circulum in[...]secantem
te [...] in medio globi quos [...] [...] [...]
[...] [...] in 360. [...] [...] intersecationum [...]
[...] polo [...] [...] polo antartico
[illegible] fac[...] circulum equinoctialem [...] pede circini
ad [...] [...] [...] [...] circulum in
in medio globi. Postea facies tropicos hoc modo
pone pedem circini ad polum arcticum [...] circulum
[...] [...] ab equinoctiali per 23 gradus et 33 minuta
Eodem modo facies tropicum capricorni pone pedem circini
ad polum antarcticum fac[...] circulum [...] ab equinoctiali
per [...] [...]. Postea facies circulos polorum
hoc modo pone pedem circini ad unum polorum [...]
[...] circulum [...] [...] [...] polo [...] [...] tropicorum
ab equinoctiali. Et sic fac de reliquo. Hoc facto fac
[...] eclipticam hoc modo pone pone pedem circini
ad polum zodiaci faciendo circulum intersecantem equinocti-
alem in duobus partibus [...] ex una parte tropicum
cancri ex altera vero tropicum capricorni. Postea facies
circulos zodiaci hoc modo pone pedem circini ad polum
zodiaci faciendo circulum [...] ab ecliptica per 6 gradus
ex una parte ex altera vero parte [...] [...] et
[...] per 6 gradus. Postea divides [...] [...] eclip-
ticam [...] equinoctialem [...] in 360 gradus. Postea in-
signabis signa celi mobilis locando in [...] 30 gradus
ecliptice unum signum in ascendendo [...] ecliptice [...] [...]
[...] [...] [...] ordine vero [...] et [...]
ab ordine [...] [...] [...] [...]
[...] [...] [...] ab oriente in oriens. Postea
facies 6 circulos [...] polos hoc modo pone
pedem circini in [...] ad [...] unius signi [...]
pedem circini [...] ad [...] [...] signi [...] circulum
qui transibit per utrosque polos zodiaci et per [...] signo-
rum oppositorum [...] fac de reliquis. Postea
stellas insignabis hoc modo vide [...] stelle in
[...] [...] astrolabii vel quadrantis [...]
[...] [...] [...] [...] equinoct[...] ab equinoctiali
vel [...] [...] vel [...] [...] [...] videbis [...]
[...] [...] per [...] signorum [...] [...] signa
[...] stelle in [...] [...] modo [...] [...]
[...] [...] [...] [...] per [...] signorum in
30 [...] [...] quod [...] [...] includitur inter illos [...]

et ubi [...] [...] quod de [...] de longitudine sig-
norum vidisti ibi pones stellam cum nomine suo

Iste tractatus [illegible] liberalium [...] de [...] [...] [...] auctoritate

Omnis [...] [...] appetitum movens [...]
bonum [...] [...] debeat [...] [...] q[...]
[...] [...] appetitum [...] movet bonum [...] in dubio [...]
[...] [...] [...] aliquid de [...] [...] de bono [...]
appetitum [...] movere videatur. [...]
[...] [...] [...] ut [...] [...] [...] [...] [...]
scilicet grammatica et logica. Grammatica dividitur in 4or partes
scilicet in orthographiam [...] ethymologiam diasinthesim et prosody-
am [...] ut [...] in libris grammaticalibus. Logica dividitur in
logicam [...] [...] et [...] [...] logica [...] [...]
[...] de sylogismo in [...] et in suis partibus considerato [...]
de partibus sylogismi vel de ipso [...] sylogismo [...] de partibus
sylogismi vel de partibus [...] [...] vel [...] [...]
partibus [...] [...] [...] in libro [...] [...] [...]
[...] [...] [...] de [...] [...] [...] [...]
[...] de partibus [...] [...] [...] [...] [...]
[...] de [...] [...] [...] [...] sylogismi [...] [...]
de sylogismo [...] [...] [...] vel [...] de sylogismo simpliciter
vel de sylogismo [...] ad [...] [...] [...] [...] [...]
[...] in libro [...] [...] [...] de sylogismo exemplari
[...] [...] [...] accepto [...] 2o [...] [...] [...]
[...] de sylogismo [...] ad [...] [...] vel [...]
ad [...] probabile. [...] [...] [...] [...] in libro posteriorum
[...] [...] de sylogismo [...] [...] [...]
[...] cui [...] [...] quorumdam [...] in 2o [...]
[...] [...] [...] Boecii [...] 2o [...] [...]
vel in de sylogismo [...] ad [...] [...] probabile vel [...]
probabile [...] [...] [...] [...] in libro topicorum Aristotelis
cum [...] libro topicorum Boecii [...] libro topicorum
[...] de sylogismo dyalectico sive topico [...] [...] libro
topicorum Boecii et libro topicorum Aristotelis [...] in libro Aristotelis
[...] de sylogismo topico et de locis dyalecticis [...]
ad [...] [...] [...] in libro Boecii [...] de locis
[...] [...] [...] [...] [...] 2o [...] [...] in libro
elencorum [...] de sylogismo sophistico. Nullum pre-
[...] [...] rogo [...] logica [...] [...] de sylogismo [...] logica [...]
ut de [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] ut
[...] de argumentatione vel de [...] [...] [...]
[...] [...] [...] [...] [...] [...] logice [...]
[...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] quorum
[...] ad [...] [...]. Logica [...] [...]
[...] [...] vel [...] de [...] [...] vel de [...]
poetico [...] [...] [...] [...] ab Aristotele in rethorica
[...] [...] [...] nomine rethorice. [...] 2o [...] [...]
[...] poetica [...] ab Aristotele [...] [...] nomine poetice.
[...] [...] [...] [...] poetice rethorice tullii [...] Aristotelis
[...] rethorice Aristotelis et poetica oratii [...]
[...] Aristotelis [...] [...] moneat [...] [...] rethorice
[...] [...] logice collocate [...] [...] [...] [...]
logica [...] [...] [...] [...] rethorica [...] [...]
[...] de Aristotele [...] [...] [...] [...] rethorica [...]
[...] dyalectice et [...] poetice Aristotelis in prologo [...]
[...] [...] [...] [...] [...] [...] [...]
[...] poetice [...] [...] studiosi [...]

sed cum quaelibet accepta [illegible] in logica [illegible] vel ypl[illegible]
[illegible] arithmetice [illegible] et prima artis est logica vel de
[illegible] considerationis in libro [illegible] expresse [illegible]
[illegible] aristotelis et alberti [illegible] poetice [illegible]
[illegible] poetica [illegible] partes logicae [illegible] logicam
distinctionem non [illegible] non distinguitur [illegible]
[illegible] non [illegible] liber priorum et liber [illegible] et liber
[illegible] et liber divisionum [illegible] totum librorum continent
libri [illegible] [illegible] [illegible] duos libros
continet et hoc de distinctione scientiae [illegible] sufficit
[illegible] [illegible] principalibus [illegible] speculativa et [illegible]
[illegible] [illegible] activa et factiva
et hoc est [illegible] aristotelis 6 metaphysicae et omnis scientia vel est
activa vel factiva vel theoretica id est speculativa et [illegible]
[illegible] et non de [illegible] seu de [illegible]
[illegible] scientia est de [illegible] [illegible]
[illegible] a nobis et [illegible]
scientia [illegible] artibus mechanicis [illegible] de [illegible]

[illegible] a nobis et [illegible] ad septem generales [illegible]
[illegible] artes quarum tres pertinent ad extrinsecum
[illegible] ad intrinsecum corporis [illegible]
lanificium armatura navigatio [illegible]
[illegible] agricultura venatio medicina theatrica
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] omnes negotiationes [illegible]
[illegible] agricultura [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] corporis [illegible] medicina [illegible]
[illegible]
[illegible] medicina [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] medicus [illegible]
[illegible] a medico [illegible]
[illegible]
[illegible] theatrica [illegible] ludi [illegible]
[illegible]
[illegible] artes mechanicae
[illegible]
[illegible]
[illegible] artes mechanicae [illegible]
[illegible] moralis et dividitur in monasticam yconomicam et
politicam monastica est de regimine [illegible]
[illegible] et est edita ab aristotele in decem libris ethicorum
et dicitur a monos [illegible]
[illegible] yconomica est de dispensatione
domus et familie et est edita ab aristotele in duobus
libris yconomicorum [illegible] politica non
[illegible] civitas et dicitur ab yconomos
[illegible] dispensatio [illegible] de dispensatione
domus et familie. Politica est de regimine civitatis

et tertia est edita ab aristotele in 8 libris politicorum
et dicitur politica a polis quod est pluralitas vel [illegible]
a polis quod est urbs seu civitas et ycos quod est scientia
quia est scientia regendi plures vel civitatem et sic patet quod liber
de bona fortuna [illegible] libro ethicorum et in talibus
moralium [illegible] philosophorum [illegible] boecii senece et aliorum
[illegible] activa scientia dicitur quae est de agibilibus a nobis
[illegible] agibilium a nobis et [illegible] nobis [illegible]
non [illegible] virtutes [illegible] de quo
scientia moralis est [illegible] scientia [illegible] naturalem
mathematicam et metaphysicam et hoc [illegible] aristotelis [illegible] metaphysicae
[illegible] tres sunt physice theologiae [illegible] naturalis mathematica
et divina [illegible] metaphysica est scientia quae considerat
ens et principia entis [illegible] ens [illegible] considerat de causis
et principiis altissimis quae sunt deus et intelligentiae et considerat
de rebus a materia separatis [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
dicta est ab aristotele in libro metaphysicae qui habet 12 [illegible]
[illegible] plures [illegible] adhuc [illegible] non
[illegible]
[illegible]
libris theologiae et [illegible] doctoribus [illegible]
[illegible]
[illegible] metaphysica
et dicitur metaphysica [illegible]
[illegible] physicam [illegible]
[illegible] metaphysicae
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ethicorum
[illegible] metaphysicae
[illegible] de deo et
de [illegible] theologia
[illegible]
[illegible] geometria
[illegible] mathematica [illegible]
arithmeticam astronomiam et musicam quarum prima
est geometria de mensuratione terrae [illegible]
de arte numerandi [illegible] de motu [illegible] astrorum
[illegible] et libros
[illegible]
[illegible] ptolomeo [illegible]
[illegible] libris [illegible]
[illegible] mathematicae sed
[illegible] libros [illegible] de scientia mathematica
[illegible] metaphysicae [illegible]
[illegible]
[illegible] naturalis [illegible] de corpore
mobili [illegible] corporis mobilis
[illegible] mobile [illegible]
[illegible] in libro physicorum
[illegible] libro de
physico auditu seu physico auditu [illegible]
[illegible] mobile [illegible]
[illegible]
[illegible] mobile ad ubi [illegible] mobile ad formam
[illegible] mobile [illegible]
[illegible]
[illegible] de caelo et mundo [illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible] ad motum [illegible] ad ordinem

& distantia influendi in ista inferiora si primo sic
determinatur de eo in libro de ... celorum si 2° sic de=
terminatur de eo in de longitudine brevitate & regionum. Si
vero consideratur ut est mobile ad formam vel alteracionem
est mobile sic de eo determinatur in libro de generacione et
corrupcione. Si vero consideratur ut est mixtum hoc est
dupliciter vel ut est in via mixtionis vel quod est completum
mixtum si primo sic de eo determinatur in libro metheororum.
si 2° hoc est dupliciter vel ut inanimatum vel ut animatum si
primo modo sic determinatur de eo in libro mineralium quod non
ab aristotele sed ab avicenna fertur compilatus esse ... hermes
Si ut animatum hoc est dupliciter quia vel consideratur racione
anime vel corporis vel racione passionum & operum communium cor=
poris & anime. si primo sic determinatur de eo in libro de anima
si 2° hoc est dupliciter quia vel consideratur prout est animatum
anima vegetativa vel sensitiva. si primo sic determinatur de eo
in libro de vegetabilibus & plantis. si 2° sic determinatur de eo
in libro de animalibus si 3° hoc est dupliciter quia vel consideratur
ipsum quantum ad opera & passiones eius consequentes ad
eo in quantum est vivum vel inquantum est mortuum vel in quantum est sensi=
tivum si primo hoc quadrupliciter quia vel quantum ad vitam vel eius
oppositum quod est mors ^vel quantum ad ea que prolongant
& breviant vitam. si primo sic determinatur de eo in
libro de vita & morte. si 2° sic determinatur de eo in libro
de iuventute & senectute. si 3° hoc dupliciter vel quantum ad
ea que conservant vitam ab intrinseco vel extrinseco.
si primo sic determinatur de eo in libro de nutrimento & nutribili
qui adhuc non est translatus. si 2° sic est liber de re=
spiracione & expiracione. si 4° sic est liber de causis longi=
& brevitatis vite. si consideratur quantum ad opera consequentes
in quantum est motivum sic determinatur de eo in libro de motibus
animalium si in quantum est sensitivum hoc est dupliciter vel quantum ad actum
senciendi simpliciter vel quantum ad actum senciendi prout comparatur
ad eius oppositum si primo hoc est dupliciter vel quantum ad actum
senciendi prout est a sensibili presenti vel a sensibili preterito.
si primo sic determinatur de eo in libro de sensu & sensato. si
a preterito sic determinatur de eo in libro de memoria & reminiscencia
si 2° sic determinatur de eo in libro de sompno & vigilia.
Et quia corpus mobile pluribus modis potest variari ideo
non sunt plures consideraciones eius & quia hunc non sunt
plures libri secundum numerum ... & distinctio
omnium sciencie expedita. Explicit hoc totum

^ vel quantum ad ea que diversificant statum vite vel quantum ad ea que conservant vitam

P Priores astrologi celestium
corporum motus diligentissime
consideracionibus observantes consi-
lio et alio tempore secundum diversa principia diversarum na-
cionum posterioribus descripserunt. que quidem
naciones diversam quantitatem anni. atque diversa
principia statuunt. quia annos solares annos lunares
et de solaribus annos bissextiles et alios non
et de bissextalibus. quidam incipiunt primo
anno post bissextum quidam 2°. et quidam
3°. et quidam a Januario incipiunt alii
ab aliis mensibus Adeo ut istarum ta-
bularum sit doctrina communis omnibus
diversitas principiorum annorum et annorum quantitatibus diver-
sas. atque inicia istis tabulis prescripsi
numerum annorum mensium et dierum a principio
cuiuslibet ere incipiencium [illegible]
[illegible] prima reducere [illegible] prima
millenarios et 60. [illegible] unum centum
et 60. [illegible] unum [illegible]
reductorum annorum alicuius ere ad quantitatem tabularum
[illegible] prima. continet sed 3es tabule quarum
prima ad reducendum annos solares
bissextiles || 2a ad reducendum annos sola-
res non bissextiles | et 3a ad reducendum
annos lunares Item postea dividuntur in 3es
particulares tabulas. prima de annis collectis
2a de annis expansis 3a de mensibus Item
in illa que est de annis expansis sunt 3es
tabule quarum prima de annis expansis
quorum [illegible] bissextiles || 2a de annis ex-
pansis [illegible] 29. [illegible] bissextiles 3a de annis
expansis quorum 3. [illegible] bissextiles Tertia vero divi-
sio istius tabule communis de mensibus et
dividitur in 3es particulares tabulas prima est
de mensibus incipientibus a Januario 2a
de mensibus a septembri 3a de mensibus ab
octobri et in qualibet istarum menses anni
duplicantur bis. quia primo ponuntur menses anni
non bissextiles 2° menses anni bissextiles 2a
tabula que est ad reducendum annos solares
ad non bissextiles [illegible] particulares et parti-
les tabulas quas postea reponis Cum
igitur volueris reducere annos et notos cuiusli-
bet temporis alicuius ere intra cum numero annorum
collectorum in tabulis convenientes illi ere
prout potes et vide particulas tabularum

si perfecte potes invenire numerum istorum annorum.
invenies in directo [illegible] 2 [illegible] illius
anni equivalentem Si non numerum invenire
potes accipe minorem propinquiorem et [illegible]
2° [illegible] que in directo inveneris [illegible] scribe
in tabula eo ordine quo ordinata sunt.
Residuum annorum vel numerum propinquius quere
et pones in eisdem tabulis [illegible] scribe
[illegible] sub annis quodlibet sub suo genere [illegible] sub
[illegible] Intra iterum cum re-
siduo si sit residuum intrando cum tabulis
tam annorum collectorum quam expansorum quociens
oportebit et similiter cum mensibus [illegible] in tabula
mensium [illegible] Si annus non fuit bisse-
xtilis scribendo [illegible] sub annis quod inveneris in
directo [illegible] sub suo genere quousque inve-
neris totum numerum annorum et mensium Si-
militer [illegible] dies [illegible] quo
[illegible] prima scribe [illegible] primus Quo-
facto [illegible]
[illegible] primus et si ex [illegible] primorum
invicem [illegible] 60. adde unitatem
in ordine. 2° Secundo si ex additione
ad invicem provenit. 60. similiter adde pro
illis unitatem in 3bus. sic fac de 4to
si oportet Residuum [illegible] sunt in locis
suis Quo facto [illegible] que [illegible] nu-
mero annorum mensium et dierum [illegible]
provenit

q Exemplum [illegible]
ere ad annos mensium dies [illegible]
tere [illegible] Que illa [illegible] in
tabulis [illegible] ere si perfecte potes inve-
nire [illegible] annos quos in directo inve-
neris scriptos sub anni quos queris Si-
militer illa non inveneris [illegible]
in eisdem tabulis minorem numerum propinquiorem
et numerum annorum in directo inventum ex-
scribe Postea [illegible]
quorum [illegible]
cum quibus debebas intrare [illegible]
illis et cum residuo vel [illegible] propinquiori
intra iterum tabulas [illegible] ere in quibus
numerum potes reperire || vel [illegible] propinquiori
et numerum annorum in directo invenerit ex-
sub annis scribe Deinde cum residuo [illegible]
cum quo intrasti ad [illegible] cum quo intrare
debuisti si sit residuum totiens intra

tam in tabulis annorum collectorum quam expan-
sorum et mensium subtrahendo annos et menses
quos in dicto corpore maximos sub aliis
annis quousque nichil sit residuum de
propositis .x. [illegible] primis. Vel
saltem si sit residuum ita parvum quod non
possit complere mensem sequentem menses
quos per operationem invenisti si aliquos ha-
buisti et tunc illud residuum erunt dies
mensis imperfecti sequentis menses comple-
tos vel erunt dies primi mensis non com-
pleti si nullum mensem habuisti. Vide-
tur tamen esse [illegible] et [illegible] quod si annus
imperfectus sit bissextilis oportet te intrare
tabulam mensium anteriorem et si non est
bissextilis in inferiorem.

[C]um annorum mensium et dierum arabum
a principio alicuius ere ex eris in hiis
tabulis positis [illegible]. Per aliquam
eram dominicam invenire volueris
reduc annos tuos notos ad .x. [illegible]
per singula, et scias differentiam inter
eram datam et inquisitam quam scias
per tabulas [illegible] positas in principio [illegible]
[illegible] era data precedit eram inquisi-
tam [illegible]. Si non era data
precedit eram inquisitam tunc istam
differentiam subtrahe a .x. [illegible] a annis
diebus et mensibus [illegible]
Si non inquisita precedit illam datam
adde .x. [illegible] ere date. Et quod provenit
augmentum vel diminutum invenies erunt
.x. [illegible] a principio illius ere incognite
per singula usque ad tempus propositum. Reduc
igitur illa .x. [illegible] ad annos menses et
dies illius ere incognite precedente
et hoc per tabulas [illegible] illius ere incognite
et habebis numerum annorum notum illius .x.
[illegible] correspondentem et habebis propositum.

[C]um autem annus alicuius mensis vel diei in-
venire reductis annis mensibus et
diebus ad .x. [illegible] deinde cum
numero .x. [illegible] intra tabulam notatam et
numerum inventum in directo sub tytulo [illegible]
[illegible] fac de [illegible] querendo nu-
merum [illegible] in eadem linea cum et numerum
in directo inventum sub tytulo [illegible]

[illegible] eodem modo facias de primis et 2is. De-
inde ad quodlibet numerum [illegible] quod in-
tratur illa [illegible] ad quam operatus es quam
habebis in quadam tabula ad hoc facta
[illegible] totum adde simul et quod provenit
divide per .7. et [illegible] si erit residuum
aut nichil. Si nichil dies sequens erit
[illegible] et si aliquid remanebit
[illegible] qualis erit [illegible] mensis
septem [illegible]

[D]um medium solis et [illegible] et
[illegible] et centrum lune et
eius argumentum. Et [illegible]
[illegible] invenis [illegible]
motum octave spere sive motum augium
et elongationem solis et lune medi-
[illegible] tabulas ad hoc factas
patefacere [illegible] tabule mediorum mo-
tuum et argumentorum quorum [illegible] declinat
sunt facte ad annos solares bissextiles in
quibus supponitur quod .x. annus sit bis-
sextilis. et quod annus incipit a [illegible]
et dies primus incipit a meridie [illegible]
et sumitur in medio sui ut sit [illegible]
[illegible] cum nullo annorum perfectorum
[illegible] in tabulis annorum col-
lectorum si [illegible] in [illegible] et quod in
directo invenies sub signis gradibus minutis
2o [illegible] et habebis medium motum
solis ad annos propositos. Si non non inve-
nis annos [illegible] cum minori propin-
quiori et quod in directo eius invenies
sub signis gradibus [illegible] eo ordine quo sunt
in tabula posita. Deinde cum residuo an-
norum intra in eisdem tabulis. Vel cum
minori propinquiori si [illegible] non potes illud
residuum invenire et quod in eius directo
invenies [illegible] quodlibet sub suo genere scilicet
signa sub signis gradus sub gradibus [illegible]
inde cum residuo annorum intra in easdem
tabulas et numerum in directo invenies [illegible]
[illegible] eo ordine quo prius. Si
non cum nullo annorum perfectorum [illegible]
dies perfecti anni imperfecti intra cum illo
[illegible] in tabulis annorum [illegible] ubi numerus ille
dierum invenitur et quod invenies in directo
sub aliis [illegible]. Si non cum diebus perfectis
[illegible] intra cum numero illarum horarum per-

stellarum et quod introitum earum in venis sub a-
liis pone quamlibet sub suo genere. Si vero cum
horis intrat minuta et minuto corporis vel horarum
proporcionis intra tabulam horarum et quod introitum
in venis etc. pone sub aliis taliter scilicet
illud quod in venis introitum illius et pro-
xima linea versus dextram fuerit sub eodem
secunda quod fuerit minuta. Si vero intrat 2o. cum
prius etc. quod 2is et de aliis. Unde
generaliter sumendo cum minutis horarum in tabula
horarum accipe illud quod primo in venis ac-
si esset in 2o. loco deinde etc. scribe
sub aliis quamlibet sub suo genere. Si vero aliquid
fuit residuum intra circulum cum illo residuo
in eadem tabula et accipe quod in venis in-
tro et scribe sub aliis ut prius eodem in-
troitus cum 2is in eadem tabula ut dictum est
de minutis secundum tytulum variatum. quia illa
que erant minuta intrat que 2o et dein-
ceps eandem possis intrare cum quoniam
dicta tytulis variando tytulum ut predictum
est. Deinde scias utrum iste annus sit
bissextilis unde si sit bissextilis et transi-
vit locus bissexti motum unius diei sub
aliis scribe quibus ita ordinatis addas
simul singula scilicet 2a 2is minuta minutis et
sic de aliis scilicet signis incipiendo a 3is
et quotiens ex addicione 3orum ad invicem
pervenit 60 totiens pone unitatem
in 2is et residuum stet loco suo similiter
fac de 2is et minutis deinde adde gradus
ad invicem et quotiens ex addicione graduum
perveniunt 30 totiens adde
unitatem in signis et residuum stet loco
suo. Item addas signa ad invicem
quotiens ex addicione eorum perveniunt 12 toti-
ens remove 12 et residuum stet lo-
co suo. Et sic habebis medium motum
solis in toto tempore composito sine radice
et eodem modo invenies medium motum om-
nium planetarum et alia que prius componebantur
sine radice Christi. Quam radicem Christi si
addideris habebis quod queris. Et radices
autem omnium istorum in veteris invenies prout
tabula ista docet. Et radix Christi ut
quod verius celi scriptas in quibus e-
rant composita in principio primi diei Ja-
nuarii a quo principio anni Christi habuerit

principium et quod notandum quod radices iste
sunt composite ad meridianum parisiensem
cuius longitudo est ab occidente sunt 40 gradus et
a 20 minuta composita latitudo 48 gradus et
40 minutorum. Si autem velles quod dicta in-
venire ad aliam civitatem vide longitudinem
inter illam civitatem et parisius et differentiam
converte in horas per 4or et habebis minuta horarum
que si fuerint plura 60 per 60 divide
et minutis quotiens sunt horae et residuum si
sit dicit intrat minuta horarum et ha-
bebis horas et minuta horarum quod si inter illam
civitatem et parisius sunt solum horae et minuta sine
horis. Quere ergo medios motus et alia composi-
ta in tot horis et minutis sicut inventa horarum et
minutis et subtrahe medium motum solis in illis
horis inventum a medio motu solis in-
vento per tabulas ad parisius ut dictum est.
Si civitas illa sit orientalior ut adde
si sit occidentalior eodem adde medium motum
lune in illis horis et minutis inventum medio cum
motu lune composito occidentali vel subtrahe prout
modo fac de aliis scilicet de centro medio
lune et argumento medio et de aliis prius compositis.
Si vero cum annis arabum vel etiam aliquorum
aliorum habemus annos solares sunt. Quod si vel-
les intrare istas tabulas que sunt facte ad
annos solares cum quod tempus primo ut de-
venias in noticiam illorum annorum correspondentium
annis Christi per 3am huius. Cum quibus consimiliter
operare ut dictum est. Si vero velles scire
medium motum solis et alia prius composita ad
aliquod tempus precedens annos Christi vel radicem
aliam quamcumque notam scias primo quot
annos mensis dies et horas illo tempore precedunt
in tot annis mensibus diebus et horis que-
re medium motum solis et alia composita sicut
quod dictum est prius et tunc medium motum qui
pervenerit subtrahe de radice medii motus
solis in annis Christi si potes. Si autem de
radice non potes subtrahere adde 12
signa et postea subtrahe et quod pervenerit
est medius motus solis illo tempore precedenti. Eodem
modo fac de medio motu lune et de aliis consequenter.
Notandum quod medius motus veneris et mercurii
est idem cum medio motu solis. Ideo de hiis non
sunt facte tabule. Et notandum quod centrum
lune potest haberi subtrahendo medium motum solis
a medio motu lune et residuum duplando.
Si autem non potest subtrahi quia minor a minori
subtrahi non potest tunc addantur 12 signa

Inducto v fo
+
no
non fac vs
no
centrum lune
no

sup(er) medium motum lune ... et ... 8
pt hic sic(ut) medium motum cuius
eius corporis tamen solis et residuum corpo-
ris ... si non ... sic(ut) addantur
12. signa cum medio motu solis et te-
net ... l(ine)a ... medium motum
... et ... ... nisi se-
mel. ... ... non
adde ... ab alio ...
... volumus radicem
medii motus solis et medii motus
lune et ... comparata ... co-
stitue ... quamvis ...
eius ... tabulis e-
uitabit que in annis ... habebat
et melius ... ut illa radix constituta
in principio anni post bissextum sequentis ... inde
... diei decembris anni bissextilis ...
ibi ... decembris et principio
Januarii ... medii motus solis
et medii motus lune et alia ...
... in toto illo tempore ... principio
annorum Christi et illud ... ad quod vis
radices 9
... adde ... radice Christi ...
... et habebis radicem ad
principium anni ... ... ad ...
... cum illa ... ad 20 annos
potius in principio ... anni radice constitue
et ... istum modum quesiui radicem
omnium istorum in principio et ... ...
... anno domini nostri Jhesu Christi completis
1320 sequentis et inde ... diei decembris
1320 et ... in tabulis ... ... vide.
Radice constituta ... Potes
radice ... volumus anni ...
ad 20 annos exclusive ... ...
ad quot annos volumus ... et in tot an-
nis que medii motus solis et ... ...
in ... anno ... annorum
... adde radici ...
... singula singulis et habebis
radicem que tibi deserviet pro toto anno
... et per istum modum ... ...
anno volumus ... ille sit bis-
sextilis ... te adde motum unius diei
cum radice ... ... in
mensibus sequentibus bissextum ... pro
toto anno
... motum solis et medium motum lune
et ... ...
die ... hora et in hoc totaliter ...
luis ... Que die ... ad ...
volumus ... invenire et quem ...
... ... adde radici illius anni
singula singulis et habebis ... si non
cum diebus ... hoc ... hoc ...
... volumus invenire ... ...
que ... diei ... ...
... cum ... annorum ... ...
... horarum et ... menses ... invenies
... ... suo ... et si ...
habueris in hoc ... tabulam
cum ... ... et ...
... invenies ... ... suo
... sup(er) ... radice illius anni
et adde ... singula sin-
gulis ... ... et habebis ...
... ... si ... annus sit
bissextilis ... locus bissexti ...
... radice anno bissextili ...
et habebis ...
Item ... ... seu
... ... seu
... ad 60 ... ad multiplicare
tabulam multiplicationis et divisionis ... multo-
... in equationibus ... ... eclipsium
... ...
... ...
... ad ... ...
ad 60 in capitibus ... ...
in sinistro latere eiusdem tabule ... in-
venies in angulo ... que
... ... in illo ...
... versus dextram contentus ...
... ... et illius deno-
... ...
... et ... versus sinistram ...
... ... in altitu-
... ...
... in obliquo ... ...
... ...
... in ... sit diverse ... cum ...
... et cum ... altius ... ...
et ... ... si non ... ...
... ... altius ad 30.
modo ... est ... et ... ...

duplicet quod si velles invenire centrum quo-
rumlibet [illegible] quere centrum in-
in latere dextro et sinistro similiter et des-
cende et breviter in latere inferiori et o-
perare ut dictum est

¶ De augis cuiuslibet planete et stellarum fixa-
rum. Sciendum quod motus augium compositus
motus componitur ex motu accessus et
ex motu 8ve spere. Unde et ad habendum aug-
em [illegible] tabulas scilicet tabulam
medii motus accessus et recessus et tabulam
motus 8ve [illegible] que [illegible] tabulam
motus augium. Que tabule [illegible] motus
augium [illegible] et motus ac-
cessus et recessus [illegible] ad
hoc facta. Et [illegible] anno in
quolibet radice constitute super locum
augis invenire. Dictum sit radix
[illegible] usque
ad 12 annos. Cum igitur velis scire
locum augis addas motum augium pro
uno anno radice invente per 6
et addas medium motum accessus et
recessus pro uno anno radici invente
per 6. Ad hoc si volueris habere locum au-
gis per 2o anno [illegible] ad [illegible]
[illegible] radice [illegible] radice [illegible]
[illegible] anno volueris per 1a [illegible]
[illegible] radix medii motus accessus
et recessus augium. Et radix motus 8ve
que non mutatur in illo anno tamen quod pos-
sit facere [illegible] in opere [illegible] Postea
medium motum accessus et recessus [illegible]
in principio anni [illegible] si sunt ibi
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] cum omnibus motus accessus et recessus
et [illegible] in [illegible] equationem motus
[illegible] Si [illegible] continet
[illegible] ascendentem ta-
bularum [illegible] pro illis [illegible] in-
veniendis [illegible] equationem [illegible] ex-
[illegible] istius equationis
2o et [illegible] et illius [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible] cum quibus in tabula [illegible] ad 60
[illegible] que [illegible] debes addi [illegible]
[illegible] Si fuit 60 [illegible] ab eo [illegible]

[illegible] et [illegible] equationis motus 8ve
[illegible] et minutis [illegible]
quod equationis et addendum si [illegible]
medii [illegible] in [illegible] fuit [illegible]
0 [illegible] usque ad 180. Si vero fuit
a 180 usque ad 360 et minuendum Si
[illegible] addendum adde eam cum radice
augium [illegible] illius anni in quo
es Si autem sit minuendum minue a motu au-
gium [illegible] Quod [illegible] adde radi-
ci augium cuiuslibet planete Si autem sit minuendum
[illegible] cum radici et ab illo
[illegible] et proveniet locus
augis cuiuslibet planete [illegible]
[illegible] in [illegible]
Si in [illegible] loco augis in principio anni
cuius volueris [illegible] radice illius
anni [illegible] quod si volueris [illegible]
invenire locum augis possis adde medium
motum accessus [illegible]
[illegible] volueris [illegible] radi-
dice anni inventa per 1a et eodem au-
gium motum [illegible] ut prius

¶ [illegible] solis et [illegible]
[illegible] in principio cuiuslibet
anni radice invenire. Ad locum
augis [illegible] in principio illius
anni [illegible] a capite die-
tis [illegible] solis in [illegible]
quod [illegible] solis [illegible]
[illegible] anno medio addita illi
radici medii motus solis et habebis [illegible]
[illegible] solis in principio illius anni Et [illegible]
[illegible] augis cuiuslibet [illegible]
[illegible] medio suo et [illegible]
[illegible] in principio illius anni [illegible]
[illegible] radix illius anni et non
obliviscaris [illegible] si annus sit bisse-
[illegible] quibus [illegible]
[illegible] post bissextum

¶ [illegible] solis et [illegible] [illegible]
et [illegible] die et [illegible]
[illegible] invenire
[illegible] solis et [illegible] et ut
[illegible] in principio anni
quod solis [illegible] medium motum
solis [illegible] diei ad quod [illegible]

illa hore et solis eius intratur per adiciatur tamen dem inter eum unius hore. Si habueris horas et per medium hore in veritate eius solis per ... et minuta cum quo in tabula. Si minus habueris in eisdem tabulis per decli... scilicet tamen bene quod operis per additionem anni bissextilis si tamen annus sit bissextilis et locus bissexti sufficit et quod est pone ... argumentum solis ad diem illam et horam et minuta. Modo facto de accione saturni medio et de aliis in ... in ista ... et hebis ...

Invenire locum solis in veritate.

Quere primo medium motum per 4tam vel 8tam ... et ... sicut dictum fuit argumentum ... cum quo intra tabulas equacionis solis et ... medio ... solis. Si vero cum argumento cum quo intrasti tabulas fuerint minuta ... primo cum ... et eius medio ... solis de... cum eodem argumento uno gradu addito intra easdem tabulas ut ... et ... medio ... solis et tunc vide differentiam ... ad ... et illam tunc accipe partem proportionalem ... minutorum argumenti ad 60 ... 49 ... partem proportionalem adde ... si fuerit 60 ... vel ab ... si fuerit ... et per ... additionem provenit ... solis. ... adde cum medio motu solis. Si argumentum fuit plus ... signis et provenit ... locus in veritate solis.

Invenire locum lune in quarta ... in veritate. Quere primo medium motum centrum medium et argumentum medium per 4tam vel 8tam ... cum ... medio lune tabulas equacionis ... et ... in lineis ... que et ... per medio ... cum ... proportionaliter et ... solis. Si ... centrum lune ... equacionem per ... signum ... in 10 ... 8 ... signum ... solis. ... si centrum fuerit plus 6 signis ... ab argumento medio lune et si fuerit minus ... et est argumentum equatum cum quo ... easdem tabulas et ... quere in lineis

minus et accipe per medio ... in veritate ... que ... et ... lune ... equacionem ... in ... Postea ... centrum ... proportionalem secundum ... minutorum proportionaliter ad 60 per ... adde cum ... et habebis ... argumenti extimatum ... equacionem argumenti ... medio motui lune. Si argumentum fuit plus 6 signis ... ab eo ... si fuerit minus et habebis ...

Invenire locum capitis draconis in veritate in quarta ... medio motu per 4tam et 8tam ... de 12 signis et residuum est verus locus capitis draconis et eius ... oppositum est

Invenire locum Saturni Jovis Martis et Veneris in quarta ... in veritate. Quere primo medium motum ... hore et argumentum medium per 4tam vel 8tam et ... solis ... que centrum medium ... hore per 12tam et ... Scias ... medium ... et argumento solis. ... medio ... hore ... tabulas equacionis eiusdem quere ... in lineis ... et ... in veritate ... solis et ... minutis si fuerit ibi ... in ... Si ... centrum medium cum quo tabulas intrasti fuit 6 signis ... addatur et adde centrum medio et ... ab argumento medio et si fuerit minus ... solis in ... et ... centrum ... et adde centrum argumento medio et utraque habebis equata. Cum centro ... eandem tabulam intra quere ... et ... proportionaliter ... extra ... et vide utrum ... sint ... de ... Aut augmentum ... non ... Modo ... cum argumento ... et ... in veritate ... longitudinis et de ... argumenti ... solis ... si sit ibi ... in ... differentiam ... de longitudine longiori si fuerint in

Nota

Nota quod si ... fuerit ... minutis ... vel ... si ... argumentum ... dicto ... sic ... in ... ... lunam

Vel ab eo ... si fuerit minus ... signis

aequacio in parte de residuo. Si non fuerit
aequacio in parte augmenti, accipe de lo-
ngiori. Deinde accipe differentiam inter
propinquiorem et minorem propinquiorem ad
60. quod provenit propinquiorem adde cum ea
Si fuerit differentia dicta aequacio de-
longiori propinquiori. Si non fuerit aequacio de
longiori accipe medietatem ab ea et quod remanet
et habebis eam cum extraneam sive quod
sexagesimae addatur. Si fuerit eadem cum minus
signis. Si fuerit plus sexagesimae sive cetera minus
propositae cum ea et accipe residuum si
sive utrumque sit addatur adde eas simul et
totum adde medio motui istius planetae.
Si sive utrumque sit minuatur minue et
vel simul et totum minue a medio motu planetae.
Si non semper utrumque sit addatur et sive aliud
minuatur, tunc minue brevius de longiore et si
sive maior sit addatur residuum adde
medio motui planetae. Si autem semper maior
fuerit minuatur minue residuum a medio motu
planetae. Et quod postea augmentum vel decrementum
provenit est verus locus planetae in nona
sphaera de quo oportet esse.

Ex loco medio in 2a sphaera in-
venire stacionem eandem sive secundam in-
stabus superioribus. Invenire excepto quod
incedendo propter propinquiorem differentiam dicta
centri brevius non respicias utrum differentiam dicta
centri brevius sit aequacio de longiori longiori
vel breviori sed respicias tantum inter propin-
quum etc. si semper propinquiorem septimam sit
addatur debes differentiam dictae aequacionis
de longiori propinquiori et si semper sit minuatur
tunc debes differentiam dictae aequacionis de lon-
giori in omnibus aliis fac ut supra.

Cum planeta sit stacionarius [illegible] practice
invenire stacionarius vel retrogradus per tabulas in-
venire. Scias centrum aequatum et accipe
aequatum illius de quo volueris scire per illas
et per sexagesimam dum cum centro in-
tabulis [illegible] illius planetae et fiet primam
quod medius dicto in numeris extra praesentis
[illegible] si minuetur de 12 signis in-
venies stacionem 2am quod sunt primam stationis
et dum si eadem centri cuiusdam planetae fuerit

equalis stacioni prime in signis et gradibus
et minutis et planeta stacionarius stacione prima et
ut incipiat retrogradari. Si non fuerit
plus stacione prima et minus 2a erit retrogradus et
si fuerit equalis stacioni 2e erit stacionarius stacione
2a. Si non idem centrum verum fuerit plus stacione
2a vel minus stacione prima erit directus. Et si
planeta fuerit retrogradus et volueris scire quot dies
transivit ab inicio retrogradacionis. Accipe centrum eius
verum de eodem centro equato minue et quod remanserit
sit reductum ad idem genus fraccionis
divide per motum centri eiusdem planete
in uno die notum per 4 vel 8 et quod
exierit est numerus dierum ab inicio re-
trogradacionis preteritorum. Quot vero remanserit
multiplica per 24 et collectum divide per motum
centri in una hora ut prius et exibit
numerus horarum preteritarum et habebis quot dies
et hore transierunt a principio eiusdem retrogradacionis.
Si autem quo incipiet dirigi volueris
invenire [illegible] centrum de 2a eius stacio-
ne minue et quod remanserit per motum centri
in uno die [illegible] et divide et si
aliquid remanserit multiplica per 24 et divide
per idem et quod prius [illegible]
invenies quot dies et horas sunt usque
ad direccionem. Si non fuerit directus et
volueris scire quando retrogradabitur centrum eius a
stacione prima [illegible] et divide ut
prius et habebis propositum.

Declinacionem cuiuslibet gradus zodiaci inveni-
re. Accipe tabulam declinacionis cum
gradu signi cuius declinacionem volueris et declinacionem
inventam inveniens accipe pro declinacione illius
gradus. Si non cum gradibus [illegible] in prima linea
equaliter prout sit in 12o et habebis declinacionem
per gradus et minutos et si gradus signi cum quibus
intrasti tabulam fuerit de 6 in signis
et gradibus usque ad 3 signa est declinacio
ascendens et a 3 gradibus usque ad 6 est australis
descendens et a 6 usque ad 9 est meridionalis
descendens et a 9 signis usque ad 12 est
meridionalis ascendens.

Altitudinem lune per tabulam invenire.
Scias verum locum capitis per [illegible]
quod de vero loco minue vel medio motu capitis
vero loco lune adde et habebis centrum latitudinis
lune cum quo lineam invenies tabulam communis lune

minuendo a latitudine lune illius medietate oppo-
sitam similiter. Que latitudo est a solis ascens
Si fuit argumentum lune a 0 in signis ad
3 signa ut deinde 3 in parte de sole
Latitudo Saturni Jovis martis inve-
nire. Scias autem centrum equatum
et argumentum equatum per 16 capitulum post se scribe
deinde centrum equatum Saturni 40 gradus adde
et a centro Jovis equato 20 gradus deme
Martis centrum non minuis sed dimitte
et cum eo quod provenit lineas numeri
tabule latitudinum superiorum que augmentatur
per 6 gradus intra et per medietatem in venies
de minutis proportionalibus. Deinde cum argu-
mento planete utique sic equato intra eadem lineas
numeri et quod in directo eius in venies de-
clinationis planete a sole et in medio sole. Si
non fuit centrum equatum planete cum suo ad-
dito sic quod habuerit a 0 usque ad 90
vel a 180 usque ad 360 accipe eam
in superiori linea tabule latitudinis a sole
que dicitur effrension a boreali. Si autem per-
dem centrum fuit a 90 usque 270
in inferiori linea tabule latitudinis que dicitur
que dicitur effrension meridionalis. Postea
accipe de tabule ista partem proportionalem secundum proportionem
minutorum proportionalium ad 60 per 9 capitulum et istud
quod provenit est latitudo stelle in parte quam
venies cum hic modo quod si centrum e-
quatum vel argumentum equatum cum quo intrasti tabulam
non potest precise invenire tunc intra cum
maiori proximiori et accipe quod in directo eius
in venies. Deinde intra cum minori proximiori
et accipe quod in venies in directo quod hic ex-
scribe. Subtrahendo minus de maiori et residui
accipe partem proportionalem excessus cum quo intra-
re debuisti tabulam de minutis. Deinde cum
quo intrasti ad 6 gradus per istam tabulam
augmentatur per 6 gradus quod partem proportionalem
adde primo si fuit minor 2 vel
ab eo remove si fuit maior et fiat
in tabulis omnibus que augmentatur per 6 gradus
Latitudinem veneris per tabulas invenire.
Scias eius centrum equatum et argumentum
equatum et utrumque post se scribe. Deinde
cum argumento eius intra lineas numeri tabule
veneris et accipe quod in venies in directo in
tabula declinationis et in tabula reflexionis
utrumque post se scribe. Postea centro veneris

60 gradus adde et si post additionem quod provenerit
ultra 360 gradus fuerit minue inde 360 gradus
et cum residuo vel cum eo quod fuit minus
360 gradus. Si non erit 360 gradus vel cum eo
in tabula eadem lineas numeri et quod
in directo invenies de minutis proportionalibus
sue et fuit. Deinde accipe partem proportionalem
declinationis quam habuisti secundum proportionem istorum
minutorum proportionalium ad 60 et hec est prima
latitudo eius extracta que provenit
ex declinatione epicicli sui etc. Si
autem centrum veneris et argumentum veneris cum quo
operatus fueris id est centrum veneris cum
suo addito sint in eadem parte celi id est
si ambo sint in medietate superiori et inferiori
est ipsa latitudo extracta meridionalis. Et si unum
illorum fuit in una medietate et aliud
in alia est ipsa borealis. Et sic eius parte
invenies quam in memoria commenda scribe si-
cut nomen sue partis. Et si autem veneris
argumentum in medietate superiori quam in argumento cum fuit
centrum vel argumentum a 0 in signis et 6 vel
ad 3 signa completa vel a 9 signis
completis usque ad 12 signis. In inferiori
vero dicitur cum fuit a 3 signis completis
usque ad 9 signa. Deinde cum simpliciter centro
veneris prius sumpto absque scilicet fuerat
addito 60 gradus intra lineas numeri tabule in
quod in directo eius de minutis proportionalibus
fuit in duobus locis scorsum scribe. Deinde
accipe partem proportionalem ex reflexione prius
sumpta secundum proportionem istorum minutorum ad 60
per 9 capitulum et hec est reflexio extimata
scribe eam extimatam in tabula. Cum si centrum
veneris simpliciter sumptum per quod hec minuta proportionalia
sumpta fuit in medietate superiori tabule
et tunc hic fuit argumentum veneris planete minus
180 gradus est reflexio extimata sep-
tentrionalis. Si argumentum veneris planete fuit plus
180 gradus est ipsa reflexio australis et hec
est 2a latitudo extracta que provenit
ex reflexione epicicli sui etc. et scribe
eam sic nomen sue partis. Postea
accipe de minutis proportionalibus in alio loco
scriptis 6 partem quam est latitudo veneris
3a extracta provenientis ex declinatione de-
ferentis ab ecliptica et 3 semper hec latitudo 3a
borealis. Et postea istas 3 latitudines ad

minute collige. Si vero omnes in eadem parte sint indifferenter, ut si una sit in parte australi et alia in meridionali, vel e contrario, subtrahe id quod in meridionali est ab illo quod est septentrionale. Si id quod est australe fuerit maius, et quod est meridionale residuum erit latitudo veneris australis. Vel si meridionale fuerit maius quam australe, subtrahe australe a meridionali, et residuum erit latitudo veneris meridionalis.

Item motum inveniendo veneris et mercurii in eodem, cum memorie commendato ut dictum est superius. Centrum primo cum argumento vero in tabula latitudinis et centrum quod inventum fuerit in tabula declinationis et reflexionis mercurii et minuta proportionalia secundum quod est. Tunc si centrum tuum fuerit in superiori medietate ex parte reflexionis .10. partem eius minue. Si fuerit in medietate eius inferiori, illam .10. partem reflexionis scilicet nostre adde, et quod post additionem vel minutionem provenit bis accipe in reflexionis secundum deletis. Deinde centrum verum mercurii .170. gradus adde et si ex additione plus .360. provenit, remove ab inde .360. et cum residuo vel cum illo quod fuit minus .360. si non fuit .360. gradus intra in tabulam. Sumes minuta proportionalia que in directo eius inveneris. Deinde de decimatione et subtracta partem proportionalem secundum proportionem minutorum proportionalium per argumentum, et quod provenit est latitudo primo estimata pervenientis ex declinatione epicicli. Scias autem etiam utrum ista latitudo fuerit australis vel meridionalis eodem penitus quo in parte scilicet reflexionis etiam nomen sue partis. Deinde centrum verum mercurii .380. gradus adde et si ex additione .2. vel cum eo quod provenit in eadem tabula mercurii ingredere, et quod in mercurio directo fuit de minutis proportionalibus sume et in duobus locis scribe. Deinde ex reflexione prius sumpta partem proportionalem secundum proportionem istorum minutorum proportionalium ad .60. et hec est reflexio ... fuit. Unde si centrum verum mercurii cum suo addito cum ... in proportionali ... est cadet quod dictum est in parte pro-

habenda latitudine 2o ex parte latitudinis que provenit ex reflexione epicicli ... sequitur ... cum centro vero et cum suo addito ... aut cum centro vero simpliciter ... locum et nomen sue partis. Postea accipe de minutis proportionalibus in alio locorum scriptis quartam partem et dimidium quarti, que quarta pars cum suo dimidio est latitudo tertia ex parte que semper est meridionalis. Postea istas latitudines ad invicem collige ut scias ad quam partem sit latitudo eodem penitus quo dictum est in precedenti.

Tunc stella sit ascendens vel descendens in parte latitudinis. Inquantum scias cuius latitudinem in quorum die volueris sicut dictum est. Deinde scias latitudinem eius ad .10. dies post. Si latitudo eius fuerit australis fuit et eius latitudo in .10. die post augmentata videtur et ascendens. Si autem diminuitur et descendens et si eius latitudo meridionalis fuit et augmentata et descendens et si minuatur ascendens. Hoc autem de saturno iove marte dicit verum potest. Dubium est quibus dicit si latitudo alicuius istorum fuit australis et eius argumentum verum sit accipite latitudinis verum minus .180. gradibus et ascendens si non plus et descendens. Et si eius latitudo meridionalis velut erit si argumentum verum minus .180. gradibus et descendens si non plus ascendens. Et hic nota quod latitudo saturni australis maxima .3. .3. gradus .2. minuta, meridionalis est .3. gradus .4. minuta. Iovis autem in australi et meridionali .2. .2. gradus et .8. minuta. Et martis quidem latitudo australis .4. gradus, meridionalis .6. Veneris vero maxima latitudo in australi et meridionali .9. .2. gradus et .10. minuta. Et mercurii tamen australis quam meridionalis .4. gradus et .18. minuta.

Tempora coniunctionum mediarum solis et lune invenire. In quocumque anno volueris invenire scias elongationem lune a sole in principio illius anni et quolibet sive vel inferius anni precedentis quod idem est inventa prius sicut ad annos expansos et collectos addendo quod extraxeris de tabula cum radice elongationis solis et lune, et quod si nichil inveneris in signis gradibus et minutis et 2is. In ista hora habes quod queris, quia ista hora est coniunctio

me. Si vero inveneris directe Scias quod i[d]
est distancia inter solem et lunam quesitas re[spectu]
istam distanciam inter tractatum elongacionis lune a
sole in tabula [illegible] que extendit ad. 30.
dies Et si illa distancia propter inveneris
[illegible] anni dierum in directo illius dis-
tancie invenies in parte lune versus
sinistram quod computata a primo Januarii
si longitudo fuerit solis. vel a diebus decembris
in [illegible] si longitudo fuerit lune et in medio
illius diei in qua tota conjunctio est medie
solis et lune quesita Si vero distan-
tiam non inveneris recte inter eam minorem
propinquiorem et accipe dies quos invenies
in directo. Similiter ceteram differenciam subtrahe
illud cum quo intrasti tabulam ab illo cum
quo intrare debuisti quod fuit a[illegible] quod
a suo gradu et cum residuo intra tabulam
medie elongacionis [illegible] ad horas que
sunt ibi si recte potes invenire [illegible]
ante que breviore propinquiore et minus horarum
in directo invenies scilicet [illegible] cum diebus
[illegible] prius ceteram si recte non invenies
de residuo intra horarum subtrahe ab illo
cum quo intrare debuisti et cum residuo intra
tabulam et istud residuum [illegible] minuta et b[illegible]
[illegible] et ideo horarum denominacio [illegible]
[illegible] et si fuerint m[illegible] et m[illegible]. 2. [illegible]
[illegible] 3. et sic per videns intuitus [illegible]
Et si recte non posses invenire tamen
breviore propinquiorem et minus in directo [illegible]
in [illegible] lune versus sinistram et minus in
hac que scribe scilicet cum diebus et horis
prius [illegible] et cum residuo vel in [illegible] propin-
quiori intra [illegible] tabulam ut prius. quod si
in illo sint minuta [illegible] in directo [illegible]
[illegible] et adde cum [illegible] et cum residuo si
[illegible] sit et fuit [illegible] [illegible] motus
elongacionis in uno minuto [illegible]
[illegible] minuto. Et si minus [illegible]
[illegible] et si velles minus [illegible] et minuta
[illegible] et cum [illegible] feceris habebis
dies horas et minuta conjunctionis [illegible]
si fuit longitudo solis et subtrahe dies horas
que prevenit [illegible] a diebus decembris. si [illegible]
fuit et remanebit dies decembris [illegible]
[illegible] ultima [illegible] [illegible] Janua-
rii cum [illegible] dies, horas et minuta
minus [illegible] et ab [illegible] subtrahe

dies decembris et remanebunt dies horas
et minuta conjunctionis Januarii. Similiter
[illegible] cum 10 [illegible]

Pro [illegible] oppositionem mediam solis et lune
Januarii [illegible] anno [illegible] in-
venire Scias dies horas et minuta [illegible]
inter horam medie conjunctionis et oppositionis [illegible]
habebis Si mediatus dies horas et minuta
[illegible] quas invenies [illegible]
medie conjunctionis vel oppositionis in mensibus
[illegible] ut adde
[illegible] conjunctionis Januarii invenies
[illegible] si potes. i. si dies medie lunacionis
[illegible] possit [illegible] inter [illegible] dies
[illegible] Januarii [illegible] Januarii Similiter
adde dies medie lunacionis et quod
[illegible] feceris habebis [illegible] oppositionem Januarii
Similiter [illegible] [illegible]

[illegible] conjunctionem solis et lune
[illegible] sequencium [illegible] conjunctionem
Januarii et [illegible] oppositionem Januarii [illegible]
[illegible] Scias [illegible] quota conjunctionis [illegible]
et cum illo [illegible] intra tabulam conjunctionis [illegible]
que extendit [illegible] ad. 12. menses et accipe
dies horas et minuta que in directo illius mensis
[illegible] [illegible] conjunctionis [illegible] [illegible]
et adde [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] minutis horas
[illegible] horis dies diebus [illegible] Et si [illegible]
[illegible] minutorum provenerint. 60. pro quolibet 60
adde unam horam Et si ex [illegible] horarum
provenerint. 24. adde unum diem diebus
Et [illegible] dies qui [illegible] provenerint
[illegible] in diebus mensium [illegible]
lune [illegible] mensis [illegible] ad 30.
et in directo [illegible] diei [illegible] mensis
invenies minus dierum Scias quod post
[illegible] illius diei per tot horas et minuta [illegible]
[illegible] cum diebus [illegible]
Si annus non sit bisextilis Et si fuerit
bisextilis et locus bisexti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] in uno mense [illegible] [illegible]
[illegible] anno [illegible]. 12. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
. 12. mensium [illegible] Januarii [illegible]
[illegible] 24. [illegible] illius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. 12. lunaciones [illegible]

facies cuius numerus in mense est duo complementum argumenti
primum et argumenti finis et argumenti primum. quia
cum mensis sit 31 dierum et inveniatur
quod coniunctio fuit 11 horis et 14 minutis et 11 secundis
quod coniunctio fuit 31 dierum post subtractionem unius
lunationis post initium primi diei illius mensis
sic erit in eodem coniunctio in eodem mense
Si vero mensis sit 30 dierum et inveniatur
coniunctio in .11. horis et .14. minutis et 11 secundis quod
[illegible] post subtractionem unius lunationis
in 30 diebus et erit alia coniunctio in illo
mense [illegible] in fine sicut [illegible]
in aliquo mense sunt due coniunctiones [illegible] Si
inveniatur in mense tantum 30 dierum quod
31 dierum coniunctio erit fine ultimi diei mensis
completa tamen lunationis illius [illegible]
et primo illius mensis tunc tamen fuit alia coniunctio
in principio illius mensis [illegible] et quod aliqui tamen
inscribunt non est aliqua coniunctio et quod hoc
evenit [illegible] potest sciri quod est quod dictum est
Cum scieris quod in aliquo mense sunt due
coniunctiones et scieris primam et volueris
secundam scire adde super dies horas minuta et
secunda coniunctionis prime illius mensis unius lunationis
et que provenient erunt dies hore minuta
coniunctionis secunde. Si vero scies secundam et volueris
scire primam subtrahe a diebus horis et minutis
coniunctionis secunde dies horas et minuta lunationis unius
et remanebit coniunctio prima illius mensis
Eodem modo ad oppositionem [illegible] volueris [illegible]
non potest [illegible] oppositionem [illegible]
volueris invenire adde ad primam oppositionem [illegible]
[illegible] illa eadem que adduntur ad primam
coniunctionem [illegible] oppositionem [illegible] aliud
[illegible] solum [illegible]
[illegible] de coniunctione [illegible] de oppositione [illegible]
[illegible] ab oppositione media ad oppositionem mediam [illegible]
[illegible] illa que ex-
[illegible] 12 lunationes [illegible]
[illegible] oppositionibus
Cum motum solis et medium motum lune
et argumentum solis et argumentum lune et argumenti
latitudinis ad horam [illegible] coniunctionis medie
et [illegible] ad horam [illegible] oppositionis medie [illegible]
Omnia [illegible] inveniuntur [illegible]
[illegible] argumentum solis [illegible] si fuerit radix
[illegible] in principio anni [illegible]
[illegible] medium motum solis in hora coniunctionis. [illegible] et medium

Nota

medium lune. quia tunc medius motus solis et medius
motus lune sunt idem. Est et sciendum quod scitis medium
motum solis in hora oppositionis scies et medium
motum lune. quia medius motus lune tunc est per [illegible]
[illegible] in oppositione a medio motu solis et quod
[illegible] medio motu solis et lune et medio argumento
lune argumento [illegible] lune [illegible]
[illegible] coniunctionis medie et oppositionis [illegible]
[illegible] totius anni radice
Eodem modo solis et medium motum lune et
argumentum solis et lune et argumentum latitudinis [illegible]
quarumcumque coniunctionis anni et oppositionis [illegible]
coniunctionem et oppositionem [illegible] invenire. Scito
quotam coniunctionem volueris illius anni et cum non
illo [illegible] medium motum
solis et lune et argumenti lune et argumenti latitudinis
lune et quod inveneris in [illegible] solis
super radicem illius anni [illegible] Non oportet
[illegible] suo [illegible] medium motum solis super
medio motu solis et medium motum lune super medio
motu lune et de argumentis [illegible] singula
singulis secundum doctrinam [illegible]
et habebis [illegible]
Ex loco solis et lune in hora coniunctionis
medie et oppositionis invenire. Scito
argumentum solis [illegible] et intra cum eo tabulam
equationis solis et operare secundum doctrinam
12 [illegible] et habebis verum locum solis. [illegible] verum locum
lune habebis querendo argumentum lune in tabula
equationis lune et quod in [illegible] invenies
equationem argumenti lune. Si cum argumento non fuerit
[illegible] si fuerit [illegible]
[illegible] in 12 signis equationem argumenti adde cum medio
motu lune [illegible] Si fuerit argumentum
plus 6 signis [illegible]
fuerit [illegible] et habebis verum locum lune medie
coniunctionis vel oppositionis [illegible] et de sole [illegible]
[illegible] quod cum volueris equare [illegible]
medie coniunctionis et oppositionis non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Si volueris equationem solis et lune in hora
coniunctionis medie et oppositionis [illegible]
[illegible] equationis solis ad horam medie coniunctionis
et oppositionis [illegible] argumento solis et
[illegible] invenietur equatio solis [illegible]
argumento non fuerit [illegible] Si vero non fuerit [illegible]

alio

et lune

m equat p antiqi pdcam z in tb eod
ingressu arg^to lune inuenies equatoi
si cu arg^to no finitur. si no finit
m eq p eis eqdem queuentem
Inde adde cu me^o mo^v. si ad^a fuit
pl^9 6 signis l' m^e si fuit m^9 z
habebis veru locu solis z lune sicut p^9
m Deu solis z lune eq^le in l p^sen
ant hor^e inuenire Scias veru
locu solis z lune hora me^e 2^ois z oppo-
nis p^acte Dem scias dr^am int veru
locu vni^9 z veru locu alti^9 i longi^m
z eid longi^m adde 12 p^tem eius z de-
inde to^m p^duc media p^tie z quod
collectu fuit cu arg^to lune me^o. me^te
quo m vesti veru eius locu inge. si
fuit longi^o solis vel ab eo m^e si
fuit longi^o lune i si luna p^sequit
solem z h^c e arg^v cu quo inuenies
mo^m lune eq^tu i v^a hor sicut p^m
dict 13 cu arg^to solis intr^a mot^9
diuisi solis z lune in v^a hor q p^t 6 s^t
aucmitat^e si p^ac potes inuenire cu
z p in eius dicto inuenies de motu
solis diuiso. adtu^e. p^r z mot^9 solis
in illa hor^a e^tus Eqd^o int cu arg^to
lune cu suo addito seu diminuto sicut
to si p^ac potes cu inuenire ~~z p in~~
~~ei dicto z de mo^v diuiso adtu^e p^r~~
~~z mot^9 solis in illa hor^a e^tus Eqd^o~~
~~int cu arg^to lune z s^t cu addito seu~~
~~dimi^e si potes p^m p^ac inuenire~~ z
p in ei^9 dicto inuenies de mo^v lune
diuiso in v^a hor adtu^e. Si aut p^dem
arg^m p^ac no inuenies int cu bor^u
p^inq^ori z scia^e q in ei^9 dicto inuenies
Dem int cu p^ior immediate z item
scia^e q inuenies Dem scia^e dr^am int
q z int p^m inuentu z 2^m. cui^9 dr^e
scia^e p^tem p^porcionalem 2^m p^porc^m v^a arg^ti dr^e
arg^umti p^porti i equationibz z min^tor
i arg^to z arg^tis sit^coni ad 60. q p^te
p^porcionale adde sic inuentu sit. Si fuit
hor 2^a l' ab ea m^e si fuit ad eqde
2^a. Dem int cu long^ne int solem
z lunaz adc^r econtra diuisi mot^9 solis z
lune in v^a hor z q in dicto ei^9 inuenies
de mo^v me^o lune i v^a ho p^9 adtep
to m^e. si fuit p^dem arg^m ad 0 in
signis z gradi^9 vsq ad 2^m signa vel

ad 9 ne vsq ad 12. q si fuit in medi
cte suplea Si no fuit inde arg^m ad
3 l' 9 signis vsq ad 9. cu adde me^o
mo^ui lune in vna ho z habebis mo^m
lune diuisi in v^a ho^a medie qui inue
es ueri q^oz z hora 2^ois. x Solis et lune

Empus vere 2^ue z oppoi^o x uerr x solis z lune
ve Scias tpe me^e 2^ue^ois l
oppois p 21 l' 24 si volueris scire v^a l
tpe vere 2^ois vel tpe me^e oppois p 26
l' 21 si volueris oppom vera Scias z
veru locu solis z lune in ho^a me^e 2^ois
si volueris 2^uem z Si no volueris oppoz
vera scias veru locu vtriusq i ho^a me^e
oppois z vtraq sicut Dysi vis locus
lune sit in eod gradu. m^to 2° i quo
z vs solis tunc vera z me^e s in
eod tpe l' si vis locus lune sit in eod
gr^v m^to z 2° in quo z nadir solis
tunc oppo vera z me^a s in eod tpe
Si vero no fuit in eod loco tunc scias
longi^oz que z int eos z cui^9 sit lo
gi^do ut^r sit solis utr lune Dicit ut lo
gi^do solis si sol precessit lunaz i. si vo
locus solis sit ad^e vo lo^o lune Si no
sit eq^o longi^do dr lune Dein lon^e
sic p^dem scias mo^m solis eq^tu i
v^a ho z eq^t mo^m lune p^ac te
siche mo^m solis in v^a hora z mo^v
lune in v^a ho. z r^sim dr^e supatio
lune q supacio reducta ad 2^a p ea
dde longi^oz solis z lune z reducta
ad 2°. z nus quo^m e hoc Residu
si fuit mlti^ta p 60. z diude ut p^us
z q puenit erunt m^e hor z sc hor
hos z m^e horaz q s int 2^oez me^e
z veram. Si long^o int solem z luna
sit ita p^ua q no possit diuidi p
supacio^z mlti^ta eam reducta ad 2^a
p 60 z dde p supacio^z reducta ad 2^a
z q puenit erunt m^a int 2^oz vera
z medi^z existen. habes aut hos z
m^e hor adde hois z m^tis me^e 2^ois
l' oppois si long^do fuit solis Si no lo^o
fuit lune m^e z habebis. Postea aut
m^tu l' dim^e tpe ve^e 2^ois si optes
es ad 2^ez l' oppois si optes es ad oppoz
qsi habendi oppom dclit aut h^c idem
hic potes. Adde longi^m int sole z lunaz

12am eius partem quod totum coniunctionem vel oppositionem
ad 2m. Adde per motum lune in una hora
inductum et ad 2m sequentem modo
prius dictum et provenit tibi hora et minuta hore
qua sit vera coniunctio et vera oppositio
solis et lune vel inter coniunctionem medii solis
et nadyr lune. Deinde ut habeas verum
locum solis adde 12am partem longitudinis
inter solem et lunam super verum locum et
longitudo cum fuerit 12a parte adde super verum
locum lune. Hoc modo invenies coniunctionis vel oppositionis
equationes si longitudo fuerit solis vel addendus
subtrahe. Si longitudo fuerit lune et habebis
verum locum solis vel lune hora vere coniunctionis
vel oppositionis. Et hic nota quod habebis veram coniunctionem
vel oppositionem ad meridiem parisiensem et die-
bus non equatis. Si ergo volueris eas
equare intra cum gradu solis vel in tabula
equationis dierum cum noctibus suis et equationem
quam inveneris dicto inveneris subtrahe. Quia
reducens in minuta horarum fracto de una
hora secundum ... et ... 14 minuta
... in horis. Et eandem
... in certis observando adde illa
minuta hore horis et minutis horarum prius sub-
tractis. Et habebis diem et horam vere coniunctionis
vel oppositionis solis et lune diebus equatis ad
meridiem parisiensem. Si ergo velles habere ad
meridiem alterius civitatis vide utrum illa
civitas sit orientalior et scias quot horis
et minutis horarum est orientalior seu occidentalior.
Et si illa civitas sit orientalior adde illas
horas et minuta. Si subtrahe horas et minuta super
horas vere coniunctionis ad parisius. Si ergo sit
occidentalior subtrahe et habebis horam vere coniunctionis
vel oppositionis in illa civitate. Hic nota quod cum
inveneris horam vere coniunctionis ad parisius
et volueris scire utrum illa sit visibilis
hora vere coniunctionis vel oppositionis. Quere medium motum
solis et medium motum lune et argumentum lune
et argumentum lune ad tempus vere coniunctionis vel oppositionis
diebus tamen non equatis ... vel ...
Deinde invenies verum locum lune et solis
per 12am et verum locum lune per 12 et si
tunc ... locum solis et ... lune vel verum
locum solis et nadyr lune coniunctionis in
signis gradibus et minutis scias quod queris. Si

uero non conueniunt scias quod inter ea
est distantia si vere oppositus est oppositus
ut prius et invenies horam vere
coniunctionis. Deinde adde cum eo ... dierum

Eclypsys solis et lune in quolibet
anno volueris possibilitatem invenire.
Quere primo coniunctionem et oppositionem in illo anno in
quo volueris hec scire per 12am. Deinde
quere medium motum argumenti latitudinis ad tempus
in quo tabula ... et cum fuerit per
radicem anni illius eodem quere per oppo-
sitionem. Et medium motum argumenti latitudinis
ad tempus et cum fuerit per radicem. De-
inde si volueris invenire possibilitatem
eclipsis solis argumentum latitudinis ad tempus medie
coniunctionis prius fuerit in 12 locis disiun-
ctis et unionis istorum adde motum
latitudinis unius mensis ita quod radici sepa-
ratim in primo loco adde primo latitudinis primo
mense et radici separate in 2o loco
adde motum argumenti latitudinis 2 mensis et de-
inceps et habebis argumentum latitudinis ad sin-
gulos menses. Illius motum argumenti la-
titudinis invenies in tabula medie coniunctionis
vel oppositionis in mensibus tunc consideratum in
quo mense invenies argumentum latitudinis a 0
in signis et gradibus usque ad 12 gradus
vel a 5 signis et 18 gradibus usque ad 6
signa. Et scias quod in illo mense possi-
bilis est eclipsis solis. Si ergo non inveneris
ita scias quod impossibile est. Hec in regi-
onibus que sunt a 4o clymate versus
polum. In alys tamen regionibus
est ... Et eodem modo possibile est inveni-
re possibilitatem eclipsis lune. Si addere
super radicem argumenti latitudinis medie oppositionis
argumentum latitudinis ... in illo mense
in quo invenitur argumentum latitudinis a 0 in signis
et gradibus usque ad 12 vel a 5 signis et 18
gradibus usque ad 6 signa et a 6 signis
usque ad 6 signa et 12 gradus et item ab 11
signis et 18 gradibus ad 12 signa scias quod in
illo mense possibilis est eclipsis lune.

Inventionem aspectus lune in longitudine
et latitudine per tabulas invenire. Nota
quod per tabulas ... diversitatem aspectus
lune in longitudine et latitudine ... considerare
... sit in augmento ... et in-

auge epicicli et cum hoc in principio circuli sui
composita scita fuerit diversitas aspectus
solis a diversitate aspectus lune. Et si facias se-
cundum horas equales ... secundum quod cursus lune
a circulo meridiei ante vel post quod horas equa-
les et diversitates aspectus et per has tantas
accipimus non sic ita verum quemadmodum sic in
que ... cum opere ... et ...
tum post dictam albateni ... vobis
obstantibus que sunt illius ... Cum
volueris operari scias locum lune et ...
ad horam ... et gradum ascendentem et
gradum medii celi eadem hora. Deinde scias
longitudinem lune a gradu medii celi ...
Subtrahe ascensiones gradus ... orizon-
tis ... gradus medii celi ab ascensionibus gradus
lune cum luna fuerit in parte orientali vel
subtrahe ascensiones gradus lune ab ascensionibus gradus
medii celi cum luna fuerit in parte occidentali
et quod remanet ... Deinde ... per ...
divide per 15 et habebis horas ...
... per 60 et iterum divide per 15 et
habebis minuta horarum et habebis horas et minuta
que sunt inter circulum meridiei et corpus lune
in parte orientali vel occidentali. Si non ascensiones
quas dividis fuerint pauciores
... per 60 et divide per 15
et habebis ... minuta que fuerint inter circulum
meridiei et lunam. Deinde scias utrum sit luna
super terram vel sub terra ... Si
luna fuerit inter gradum medii celi et ascendentem
... signorum ... super terram ...
... gradum ascendentem et gradum
medii celi et ascendentem signorum ...
... vel quadrantem
... et per ... ascendentem
... vel obliquo. Cum igitur scieris
quod luna est super terram inter ... longitudinem
... lune ... medii celi ... diversitatis
aspectus lune que fuerit ... latitudinem
... in horis ... signi in quo fuerit
luna ... tabule si fuerit ...
... vel ... Si luna fuerit
... et quod inveneris in eius directo
de minutis longitudinis et latitudinis ...
diversitatis ... si cum horis non fuerint ...
si fuerint ... vna hora

addita ... iterum ... longitudinis et latitudinis
ut prius ... Deinde
... inter duas ... et ...
proportionem ... longitudinis ... minuta
... ad 60 ... et adde
illam partem proportionalem ... longitudinis prius
acceptis si fuerint pauciora vel minue
si fuerint plura ... Similiter ...
partem proportionalem ... latitudinis ...
minutorum horarum ad 60 et adde illam partem
proportionalem ... latitudinis prius ... si
fuerint pauciora ... acceptis vel minue
si sunt plura. Et habebis diversitatem aspectus
equatam per horas et minuta et per signo in
quo est luna ... illius. Si non
... non fuerit ... illius signi ...
... cum horis longitudinis ... meridie
in signo sequenti ... et ...
per minuta horarum si habes ... eodem
quo ... in ... et habebis di-
versitatem aspectus ... in longitudine et latitudine
per horas et minuta in principio signi sequentis ...
in quo est luna ... inter
longitudinis ... latitudinis equatas per horas
et minuta per signo in quo est luna ...
signo sequenti ... partem proportionalem ...
... longitudinis ...
in quo ... quos luna ... in signo a
quo est ad totum signum vel ad 30 ...
adde super ... longitudinis equatas per horas et
minuta in signo in quo est luna si fuerint
pauciora minutis longitudinis equatis per signo
sequenti vel ... si fuerint plura
et similiter ... inter latitudinis equatorum
per ... signo ... partem proportionalem illius ...
... signi ad 30 ut prius et
adde super minuta latitudinis equata per signo in quo
est luna si fuerint pauciora minutis latitudinis
equatis per signo sequenti vel ... si fuerint
plura et quod ... habebis diversitatem
aspectus lune in latitudine et longitudine equatam per
horas et minuta et loco lune in signo
in quo est supposito quod luna fuerit in ...
... epicicli et ... in auge ...
... luna non fuerit in auge epicicli ...
... lune ... augmentat ... et si ... non ...
... inventum ...

95

48

et in 3? statuto motu solis et lune in
vero loco et statuo in quo inveneris
redeuntem in tabula et super quod scripsi breves
brevis sub quo continentur ad eo statue
proportione proportionis sub proportione minutorum longitudinis
ultimo equatis et et minutorum latitudinis per ?
et minutis longitudinis adde super minutis longitudinis
ultimo [illegible] equata et et minutis latitudinis
super minutis latitudinis et provenient tibi minuta longitudinis
et et minuta latitudinis equata tibi motus super
horis et minutis et et pro loco lune in signo
in quo est et et pro loco eius in epicyclo
deinde scias longitudinem veri solis et lune
per corpus motus motus in illa hora quod longitudinem
duplicata et habebis centrum motum cum quo
intra eandem tabulam equationum ut prius
exposito si oportet et statue omnia que
dicta in eisdem in tabula quanta. que
[illegible] lune sub quorum minutorum
proportionum ad eo [illegible] minutorum longitudinis
et latitudinis ultimo equatis proportione proportionum
minutorum longitudinis adde minutis longitudinis et proportionem
proportionem minutorum latitudinis adde super minutis
latitudinis et habebis minuta longitudinis et latitudinis
equata secundum [illegible] cuius [illegible]
deinde diversitatem aspectus lune in longitudine
addas super locum lune si longitudo lune ab
ascendente fuerit minus 90 gradibus. si non plus
minuas. et provenient tibi verus locus lune visus.
deinde scias latitudinem lune veram et equate
per 20am et si fuerit latitudo lune et diversitas
aspectus [illegible] simul. si
non fuerit [illegible] de [illegible]
scias [illegible] quod remansit. quod non [illegible]
erit [illegible] vel [illegible] latitudo
lune visa [illegible]

+ Tempus eclipsis solis et eius quantitatem
et eius durationem per tabulas adhuc
scias in [illegible] scias primo medium motum
solis et medium motum lune ad tempus me[die]
coniunctionis ad quod possibile eclipsis inventa per
33 [illegible] scias et medium latitudinis lune quod
distantia medii motus lune a vero loco capitis
[illegible] quod dicitur in 33a [illegible]
vel 8a [illegible] in quanta tabula vel [illegible]
seq. subtrahe verum locum capitis a motu lune et
provenient tibi arcus latitudinis medie quod fuit deinde
scias equationem solis et lune ut possis [illegible]
[illegible] modo predicto in 30 [illegible].

deinde [illegible] lune adde super arcum
latitudinis lune [illegible] si eandem [illegible] ad-
didisti super medium motum lune [illegible]
[illegible] ab arcu latitudinis si cum subtraxisti et
[illegible] et provenient tibi arcum latitudinis lune
[illegible] deinde scias longitudinem
[illegible] verum locum lune et verum locum solis
ut [illegible] [illegible] diebus [illegible]
per 32 [illegible] deinde [illegible] longitudinem [illegible]
[illegible] adde super arcum latitudinis lune [illegible]
[illegible] si eandem [illegible] addidisti
super verum locum lune tempore medie coniunctionis vel
subtrahe cum ab arcu latitudinis [illegible] si
cum subtraxisti a vero loco lune eodem tempore
[illegible] et provenient arcum latitudinis [illegible]
[illegible] distantia centri lune [illegible]
[illegible] in hora [illegible] coniunctionis [illegible]
[illegible] quod dicitur [illegible] 32 [illegible] quod [illegible]
[illegible] diebus non [illegible] quod [illegible]
[illegible] et secundum ad tempus illud [illegible] medium
motum solis et lune et [illegible] lune et arcum
lune et medium motum capitis. et equa solem
et lunam et arcum lune et [illegible]
quod dicitur in [illegible] quod si [illegible]
[illegible] solis et lune [illegible]
si non [illegible] [illegible] si [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] coniunctionis ut dicitur ibidem et verum
locum solis et lune et caput [illegible]
subtrahe verum locum capitis a vero loco lune et
[illegible] arcum latitudinis lune quod [illegible]
[illegible] quod sit locus [illegible] et motus [illegible]
lune [illegible] in hora acceptum [illegible]
lune [illegible] mediate quo [illegible] lune
[illegible] ultimo [illegible]
[illegible] et scias [illegible] diei [illegible] ut scias
tempus coniunctionis diebus [illegible] et [illegible] habebis [illegible]
[illegible] si indigeat [illegible]
[illegible] ascendentem [illegible] medii [illegible] et ad horam
[illegible] coniunctionis diebus [illegible] per 26 [illegible]
[illegible] deinde scias longitudinem [illegible] coniunctionis
[illegible] medii [illegible] ut scias horas longitudinis
lune [illegible] medio [illegible] motus deinde in 32a
[illegible] tempore coniunctionis [illegible] sit de die
[illegible] nocte secundum quod dicitur ibidem. [illegible]
[illegible] cum horis longitudinis
coniunctionis [illegible] si [illegible] fuit de die [illegible]
diversitatem aspectus lune in longitudine [illegible] equatam
per horis et minutis et loco lune in signo et

epyclo sum per centrum et in 3ª quere de parte superationis motus lune in una hora et quere horas residuum si fuerit quod non possit dividi vel si diversitas aspectus fuerit 6 quod superato in una hora. et etiam hore vel ipsius cum multiplica per 60. et vide quod proveniet per superationis motus lune in una hora et quere in hora et quod per residuum provenerit sunt hora et minuta vel minuta solum hore. adde horis et minutis veris coniunctionis primo sicut prius. si autem locus lune et gradus ascendentis fuerint plus quam 90. vel minus si computatores de tempore statis distinctione illarum horarum sunt additione vel subtractione a linea medii celi. Secundus item diversitatem aspectus in longitudine secundum prius premitus operando. et quod proveniet est diversitas aspectus 2ª quod ut prius eodem modo vide per superationis lune in una hora et quod provenerit adde super horas vere coniunctionis. si super horas coniunctionis horas prius dictas addidisti et non super coniunctionem ex horis vere coniunctionis. et horis diversitatis coniunctionem et hoc si inter locum lune et gradus ascendentis fuerint plus quam 90. vel ab eis minus si computatores et istarum horarum quia non provenerunt sunt longe ut prius a linea medii celi. Secundus item diversitatem aspectus 3º eodem operando secundum prius. Si non quod diversitas 3ª fuerit secundum 2ª hore et minuta que provenerunt post additionem horarum et minutorum 2ª diversitatis si addidisti ad horas provenerunt. vel subtractionem si subtraxisti sunt hore medie eclipsis et tunc diversitas aspectus lune est equalis minutis que inter solem et lunam fuerint sive augmentatione vel diminutione. et si diversitas aspectus 3ª ad 2ª tunc diversitas in illa hora ad minuta que sunt inter solem et lunam tamen quia diversitas 3ª fuit 6 ad 2ª equalis operatur quere horam in qua diversitas aspectus lune sit equalis coniunctioni que medietas horarum ... inter solem et lunam quia in ipso est medietas eclipsis visa. quod sic invenies. et si diversitas 3ª ad 2ª fuerit 2º. scilicet 1 quod superatur primam et sciat illum excessum et si longitudo lune ab ascendente minus 90 gradus fuerit vide utrum ad distinctionem loca lune a linea medii celi. quod si 2ª diversitatem augmenta fuerit pro ad partem horis ad 6ª parte unius hore. et excessus minus 6ª parte unius hore. si autem illa pars fuit 6ª vel 6ª parte. et ab eo minus 8ª vel 10ª proportionabiliter melius potes. horam vero integram non restringas. Si non longitudo lune ab ascendente plus 90 gradus fuit loco diminutionis illa erat que minuebatur superaddatur .i. non tamen addas quod perficias horam integram. Quere si post horam vel in hora que sit inter distinctionem coniunctionis horis loca lune a linea medii celi. quod si 2ª diversitatem aspectus diminuta fuerit 6 ad 6ª parte hore tunc 6ª parte hore superaddatur vel si fuerit ad scilicet quod plus appropinquat ad ?tertiam hore quam in una 6ª. tunc adde minus 6ª vel 8ª vel 10ª parte hore sic quod horam non compleas. et quod provenerit sunt diversitates aspectus extra in longitudine tamen per 3ª tertiam vide quod si diversitas aspectus 3ª superabit illam per 6. multiplica. si operatus fuisti cum augmento vel diminutione 6ª partis unius hore. si non per 8ª parte unius hore fuisti operatus multiplica per 8. si per 10. multiplica per 10. Ita ut illud quod proveniet sic quia partes unius hore cum. quod ex superatione lune in una hora deme et quod remanserit est motus eius per quod illud in quo diversitas 3ª superat 2ª partis et quod exierit est pars hore quantitas horis que provenerunt per divisionem 2ª diversitatis ad superationem lune. et quod provenerit sunt pars ut hore 2ª diversitatis erit fuit eas enim diversitatis 3ª fuit 6 ad 2ª satis equaliter. si quod longitudo lune ab ascendente minus 90 gradus fuit. adde 6ª parte unius hore vel 8ª vel 10ª ut melius potes. ita ut horam integram non compleas. et si fuit plus 90 gradus minue 6ª parte hore vel 8ª vel 10. ut melius potes. ut horam non frangas integram et sic quousque illud quod prius dicebatur et tunc quod provenerit per augmentum vel diminutionem dabit diversitatem aspectus lune in longitudine et quam si diversitas aspectus ad 3ª superabit 2ª sicut et excessu multiplica per 6. si 6ª parte hore addidistis vel minuisti si per 8. multiplica per 8. si 10ª per 10. et ita quod horam integram non minuas et quod provenerit superationi lune subtrahas. et proveniet motus lune contra quem per eidem illud in quo diversitas 3ª ad 2ª superabit et quod proveniet partes hore quas subtrahe ab horis 2ª diversitatis. hoc autem vix remanet nisi linea circa orizontem fuerit tunc enim dictas diversitates superatio minime apparebit. et quod remanserit erit hore

ad si potes

ad partem additionis vel subtractionis

ad sub horas vere coniunctionis

ad locum

+ super horas

+ tunc diversitas 3ª superat 2ª et si diversitas 3ª fuit 6 ad 2ª diversitatis ad in una hora et 6ª ad quantitatem sole et lunam

a partis

addas

a parte

ad horam partis

ad 6

proveniet

multiplica

vel hore

diversitas 2e equatio fuit eas et oppositis
cum eis predixeram posterius. Et scias
quod hec est sententia Albategni in equatione
diversitatis aspectus in eclipsi solis invenien-
da. Si diversitas que fuit ad horas 6 [illegible] 2e
[illegible] alio opposito. Et hic concordat sententia
vel in canonibus super tabulas quae tamen ca-
nones non sunt sicut hic sunt anterio-
res eis quibus utimur. Concordat sibi
(abraham betagei) bebachezen in suis canonibus qui de ebreo
nondum sunt translati quod sicut licet ut michi
videtur quod ea que studui sunt meli-
ores omnibus aliis excepto Albategni.
Verum tamen sit si diversitas que ad horas 2a
fuit scias excessum et fuit tunc super
horas distantie conjunctionis a medio die quod
2a diversitatem invenias vel 6a parte unius
si addas et eius quod provenerit scias diver-
sitatem aspectus in longitudine per 30 [illegible] et plus
vide quod si diversitas 2a [illegible] superat et
excessum per 6 multiplica et illud quod proveni-
at scit hic excessum superationis lune. [illegible]
motus equatus quod que illud magis diversitatis
superat 2m quod superius sumpsisti. Tunc
quod provenerit et per hoc quantum horis 2e
diversitatis ad [illegible] et horis 2e diver-
equatas quantas fuit. Si non diversitas que fuit
6 horarum 2a excessum seu distantia 2e ad 3am
multiplica per 6 et quod provenerit superationi lune
adde et 2m benlubezet quod illud superatione
lune [illegible] et provenerit motus equatus
quod que illud magis 3a diversitas et 2a superatio
parte et quod provenerit et per hoc quod
ex horis dictas 2e scit hic [illegible]
hec diversitas 2e equate fuit eas cum quod horas
2e diversitatis equatas et invenias aliquid
istorum motuum per proportionem et sumatur e-
as quod motum solis diversum et motum lune
diversum in una hora in latitudine separati et
quod provenerit [illegible] et fuit [illegible]
lune ab ascendente in illa hora magis 90 fuit
[illegible] horas diversitatis 2e equatas ex horis ve-
ris [illegible] augmento vel diminutione aliquando
plus sumatis [illegible]. Et motum solis diversum
in eadem hora et motum solis et motum lune
diversum [illegible] cum motu solis in eadem
hora [illegible] et loco lune ad hora
[illegible] et hic [illegible] ab ascendente lune
[illegible] ab ascendente latitudinis et cum hic
ab ascendente latitudinis in [illegible] scit hic motum
eclipsis [illegible] a hora diversitatis 2e equatis

(lune) Si longitudo ab ascendente plus 90 fuit
adde omnia que [illegible] et [illegible]
augmentum vel diminutionem provenit [illegible] hore
medie eclipsis [illegible] et solis et lune loco
et [illegible] et [illegible] et
[illegible] lune ad medium eclipsis tunc [illegible]
[illegible] dixi. Et horas quas dixi horas medie
eclipsis [illegible] obscuratio. Si [illegible]
[illegible] fuit o [illegible]
in [illegible] inveniendi [illegible]
in [illegible] eclipsis lune. Tunc [illegible]
[illegible] scias [illegible] lune et eius
parte per 20 [illegible] fuit [illegible] parte fuit.
Post quod scias longitudinem [illegible] medie eclipsis
a [illegible] motum [illegible] et [illegible]
[illegible] diversitas aspectus lune in
latitudine ad tuum clima ut [illegible] in 30 [illegible]
et scias [illegible] parte. Est [illegible]
omnibus [illegible] latitudinis [illegible] 29 [illegible] tunc
si latitudo lune et diversitas aspectus a latitudine
a eadem parte fuerint [illegible] collige
Si non [illegible] fuerint scit hic [illegible]
[illegible] ad [illegible] parte si latitudo
[illegible] sit [illegible] fuit [illegible]
[illegible] Si [illegible] et
quod [illegible] augmentum vel diminutionem provenit. Et
latitudo lune visa in medio eclipsis [illegible]
non quod quedam sunt [illegible] eclipsis a solo quod
[illegible] lunis
[illegible] et [illegible] inter [illegible]
latitudinis lune et quedam [illegible] latitudo lune
[illegible] lineis [illegible] et [illegible]
ve cum latitudine lune visa ut in eclipsi
solis seu cum latitudine lune ut in eclipsi lune
[illegible] quas [illegible]
et [illegible] aspectus in longitudine
[illegible] et [illegible] distan-
tiat [illegible] plus et minus ab [illegible]
et in diversitas aspectus fuit [illegible]
[illegible] et [illegible] adequatione
[illegible] tunc [illegible] diversitatem
aspectus in longitudine et latitudine. [illegible]
[illegible] in 30 [illegible] et [illegible]
[illegible] diversitas aspectus in
longitudine que sit ad horas 6 2a [illegible] (longitudinis)
aspectus 12a eius [illegible] et tunc
[illegible] motu lune in una hora [illegible] et horas
[illegible] que provenerit [illegible] adde super horas
[illegible] Si distantia lune ab ascendente [illegible] 90
fuit. Si non fuit [illegible] tunc [illegible]
et quod [illegible] augmentum vel diminutionem provenit [illegible] hore

me^e eclips^s [illegible] & dur^{tez} aspectus [illegible]
cu sub. 12^a addit cu uo lo^o lune & ar-
gu^{to} lune uo. & ar^{to} lat^{is} lune ad hor
uo 2^{o is}. (vero) Si addite fuerint hore l' subtracte
si fuerint subtrahende & tunc habebis verum locum
lune & ar^m eius & ar^m lat^{is} equatum 2°
[illegible] tu q'z [illegible]. Tu vero si velles eq-
re s^m modum corporum [illegible] no [illegible]
[illegible] dur^{tem} aspectus in longi^e & lat^e
[illegible] solum in longi^e [illegible] poste^a ad hor
[illegible] hor me^e eclips^s equat dur^m de
aspectus in latit^e. Poste^a vero in dur^{tis} aspectus lune
in latit^e mlt^{ca} p^r 11. cu dimidio id est p^r
22. medietas. Inde adde ar^{to} lat^{is} 2° (provenit)
equato q^d hic vltio inuenisti & c^r suasti
ad h^o si 2° solis & lune [illegible]
fuit & illud [illegible] si [illegible]. Si uo [illegible]
[illegible] q^d no posses subtrahere [illegible] forte iste
[illegible] debes subtrahere [illegible]. [illegible]
[illegible] l' adde 2^{es} l' 4. [illegible] l' 360 [illegible] (& residuum erit)
& deinde subtrahe & quocumque modo feceris ha-
bis ar^{tm} lat^{is} 2° [illegible] ad horam me^e
eclips^s [illegible] & scias q^d si cum isto
ar^{to} lat^{is} 2° equato quere lati lune vt
[illegible] in 20. [illegible] & inuenies q^d [illegible]
bit cu lat^e visa inter solem & lunam
[illegible] prius inuenisti & [illegible] si uo sit
discordans [illegible] & [illegible] casus
[illegible] istius operis & non illius
Ad [illegible] ad opus [illegible] eclipsis
& [illegible] [illegible]. cu isto
ar^{to} lat^{is} (2° equato) resoluto ad [illegible]. Si sint ibi [illegible]
[illegible] eclips^s solis ad longi^e [illegible]
[illegible] longior. Si lune sit in auge epi^{cicli}
vel ad longi^e propinquiore. Si lune sit in
oppo^{to} augis (epicicli) si [illegible] potes inuenire. Si
no [illegible] cu du^{ca} [illegible] [illegible]
[illegible] & [illegible] & m^a que in dicto inuenies
[illegible] [illegible] casus & 2^a [illegible]
in dicto inuenies & q^d fuerit [illegible] cu
suis m^{tis} [illegible] puncta [illegible] solis eclipsa-
buntur s^m q^d illa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in 12 partes eq^les [illegible] casus
cu suis 2^{is} adde corpori 12^{am} partem & q^d
prouenit p^r mo^m lune eq^lem in vna
hora diuide & q^d prouenit erunt hore si
no aliquid fuit [illegible] vel forte m^a casus
cu sua 12ma no potuit diuidi p^r mo^m lune
in [illegible] ho^a [illegible] & tunc in isto
[illegible] m^a casus multi^{ca} p^r 60. [illegible]
[illegible] & itm diuide p^r mo^m lune i vna ho^a

& q^d prouenit erunt hore & m^a hor [illegible]
ad eclips^s [illegible] que [illegible]. Si [illegible]
[illegible] q^d lune no sit in auge epicicli
[illegible] in opposito augis (cum) [illegible] cu ar^{to} lat^{is}
2° [illegible] vt [illegible] eclips^s solis ad longi^e (equato) (vel propinquiorem)
longiorem [illegible]. Et [illegible] puncta eclips^s
cu m^{tis} [illegible] 2^{is}. & [illegible] me (casus)
cu ar^{to} lat^{is} [illegible] eclips^s solis
ad longi^e propinquiorem. [illegible] puncta
eclips^s & m^a casus [illegible] inuenies in dicto
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible]
[illegible] [illegible] puncta [illegible] punctis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad 2^{am} [illegible] [illegible]
[illegible] p^r se notat. [illegible] punctorum [illegible]
[illegible] & [illegible] m^{a} casus p^r se. [illegible]
cu ar^{to} lune vltio equato ad horam 2^{ois}
visibilis [illegible] proportionis [illegible] p^r (vel dicta ad [illegible])
3. l' 2. [illegible] [illegible] potes inuenire
[illegible] proportionum que inuenies in dicto (longiori)
& iube [illegible] intrare cu illo ar^o
lune equato [illegible] ad [illegible]
[illegible] que [illegible] p^r 6 [illegible] si [illegible] po-
tes inuenire [illegible] proportionum [illegible]
[illegible] in dicto [illegible] [illegible]
proportionis longi^{mi} & illa [illegible] no [illegible]
[illegible] saltem in 2^{is}. Si [illegible] no
inuenies [illegible] cu du^{ci} [illegible]
[illegible] [illegible]. & [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] proportionem
[illegible] [illegible] punctorum & [illegible] in m^{orum}
casus s^m proportionum m^{orum} proportionum que de-
[illegible] seu de [illegible] proportionis que
[illegible] p^r duos [illegible] [illegible] ad
60 [illegible] [illegible] seu [illegible]
[illegible] proportionem adde [illegible]
[illegible] ad longi^e longiorem [illegible] (vel dicta)
p^r proportionem punctorum adde punctis
& m^{orum} casus adde m^{tis} casus & [illegible] (per proportionem)
puncta eclips^s & m^a casus (lune) in lune lon
in epicyclo [illegible]. [illegible]
Et scias q^d si ar^m lune 2° equatum [illegible]
inuenies [illegible] [illegible] eclips^s sol
no eclipsabitur sol. [illegible] m^{tis} casus ad-
de 12^{am} corporis partem & q^d fuerit inde col-
lectum p^r mo^m lune in [illegible] [illegible]
p^r ar^m lune equatum in vna hora me^e eclip-
sis & q^d prouenit erunt hore. Si fuit [illegible]
aliquid multi^{ca} p^r 60 & diuide p^r mo^m lune
equatum in [illegible] hora vt prius & prouenit
m^a hore que hore & m^a hore [illegible] hore que

quem erit a principio eclipsis usque ad medium vel
a medio eius usque ad finem. Has igitur horas cum
suis minutis subtrahe ab horis medie eclipsis
et remanebunt hore principii eclipsis. Et si (subtrahe)
minuta casus cum sit 12 de secundo latitudinis [illegible]
[illegible] ad medium eclipsis et de loco lune et
[illegible] secundum latitudinis et locum lune ab initio
eclipsis et si easdem horas cum suis fractionibus
addideris horis medie eclipsis, exibit tempus
[finis] eclipsis. Similiter adde minuta casus cum sit
12 [illegible] loco lune et secundum latitudinis lune [illegible]
[illegible] loco lune et secundum latitudinis ad finem
eclipsis et sic omnia sunt [illegible] principia
quantitatis et si has horas principii et finis
eclipsis [illegible] volueris invenire scias
horas longitudinis principii eclipsis a medie et
similiter finis et [illegible] distantie [illegible]
autem aspectus in longitudine [illegible] altitudinis
equationis [illegible] altitudinum ut levius
sit opus [illegible] scias distantiam que est inter
[illegible] aspectus [illegible] corporum et tempus et
ad tempus medie eclipsis et [illegible]
[illegible] lune in [illegible] horas et provenient
[illegible] horas sunt [illegible]
[illegible] horas que [illegible] casus [illegible]
venerunt in duobus locis solis et alii lo-
corum [illegible] horas quas servasti in eo
adde et alia [illegible] et quod provenit sunt
[illegible] sit inventarum [illegible]
[illegible] aspectus [illegible] eclipsis horis
medie eclipsis [illegible] si longitudinis [illegible]
ab ascendente plus 90 [illegible] sunt vel adde eis
si fuit minus 90 [illegible] [illegible]
[illegible] adde super horas medie
eclipsis si [illegible] ascendentem et longitudinis
plus 90 fuit vel ab eis deme si fuit
[illegible] ascendentem et locum [illegible] minus 90 [illegible]
et quod provenit erunt hore principii et finis
eclipsis sunt [illegible] et scias quod hore [illegible]
hore principii [illegible] [illegible] finis. Si vero vel-
les [illegible] cum latitudine lune visa in tabula
[illegible] lune [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum lati-
tudine lune [illegible] eclipsis solis [illegible] et si etiam
in [illegible] que est longitudinis propioris et
in [illegible] longitudinis longioris invenimus et
[illegible] cuius longitudinis propioris fuit de
punctis et minutis casus et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] lune [illegible] ad medium eclipsis [illegible]
[illegible] [illegible] altitudinem [illegible]
et [illegible] [illegible] invenimus in tabula
que [illegible] [illegible] longitudinum. [illegible]

et 2m [illegible] corporum ad 60 [illegible] [illegible] ex
punctis. Erit quantitas punctorum corporis solis
obscurata et quod provenit [illegible] minutis casus
sunt et divide [illegible] super [illegible] lune in [illegible] horas
et quod proveniet erit [illegible] tempus eclipsis
usque ad medium. Si vero [illegible] lune visam
[illegible] [illegible] [illegible] tabule
[illegible] ad longitudinem longiorem et quod invene-
rimus de punctis eclipsis et minutis casus sunt
ad [illegible]. Et similiter quod invenimus de punctis
eclipsis et minutis casus sunt ad [illegible] et
similiter quod invenimus in tabula ad longitudinem propiorem
[illegible] [illegible] puncta eclipsis et minuta casus
[illegible] solis [illegible] suo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] puncta [illegible]
[illegible] minutis casus [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] linea [illegible] altitudinem [illegible]
[illegible] in directo [illegible] lune ad 60 ut prius
et quod provenit adde punctis acceptis
in tabula longitudinis longioris et quod [illegible] minutis
casus adde minutis casus [illegible] [illegible]
[illegible] longitudinis longioris acceptis et quod prove-
nit [illegible] [illegible] puncta eclipsis
[illegible] et similiter casus [illegible] [illegible]
casus [illegible] ut prius [illegible] ut scias principium
et finem horas eclipsis et [illegible] quod si lune
[illegible] [illegible] non invenimus. [illegible]
[illegible] sol [illegible] [illegible]
eclipsis solis cum latitudine lune visa et etiam
[illegible] invenimus in tabula longitudinis longioris
[illegible] et propioris [illegible] ut [illegible] Si vero
[illegible] non invenimus [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] propinquiori [illegible]
tabula longitudinis puncta et minuta casus in directo
[illegible] sunt [illegible] cum [illegible] propinquiori
puncta et minuta casus in [illegible] similiter sunt [illegible]
[illegible] [illegible] suo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] suo [illegible] scias [illegible]
[illegible] [illegible] sunt etiam [illegible] de-
inde scias [illegible] que est inter [illegible] lune
visam cum [illegible] [illegible]
et [illegible] cum [illegible] [illegible] tabula
longitudinis longioris et sunt etiam [illegible]
[illegible] deinde scias [illegible] lati[tudine] lune
[illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
sunt etiam [illegible] [illegible] [illegible] Quoslibet [illegible]
[illegible] [illegible] et divide [illegible] et exibit
quod [illegible] [illegible] se [illegible] ad [illegible] pun-
torum si [illegible] [illegible] [illegible] minutorum
casus si [illegible] de minutis casus [illegible] [illegible]

se scilicet ad primam differentiam quae est minus quam centum 18-
motus a parte proportionalis illius ... scilicet ...
quam debet excessui minutorum latitudinis visae ...
... intrare tabulas eclipsis quam in-
venire non potuisti ad illam ... cum
quo intrasti illam partem proportionalem seu ...
... a suo ... invento ... diviso
... latitudinis ... illius quod invenit indiviso ...
latitudinis 3 602 i. ... partem proportionalem ...
casus a minutis casus indiviso ...
... invenis ... si non inve-
nis ... latitudinem lunae visam in ... longius
... eclipsis ... in ta-
bula quod latitudo lunae visa de quibus ...
ut prius dictum est. Si non volueris ...
obscuratae ... solis ... ad visa
... cum ... punctis ... ad longi-
tudinem tabularum ... obscurationis solis
... in diviso invenies de quantitate eclipsis solis
... id quod de sole obscurabitur ...
... obscurabitur ... si fuerit ...
... in signis ... usque
ad 6 signa. Si fuerit plus 180 et minus
360 ... [illegible]

Diametrum solis et diametrum lunae ...
... umbrae ... lunae invenies
... medium motum solis ... in hora illa
... diametrum solis quod ... ad 2 quae
2 ... minutis ... in ... 2 ...
... partem ... ut ...
... et quod provenit ... si non ...
... numeris quorum ... ad
10 ... dividendo ... 10 quod ...
diameter solis visi ... solis
in ... hora 2 minuta 33. 2 quam ... ad
2 ... 142 ... minuta ...
... 336.
m ... 36 2 ... 10 ...
... 33 m ... 39 2 36 ...
... diameter solis visi. Diametrum vero
lunae sic invenies ... medium motum eius
in ... hora ... ad 2 ... 6
... parte ... 8 ... quidem
... pone ... quorum ...
... diameter lunae vi-
sus illa hora ... exemplum ... de sole ...
... diameter vero umbrae sic inveni-
es ... diameter lunae ... 2. ...
3 ... 49 ... provenit ...
... umbrae diameter ... quod sol sit

in auge ... Si non velles hoc
... solis in ... exire quia
in auge ... medium motum solis ... in-
... hora ... sol ... in auge ...
... illo loco in quo
... sol ... non est in auge ...
... scilicet ... est in auge
... 10 ... provenit 2 quam ... ad
... Si fuerit tot quod possint ...
... diametro ...
prius invenit ... diameter
umbrae equatae

Figuram eclipsis solis deprimere

Protrahe lineam ... quam divide
partes equales ad libitum ita tamen quod sit
equalis numerus ... diame-
trorum ... de hac li-
nea ... diameter ... scilicet solis et
lunae simul iunctis. Et fac ... quem
quae ... duabus lineis interse-
cantibus se sic ... extremitatibus
... scilicet oriens
... occidens ... meridies ...
... meridie ...
... diameter solis ...
centrum ... circulum ...
ad illa ...
lineam ... latitudinis lunae visae ad
initium eclipsis ... latitudinem lunae
ad principium ... et finem ...
... ad illa ... prius
... et hoc ... 30 ...
pone ... pedem ... centrum ...
... visus latitudinem lunae ...
... quantum ... fuerit ...
... in ... initium eclipsis ...
... latitudinis ad medium eclipsis
... diameter ... fuit latitudo ...
... ad finem. Postea non ... lineam
parallelam diametro ab oriente ...
initium eclipsis ad occidentem ...
occidentem ... notabilis ...
... aliam lineam ...
finis eclipsis parallelam ab oriente ...
... notabis ... in occidente
... diameter lunae ...
... centrum ... punctus ... lunae pa-
ralle ... occidentem ...
... eclipsis ... eadem ...

fit in loco contactus alterius linee circum-
ferencie cuius est dyametrus orientem et ibi erit
in fine eclipsis. Et eodem describes circulum lu-
nem [illegible] secundum semidyametrum latitudinis lune visibilis in hora
coniunctionis visibilis qui significabit quantum obscurari
debet de sole in hora coniunctionis visibilis quia quantum
contingit de sole tantum obscurabitur. [illegible]
describatur super centrum e. circulus cuius cir-
cumferentia sit secundum quantitatem duarum semidyametrorum solis
et lune sitque [illegible] a. b. c. d. Sit ergo a
punctus orientalis b. meridiei c. occidentalis d.
vero punctus aquilonis. contractis dyametris a. c.
b. d. Deinde super punctum e. describatur circulus
solaris h. k. Deinde latitudinem lune visibilem
[illegible] ad initium eclipsis in dyametro b. d.
in aquilonari parte per punctum p. et latitudinem eius
in fine signo per punctum m. Post hoc
ducto duas lineas parallelas dyametro a. c.
ab illis duobus punctis que sint m. o.
et p. q. Deinde super punctum q. in circulo
[illegible] describatur circulus lune ab inicio eclipsis
qui contingit circulum solarem secundum punctum k.
Eodem describatur secundum punctum f. in fine eclip-
sis qui et circulum solis secundum punctum contingat
[illegible] vero circulus super punctum [illegible] latitudinis
lune visibilis in medio eclipsis describatur [illegible]
[illegible] modo [illegible] solaris eclipsis
[illegible] Ex hiis [illegible] patet quod principium eclipsis sit
in puncto q. et finis in puncto [illegible] et medium
in puncto [illegible] et linea ducta a q. per [illegible]
[illegible] ostendit transitum lune a fine eclipsis usque
in principium vel econtra.

Eclipsis lune quantitatem et durationem
per tabulas invenire. Scias primo medium
motum lune et medium motum solis ad tempus medie
oppositionis ad quod possibilitatem eclipsis invenisti per
[illegible] capitulum [illegible] medium [illegible] latitudinis lune
[illegible] in [illegible] solis [illegible]
solis et lune [illegible] locum [illegible] possis in-
venire. Deinde [illegible] lune adde super
medium [illegible] latitudinis lune si [illegible] addidisti super
medium motum lune vel subtrahe ab [illegible] latitudinis si
[illegible] subtraxisti et habebis [illegible] latitudinis lune [illegible]
[illegible] equatum. [illegible] Deinde [illegible]
locum solis [illegible] locum [illegible] lune ut tempus
vere oppositionis habere possis. [illegible]
[illegible] tempus vere oppositionis invenies. Deinde [illegible]
longitudinem [illegible] adde super [illegible] latitudinis
[illegible] equatum si longitudinem [illegible] addi-
disti [illegible] locum [illegible] coniunctionis vel [illegible]
[illegible] ab [illegible] si [illegible] subtraxisti [illegible]
loco lune [illegible] capitulo et invenies inde
[illegible] latitudinis [illegible] capitulo et potes si volueris [illegible]

lune et veris [illegible] tempus vere oppositionis
et [illegible] latitudinis et motum lune et solis et [illegible]
[illegible] die [illegible] vere oppositionis sit de die quia
si [illegible] de die non videbitur eclipsis nisi
[illegible] ortu et occasum solis [illegible]
sit de die [illegible] potest tamen [illegible]
[illegible] eclipsis apparere. Cum [illegible] latitudinis
[illegible] in [illegible] oppositionis [illegible] tabulas
eclipsis lune ad longitudinem longiorem si fuerit
[illegible] longitudinem longiorem et quod in directo [illegible]
[illegible] eclipsis et [illegible] casus et
dimidie more si fuerit [illegible] sim-
[illegible] per se [illegible] si non [illegible] fuerit in longi-
[illegible] tabulas ad longitudinem propiorem et quod
in directo invenies [illegible] ordinatum [illegible]
Si non [illegible] fuerit in [illegible] longitudinibus
ab una in aliam [illegible] tabulas [illegible]
[illegible] latitudinis [illegible] separatim [illegible]
[illegible] Pone [illegible] punctis [illegible]
[illegible] suo [illegible] Deinde [illegible]
[illegible] more ad [illegible]
et [illegible] Deinde [illegible]
lune [illegible] ad horam vere oppositionis tabulas [illegible]
que [illegible] p. et [illegible] et in directo [illegible]
[illegible] tabulas [illegible]
[illegible] et in [illegible] tabulam [illegible]
[illegible] longitudinum [illegible]
et [illegible] indigeas [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] tabulas [illegible]
[illegible] ad 60 quod addatis [illegible]
[illegible] longitudinis longioris [illegible] si [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] eclipsis [illegible] casus et dimidie more
[illegible] ad longitudinem lune [illegible]
casus [illegible] lune in [illegible] hora et
[illegible] ab inicio eclipsis [illegible]
ad initium more. Si illa eclipsis habuit mo-
ram [illegible] more [illegible] lune in
[illegible] et [illegible] ab [illegible]
more [illegible] ad [illegible] eclipsis. Si non non fuerit
[illegible] horas [illegible] ex horis vere op-
positionis et [illegible] principium eclipsis. Si ad-
[illegible] super horas vere oppositionis invenies
horam finis eclipsis. Si non eclipsis fuerit [illegible]
[illegible] horas casus et horas
[illegible] more et [illegible] de horis
vere oppositionis et [illegible] horam principii
eclipsis et [illegible] super horas vere oppositionis
et [illegible] horam finis eclipsis. Post hoc [illegible]
horas [illegible] more [illegible] ex horis vere oppositionis
et [illegible] horam principii more [illegible]
[illegible] super horas vere oppositionis et [illegible]
[illegible] horam finis more et si volueris [illegible]

lune ad initium eclipsis minute in casibus cum
a more fuerit 12 et in dividere; hoc sic addatur de loco
lune ad medium eclipsis et si vero de vera latitudine
2o casu et invenitur locus lune ad principium e-
clipsis et veram latitudinem et si est addendus eiusdem
ad medium eclipsis habebis locum lune ad finem
eclipsis et veram latitudinem et per veram latitudinem lune
ad quodlibet horum tempus scias latitudinem lune in eis
temporibus. Si non velles invenire tempus eclipsis
lune scilicet durationem et quantitatem per tabulas eclipsis
luminaris in quibus latitudo lune per lineas numerorum
intrabis eas cum latitudine lune inventa ad
medium eclipsis media vera latitudine 2o casu ut
[illegible] in 20 gradus et modus [illegible]
[illegible] gradus [illegible] fuerit [illegible] tabulas in
eclipsis solis in quibus latitudo lune visa plures
numerorum [illegible] et [illegible] punctus in casibus et in
dividere mota ut prius. Si non sola-
ris quomodo eclipsabitur de superficie lune et fuerit
punctus eclipsis minus 12. Intra cum eis tabulas
a medie quantitatis eclipsis et in directo correspondens 2 et quantitatem
quantitatis eclipsis lune et quod in directo invenies
quantitatis [illegible] luminaris eclipsati [illegible] [illegible]
punctorum [illegible] luminaris [illegible] Sic non
quod hora vero oppositionis non sit hora medie eclipsis
nec et maioris obscurationis illius eclipsis et eodem
modo hora coniunctionis visibilis solis et lune non sit
hora medie eclipsis solis nec et maioris ob-
a medie scurationis licet parum sit distans ante vel post tempus
coniunctionis hora medie eclipsis. Si locus e-
clipsis transierit nodos capitis vel caude [illegible]
[illegible] et per [illegible] tempus patet. Si non volueris [illegible]
[illegible] adde quadratum sinus veri arcus
latitudinis 2o casu in eclipsi solis vel 2o casu
in eclipsi lune super quadratum sinus veri latitudinis
lune correspondentis in vera latitudinis et eius quad
provenit quo radice quadratum fuerit
[illegible] post [illegible] sinum verum latitudinis lune
inscriptum et productum divide per radicem
a medie cuius [illegible] et sinus veri qui post [illegible]
provenit [illegible] quod divide per superatum
lune in 10 minuto hore et provenit [illegible] in hora
que auferenda sit a tempore medie eclipsis solis
si fuerit de sole vel lune si fuerit de luna et si
si locus eclipsis transierit nodos intersectionum
capitis et caude [illegible] adde et [illegible]
bis tempus medie eclipsis et maioris obscurationis
quod tamen parum est distat inter sinus predictos
et [illegible] et et [illegible] radicis [illegible]
[illegible] non excedit arcum [illegible] latitudinis [illegible]
12 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum
[illegible] [illegible] et et [illegible] [illegible] latitudinis
per radice [illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible]

[illegible] error. Et sic hoc [illegible] [illegible]
in casu illo dum [illegible] latitudinis fuit 12 gradus
non [illegible] [illegible] [illegible] que et inter
horam medie eclipsis lune et horam vere oppositionis
et [illegible] latitudinis lune et 62 minutorum que [illegible]
per se ipsam et provenit 3844 2a
que debent dividi per 12 gradus [illegible] latitudinis
et provenit 320 2a que valent 5 minuta
et 20 2a que divide per superatum lune
in 10 minuto hore et provenit [illegible] 10 minuta
[illegible] quod fuit superatio lune [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] latitudinis lune 2o casu et latitudo
lune visa hora coniunctionis visibilis [illegible] [illegible] [illegible]
inter coniunctionem visibilem et tempus medie eclipsis et
maioris obscurationis solis
Figura eclipsis lune depingere [illegible]
divide [illegible] quantitatem [illegible] medietatis
utriusque dyametri luminaris scilicet celi et umbre
secundum plus [illegible] de sole quod divide in duas
partes et in puncto medio [illegible] centro
describe circulum cuius [illegible] lune sit dyametro
que est circulus cuius umbre scilicet et lune [illegible]
cuius [illegible] [illegible] centrum lune hora [illegible]
[illegible] eclipsis [illegible] centrum eius [illegible]
circulum umbre [illegible] [illegible] medietatis cuius dyametri
inveniente [illegible] 36 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dyametro [illegible] centro [illegible] [illegible]
[illegible] ad angulos rectos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eclipsis solis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] latitudinis lune ad medium
eclipsis quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in dyametro [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si fuerit [illegible] vel [illegible]
si fuerit [illegible] [illegible] [illegible] de latitudine lune
ad initium eclipsis et si vero de [illegible] latitudine ad
finem latitudinem [illegible] [illegible] [illegible] per
[illegible] latitudinis ad illa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] latitudinis lune ad in-
itium eclipsis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
centrum lune ad initium eclipsis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] latitudinis lune [illegible] ad finem eclipsis
[illegible] et ubi [illegible] [illegible] [illegible]
ibi est centrum lune initio eclipsis et locum
latitudinis lune in dyametro ad medium eclipsis [illegible]
centrum lune in medio eclipsis et describe super
eius centrum circulum lune [illegible] [illegible]
[illegible] circulum umbre obscurabitur [illegible] si autem
non totaliter [illegible] [illegible] [illegible] obscurabitur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
circulum umbre et [illegible] [illegible] [illegible]

52

circulus a. b. c. d. super n. et a minori b
ab oriente. c. septentrionalis d. occidentalis [illegible] et quod
arcus includit umbre [illegible] centrum [illegible]
super n. sit m uero locus lune in principio eclip-
sis sit c. et si [illegible] sit l. [illegible]
latitudinis [illegible] ad medium eclipsis sit e. et
centrum in principio eclipsis [illegible] in puncto v et
centrum in fine [illegible] in puncto m et [illegible]
eius et medio eclipsis [illegible] in puncto e.
linee v. x. e. m. ostendunt transitum lune ab
initio eclipsis usque ad eius finem. linee [illegible]
c. v. ostendunt latitudinem lune ad initium eclip-
sis et linea l. m. ostendit latitudinem eius ad [illegible]

\+ Pro [illegible] coniunctionis Januarii [illegible] fine
[illegible] anni uolueris et ultime de-
cembris anni proximi preteriti [illegible]
[illegible] Januarii [illegible] medium motum solis
et lune [illegible] et argumentum lune [illegible] et argumentum latitudinis
et eodem tempore [illegible] oppositionis Januarii anni
presentis et ultime decembris [illegible]
[illegible] Januarii et ultimam decembris et medium
motum solis et [illegible] lune [illegible]
medium motum lune et medium argumentum lune et argumentum
latitudinis et utrum eclipsis sit possibilis solis et
lune [illegible] ad hoc [illegible]
inuenire [illegible] annorum [illegible]
[illegible] anno in quo uolueris [illegible]
sitam inuenire [illegible] in tabula me-
diarum coniunctionum si uolueris de coniunctione uel medie
oppositionis si uolueris de oppositione et si [illegible] potes
inuenire [illegible] tempus medie coniunctionis
si feceris de coniunctione uel [illegible] oppositionis si feceris
de oppositione et medium motum solis et lune et
[illegible] lune et medium argumentum et argumentum latitudinis lune
pro quibus [illegible] si [illegible] pro [illegible]
inuenies [illegible] maiore [illegible]
et [illegible] in directo inuenies [illegible]
[illegible] eiusdem [illegible] quo [illegible] in tabula
[illegible] annorum [illegible] me-
diarum uel oppositionis in annis expansis et [illegible]
directo eius inuenies [illegible]
[illegible] Deinde argumentum latitudinis [illegible]
[illegible] adde cum argumento latitudinis [illegible]
[illegible] medium argumentum lune cum medio argumento lune
et medium motum solis et lune cum medio motu
[illegible] addenda [illegible]
[illegible] ad suum [illegible] tempus [illegible] medie oppositionis uel
coniunctionis [illegible] illud quod fuit inuentum
in directo annorum expansorum [illegible]
super [illegible] et quod [illegible]
erunt dies [illegible] in [illegible] que [illegible]
primo Januarii usque ad tempus [illegible] coniunctionis illius anni [illegible]

si tempus [illegible] a superiori [illegible] pos-
sit. [illegible] superius ab inferiori
[illegible] tempus inuentum in directo annorum collectorum
et tempus inuentum in directo expansorum [illegible]
[illegible] quod [illegible] dies
[illegible] decembris [illegible] in [illegible]
[illegible] a primo decembris anni preteriti
usque ad ultimam coniunctionem si feceris de coniunctione uel
ad ultimam oppositionem si feceris de oppositione [illegible]
[illegible] coniunctionis uel oppositionis [illegible] quod [illegible]
Januarii uel ultime decembris [illegible]
[illegible] decembris [illegible] Januarii [illegible]
[illegible] illud [illegible] quod inuenisti [illegible]
illius medium motum et argumentum lune et argumentum latitudinis
et [illegible] tempus medium motum et argumentum medium
et argumentum [illegible] inuentum in directo [illegible] posite
adde [illegible] ad suum [illegible] et [illegible] quod prouenit
ex additione [illegible] dies decembris
scilicet 31. et quod [illegible] medie coniunctionis
uel oppositionis [illegible] corpus feceris et
prouenit [illegible] medius motus argumenti [illegible] et
argumentum latitudinis et adde [illegible] singulos que [illegible]
[illegible] illius anni [illegible] suo [illegible] et
[illegible] dies completos [illegible] a primo Januarii
usque ad coniunctionem uel [illegible] uel usque ad [illegible]
[illegible] si [illegible] dies et [illegible]
que sunt post illos dies completos usque ad tempus
medie coniunctionis uel oppositionis [illegible] corpus feceris
et [illegible] medium motum solis et lune et argumentum medie
lune et argumentum latitudinis [illegible] ad medium [illegible]
[illegible] et hoc [illegible] si annus iste [illegible]
uel fuit bissextilis si non fuit bissextilis [illegible]
[illegible] dici [illegible] ex [illegible]
[illegible] fuit illius [illegible] in [illegible]
[illegible] dierum [illegible]
[illegible] in directo istorum dierum [illegible]
[illegible] uel [illegible] in directo eius dici et
[illegible] inuenies dies illos [illegible]
[illegible] utrum eclipsis solis et lune
[illegible] anni [illegible]

Tria [illegible] planete [illegible] cum sole et occidunt — Remane
post [illegible] post et occidunt
[illegible] superiorum planetarum [illegible]
[illegible] et tibi usque in finem [illegible] de ortu
et [illegible] superiorum [illegible] quod si fuit
ab [illegible] in fine [illegible] et [illegible] ortu
[illegible] si fuit [illegible] in [illegible] occasu
[illegible] et [illegible]
[illegible] tarditate et uelocitatem sui motus [illegible]
[illegible] solem [illegible] a sole. [illegible]
modis [illegible] fuit [illegible]
ab [illegible] in [illegible] et [illegible] et
[illegible] suo [illegible] et uidebitur [illegible] sole

sup orizontem mediate. tunc cum sole
velocior et a 2° signis a 11 g° t 6.
sicut et in occasu vespertino tunc quando
retrogradus veniens ad solem consequitur
sol atque preit et a 6 signis i 1 sig
a 12 g° et in ortu [illegible] matutino
velocior sole inferius ... equatio
cum fuit ab uno g° in 3 sig a 12 g°
ortus vesp. a 3 signis a 12 g°
in 6 sicut et in occasu vespertino et
a 6 sig in 8 sig et 8 g° ortus
mane et ab 8 sig a 9 g° i 12 sig
occasus mane Velocitatis et tarditatis
motus eius sed in venere consideratur
Cum ergo volueris scire ortum eius vel tunc
superiorum cum solis ortu mane apparebit tunc
sciz. quando prius a sole incipit appare-
re consideratur tunc arcum eius. quod si fuerit
20 g° et incipiet apparere exiens de
sub radiis solis Occultata autem incipiet ali-
teri a sole. cum fuit idem arcum prope 340
g°. venus autem e contrario primo occidentalis
apparet et tunc corpus cuius arcus tunc fuit 20
g° a et vespertinalis si fuit 340 et corpus
primo orientalis occultatur matutinalis et
cum fuit fere 160 g° et primo corpus occidentalis
occidentalis vespertinalis et cum fuit 208
g° et post matutinalis corpus apparet orientalis
Quando planeta sit apparens vel occultatus
sub radiis solis considerare Scies locum
cuiuslibet trium superiorum equatum et locum solis
et quis sit verus locus dicti et cuius sit utrum
sit solis vel alicuius planete cuius autem locus plus
fuerit in g° in minutis quam dicti que si
fuit planete et idem planeta vel apparens in
oriente vel tectus radiis solis Intra ergo cum
signo in quo fuit planeta in tabula occasus
planete vespertini et g° quos ibi inveneris si sit
plures g° distancie inter planetam et solem
et planeta apparens in oriente. si autem plures
fuerint et tectus radiis solis Si autem plus
dicti fuit solis et planeta vel apparens
vel occultus Intrabis ergo cum signo in quo fuit
planeta tabula ortus matutini et quos ibi in-
veneris g°. si fuerint plures g° distancie erit
planeta occultus si fuerint pauciores et ori-
entalis apparens Hec itaque sunt in 3 superioribus
Venus autem et mercurius 3 ortus et occasus mane
et vespere Considera ergo utrum cuiuslibet corporis
a solis et cuius sit secundum quod in 3 superioribus
et etiam non possit consideratur si fuit arcus ve-
neris equatus inter 128 g° et veneris vel
in ortu vespertino apparens vel occultus In-
tra itaque in tabula ortus eius vespertini cum
signo in quo fuit g° ibi inventos Si fu-
erint plures quam distancie inter eam et solem et
occultus et fuerint pauciores et in ortu
vespertino apparens dicitur Si autem fuerit arcus
eius a 128 g° in 280 g° et in occasu
vespertino apparens vel occultata videbis. tunc
in g° de tabula eius occasus vespertini et
scito g° ibi inventos utrum sit apparens vel
occultata secundum supradictum modum et si fuerit illius arcus
a 180 in 228 et autem apparens in ortu
matutino vel tecta radiis solis Intra
itaque cum signo in quo fuit in tabula illius
ortus matutini ut scias utrum sit apparens
vel occultata per g° ibi scriptos si idem arcus
fuit a 128 in 360 et in occasu ma-
tutino vel apparens vel occultata Intrabis cum signo
in quo fuit in tabula occasus matutini
per g° suppositos scias utrum videatur vel
videri possit Si enim g° inventi fuerint
plures g° distancie inter eam et solem non ap-
parebit et si pauciores fuerint videbitur
Quando planeta sit ascendens aut descendens
in circulo suo et sit in epiciclo considerare
Cum fuit centrum planete equatum ab uno g°
in 6 signis et descendens in suo circulo
ecentrico et a 6 sig in 12 et [illegible] ascen-
dens Si autem arcus planete fuit ab uno
g° in 6 signis et descendens in epiciclo
et a 6 signis in 12 et ascendens. vel ille
planeta qui fuit propinquior summitati sui circuli
deferentis elevatur super cum. qui fuit remotior
a summitatibus suorum circulorum
per centrum et arcum corporis secundum ...
Motus solis et lune et cuiuslibet planete
per tabulas ad horam futuram invenire
et locum eius ad quodlibet diem vel ad annum
vel ad horam et tempus quibus eorum planetarum
fuerint ad quem invenire Intra primo
tabulas diversorum motuum planetarum in uno die
et lune ... cum centro equato planete et per
in directo invenies arcum in illa tabula que
intytulatur motus centri a sole ... Et si i
tabula ... non invenies equatum centrum
cum ... Intrabis et cum arcu equato in
eadem linea ... et motum quem invenies
in directo eius in tabula que intytulatur motus
per horas arcus a sole . Et si super primum
tabula scriptum invenies directum tunc adiunge
hunc motum cum ... ...
... et motus planete diversus in die . Si non
... scribatur ... et motus ... horis ...
fuit motu centri ... motum ...

Est autem ... diei motus eius equatus . per ... in-
venies. locum eius equatum ad ... diem propter
de loco eiusdem equato ad ... ...
... ... locus eius equatus ...
eadem ... De una vice ... ... vel
de tempore ... diei. ad ... tempus diei immediate ...
... horis vel minutis

de sexi et signum 3 motus plete in die et
pleta 3 adhuc eritatis et si motus
eius fuit motu centi est
pleta vtro tunc et accipiet ipsem pt
sectum et 3 motus diuersus in die per-
uer secundum. Si uero tales motus fue-
runt equales tunc 3 pleta
stationalis et cum feceris motum diuersum
plete in die et fuit idem pleta dictus
volueris facere per locum eius vm pt alios
dies. est eius plsptam secundum doct
talem motum multi motum eius diuersum per
numerum dierum quos habes et collem exghis
est motus plete in diebus quesitis aggregata
itaque numerum super motum plete equatum et
inuenies locum plete ad dies futuros quos
queris. per si pleta fuit vtro retro
hec sunt motum in diebus predictis de motu
plete equato et inuenies locum eius ad
dies quesitos. Et si volueris scire locum
eius in diebus preteritis ante diem equatis
plete secundum viam canonum considera si pleta
ancta sit directus et retrogradus hec per
minuatur ante dicta, ponit de loco eius
equato et inuenies 3 per queris. per si
retrogradus fuit. ire illo per minuatur per-
erit super locum plete equatum et habes
quesitum. Et scito quod potius facere ad
10 uel ad 20. dies in saturno. ioue et marte
te et venere si fuerit directi et velo-
ces fuerint. Et hec 3 quando ipse solem fu-
erit uel retrogradi et quando hec fuerint velo-
ces et hec 3 in 3bus superioribus quando fu-
erit in oppositione et in venere quando tarde
fuit 6 signorum et quando tardi fuerint in
motu corporis uel ipse stacias non facias nisi
ad plures dies et hoc omnis in mercurio et
venere et in magis diuersificata in motu quam
martis cum illius tamen diuersus a motu sicut
mercurius. Et si velox fuit in motu suo tunc
potius cum ipso facere ad. 10. dies sed si
tardus fuit uel ipse stacionem non 3 iustum per
ista facias in ad 3es dies uel 4or et cum
volueris ad dies multos. scilicet. ad 20 et 30
uel plures uel pauciores considera motum die-
bus illis contrarium et adiunges ipsum su-
per locum plete equatum per tantos sed plures dixi
et postea quod dies volueris adiunge motum
super locum plete et ibi incipies computare
dies uel sicnos et est sed opposit et considera quando
3 centrum in medio et 3 illud per sequm 3
in talis medium motus et adiunge ipsum su-
per centrum equatum per habeas quod accipies

et centrum quod plete per volueris et hoc scias
ista tunc retrogradus motum meum plete in medio
de motu mercurio solis in medio ad dies
illos et per continebit adiunges centro plete
et fiat sicut ordinatum est. Et si tales fuerit dicta
supposito quod sit tardior in ea diu testatis ac-
cipiti quietis uel accentu. quod ideo est.
sed quod scito locum 2ois ad horam diei in quo
coniungant tunc plete uel qui erit propinquius
valde quando omnes faciatis sunt sit considera
prius per certiori conscilitem diem propin-
quiorem 2om diuersorum pletarum secundum quod propinque
potius per locum horum in medio et scias quod
3 centrum equatum in uno centro istorum equat
et fiat vt ordinatum est per si inuenio ipsos 2
mittos in uno in eodem tunc hoc per quibus
et si inuenio eos diuersos et pleta leuis
cursus orbis inferior quam illius cum diebus ad-
iungit fuit 6or inferiores quam superior considera
tamen quod inuenies inter eos in 3 centrum
et fiat eam postea motum cursus diuersum
in die et retrograde motum superioris de motu
inferioris et remanebunt 3 superfluum diuide
per ipsum hec quod fuerit et quod exierit erunt
dies et quod remanserit diuidi non potest per
illud superfluum scias proportionem eius ad
24 horas et quod exibit de diebus et horis
adiunge super diem equatum et tunc scias
diem 2ois et horam postea cum multiplicabis
motum plete superioris diuersum in uno die
per numerum dierum et horarum quod habes et quod exierit
adde loco illius plete uel accipies motum plete
inferioris diuersum in die et multiplica per numerum iiij
per numerum dierum et horarum quod habes et quod exibit
adde loco eius plete inferioris et tunc
inuenies locum 2onis. Et si dies equatis
pt opus tunc plures fuerint vt 1 uel 8
eg locum istorum pletarum ad diem in quo
erit 2 et forte aliquid non inuenietur
ibi superfluum uel excrescens de isto opti-
re sed ordinatum tibi si aliquid est superfluum. Et
tunc scies horam 2ois et in hora et quando
2ois et in ea. Et si inuenies quod plete
inferioris uel in plete uel in mercurio pletas
superioris tunc scias quod 2o istorum pletarum
3 distincte 1a dicta quod fuit inter locum
ipsorum per superfluum prioris motum et quod
exibit retrograde quam inpune per est
inferior accepisti et inuenies horam 2ois
plete multiplicata multiplicata hos dies et horas
per motum alterius plete diuersum in die et quod
exibit retrograde de loco eius plete et
inuenies 2onem. Et si ambo plete fuerint retrogradi

respice motum octave divisum in die et de-
me b eciam de motu vero quod residuum et
divide per ipsum dicendum quod invenies et quod ve-
nit quod exivit partes dierum dies et horas
et considera si est inferioris vel in fine pertinen-
tia quam superioribus vel in tabulis. Scito quod
iterum adiungebantur per numerum dierum et horarum
quod habes et tunc invenies coniunctionem et cum solu-
tionibus que de die ad quod coniuncti pertinentes. qui
se converterit et si inferior plus fuit in
motibus quam superior. Scito quod dies cum diebus cor-
respondentia est per numerum dierum et horarum que ve-
nit post diem. Postquam ipsum ad-
dideris super dies quos habebas multiplicationem
motum pertinentem divisum in die cuiuscumque
fuit istorum duorum longius vel distancie et quod
exibit adde super locum pertinentem ad tempus e-
quacionis et invenies esse coniunctionibus et motum quod
si 2° pertinet sicut hic habitum quod exivit de
parte cuius habes motum divisum de motu
parte in die coniunctionis et si unus diversus
fuit alterius utrorumque scias quod motus octave
divisum in die et inter utrosque motus
divide quod aggregatum dictum est et motorum
mixtorum duos pertinentes et quod exibit partes dierum
dies et horas sunt et considera si fuit locus
partis utriusque vel locus pertinentes dictum quod per-
tinet eciam illa 2° ad diem coniunctionis per
numerum dierum vel horarum que exierunt partes
dierum et si utriusque plus fuit in ...
adde dies vel horas que exierint super dies
equacionis et tunc invenies dies coniunctionis mul-
tiplicata numero dierum et horarum per motum divisum
in die alterius et quod exierit adde super locum
pertinentem ad diem equacionis et tunc invenies
locum et si autem coniuncti fuerint. deinde hunc
numerum a loco pertinente et invenies locum coniunctionis
stellarum et consimilem modum adinvenies
coniunctionem octave pertinentem cum sole et motus solis
divisus in uno die et sic equalis motui octave.

De stellarum fixarum locorum vero
et latitudine. Verum latitudinis earum et motus
invenire. Scias quod stelle quarum loca sunt
visitata sunt 1022 et earum loca ... per
alfonsianum fuerunt visitata quibus addatur
isto tempore scilicet anno 1320 completis 37
minuta per motu 8ve sphere ab illo tempore quo
fuerunt visitate. Cum ergo volueris invenire
verum motum per tabulas illas in quibus inveni-
untur 1022 stelle describere ... in ...
te v in pede et dextro mobis ...
minutis habeat cum stella cuius vis loco-
rum et invenies in directo numerum signorum

quod sit ab ariete inclusive ad signum quo
stella exclusive et gradus et minuta signum ex-
clusi in quo fuit stella et latitudines
ab ecliptica et deinde motus et pro latitudinibus
que omnia potest sciri per tabulas super dictas ...
per invenient quod circa in quibus primo ...
stelle et non omnes ut stelle de primo magnitudine
et 2a et ibi invenies signum in quo stel-
la et eius latitudo ab ecliptica et pro latitudinibus
et declinacio ab equinoctiali et sic per de-
clinacionis et pro zodiaci cum quo stella
celi mediat et hoc per tabulas invenienti
v Evolucionum octave annorum nativitatis vel revolucionis
Alterius vero huius exordium invenire
notum et de revolucione annorum mundi ba-
ss anni nativitatis et diem et horam
nativitatis vel quamvis illius vero cuius vis scire
revoluciones sive scias annos incarnati-
onis in quibus vis scire tempus et horam in quo
sol redibit ad illud punctum in quo fuit
in nativitate seu exordio illo secundum sorcie-
borem de anni et residuum est quod transivit
de anno ab illa nativitate seu exor-
dio deinde annos illos multiplicata per 5 ....
est 19 · in 6 2o quod est annorum quibus
super dies per horas et ab illo quod provenit
postquam reductum est ad ... 360 ... abice
quociens potes et quod fuit minus 360 ·
divide per 17 · et quod provenit hore equa-
les erunt et si aliquid est residuum quod non
posset dividi multiplicata per 60 et item di-
vide per 17 · et provenient minuta hore · quas horas
et minuta tunc horis radicis super adde
et quod post additionem provenit si minus 24
horarum fuit · sufficit · quod tempus sit hora illius di-
ei · et inde potest si autem fuerunt plus 24
horis quod 24 unum diem diebus mensis
super adde et residuum erunt hore et minuta diei
illius quod ex diebus et horis provenit si anno
illo fuit bissextilis et transierit februarius
de diebus quos habes unum diem ... minue
et quod remansit erunt dies equati
et si annus ille non fuit bissextilis iste quo
... sicut ... erant dies equati · quod
... ex diebus et horis et minutis de mense
transactis habebis dies et horas et minuta ...
... Cum itaque ... scias verum
locum solis ad illas horas equatas et si eius
verus locus ab illo vero loco · qui fuit in ra-
dice non discordat ... revolucionis
hora ... si autem ... fuit ... vide per
motum solis in una hora et proveniet hore
et minuta hore et 2a ... quod divisis que
sic habes ex horis equatis si non minuta fuit

silicet divide per motum solis in una hora et quod
post dictorum proveniet super horas equatas
adde. Si vero residuum fuerit quantum horas equales
in quibus sol iam fuit versus locum quem in
radice habuit reducit per certo itum
locum aliorum planetarum scilicet lune et aliorum
planetarum equalis tantum horas in helis illius
diei divisi oriens per tantum et centris dierum
ad quo horas constituere ascendens et altitudinem
tempus. Et nota quod distantia ista scilicet sol
ut quam equatus fuit non vadit ad eundem
locum in quo fuit contingit quod motu lo-
gitudinis longitudinis solis in tempus qui fit int-
tantum radiat et tantum revolutionis. Si non
sol est longius longior aut propinquiorem
nullam sensibilem distantiam invenies et quod
magis ab illis duobus punctis elongabitur
tanto maior distantia apparebit. Cum vero
talis sit quod per tantum cum tempus quod sit inter ra-
diacionem et revolutionem aut tantum revolutionis
[illegible] et inveneris medium motum infirioribus
illis quod dicit addi. Adde illas igitur illas horas in
et 2a super radiatas revolutionem ut sumus
et habebis dictas horas et minuta equacionis ad quod
quas verum locum solis equando ut prius
quousque concordet cum loco solis qui fuit in
radiacione et per [illegible] propositum.

Quilibet arcus propositi sinum rectum in-
venire. Sinus rectus est medietas
corde porcionis arcus duplicati. Sinus
versus est pars dyametri inter arcum et cordam
cordam terminata. Sinus rectus per medium perpendicularis
corde et orthogonaliter eam secans. Sinus
igitur cuiuslibet sunt quoniam arcus est .180.
gradibus ad 60 Si fuit arcus residue inde
180 [illegible] et cum residuo operare. Si non fuit
60 operare cum eo. Dividit igitur arcum istum
in tantum mediatarum cordarum que inveniuntur
tantum per divisionem [illegible] si sit cum parte in-
veniendi et secundum verum medium in tanto
arcus per 3 sinus propositi arcus. Si non
arcum istum per te non poteris invenire [illegible]
contingit quam in tabulis propositis sunt
et minuta et minuta ista sunt ultra 30 vel
quatuor 30 tunc minuta ista tantum
super dictam cum numero sicut quod [illegible] in
tabulis [illegible] propinquiori et tantum sinum
quod medium invenies et cum fuit
[illegible] minuta cum arcus et secundum verum [illegible]
tum sit [illegible] [illegible] [illegible]
quod 3 minuta [illegible] sinum et 2m [illegible]
[illegible] arcus [illegible] [illegible] propositi
[illegible] [illegible] in [illegible] 30 vel [illegible]

30 ad 30 in tabula propositio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] adde [illegible] accepte si [illegible]
fuit arcus vel ab eo subtrahe si 2a fuit 60
et habebis [illegible] sinus arcus propositi [illegible]
sed per 30 [illegible] minus et [illegible]
arcum propositum [illegible] ultimam 30 [illegible]
[illegible] duorum [illegible] 3 2
Cuius propositi sinum arcum invenire.
Sinum propositum quere in tabulis [illegible]
[illegible] invenies [illegible]
[illegible] fuit [illegible] 3 [illegible]
[illegible] propositi. Si non sinum propositum [illegible]
invenies [illegible] propinquiorem et arcum
[illegible] inventum [illegible] sinum [illegible]
[illegible] propositio [illegible] 3 [illegible]
[illegible] sinum [illegible] in tabula [illegible]
[illegible] 3 29 minus [illegible] 29
[illegible] 3 minus sinum [illegible] propinquior [illegible]
in tabula et arcum propinquiorem existentem
in tabula [illegible] 3 [illegible] 39
et 30 minus que [illegible] 37
29 minus [illegible] 30 [illegible]
2m [illegible] 2 [illegible] minuta 2m
per 3 [illegible] proveniet arcum quod [illegible]
[illegible] adde si [illegible] 60 fuit arcum [illegible]
cum [illegible] [illegible] fuit [illegible] 3
[illegible] propositi sinum versum invenire.
Si minus [illegible] arcus propositi minus
90 fuit [illegible] de 90 minue et residui sinum rectum
[illegible] totus
[illegible] minue et [illegible] sinus
versus arcus propositi sinus corde versus sit.
Si non arcus propositus plus 90 fuit illud
in quo superat 90 accipe et [illegible] sinum
rectum [illegible] quod adde super 60 [illegible]
[illegible] et [illegible] proveniet [illegible] arcus propositi [illegible]
Cuius versus si propositi arcum invenire [illegible]
[illegible] 60 fuit et cum de
60 minue residui [illegible] per 2 que
de 90 minue et [illegible] 3 [illegible] quesitus. Si
non sinus versus fuit plus 60 minue [illegible]
60 et residui [illegible] arcum per 2 [illegible]
quod adde cum 90 [illegible] proveniet [illegible]
[illegible] propositi
[illegible] arcus propositi cordam [illegible]
[illegible] cordarum mediatarum invenire
[illegible] propositum mediatum [illegible] mediatatis
[illegible] sinum rectum per [illegible] quod duplicati
et duplicatum 3 arcus propositi corde [illegible]
[illegible] corde [illegible] propositi arcum invenire

Cordam compositam medietatis diametri per arcum
scias per 2am [partem] huius arcus quem inveneris duplabis et
duplatum est arcus corde istius parte

Invenire arcus zodiaci ascensionis [illegible]
vel [illegible] incipientis declinationem invenire
declinationem est porcio arcus circuli magni [illegible]
scentis per polos mundi intercepta equinoctiale
et quamlibet partem zodiaci Cum ergo volueris scire
secundum arcus zodiaci compositi per sinum huius scias
et sinum maxime declinationis per eandem
[illegible] cum multiplicaveris sinum [illegible] per alium et quod pro-
venit per totum sinum divide scilicet per 60 et quod
provenit est sinum [illegible] et exibit sinus arcus declinationis
compositi cuius sinus quere arcum et est de-
clinatio quam queris

Declinationem arcus zodiaci [illegible] incho-
atus a [illegible] per tabulam ad hoc factam inveni-
re [illegible] quod tabula declinationis [illegible]
[illegible] maxima declinatio zodiaci
23 gradus et 33 minuta et 30 secunda Cum ergo
volueris hoc [illegible] numerum graduum compositorum que
in tabula declinationis si predictus inveni-
[illegible] declinatio [illegible] numero [illegible] invenies
est declinatio arcus compositi Si non [illegible] cum
non inveneris numerum [illegible] propinquiorem et
accipe declinationem [illegible] deinde
cum [illegible] propinquiori [illegible] et accipe declinationem
et [illegible] sinum [illegible] differentiam que est
[illegible] numerus [illegible] de [illegible]
cuius [illegible] partem compositam [illegible]
minutorum [illegible] partis in arcu composito con-
tentorum quod est 2a [illegible] ad 60 minuta [illegible]
[illegible] et scias quid invenitur tabule est
sinus [illegible] compositum addere [illegible]
declinationi [illegible] si fuerit [illegible] vel ab
[illegible] si fuerit [illegible] et proveniet declinatio
composita arcus [illegible] si arcus compositus
fuerit [illegible] a 0 usque ad 90 declinatio est
[illegible] ascendens Si vero a 90 usque ad
[illegible] 80 declinatio est [illegible] descendens
Si vero a 180 usque ad 270 declinatio est
meridiana descendens Si vero a 270 usque
ad 360 est declinatio meridiana ascendens
[illegible] quod ista tabula non procedit ultra 90
[illegible] cum in [illegible] maximi declinatio
Cum vero in arcu composito fuerint plures quam
90 et pauciores 180 minue eos ex 180
et [illegible] intrabis cum residuo [illegible] si fuerint plures 180
et minus 270 minue ab eis 180 et cum residuo
intrabis [illegible] si plures 270 et minus 360 [illegible]
et cum residuo intrabis ut supra [illegible] de 360

[illegible] umbra versa [illegible] [illegible]
[illegible] aqua [illegible] [illegible]
[illegible] in 12 partes equales [illegible] puncta

Umbram versam sive extensam per quam
solis altitudinem vel altitudinis notam invenire
Sciendum quod duplex est umbra scilicet versa sive extensa
et umbra versa sive recta umbra versa est u-
[illegible] omnis recte super superficiem [illegible]
que quidem [illegible] in [illegible] dividitur in 12
partes que [illegible] puncta Cum ergo volu-
eris scire umbram versam altitudinis [illegible]
vel composite [illegible] altitudinis que [illegible]
[illegible] que fuit [illegible] altitudinis de
90 et residui scias sinum [illegible] sinum [illegible]
multiplica per 12 [illegible] numerus punctorum
recte et productum divide per altitudinis sinum
composite [illegible] et provenient puncta
umbre recte [illegible] punctis [illegible] ad
[illegible] multiplica per 60 [illegible] divi-
de [illegible] et exibit [illegible]
[illegible] et [illegible] puncta et [illegible] umbre
recte altitudinis composite et [illegible] quod ista
puncta [illegible] puncta [illegible] umbre
in 12 puncta et [illegible] 360 [illegible]

Umbre recte composite [illegible] puncti
invenire multiplica omnium punctorum [illegible]
[illegible] compositorum in [illegible] et [illegible]
quod proveniet [illegible] 144 quod est 12 puncta
umbre [illegible] multiplicata et eius quod proveniet
scias quadratam [illegible] 12 pun-
cta umbre multiplicata per 60 que est totus
sinus [illegible] et quod provenit divide per radicem
[illegible] et proveniet sinus [illegible] al-
titudinis cuius [illegible] scias arcum per 2am [illegible]
[illegible] altitudinis quesite [illegible] altitudinis umbram
compositam multiplica per 60 scilicet per totum sinum
et quod provenit divide per radicem [illegible]
[illegible] et eius quod provenit scias arcum sinum
per 2am [illegible] longitudo solis vel altitudinis um-
bram [illegible] ad [illegible] [illegible]
altitudinis [illegible] de 90 [illegible] altitudo
quesita

[illegible] sit [illegible] per altitudinem solis
vel altitudinis [illegible] umbram invenire
[illegible] altitudinis [illegible] per [illegible] quod est 12 puncta
[illegible] multiplica et quod provenit divide per sinum
residui altitudinis [illegible] quod deficit ad perfi-
ciendum 90 ut si altitudo fuit 30 [illegible]
quod [illegible] deficiunt usque [illegible] 90 [illegible]
[illegible] quod est 60 et provenient puncta umbre
[illegible] Si vero [illegible] ad [illegible]
60 multiplica et productum divide [illegible]
et exibunt [illegible] puncta [illegible]
[illegible] punctorum umbre [illegible]
[illegible] altitudinis in puncta [illegible]
[illegible] altitudinis [illegible] 144 [illegible]
proveniet [illegible] 12 punctorum in se [illegible]

si diviseris 12. quia numerus punctorum umbre
umbrarum exigit puncta altitudinis [illegible]
Inquirere umbre verse per altitudinem [illegible] si volueris
altitudinem invenire multiplica puncta
umbre verse in semetipsa et illud quod
provenit adde 144. et totius producti
accipe radicem quadratam quia producit quod
est umbre [illegible] demum multiplica puncta
umbre verse per altitudinem per 60 et collectum divide
per radicem predictam et proveniet tibi sinus
altitudinis umbre verse predicte cuius quesitus
arcus est altitudo quesita per 2am [illegible]
Dubitatur arcus altitudinis per altitudinem [illegible]
versam per tabulas ad hoc factas invenire
[illegible] arcum altitudinis in linea numeri
et arcum qui in directo eius est umbra si per
potes invenire puncta in umbra versa
Si non potes et non potes invenire [illegible]
tunc [illegible] minor in isto arcu altitudinis
sumit minorem arcum minore propinquiorem
et deinde arcum et operare per integrum eodem
quo demum fuit in [illegible] arcus declinationis
nationem solis et provenit tibi puncta et minuta
umbre verse tanti arcus per altitudinem
Inquirere verse per altitudinem arcum per tabulas invenire
quere umbram versam per altitudinem
in tabula et si ea non potes invenire.
accipe quod est in directo primus arcus sic
et arcus per altitudinem umbre verse. Si non potes
[illegible] non potes invenire arcum minorem
propinquiorem et sub linea [illegible] in directo [illegible]
[illegible] ad [illegible] et tunc puncta et minuta
in tabula in [illegible] et [illegible]
in tabulis umbre per altitudinem et [illegible]
[illegible] que [illegible] multiplica per 60
[illegible] per tabulas [illegible]
per [illegible] productum divide per [illegible]
[illegible] umbram umbre per altitudinem
propinquiorem et arcum propinquiorem et [illegible]
[illegible] in tabula que [illegible]
proveniunt tibi minuta que [illegible]
[illegible] [illegible] equivalent
[illegible]
[illegible] per altitudinem [illegible]
[illegible] operatio [illegible] per
[illegible] diligenter [illegible] oportet quod
[illegible] de [illegible] ad [illegible]
[illegible] oportet [illegible]
Inquirere arcus per altitudinem altitudinis umbram
[illegible] invenire per tabulas [illegible]
altitudinem per altitudinem [illegible] et [illegible]
[illegible] que [illegible]
potes invenire arcum umbre puncta sibi
correspondentia quia [illegible] quibus. Si non potes

arcum non potes invenire. quia [illegible] arcum
[illegible] ut demum [illegible]
Si vis umbre verse per altitudinem arcum invenire
[illegible] in tabula [illegible] invenire umbre
et arcum arcum in directo [illegible]
[illegible] demum [illegible] Si non potes non potes
invenire. tunc operare [illegible] ut demum
[illegible] puncta cum quibus arcum
[illegible] et [illegible] arcus tibi proveniunt minuta
[illegible] 90. et proveniet tibi arcus [illegible]
Inquirere arcus zodiaci ascendentes equinoctialis
[illegible] ascensiones [illegible]
[illegible] invenire [illegible] arcus zodiaci
[illegible] arcus equinoctialis [illegible]
isto codem arcu zodiaci [illegible] oriri et descendit
[illegible] orizontem rectum orizon
[illegible] maximus [illegible]
[illegible] polos [illegible] ad
[illegible] ad angulos rectos [illegible] orizon
[illegible] equinoctialis [illegible]
[illegible] sinum [illegible] de [illegible]
[illegible] 90. et
[illegible] quere sinum rectum [illegible] sinum
[illegible] maximus [illegible] sinus
[illegible] arcus zodiaci [illegible]
a capite arietis [illegible]
[illegible] per 10. [illegible] de [illegible]
[illegible] de 90.
[illegible] que sinum rectum [illegible]
[illegible] de [illegible] arcus.
[illegible] sinum de [illegible]
[illegible] sinum residui [illegible] de
[illegible] et proveniunt divide per sinum
residui [illegible] sinum. [illegible]
[illegible] proveniunt [illegible] per 60 [illegible]
sinum et proveniunt divide per sinum residui
de arcus [illegible]
[illegible] arcus equinoctialis [illegible]
[illegible] arcu zodiaci [illegible] sinus que
[illegible] arcu per 2am [illegible]
[illegible] arcu zodiaci [illegible]
a capite arietis. [illegible] si arcus zodiaci
[illegible] fuit 90 [illegible]
[illegible]. Si non fuit 90 [illegible]
[illegible] et [illegible] quas [illegible]
[illegible] 90 [illegible]
[illegible] ab [illegible]
[illegible]
[illegible] tantum [illegible]
[illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible]
[illegible] leonis et scorpionis quia [illegible] et

cuius quantitas sit ascensionum tanti temporis sicut
sit ascensionibus circuli [illegible] et tantum temporis in
sufficit [illegible] in ascensio elevatus unius signi
zodiaci ad [illegible] omnes. Et sic itaque videtur
ascensiones unius signi zodiaci incipientis a capite
arietis vel libre de [illegible] in [illegible]
quem [illegible] debent. Et initium [illegible]
[illegible] temporis [illegible] ponens ut [illegible]
ascensiones et motus celi sit semper eadem sit
cum istis qui accipiuntur in orizonte recto

4 unius arcus zodiaci ascensionem [illegible]
vel quantitas ad hoc potes invenire
Cum arcus signorum a arcu opposito a capite
[illegible] incepto in [illegible] et tantas ascensiones
[illegible] vel [illegible] si cum possis invenire
et elevationem ibidem [illegible] [illegible] quod elevatio
[illegible] vel arcus oppositi incipientis a capite
[illegible]. Si non circuli oppositi [illegible] in- 23
venies quod [illegible] quod in arcu isto [illegible]
[illegible] erunt [illegible] operare [illegible] eodem
quo dictum fuit in [illegible] inveniendo de [illegible]
Si non [illegible] inventire ascensiones alicuius ar-
cus a principio arietis incipientis vel ab aliquo alio
puncto zodiaci [illegible] ascensiones [illegible] quod dictum
est a principio [illegible] usque ad finem arcus oppositi
a [illegible] sicut dictum [illegible] et ascensiones a principio
[illegible] usque ad istum punctum zodiaci [illegible] in-
cipit arcus oppositus. [illegible] ascensiones [illegible]
plus [illegible] [illegible] si non [illegible]
adde [illegible] [illegible] vel ascensiones [illegible] 360
et deinde [illegible] et provenient
ascensiones arcus incipientis ab isto puncto
zodiaci quod volebas

22 Ascensionum [illegible] Radius oppositos in orizonte recto
ad [illegible] equales zodiaci [illegible] si
illi [illegible] ascensionem incipiunt a capite [illegible]
[illegible] istos in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] potes invenire eos et [illegible]
[illegible] [illegible] zodiaci [illegible]
[illegible] a principio [illegible] incipientes. Si
non [illegible] potes [illegible] ascensionem [illegible] in-
venire [illegible] [illegible] [illegible] et operare
[illegible] eodem quo dictum est in [illegible]
[illegible] [illegible] oppositi [illegible]
ad istum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] equales [illegible] 29
[illegible] ad [illegible] dictum [illegible] ascensionem
[illegible] [illegible] ascensionem oppositis
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 60 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

unde [illegible] sol [illegible] [illegible] ante ascensiones
[illegible] oppositi [illegible] in [illegible]
et arcus oppositis [illegible] [illegible] et pro-
venient [illegible] que addi debent cum
[illegible] equalibus zodiaci [illegible] et [illegible]
oppositum. Si non [illegible] ascensionem non incipit
a principio [illegible] arietis vel [illegible]
puncti [illegible] cum [illegible] ascensionem [redacted] oppositis
[redacted] ascensionem [illegible] a principio [illegible] usque ad [illegible]
punctum zodiaci a quo incipit ascensiones
[illegible] et [illegible] cum isto [illegible] operare
ut dictum est [illegible] [illegible]
[illegible] 360 [illegible] qui [illegible] celi to-
[illegible] [illegible] debet [illegible] 360
[illegible] cum [illegible] operare ut dictum est et
habebis oppositum
[illegible] altitudinem regionis a capitis arietis
altitudinem et [illegible] altitudinem solis [illegible]
solis et stellarum [illegible]
[illegible] in omni regione [illegible]
[illegible] sol vel stella fuit in [illegible]
[illegible] [illegible] solis et
stellarum [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] altitudinem
solis [illegible] fuit [illegible] arietis vel libre
habebis altitudinem capitis arietis vel libre [illegible]
[illegible] de 90 [illegible] regionis
cui [illegible] altitudo poli super orizontem. Si
non fuit sol in [illegible] [illegible] et fuit in signis
[illegible] declinationem [illegible] sol [illegible]
[illegible] vel [illegible] de [illegible] si
non fuit sol in signis [illegible]
altitudinem [illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible] provenit [illegible] arietis
[illegible] a 90 ut dictum est [illegible]
[illegible] regionis et altitudo poli. Eodem modo
possunt [illegible] stellas orientes et occi-
dentes [illegible] altitudinem [illegible]
[illegible] vel [illegible] et [illegible]
ut dictum est in sole. Si [illegible]
[illegible] stellam [illegible] oriente [illegible]
[illegible] in [illegible]
altitudo [illegible] stelle altitudinem [illegible]
[illegible] [illegible] medietate [illegible]
[illegible] medietas [illegible] altitudo poli cui [illegible]
est latitudo regionis [illegible] de 90 [illegible]
[illegible] et altitudo [illegible] super orizontem
[illegible] solis et stellarum [illegible]
[illegible] sol vel stellarum [illegible]. Si
[illegible] sol vel stellarum fuit [illegible] altitudinem
capitis arietis adde. Si non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
provenit [illegible] altitudo [illegible] si
[illegible] adde [illegible] provenit 90 [illegible]

arcus meridiani et extra meridianum. Si non 90
per sit distancia stelle per cenit capitis
si non plus 90 superhabundantia illius de 180 est
per (?) circumdecht [illegible] arcus sub orizonte [illegible]
extra a tonu (?)

Arcu diei maxime tocius anni quoniam
climate per notam poli altitudinem
[illegible] altitudinem poli per 23 gradus (?)
[illegible] altitudinis secundo sinum rectum per [illegible]
[illegible] [illegible] per sinum maxime declinationis et quod
provenit divide per sinum [illegible] totius
declinationis a 90 et quod provenit multiplica
per 60 [illegible] per totum sinum rectum et quod
provenit divide per sinum [illegible] altitudinis poli
et quod exibit arcuabis et arcus qui provenit
est differentia ascensionis longioris diei ab e-
quali die quam duplicatam longioris diei
ascensionum et brevioris diminuto [illegible]
aut [illegible] horas 14 [illegible] [illegible]
[illegible] quia quod hoc provenit adde [illegible]
12 quia [illegible] horarum diei equalis et [illegible]
bis horas longioris diei et si [illegible] et
[illegible] horas brevioris diei. Si non vel
[illegible] ascensionum diei sole existente [illegible]
[illegible] [illegible] in illis duobus [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] operatio [illegible]
[illegible] cum toto de [illegible] et [illegible] queris
operatione completa.

Invenire arcus zodiaci ab equinoctiali [illegible]
entis ascensionem in spera obliqua [illegible]
[illegible] quia [illegible] ostensum est quomodo [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] equinoctialis [illegible]
in regionibus [illegible] [illegible] equinoctialis [illegible]
sit per cenith capitis [illegible] duo poli sunt in
[illegible] orizontis [illegible] [illegible] idem
in regionibus in quibus equinoctialis [illegible] non
per cenith et alter polorum elevatur super
orizonte altero depresso et hec elevatio
[illegible] [illegible] ab illis quia [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] poli elevatur in [illegible] regi-
one [illegible] [illegible] [illegible] arcus [illegible]
ascensionum zodiaci in spera recta in [illegible]
per 20 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] per sinum multiplica in
sinum [illegible] ascensionum longioris diei [illegible]
regionis super dyametrum equalem [illegible]
[illegible] et quod provenit per 60 divide quod
[illegible] [illegible] arcus et quod provenit [illegible]
[illegible] ascensionum que est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] regione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sinum altitudinis poli in regione [illegible]
[illegible] que est [illegible] [illegible] [illegible] altitudinis

minue de 90 et residui queras sinum [illegible]
[illegible] declinationis arcus zodiaci [illegible] [illegible]
ascensionum queris [illegible] sinum et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] declinationis [illegible] ad 90 [illegible]
[illegible] [illegible] sinum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] multiplica et quod provenit per [illegible]
divide et [illegible] [illegible] exibit per 60 [illegible]
totum sinum multiplica et quod provenit per [illegible]
divide et quod provenit [illegible] [illegible] [illegible] ascensionum
in spera recta et obliqua arcus [illegible] [illegible]
[illegible] queras arcum per [illegible] [illegible] et [illegible] arcus
[illegible] ascensionum

Invenire arcus zodiaci [illegible] [illegible] in-
[illegible] ascensionum in spera obliqua [illegible]
[illegible] altitudinis [illegible] seu equinoctialis [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] signorum in [illegible] per 24 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] altitudinis [illegible] umbram [illegible]
per [illegible] [illegible] per 10 [illegible] multiplica [illegible]
[illegible] [illegible] altitudinis [illegible] per illud quod [illegible]
[illegible] ascensionum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod provenit
quere arcum per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
ascensionum [illegible] [illegible] arcus in orizonte
recto et obliquo [illegible] multiplica per [illegible]
umbram [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad 90 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quibus [illegible] [illegible] zodiaci [illegible]
[illegible] et equali [illegible] equinoctialis [illegible]
equales [illegible] ascensionum in spera obliqua [illegible] et
[illegible] quia [illegible] arcus [illegible] zodiaci [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordine signorum
[illegible] ad [illegible] [illegible] ascensionum [illegible]
[illegible] [illegible] in spera obliqua [illegible] in spera recta [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in spera [illegible]
[illegible] ascensionum [illegible] [illegible] et [illegible] ad-
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] ascensionum in spera ob-
liqua [illegible] in recta [illegible] arcus zodiaci [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ascensionum [illegible] [illegible]
[illegible] in spera obliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ascensionum in spera recta
et obliqua [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] zodiaci [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et obliqua [illegible] [illegible] [illegible] zodiaci
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] arcus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad 30 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ascensionum [illegible] [illegible]

arietis de elevatione cuiuslibet in spera recta et hec
eandem dictam adde super elevationem precise primi
gradus arietis in spera recta et quod provenit demi-
te elevationem primi gradus arietis et ultimi gradus
piscium, et quod provenit per illud addicione et
elevatio primi gradus libre et ultimi gradus virginis
et econverso dictam arcus duorum graduum medie
a primo arietis inchoatis de elevatione
corporum duorum graduum in spera recta et quod pro-
venit per dimidium et a duobus primis
gradibus arietis et duorum ultimorum piscium
et quod provenit additione provenit et elevatio duorum
primorum graduum libre et duorum ultimorum virginis
et hoc modo facietis de omnibus duobus
ad 90 gradus. Si autem volueris facere tabulas
omnibus diebus ad totum tabulam, minue elevationem
primi gradus arietis in spera obliqua de 360
et remanebit elevatio quod sit a primo
arietis usque ad 29 gradus piscium in eadem
spera obliqua et adde ascensiones primi gradus libre
super 180 et habebis ascensiones a primo arietis
usque ad finem primi gradus libre et minue ascensiones
primi gradus libre de 180 et remanebunt e-
levationes signorum a primo arietis usque ad
29 gradus virginis. Post hoc et minue dictam
2orum graduum arietis de elevatione corporum
[illegible] et habebis elevationem 2 graduum arietis
et eandem dictam adde ad elevationem
2orum graduum arietis et habebis elevationem 2orum
graduum libre, quam elevationem 2 graduum arietis sub-
trahe de 360 et remanebit elevatio
signorum que sunt a primo arietis usque ad 28 gradus
piscium et adde elevationem 2 graduum libre super
180 et habebis elevationes que sunt a primo arietis
usque ad finem 2 graduum libre et minue eandem ele-
vationem duorum graduum libre de 180 et remanebit
elevationes que sunt ab initio arietis usque ad
finem 28 virginis et sic facies de omnibus
a primo usque ad 90 gradus ut habeas elevationes
omnium graduum signorum.

¶ Sed [illegible] cuiuslibet arcus zodiaci
positi in spera obliqua [illegible] ad hoc [illegible]
invenire cum arcu posito [illegible] ascensionum
in spera obliqua [illegible] recipere [illegible]
[illegible] et quantas [illegible] invenies [illegible]. Si autem
per potes invenire [illegible] inductio
[illegible] ascensiones sibi correspondentes. Si non cum [illegible]
non possis invenire [illegible] arcu
posito [illegible] cum [illegible] propinquiori
et [illegible] cum [illegible] propinquiori et operare
[illegible] eodem [illegible] et habebis ascensiones [illegible] arcus [illegible]

per illud quesitum correspondentes que [illegible] a capite
arietis. Si non volueris scire ascensiones alicuius
arcus zodiaci a quocumque puncto in-
cipientis, scias ascensiones zodiaci [illegible]
[illegible] a primo arietis usque ad finem illius
arcus [illegible] [illegible] [illegible] scias et
ascensiones a primo arietis usque ad illud punctum
zodiaci a quo incipit arcus propositus quas
ascensiones subtrahe a prius [illegible] si potes.
Si non adde super ascensiones [illegible] 360
[illegible] subtrahe et provenient ascensiones
arcus propositi incipientis ab illo puncto zodiaci
et hoc volebas.

¶ [illegible] ascensionum propositis in orizonte
obliquo ad [illegible] equales [illegible]. Si
[illegible] ascensionum [illegible] incipiunt ab ariete que
illos [illegible] ascensionum signorum in orizonte
obliquo si eos per [illegible] potes invenire [illegible]
equales inductio [illegible] sunt [illegible] zodiaci
[illegible] correspondentes. Si non non posses [illegible] ascensionum
[illegible] invenire [illegible] cum [illegible] propinquiori et
operare [illegible] eodem [illegible]
invenies [illegible] equales ascensionum propositis
correspondentes et quod provenit erit
[illegible] zodiaci [illegible] ascensionum propositis correspondentibus
a primo arietis inchoantibus. Si non ascensiones
non incipiant a primo arietis sed a primo
alicuius signi vel a quocumque alio puncto zodia-
ci [illegible] ascensionum propositis adde [illegible]
ascensionum que sunt a primo arietis usque ad [illegible]
punctum zodiaci a quo incipiunt iste ascensiones
et [illegible] cum illo quod provenit operare ut
[illegible] et [illegible] extra additione excesserit
numerus [illegible] 360 [illegible] quod provenerint plu-
res [illegible] subtrahe 360 et cum residuo operare
ut [illegible] et habebis propositum.

¶ [illegible] diei [illegible] et [illegible] noctis in-
venire [illegible] arcus diei [illegible] et
[illegible] arcus supra orizontem
[illegible] ab ortu solis usque ad occasum
et arcus noctis [illegible] ab
occasu solis usque ad ortum [illegible]
volueris hoc scire ascensiones quere a primo arietis
usque ad [illegible] in quo [illegible] sol [illegible]
[illegible] in orizonte [illegible] subtrahe ab
ascensionibus [illegible] solis si potes [illegible]
si ascensiones [illegible] in quo [illegible] sol [illegible]
[illegible] sunt ascensionibus [illegible] et quod provenit
subtractione [illegible] est arcus diurnus.
Si non ascensiones solis plures fuerint ascensionibus
[illegible] solis 360 [illegible] subtrahe
ascensiones [illegible] solis et quod provenit subtractione [illegible]
[illegible] est arcus diurnus. Si non vo-
lueris arcum nocturnum subtrahe arcum diurnum

et 360 et quod remanserit est arcus noctis
vel si volueris arcus eius quod est nadir solis
subtrahe ab arcubus solis si poteris.
si autem non adde eis 360 et postea
subtrahe et remanebit arcus noctis
[Ad inve]niendum quot sunt horae inequales diei vel
noctis contentorum per arcum diurnum
invenire. Arcum diurnum quem quaeris vel noctis di-
vide per 12 et quod provenerit est quantitas
elevatus in una hora. Rursum si fuerint
minuta per 60 divide per 12 et quod provenerit est
minuta et habebis per ... et minuta unius equalis
in una hora inequali de praedicto equinoctii et
ut habeas numerum unius horae noct-
is subtrahe ... et minuta unius diei de 30
et remanebunt post subtractionem ... et
minuta unius horae nocturne vel si malueris
divide arcum noctis per 12 et rursum si sit
minuta per 60 divide et per 12 et provenient
... et minuta unius horae noctis equalis
contenta. Si autem partes horarum per tabulas
... volueris invenire ... [illegible]
... cum gradu solis et
invenies in eius directo partes horarum illius
diei et in directo nadir solis invenies
partes horarum noctis
[Ad inve]niendum horas equales diei et noctis
invenire. Arcum diurnum divide
per 15 et proveniet numerus horarum equalium
illius diei. Si autem aliquid ... remanserit
per 60 multiplica et proveniet minuta horae cum
horis equalibus contenta. Et si arcum di-
urnum ... in tabulis 15 ... unius
minuti horae et adde cum illis et habebis horas
et minuta in illo die contenta. ... horas
et minuta si subtrahis a 24 remanebunt horae
equales et minuta in nocte contenta
[H]oras equales ad inequales reducere
[et] econverso. Numerum horarum inequalium multiplica
per partes unius horae ... et productum
divide per 15 et quod exierit est numerus horarum
equalium in istis horis inequalibus contentarum. Ve-
rumtamen si fuerit multiplicata per 60 et divide per 15
et quod provenerit erunt minuta propter
horas equales adiungenda. Si autem horas
horas equales quas ad inequales reducere
volueris numerum horarum equalium multiplica per
15. si fuerint ... cum horis in tabulis
... et adde cum aliis
... quod divide per partes unius horae et
numerus quotiens erunt horae inequales in illo
horis equalibus contentae. Si autem aliquid fuerit
residuum multiplica per 60 et divide per idem per
quod prius et habebis minuta horae in illis horis

inequalibus adiungenda
[Ar]cum diei transactum ab ortu solis
usque ad horam presentem per altitudinem
solis presentem et per medietatem arcus di-
urni et per altitudinem solis meridianam inve-
nire. Et per consequens tamen horas equales et
inequales. Scias altitudinem solis presentem per 8 gradus et
... 9. Scias altitudinem solis meridianam per 20
gradus et scias medietatem arcus diei illius per
30 gradus. Deinde scias sinum altitudinis presentis et
altitudinis meridiane per ... gradus scias et
sinum versum medietatis arcus diurni per ...
gradus. Deinde sinum versum altitudinis presentis in
sinum versum medietatis arcus diurni multiplica
et productum divide per sinum versum altitudinis me-
ridiane et numerum quotientis ... sinum versum me-
dietatis arcus diei illius ... et ... re-
manserit arcum versum invenias per ... ta-
bulas. Quod de medietate arcus diei minuas si fuerit
... ante meridiem vel ei addas si
fuerit post meridiem et quod post augmentum
vel diminutionem provenerit est arcus de equino-
ctiali ab ortu solis usque ad praesentem horam quod di-
vide per partes horarum illius diei. Si autem volu-
eris horas inequales et si aliquid residuum fuerit per
60 multiplica et divide ut prius per partes horarum
et provenient minuta horarum et si volueris horas e-
quales divide per 15 et habebis horas equales. Re-
siduum si fuerit multiplica per 60 et provenient
minuta horae sequentis
[A]rcum solis in quo est hora diei volueris
invenire. Scias horas ab ortu solis
usque ad horam oppositam quae si equales fuerint
per 15 multiplica. Si autem inequales per partes horarum
eiusdem diei et quod provenerit si minus dimidio
arcus diurni fuerit ex ipso dimidio arcu
diei minue. Si autem plus fuerit equinoctio et quod
provenerit est elongatio solis a meridiano circulo.
Cuius scias sinum versum per 3 ... quem ex
sinu verso dimidii arcus diei deme et quod
remanserit per sinum versum altitudinis solis in
meridie multiplica et quod provenerit per sinum versum
dimidii arcus diei partire et eius quod provenerit
post divisionem scias arcum per 2 ... et ar-
cus altitudinis solis in illa hora oppositi ab
orizonte si sol sit ante meridiem aut post
et per ... poteris scire altitudinem solis co-
gnita in horis ... arcus diurni.
[H]oras ab ortu solis usque ad horam
oppositam noctis seu arcu diei noto
... invenire. Horas oppositas si
fuerint inequales per partes horarum illius diei
multiplica. Si autem equales per 15 et habebis ar-
cum transactum ab ortu solis usque ad horam
presentem quem arcui diurni adde super ...

gradus solis in orizonte obliquo et que cum eo
ascendentis quos reduc ad gradus equales per 29 ...
et gradus ascensionis qui ei conveniunt in orizonte
obliquo et gradus ascendentis. si tamen ex addicione
arcus diurni conflati ab ortu solis ad
horam presentem cum ascensione gradus solis excesserit
plures 360 reice inde 360 et quod superest
operare. Si autem volueris hoc in nocte de-
claras per horas noctis seu per arcum revo-
latum ab occasu solis usque ad tempus propositum
et per nadir solis secundum predicta domum 3 inde
et habebis gradum ascendentem

Verificare domos celi dato gradu
ascendente. Scias ascensiones que sunt a prin-
cipio cancri usque ad gradum ascendentem
in orizonte obliquo. quas tene ascensiones que in
circulo directo ... si minores ...
capricorno et gradus equales medietas in men-
tes 3 ... deinde adde sic ascen-
siones easdem partes horarum gradus ascendentis du-
plicatas i. dupla eas et adde et habebis
ascensiones undecime domus similiter eas adde
iterum easdem horas duplicatas sic ascensiones 11 domus
et invenies ascensiones 12 domus similiter eas
minue et si addideris easdem partes horarum
duplicatas sic ascensiones 12 domus invenies
ascensiones gradus ascendentis. deinde has partes horarum
... 60 minue et residuum adde ascen-
sionibus gradus ascendentis et invenies ascensiones 2
domus similiter eas minue et adiunge illud
residuum de 60 super ascensiones 2 domus quas
... et habebis ascensiones 3 domus deinde
ascensiones 11 domus reduc ad gradus equales per 22 ...
... et ... et secundum
que eis debetur principium 11 domus ...
eandem ... reduc ad gradus equales ascensiones
12 domus 2 et 3 et habebis initia harum
domorum inventas ... domibus sunt
habebis initia aliarum domorum. quia gradus qui
est principium 2 domus est nadir 10 domus et gradus
11 est nadir 5 et gradus 6 nadir 12 et
principium ... nadir 4 domus et principium 8
nadir 2 et principium 9 nadir 3. Si non
velles hoc ... facere per tabulas que sunt in astro-
labio ... omnium domorum si sit facta ad orizon-
tem ad idem sicut ascensione et gradus equales
... in ... et ... illius gradus ...
... principium 2 domus 3 4 5 6 et
... autem domos scias ... domini ...
... principium in ... istarum

Arcus diei conflati per gradus ascendentes de
... ascensiones orizontis obliqui qui
sunt ad gradum solis usque ad gradum ascendentem
partes horarum illius diei et habebis horas diei
equales conflatas. Si non ... per 15 habebis
horas equales conflatas et si ... hoc fuerit in
nocte ascensiones que sunt a nadir gradus solis usque
ad gradum ascendentem divide per partes horarum noctis
Si volueris horas inequales per 15. Si non
horas equales. et habebis horas noctis conflatas

Circa ... stelle per ... et latitudinem
eius ab ecliptica perscrutare. Scias
latitudinem eius et stelle ... et declinationem
gradus in quo est stella per 10 ... et par-
tes declinationis. et si latitudo et declinatio in eadem
parte fuerint eas in unum collige. Si
non fuerint in diversis partibus ... de ...
deme et illud quod relinquitur ... conve-
nit est latitudo ... tamen in qua
parte fuit; quia si declinatio gradus et declinatio ...
fuerint ... latitudo ... et ...
Si non fuerint ... latitudo ... est ...
equinoctiali est latitudo ... illius partis que vincit
i. ... numerus declinationis ... et ...
Post hec ... latitudinis ... et ...
... de ... a 90 ... et ...
convenit per ... de 90 ...
in quo est stella ... et eius quod ei conve-
nit ... ...
declinationis ... quibus ... et latitudo
stelle ... a quo stella ...
... mediat in ... ita
... declinationis stelle in ...
partem ... deinde scias elon-
gationem gradus in quo stella fuit ... a
... capricorni ... fuit
... vero. ... istorum ascensionum in
circulo recto que sunt ... stelle ...
que si ... 90 ... Si non
plus 270 eas de 360 ... et quod ex
istorum ... convenit elongatio gradus
in quo stella fuit ab ... capricorni. Si
... ascensiones ... plus 90 et pauciores
180 ... 180 ... et ...
... Si non plures 180 et pauciores
270 ex eis 180 ... et ...
et quod ex istorum ... convenit elongatio gradus
stelle a principio cancri elongationis ... a
principio ... capricorni ... convenit ...
... post hec ... declinationis
stelle ab ecliptica ... totius ...
... et quod convenit ... residuum
... stelle a 90 ... dide
et quod post ... convenit ... longitudo
gradus in quo stella fuit ... capricorni ...
... et quod convenit ... to
... totius ... et eius quod
post ... convenit ... per ...

qui est arcus diei circuitus stelle per medium celi. Si autem stella fuerit inter caput arietis et finem sagittarii et latitudo eius fuerit a toto circuitus eius per medium celi a partibus meridianis in toto diei qui sub zenith directo est in quo stella fuerit super adde et si fuerit latitudo meridiana eandem diem de septentrionali arcu si orbis minue. Quod si stella fuerit inter principium capricorni et finem geminorum et latitudo stelle fuerit a toto diei circuitus ab orientali qui sub directo est stelle ortu iam inveni. Et si latitudo fuerit meridiana illam diem eius a toto orbi adde et elevationes seu ascensiones partis orbis quas invenit vide ad orizontes equales esse iam et tota per ut docet in 22 capitulo et scientiam eis correspondentem quod arcum quo stella celum mediat.

Si autem ascensiones stelle volueris invenire observa sinum de orbis stelle per sinum latitudinis regionis et quod inde provenit divide per sinum complementi de 90 decl. stelle et que post divisionem provenit multiplica per 60 quod qui sit totus sinus rectus et quod post hoc provenit divide per sinum versum latitudinis regionis de 90. Et si pro hac divisione provenientis arcus arcum per 2m capitulum que ante dupl. et duplatum adde super 180. Si declinatio fuerit a toto ab 180 minue si fuerit meridionalis et quod post additionem vel diminutionem provenit est arcus diei stelle quod divide per 15 et habebis quot horas equales morabitur stella super terram ab eius ortu usque ad occasum. Arcum autem diei stelle subtrahe de 360 et habebis arcum noctis quod divide per 15 et habebis quot horas morabitur sub terra. Scias quod si stella caret latitudine ab equinoctiali circulo invenitur eius arcus diei sicut dictum fuit de sole in 30 capitulo. Et quod si volueris medietatem arcus diei vel noctis stelle medietatem arcum totum et habebis quod queris.

Si autem arcum quo stella oritur invenire scias dictum arcus diei stelle quod potes facere comparatione arcus diei et arcum quo stella celum mediat quod potes sole per 31 capitulum subtrahendo breviorem a maiori et fuerit hac differentia. Si medietatis arcus diei stelle fuerit maior medietate arcus diei et arcum quo stella celum mediat tunc subtrahe dictam differentiam ab ascensionibus in orizonte obliquo in directo et quod arcu quo stella celum mediat. Si non medietatis arcus diei stelle fuerit

brevior dictam differentiam eius ascensionibus adde et quod post augmentum vel diminutionem provenit erit arcus ascensionum super arcum quo stella ascendit in orizonte obliquo quos vide ad equales per 30 capitulum et arcum quo in directo invenitur et arcus quo stella oritur in orizonte obliquo.

Latitudinem stelle ascensionum volueris mediationem invenire scias dic per stelle per 22 capitulum que si fuerit a toto adde eam super altitudinem capitis arietis meridianam in regione illa notam per 22 capitulum. Si vero fuerit meridianalis eandem subtrahe ab altitudine meridiana tunc et quod provenit est altitudo stelle meridiana. Quod si istud quod ex additione provenit fuerit plus 90 gradibus minuatur ex 180 et quod remanet est altitudo stelle maxima supra orizontem.

Si autem arcum equinoctialis elevatum ab ortu solis usque ad principium horarum et per minus horas equales tamen invenies et arcum ascensionum duodecim horarum per alterum ipsarum invenire. Multiplica sinum versum arcus medii diei stelle notum per quantitatem horarum per sinum versum altitudinis stelle in hora considerationis tue et quod provenit divide per sinum altitudinis meridiane stelle notum superius et quod post divisionem provenit minue de sinu verso medietatis arcus diei et quod exierit est sinus versus cuius quere arcum per 2m capitulum et servabitur. Si altitudo stelle fuerit acceptam ante medietatem arcum minue ex medietate arcus diei stelle dempta. Si vero in occidentali parte fuerit et sic adde et quod post augmentum vel diminutionem provenit est illud quod elevatum ab ortu stelle ad horam considerationis tue. Quem arcum sic habitum serva. Scito si arcus in quo stella oritur fuerit inter arcum solis et arcum nadir tunc stella illa oritur de die. Si non fuerit inter arcum nadir solis et arcum solis tunc stella illa oritur de nocte. Et si stella illa oritur de die arcum ascensionum in orizonte obliquo ortus in directo et arcum quo stella oritur subtrahe ab ascensionibus ortus in directo nadir solis et quod remansit subtrahe ab arcu prius invento scilicet ab arcu equinoctialis elevato ab ortu stelle ad horam considerationis tue et erit finis. Si non stella in nocte oritur arcum ascensionum orizontis obliqui invenitur in directo arcus nadir solis ex arcum ascensionum in directo et arcum quo stella oritur subtrahe et quod remanet

De equinoctiali

et quod remanet adde super arcum equinoctialis elevatum ab ortu stelle usque ad horam considerationis tue et quod provenit est arcus equinoctialis elevatus ab occasu solis usque ad horam considerationis tue et erit finis

a Racchel et albategni fecerunt meliores tabulas et Joh. de lineriis

Nota quod Joh. de lineriis divisit cordam maximam sinus [illegible] zodiaci in 120 partes equales quas vocavit gradus cuius medietas est sinus versus graduum maioris sinus 3 60 graduum [illegible] medietas corde arcus duplicati et sinus [illegible] dividens cordam et arcum in duo equalia est sinus rectus [illegible] dividit circulus cordam in partes equales [illegible] 1.188 quod patet [illegible] 12 [illegible] sinus versus 14 [illegible]

Adde si arcum equinoctialis elevatum ab ortu stelle usque ad horam considerationis tue et quod provenerit est arcus equinoctialis elevatus ab occasu solis ad horam considerationis. Si non volueris invenire horas noctis inequales, adde arcum equinoctialis ab occasu solis usque ad horam noctis inequalem per partes horarum noctis illius numeratas per 12 [illegible] et quod provenerit erunt horae temporales. Si fuerit multiplicatum per 60 et divide ut prius partes unius horae noctis et quod venerit erunt horae [illegible] non arcum illum ab occasu solis inequalium dividas per 15 et provenient horae equales. Si enim si fuerit per 15 multiplicato et erunt minuta horae inequales quod si [illegible] autem per illud quod [illegible] est ab ortu stelle erit volueris. Adde arcum equinoctialis revolutum ab ortu solis ad horam considerationis super ascensiones [illegible] ad quod stella situm et [illegible] ascensiones orizontis obliqui quas adiunt ad [illegible] equales per 29 [illegible] et [illegible] minuta residua minutos [illegible] ascensiones [illegible] de minuto inveniens [illegible] in 3a [illegible]

Quia plures astrologorum diversos libros fecerunt de operationibus tabularum quos canones appellaverunt. Quidam tamen corpus minus sufficienter omnes operationes que per tabulas fieri possunt tradiderunt. Quidam non in suis tabulis modum habuerunt difficilem et obscurum. Ideo Johannes de Lyneriis magister meus predictus ordinavit canones completos et sufficientes pro omni tempore quod [illegible] per tabulas fieri solet et metiens suis [illegible] [illegible] stilo levi et modum tenuit ordinatum preponenda preponens postponenda postponens. Igitur ad laudem dei gloriosi et honorem magistri mei et propter scolarium desiderantium sane operationes tabularum Ego Johannes de Saxonia inde cum adiutorio dei omnipotentis ponere [illegible] de omnibus operationibus que fiunt per tabulas

Si patet quod non sit [illegible] ab usu scientie artis astrologice [illegible] propter difficultatem operis tabularum.

[illegible] arcus composita [illegible] opus tabularum potest dividi modo quodam generali in 3 partes [illegible] in opus tabularum [illegible] mobilium et in opus [illegible] et in opus eclipsium. [illegible] 3 partes minor [illegible] ponit in canonibus suis [illegible] quod primo ponit canones eclipsium [illegible] 2a [illegible] astrologi [illegible] 6 potest dividi in 3es partes [illegible] parte ponit [illegible] canones de sinibus. In 2a ponit [illegible] superiorum inferiorum. In 3a ponit canones [illegible] omnium in quarta ponit canones [illegible] in 4ta ponit canones de [illegible] et de [illegible] que [illegible] instrumentum ad [illegible] mediantibus [illegible] arcus 2a [illegible] umbram [illegible] [illegible] arcus 2a [illegible] in [illegible] modum [illegible] invenire cordam mediatam [illegible] 2o docet invenire cordam [illegible] 2a [illegible] arcus composita cordam [illegible] [illegible] 1o docet invenire [illegible] 2o [illegible] arcus composita [illegible] invenire [illegible] in duas partes 1o docet invenire [illegible] 2o [illegible] 2a [illegible] canone [illegible] in duas [illegible] potest [illegible] 2o [illegible] [illegible] in 2o [illegible] [illegible] 2o [illegible] canonis [illegible] Exemplum [illegible] volumus invenire sinum rectum unius arcus qui continet 24 gradus et 30 minuta [illegible] numerum in [illegible] in [illegible] cum [illegible] 30 minuta [illegible] minuto [illegible] 27 gradus et 30 minuta [illegible] 6 [illegible] 6 [illegible] 24 gradus et 30 minuta [illegible] medietas eius [illegible] mediate corde [illegible] minuto [illegible] 22 [illegible] arcus [illegible] 24 gradus et 30 minuta [illegible] 14 minuta [illegible] 30 minutis [illegible] gradus et minuta [illegible] 24 gradus 16 minuta 2 [illegible] 27 [illegible] 30 [illegible] 14 minuta

(q[illegible] 3[illegible])   (f. 3 [illegible] 27)

Nota [illegible] [illegible] [illegible] 29 [illegible] 27 [illegible] 2 [illegible] in 3 et [illegible]

que fuerunt ulterius numerum cum quo primo multiplicavi
et dividatur per 30 minuta scilicet per [illegible]
et provenit pars proportionis. Adhuc fiat
reductio denominationis 24 m et 30 2a ad
[illegible] scilicet 2a et provenient 1470
2a que multiplicabo per 14 m et provenient
22940 3a que dividatur per 30 m et exi-
bunt 764 2a que valent 12 m
44 2a que addantur cum isto quod primo in-
veni scilicet cum 32 gradibus 40 m 32 2a et
provenient 33 gradus 3 m 16 2a iste est
simplex verus 33 gradus 41 m [illegible]
habent oppositum et eius [illegible] que se-
cundum [illegible] totum opus similiter
Medium vero oppositum [illegible] in hoc canone docet
invenire [illegible] gradum [illegible]
[illegible] contra [illegible]
lius invenire arcum [illegible] simplex vera gre-
num de minutis et 2is [illegible] si nunc
in tabula [illegible] in lineis que intytulantur cor-
di medietate et si ista numerum [illegible]
[illegible] accipe quod est secundum [illegible] cuius
versus sinistram in [illegible] duarum lineas
numerum quod est arcus sinus oppositi. Si non inven-
[illegible] et minutis 2is [illegible] continue minimum
non invenies [illegible]
[illegible] in directo [illegible]
[illegible] minore numerum proportionis que
accepisti in tabula [illegible] sinus oppositi
[illegible] cum quo adhuc non
[illegible] et ille est 22 [illegible] et numerum
scilicet [illegible] proportionis que accepisti in tabula
[illegible] proportioni cum [illegible]
et [illegible] ista loco
et ille est [illegible] et 30 m quod [illegible]
[illegible] tabula in lineis [illegible] 29 numerus
[illegible] 18 2a per 3a et [illegible] quod [illegible]
et provenit pars proportionis quod adde [illegible]
cum accepto in tabula cum primo [illegible]
provenit arcus oppositi sinus. Medium oppositum quod
[illegible] invenire arcum sinus vera 32 gradus
3 m 17 2is [illegible] numerum in tabula
[illegible] in lineis que intytulantur corde
medietate et quod non invenies [illegible]
[illegible] numerum [illegible] proportionis [illegible]
[illegible] 32 gradus 40 m 32
2is et accipiam [illegible] quod est in directo [illegible]
[illegible] versus sinistram et [illegible] 33
gradus 30 m qui [illegible] 32 gradus 40 m
et 32 2is [illegible] scilicet 32
40 32 [illegible] 33 gradus 3 m et
17 2is [illegible] 12 m et 44 2a [illegible]
[illegible] cum quo non [illegible] et 3 2a
[illegible] in [illegible] oppositi [illegible]

Nota [illegible] 2o casu dicta duorum [illegible]
[illegible] C [illegible] non [illegible]
[illegible] C et augmentum [illegible]
C [illegible] 27 m 37 et [illegible]

numerum quod [illegible] scilicet [illegible] proportionis [illegible]
cum [illegible] scilicet [illegible] minutis [illegible]
[illegible] 33 gradus 16 m 2 2a [illegible]
[illegible] 24 m et 30 2a et [illegible] augment-
um [illegible] et [illegible] numerus [illegible]
oppositi et 30 m quod [illegible] augmentum [illegible]
et 33 numerus multiplicabo 18 2a per 3a et
dividatur per primum et ad hoc fiat reductio
2a numerum ad eandem denominationem 3 n
29 numerus 12 m 44 2a multiplicabo 12 per 60
et provenient 720 2a cum quibus addantur
44 2a que fuerunt ulterius m et provenient
764 2a que multiplicabo per 30 m et exi-
bunt 22940 3a que dividam per primum scilicet
per 24 m 30 2a [illegible] cum
[illegible] multiplicato 24 per 60 et provenient
1440 2a cum quibus addatur 30 2a
que fuerunt ulterius et provenient 1470 quod
que dividatur numerum qui primo productus fuit
[illegible] et exibit 14 m et [illegible]
[illegible] addatur cum arcu quod invenitur
in tabula in directo primi [illegible] cum
33 gradus et 30 m et provenient 33 gradus 44
m qui est arcus sinus oppositi
Arcus oppositi sinus [illegible]
[illegible] Si arcus oppositus cuius
sinum [illegible] invenire fuerit [illegible] 90
gradus [illegible] cum a 90 et [illegible] que sinum
[illegible] primi canonis que
sinum [illegible] de 60 gradus et [illegible]
[illegible] et sinus versus arcus
oppositi. Si non arcus oppositus fuerit plus
90 gradus [illegible] 90 [illegible] que
sinum [illegible] primi canonis que
sinum [illegible] adde 60 gradus et quod provenit est
sinus versus arcus oppositi. Medium oppositum quod ve-
lim invenire sinum [illegible] arcus continentis
20 gradus 12 m [illegible] arcum
de 90 gradus et remanent 69 gradus 48 m
[illegible] cum [illegible] in lineis numerum [illegible]
in [illegible] primi canonis et inveniebo
[illegible] proportionis [illegible] in tabula scilicet
69 gradus et 30 m et in directo versus
dextram scilicet in lineis [illegible] cordarum
[illegible] 46 gradus 12 m 12 2a [illegible]
[illegible] scilicet [illegible] proportionis
quod [illegible] in tabula ab arcu opposito et
[illegible] 18 m cum quibus [illegible]
[illegible] 29 numerus que [illegible]
[illegible] cum [illegible] proportione [illegible]
[illegible] scilicet cum 10 gradus et
[illegible] cordarum medietatis [illegible]

g. 22 m. 42 2a et h(ec) est 3us numerus et 30
m. 2e que augmentantur tabule est quintus
numerus multiplico 18 2a per 3m et divido per 5m
et proveniet 76 proportionis. Ideo hoc faciendo
veniam ... minuta ad idem ... est n. 3us
nus 10 m. 42 2e et proveniunt 642 2e
et 3us nus est 18 m. que multiplico per 642
2e et proveniunt 11436 3e que divido
per 30 m. 93us nus et exibunt 391 2e
que valent 6 m. 31 2e et remanebunt
partes ... 6 3e que multiplico per 60 et
proveniunt 360 4e que divido per idem per
prius scilicet per 30 m. et exibunt 12 3e.
Est ergo pars proportionis 6 m. 31 2e 12
3e que addam cum illo quod inveni cum
primo introitu scilicet cum 46 g. 12 m. 1
2e et proveniunt 46 g. 18 m. 32 2e
12 3e et illud est sinus versus residui arcus compo-
siti scilicet de 90 quod subtraham de 60
g. et remanent 13 g. 41 m. 27 2e 48 3e
qui est sinus versus arcus compositi.

Invenies versi compositi arcum invenire.
Sed ... est sinus versus
compositus si fuit 60 60 g. cum ... de
60 et cum versio ... dicto et eodem
modo ... fuit in 2a proportione. Quo-
niam ... cum de 90 et versi ... quod quia
si ... sinus versus fuit ... 60 g. minus
de eo 60 g. et residui quere arcum secundum
... 2e proportionis que adde 90 g. ...
et proveniet arcus compositi sinus versi. Pono
ergo quod sit sinus versus compositi 3 g. 41
m. 21 2e 48 3e volo invenire ar-
cum eius cum sinus versus compositus est 60 60.
subtraham eum de 60 et remanent 46 g. 18
m. 32 2e 12 3e ... minus ... g.
... et ... sinum in tabula conditionis
mediationis et quia non invenio ... ipsum
... minore propinquiorem scilicet 46 g. 12 m.
1 2m et remanet 6 m. 31 2e 12 3e
cum quibus ... non ... et ... 3us nus
et invenio ... versus sinum in
... eius quod ... in tabula 69 g. 30
m. ... arcum propinquiorem in
tabula conditionis mediationis qui est 46 g.
22 m. 42 2a ... subtraham ... propinquiorem
scilicet ... et remanent 10 m. 42 2e
et ... augmentata ... in ... parte et est
3us nus et 30 m. 3us nus ... arcus
... in 30 m. multiplico
... 2m per 3m scilicet 60 m. 31 2e 12 3e per
30 m. ... ut ... 2m ad
idem ... multiplico 6 m. per 60 et proveniunt
360 2e cum quibus addam 31 2e et proveniunt
391 2e que multiplico per 60 et proveniunt
23460 3e cum quibus addam 12 3e et
proveniunt 23472 3e que multiplico per 30
m. et proveniunt 704160 4e hoc divido
per 10 m. 42 2e scilicet per primum numerum ... re-
ducam cum prius ad idem ... multiplico 10 m.
per 60 et proveniunt 600 2e cum quibus ad-
dam 42 2e et proveniunt 642 2e et ex-
ibunt facta divisione 1080 2e que divido per
60 et exibunt 18 2e que addam cum
arcu composito invento scilicet cum 69 g. 30
m. et proveniunt 69 g. 48 m. 93
arcus sinus versi compositi.

Invenies arcus 3a ... Inquisite par-
tem ... invenire declinationem auxiliarem
arcus 3a et ... dividi in 2 partes
... primo ... hoc ... calculatorum ... 2m
modum ... quod ... de omnibus est ... 2o ...
idem ... 2a ... est in inscriptione ... pre-
cedente ... et est ... Que sinum ... ar-
cus ... invenire ... ~~...~~ et
sinum ... maxime declinationis solis scilicet 23
g. 33 m. 30 2e ... Deinde multiplicant
... per alium et divide per 60 g. scilicet
per totum sinum ... et proveniet sinus declinationis
arcus compositi ... quere arcum per 2
... et invenies quod quere composito quod
... invenire declinationem arcus ...
24 g. 30 m. queratur sinus istius arcus
et invenio in sinu 24 g. 49 m. 40 2e
queratur et sinus maxime declinationis scilicet 23
g. et 33 m. ... et 30 2e ... et invenio 23
g. 48 m. et 41 2e et 14 3e multiplico ...
sinum per alium ... prius reducendo utrumque ad
idem ... sinus arcus compositi reductus
ad 2a 97790 2e et sinus maxime declinationis
reductus ad 2e ~~...~~ multiplico ... per ... ~~...~~
per reliquum et proveniunt 8024919690 ... 86 331
... que dividam per 60 scilicet per totum sinum
... et exibunt 133749866 ... et ...
... denominationis ... quod ...
... per integra ... divido per 60 redu-
cendo ... et proveniunt 10
g. 19 m. 26 2e 14 3e iste est sinus arcus
declinationis compositi. Queratur arcus istius 2m doc-
trinam ... et invenio ~~...~~
~~...~~ hic est declinationis arcus ... est
9 g. 48 m. 28 2e 48 3e

... arcus 3a ... hoc ...
... in invenire declinationem per tabulas ad
hoc factas ... est plana ... composito quod
... per tabulas invenire declinationem arcus 30
24 g. 30 m. ... queratur ... in ...
... in tabula declinationis ... non possum cum ...

In isto capitulo de declinatione augmenti bu...
lance unius et primus/ fractus cum quibus non
multiplicatur 29 minutis / diametro duorum in tiriam 39

invenire quantam brevem ... 9 ... 24
... et in medio medietas 9 gradus 22 minuta 28
secunda et remanent 30 minuta cum quibus addere
non ... et ille est 2 minutus. Deinde multiplico
cum ... addito. scilicet cum 26 gradibus et in
medio medietas 10 gradus 4 minuta 26 secunda ...
istam ... in ... cum quo multiplicatur ab
isto ... in ... et remanent 4 minuta et
18 secunda et ille est 3 minutus et 60 minuta ...
gradus ... numero ... minutus
multiplico 2m per 3m et addam ... per ... Sed
reducere ... scilicet 3m ... ad idem genus
multiplico 4 per 60 et proveniunt 1260 secunda
cum quibus addam 18 secunda et proveniunt 12
18 que multiplico per 30 minuta et proveniunt
39420 que divido per 60 minuta et ex-
ibunt 10 minuta et 19 secunda et ... compositio
... addam cum isto ... cum primo
... scilicet cum 9 gradibus et 22 minutis 28
secundis et proveniunt 9 gradus 19 minuta 21 secunda
... que fit per ... non est ...
... que fit per ... minus
... cum ... completis ... minutis
... ... compositorum et ista
compositio non vadit equaliter.

Umbram rectam seu extensam reperire.
Sic doceo invenire longitudinem
... vel ... orthogonaliter ... superficie
... per altitudinem solis vel alterius corporis lumi-
nosi ... radios ... manifesta
Pono quod altitudo sit 22 gradus et 30 minuta ...
et volo invenire quantitatem umbre ...
vel ... Querere secundum regulam altitudinis sol...
... et medio 22 gradibus 3 minutis 16 secundis ...
... altitudinem ... 90 gradibus
et remanet 67 gradus et 30 minuta cum ...
... secundum ... et medio ... 22
gradus 21 minuta et 22 secunda ... multiplico per 12
... reducere ad idem genus scilicet ad 2
et medio 142062 secunda ... multiplico per 12
et proveniunt 1828... secunda ... denominatio
non ... fit multiplicatio per ...
... divido per ... altitudinis compositionem re-
ducta ad 2 ... 3.142962 ... et ex-
ibunt ... duorum 12 puncta et re-
manent ... duorum 31992 que multiplico
per 60 et proveniunt 1919420 que divido
per ... et ... divisor et exibunt 1 2
... 12 in ... puncta et remanent ...
duorum 2 ... 102168 que multiplico per 60
et proveniunt 6130080 que divido per ...
per ... et exibunt 20 2 et remanebunt
... duorum ista 11020 que multiplico per
60 et proveniunt 661200 que divido per

... per ... et exibunt 22 3 ... aut
per ... post ... non ... Habeo
... in ... 12 puncta 12 minuta puncti
20 2 22 3.

Umbre recte compositione altitudinem invenire.
Sic doceo invenire altitudinem solis vel al-
terius ... per longitudinem umbre et ... quanta
... 12 ... 3 ... pono quod velim
invenire altitudinem solis per umbram quod sit
12 puncta 13 minuta unius puncti multiplico
puncta umbre cum ... in se met
... per ... reducta ad idem genus
multiplicando 12 puncta per 60 et proveniunt 720
minuta cum quibus addam 13 minuta et proveniunt
733 minuta que multiplico in se met et proveniunt
537289 cum quibus addam 144 scilicet 12
puncta in se multiplicata ... multiplica
... ista 144 que ... sunt ...
et ideo ... addantur ... reduci
ad ... denominationem ...
... multiplico 144 per 60 et proveniunt
8640 minuta que multiplico per 60 et proveniunt
518400 secunda que addam cum ...
... et proveniunt 1055689 secunda ...
extraham radicem quadratam et medio
1027 minuta que ... multiplico 12
puncta per 60 scilicet per ... et
proveniunt 720 ... ista ...
10 non ... per ... multiplico
... per 60 et proveniunt 43200 minuta que
divido per radicem ... et pro-
veniunt 42 gradus ... minuta ... divisor
minuta 10 proveniunt ... et remanent ... duorum
66 que multiplico per 60 et proveniunt 3960
que divido ... per ... et proveniunt 3
minuta ... ad ... non ... Habeo
... in ... 42 gradus 3 minuta et ...
... altitudinis ... similis ...
... per 2 ... et medio 22 gradus et 30
minuta ... non ... ista opus que ...
... non ... cum ...
... operis ... ad veritatem
... cum umbram ... tem
... reducere ... ad 3 et multiplicare
... et proveniunt ... cum ... et
... ideo in ... non ...
ad veritatem ...

Umbram versam ... docuit in-
venire umbram rectam ... altitudinem
Sic doceo invenire umbram versam ...
Pono quod altitudo solis sit 27 gradus et 30
minuta ... volo invenire umbram versam ...
vel ... orthogonaliter ...
... secundum regulam altitudinis ... et medio 32

g̃ 40 m̃ 322 2ᵉ q̃ sᵢ̃ᵐ mltᵃᵇᵒ p̃ 12 ẽz pᵒ
reducta cũ ad id ẽcl ꝛ valent. 1272
32 2ᵉ que mltᵃᵇᵒ p̃ 12 quiotã ꝛ pucu
nt. 1407182. 2ᵉ hic aũ nũtᶻ denoiato
ꝗ mltᵒ ȝ fcã q̃ mtẽg̃ deĩm sbt'haz
altᵉ 2 ꝓpottõn de 90 ꝛ rmaz 12 g̃ ꝛ
30 m̃ quoꝝ quelibz sunt rom ꝛ nũero
98 g̃ 40 m̃ 97 2ᵉ que reducta ad
id ẽcl. valet cũ 14829 2ᵉ q̃ que
dividiz ꝑ ꝙ pductũ ex mltᵃᵒᵉ sinꝰ
ra altᵃᵇᵒ ꝓpoite ꝛ puenit ptꝰ ꝑtiz dioz
8 pucta ꝛ rmaz ptꝰ dioz 98292
que mltᵃᵇᵒ p̃ 60 ꝛ puenit 5904720
q̃ dividiz ꝑ ide q̃ pius ꝛ pueni 33 m̃
ꝛ rmaz ptꝰ dioz 100403 que mltᵃᵇᵒ
p̃ 60 ꝛ pueᵗ 6030180 que dividiz ꝑ
id q̃ pius divi ꝛ puenit 37 2ᵉ de
rsio 40 aũ q̃ rmaz hec g̃ 8 puc
33 m̃ vmꝰ pucta 37 2ᵉ aliqz ub rsa
v retrbre rse ꝓpoite 2ᵒ hic docz i
uenire altez p̃ umbrã rsaz ꝛ ȝ
2usta pactãs bũ ȝ pltᵃ Ponto q̃
umbᵃ rsa tauꝰ vel mfixe ĩ rom ꝛ
mfixom ortho ceptiz ꝛ sit 8 pucta ꝛ
33 m̃ 37 2ᵉ volo mucwe altᵃ 2 solᵉ
ĩ ista hoᵃ mltᵃᵇᵒ ĩn pucto͞ꝝ vbre
rse ꝓsczipta ẽz pᵒ redũo ad id ẽcl
ꝛ nũero ptꝰ reducto͞ꝝ ad id ẽcl 220
817 2ᵉ que mltᵃᵇᵒ p̃ semzipta ꝛ p
ueniᵗ 9.29702796. 2ᵉ q̃ a mltᵃ de
hoꝝ p̃ 2ᵉ exibit. 2ᵉ quibz addaz
177 ꝛ q̃ sᵉ mtẽg̃ no pnt addi ad
fcões. hi redutãᵗ ad 2ᵉ aut sbm de
noiatoꝝ reducta g̃ ẽt ad 2ᵉ ꝛ nũero
q̃ valet. 18602 70000. 2ᵉ que
additm nũo pducto ex mltᵃᵒᵉ pᵗoꝝ
umbᵉ mscmzipta ꝛ pueiᵗ 2817[4]
72796. 2ᵉ quoꝝ extzhaz radice
quadratã ꝛ nũero m radice 73063
2ᵉ nũs aũ radice extzi fuerit
2ᵉ 10 m radice sᵉ 2ᵉ que deno
minatᵉ 2 a duobz que sᵉ mcᵗᵃᵇ de
702 ꝛ rmaz ptꝰ extrcõꝝ radicas
60621. 2ᵉ ꝛ si radix mltplicaz
p̃ sᵉ ipiz ꝛ rsiꝰ q̃ rmāsit addaz
pueiet ide nũs q̃ pius deĩm mltᵃᵇᵒ
pucta umbᵉ ꝓpoite p̃ 60 ꝛ puei͞ᵗ
1828820 2ᵉ denoiatõ no mutataᵗ
q̃ sit p mtẽg̃ que ĩm dividiz p̃
radice pius sbtraccõm ꝛ exiũt 37
g̃ q̃ 2ᵉ fuerit dempta p̃ 2ᵉ no
puenerit mtẽg̃ ꝛ pueiᵗ pᵗ dioz
nl' rmaz 27698. que mltᵃᵇᵒ p̃
60 ꝛ pueniᵗ 1723800. q̃ dividaz

2681880 q̃ divi p
id q̃ pᵒ et pucniut

Rc

p̃ id q̃ pius ꝛ pueniᵗ 32 2ᵉ de rsio no
aũ hec cũ 37 g̃ 40 m̃ 32 2ᵉ ꝛ
ȝ sinꝰ rca altᵃᵇᵒ ꝓpoite aũ quelibz de
cũ p̃ 2. 69 ꝛ nũero 34 g̃ ꝛ 30
m̃ pactᵉ ꝛ ille id fuit arcus q̃ arc
pñ an pactã caroe. vides q̃lr ista ȝ
2usta pactᵃᵇ q̃ ĩ pᵒ fuis optatꝰ ĩuei
cs idem q̃ pius lhusta
inuenire arcus altᵃᵇ ꝓpoite ubrã
rsaz mtenire. pᵒ docuit inuenire
ubrã rsaz p̃ altitudinez. hic ide p̃ taᵃᵇ
ĩ hᵉ caũe. bũ pltᵃ ȝ Pono q̃ altᵃᵒ
solis sit 27 g̃ ꝛ 30 m̃ volo mueiro
ubrã rsaz tauꝰ rci ꝛ quelibz g̃ ꝛ
altᵃᵇ mtãt vbre ĩ. licis ĩm que
antythãn g̃ altᵃᵇ ꝛ q̃ m altᵃ sᵉ g̃
ꝛ m̃ mtbo pᵒ aũ 27 g̃ ꝛ nũero
12 pucta pactᵉ ꝛ sᵉ pᵒ mtitus 27
26 m̃ que mltᵃᵇᵒ p̃ rsiꝰ aũ qᵒ ad
hic no mtui scz. p̃ 30 m̃ ꝛ pueᵗ
780 ȝ que dividiz p̃ 60 m̃ scz p̃ diu
tiũ tãc ꝛ exibit 13 m̃ q̃ sbtᵉhaz
ab ub pᵒ mueca q̃ ista fuit mmᵉ maior
2ᵉ ꝛ rmaz 12 pucta ꝛ 13 m̃ vmꝰ
v mbᵉ rce ꝓpoite arcũ ptãᵃᵇ ĩuei
re hi doczmuenire altᵃ 2 p̃ umbrã
ꝛ ȝ 2usta pactãs Pono q̃ ubᵃ sit 12
pucto͞ꝝ 13 m̃ volo inuenire altᵃ 2 quelibz
ĩm poꝝ ꝛ m̃ 70 ĩ taᵗ ubᵉ ĩ licis
ĩm sᵉ q̃ no nũero pactᵉ altᵃᵒ brez
ꝓpinquioꝝ scz 12 pctã ꝛ m nũero redũo ĩ
licᵉ ĩm rsus sinistrũ 27 g̃ ꝛ rmaz
de rsio. 13. m̃ aũ quibz no mtui Intr
bo g̃ ad hic sbl aũ taᵃᵇ ꝓpinquioꝝ scz
aũ 12 puct ꝛ 26 m̃ᵗᵇ ꝛ nũero ĩde
rco ĩ licᵉ ĩm 27 g̃ sbtᵉhaz ĩ aũ
qᵒ pᵒ mtui ab rsio aũ qᵒ 2ᵒ mtui ꝛ
rmaz 26 m̃ ꝛ h ȝ pᵒ nũs ꝛ 13
m̃ que sᵉ m rsio sᵉ 2ᵒ nũs ꝛ 60
m̃ sũ rmꝰ g̃ sᵉ 3ᵒ nũs mltᵃᵇᵒ 2ᵐ
p̃ 3ᵐ scz 13 m̃ p̃ 60 ꝛ pueᵗ 780
2ᵉ que dividiz p̃ pᵐ scz p̃ 26 ꝛ exibt
30 m̃ pᵉ que sbtᵉhaz ab arcu pᵒ ĩ
uẽto scz ab 27 g̃ q̃ iste erat aᵒᶻ
pᵒ nũero ꝛ rmaz 26 g̃ ꝛ 30 m̃
ꝛ h ȝ altᵃᵈᵒ corrns umbᵉ ꝓpoite
inuenire arcus altᵃᵇ ꝓpoite ubrã rsaz
inuenire dᵒ inquit sbtᵉhe altam
ꝓpottom de 90 g̃ ꝛ rsiꝰ que ubrã
rce sᵈ an ubrã rsaz ubᵉ rse ꝓpoite 2ᵒ
h̃m eade ratõm sit qrt. sᵈ inuentã tã
tũ p̃ umbrã rsaz h q̃ arcoꝝ inueitãs
sbtᵉhis de 90 g̃ ꝛ rmaz altᵃᵈᵒ
inuenire arcus ꝓpoita insᵗᵃ rca ꝛ bũ
pᵉ. pono q̃ hᵉtz arcũ 72 g̃ volo

Bal. gn

[illegible] de capricorni cum 22 gradibus 30 [illegible] ... quarta [illegible] ... et minutis 23 gradibus 49 minutis ... [illegible]

[illegible]

[illegible] que dividam per ... et exeunt 30 ... [illegible]

[illegible]

Et fiunt 3437406[?]0 que divisi per 18 quodam productis et exeunt 21 2 et remanent 6366246 que multiplico per 60

Juxta eadem dicta duorum minutorum ... 39 minutis | [illegible] ... 29 minutis | et augmentum lunae ... 39 minutis

ascen[sion]is cum eis [illegible] [gradu]s [illegible] [?] et [illegible]
ascensionum [illegible] [illegible] et [illegible] in inicio [illegible]
[illegible] breviss[imi] [illegible]. Sed [illegible] qui in-
inicio 3 22 [gradu]s 28 [minut]a sunt [illegible] [illegible] a-
[illegible] 22 [gradu]s in [illegible] [illegible] et [illegible] de-
[illegible] cum quo [illegible] [illegible] 21 [minut]a 24 [secund]a
[?] 3 27 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] in [illegible] [?] 3 227 [gradu]s 22 m[inut]a
a [illegible] [illegible] istud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] 48 [minut]a et que [illegible] [illegible]
in [illegible] loco et 3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 60
m[inut]a et que [illegible] [illegible] [illegible] et 3 3
[illegible] [illegible] in 2 [illegible] 3 [illegible] [illegible] reducta
2 ad [illegible] [illegible] [illegible] 21 m[inut]a 242 [secund]a [illegible]
1284 [illegible] que multiplico per 3 [illegible] [illegible]
per 60 [illegible] et [illegible] 77100 que dividatur
per 48 [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] et [illegible] tot
1329 2 que [illegible] 22 [minut]a 9 2 [illegible]
[illegible] per [illegible] 18 [illegible] que multiplico per 60
et [illegible] 1080 que dividatur per [illegible]
[illegible] [illegible] per 48 [minut]a et exeunt 18 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [gradu]s in [illegible]
[illegible] 22 m[inut]a 9 2 18 [illegible] que addatur
22 [gradu]s [illegible] et [illegible] 22 [gradu]s [illegible] 22
m[inut]a 9 2 18 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [gradu]s [illegible]
[illegible] [illegible] de zodiaco cum [gradu]s [illegible] equinoc[tialis]
[illegible] [illegible] Qui [illegible] ista opera [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] In isto [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] capitis ab equinoctiali et [illegible] poli
mundi [illegible] orizontem et [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] solis et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
longioris diei et brevioris diei In quibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] poli in [illegible] [illegible]
sit 28 [gradu]s [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
per [illegible] [illegible] In inicio 24 [gradu]s 8 m[inut]a 21
2 28 [illegible] [illegible] [illegible] multiplico per [illegible] [illegible]
[illegible] 3 23 [gradu]s 48 m[inut]a 41 2 14 [illegible]
83 [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] poli [illegible] ad [illegible] 974128 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
7179874 [illegible] multiplico [illegible] per [illegible]
et resultant 704108 [illegible] 220940016
[illegible] [illegible] fuerunt multiplicata per [illegible] et [illegible]
[illegible] que dividam per [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] solis [illegible] 3 48 [gradu]s 49 m[inut]a 16 2 21
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] valet [illegible]
11879787 [illegible] et exeunt per [illegible] tot

12 m[inut]a et [illegible] per [illegible] 434036
[illegible] multiplico per 60 et exeunt 2610 2160
[illegible] [illegible] per [illegible] et exeunt 3 et [illegible]
924196

[illegible] 24196 [illegible] que valet 19 [gradu]s 21
m[inut]a 32 [secund]a 16 [illegible] et [illegible] per [illegible] 126
3888 que multiplico per 60 et [illegible] 81
806880 [illegible] que dividatur per [illegible] per
[illegible] [illegible] et exeunt 7 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 19 [gradu]s 21 m[inut]a 32 [secund]a 16
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] 92417
96 que multiplico per 60 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] 2441077607 [illegible]
[illegible] [illegible] poli [illegible] de 90 [gradu]s et [illegible]
28 [gradu]s 12 m[inut]a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 39 [gradu]s 31 m[inut]a 14 2 98 [illegible] que re-
ducta ad [illegible] [illegible] et [illegible] 8436498
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] ex multa
per 60 et exeunt 29 [gradu]s [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] 7497868 [illegible] multiplico per 60 et [illegible]
9428712080 que dividatur per [illegible] [illegible]
~~et exeunt [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]~~
~~2898416 que multiplico per 60 et [illegible]~~
~~173910960 que dividatur per [illegible] [illegible]~~
~~et exeunt 29.~~ [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[gradu]s 29 [gradu]s 12 m[inut]a 3 2 29 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] 29 [gradu]s 12 m[inut]a
48 2 48 [illegible] 90 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] longioris longioris diei
[illegible] diem equalem que [illegible] [illegible]
et [illegible] 49 [gradu]s 28 m[inut]a 93 2 90 [illegible]
[illegible] [illegible] 14 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] In [illegible] [illegible] 18
m[inut]a 48 2 48 [illegible] 90 [illegible] que addatur
[illegible] 12 [illegible] et [illegible] 14 [illegible] 48 m[inut]a
48 2 48 [illegible] 90 [illegible] longior dies
in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 30 [illegible] equinoc[tialis]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] obliqua [illegible] [illegible]
[illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 92 [gradu]s 30 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
equinoctiali cum eis in [illegible] [illegible] 108
3 98 [gradu]s 420 m[inut]a [illegible] [illegible]
istius [illegible] [illegible] [illegible] et in inicio
39 [gradu]s 31 m[inut]a 16 2 12 [illegible] quorum que-
[illegible] [illegible] et in inicio 38 [gradu]s 11 m[inut]a
27 2 30 [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
et [illegible] 8292103 [illegible] multiplico per [illegible]
[illegible] [illegible] longioris longioris diei
[illegible] diem equalem [illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 29 [gradu]s 12 m[inut]a 32 2 20 [illegible] que
reducta ad [illegible] [illegible] 6924000

~~[illegible] 8611000~~

quod multiplico in sinum per alia et resultant
4228908A10000 quae dividatur per
totum sinum rectum scilicet per 60 et exeunt 88
A28182400 et ibi denominatio est
minuta quae faciunt gradus duo [illegible] quae
19 gradus 1 minutum 18 secunda 32 tertia 4 [illegible]
40 quinta 60 sexta. Iste est sinus versus ascensionum in
sphaera recta et minus obliqua. Cuius quaerendus
arcus in minucio 18 gradus 29 minuta 40 secunda
Iste est arcus versus ascensionum arcus compositus
in sphaera recta vel directo circulo et obliquo. Et sic
tamen tamen ascensiones de arcu composito cum
de equinoctiali in directo circulo quam obliquo a(sic)
[illegible] ascensionibus tamen ascensiones plus in directo
circulo quam obliquo inserviunt obliquae ascensiones
Subtraham ergo hunc arcum versus ascensionibus
arcus compositi in directo circulo quam arcus compo-
siti est designatus obliquae ascensiones et re-
manet ascensiones cuius in directo obliquo ascensionis
arcus compositi in directo circulo fuit 39 gradus 32
minuta a quibus subtraham arcum versus et remanet
21 gradus 2 minuta 20 secunda. Tamen ergo ascensiones
de equinoctiali cum 92 gradus [illegible] cum
latitudo est 48 gradus et 48 minuta. Et si idem
arcus versus addatur super ascensiones directas
arcus compositi proveniunt ascensiones arcus compo-
siti 42 gradus in oppositum [illegible] in circulo
ergo arcus zodiaci [illegible]
Sciendum quod docuit [illegible] pars
anni [illegible] [illegible] tertio
[illegible] invenire quod ascensio cum 4 gradus
[illegible] cum latitudine 48 gradus et
[illegible] 42 gradus convertatur verum sinus
equinoctialis per tabulam umbrae et invenio 12
[illegible] et 20 minuta verum [illegible] quae re-
ducatur ad [illegible] et [illegible] 800 minuta de-
inde quaeratur in tabula sinus ascensionum verum
[illegible] et inveniam 4 gradus [illegible] in minucio
0 minuta [illegible] 10 minuta 42 secunda 20 tertia. Iste est
sinus versus arcus compositi cuius quaeratur arcum
et minucio 2 gradus 12 minuta 39 secunda 42 tertia. Iste
est arcus versus quem subtraham ab ascen-
sionibus 4 gradus directis in circulo directo quae
sunt 4 gradus 31 minuta et remanet 2 gradus 22
minuta 20 secunda 8 tertia. Addatur eundem arcum versus
super easdem ascensiones et proveniunt ascensiones 4
gradus [illegible] quae sunt 6 gradus 6 [illegible] 39 secunda 42 tertia
Si vero ascensiones arcus zodiaci compositi
[illegible] [illegible] istius circuli [illegible]
cum ista quae sunt in circulo directo et [illegible]
istius est eadem cum [illegible] illius [illegible]
[illegible] opposita [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

obliquum. Ideo pone exemplum de istis duobus
[illegible] et [illegible] idem
Causa diei [illegible] et noctis invenire
Posito quod locus solis sit 28 gradus 31
minuta [illegible] volo invenire quantitatem arcus
diurni illius diei scilicet quantum distat de equinoctiali
ab ortu solis usque ad occasum cuius [illegible]
[illegible] ascensiones loci solis in circulo obliquo [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] 48 gradus
cum loco solis [illegible] [illegible] 60
cum 28 gradus et invenio [illegible] 11 gradus 29
minuta et remanet 24 minuta cum quibus [illegible]
[illegible] [illegible] 60 cum [illegible] gradus [illegible]
[illegible] 21 gradus et invenio [illegible] 12 gradus 1 15 79
0 minuta [illegible] [illegible] et remanet
30 minuta quae multiplico per 24 minuta [illegible]
gradus completos et proveniunt 10702 secunda quae di-
vidatur per 60 minuta et exeunt 11 minuta 30 secunda
quae addatur cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 11 gradus 40 minuta 30 secunda. Tamen ascensiones de
equinoctiali [illegible] usque ad locum solis
[illegible] [illegible] 60 cum nadir solis [illegible]
cum 28 gradus 31 minuta [illegible] [illegible] modo = proveniunt 213
[illegible] 36 minuta 10 secunda [illegible]
[illegible] subtraham ascensiones [illegible] scilicet
ascensiones loci solis et remanet 201 gradus 10
minuta 20 secunda tantus est arcus diurnus
sole existente in loco praedicto
Invenire [illegible] [illegible] horis inaequalibus
[illegible] invenire quot gradus equinoctialis
[illegible] [illegible] horae [illegible] diei [illegible]
[illegible] horae [illegible] 12 [illegible] diei
scilicet ab ortu solis usque ad occasum. Et noctis
horae [illegible] 12 [illegible] ab occasu solis
usque ad ortum. Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] diei sit 201 gradus 10 minuta 20 secunda [illegible]
[illegible] invenire quot gradus equinoctialis revolvuntur
in una hora istius diei [illegible] arcum di-
urnum [illegible] [illegible] [illegible] arcum diurnum
ad [illegible] scilicet ad secunda et invenio
[illegible] A26620 secunda quae dividatur per 12 et
exeunt 60441 secunda quae [illegible] 16 gradus
29 minuta 41 secunda et remanet [illegible] 8 secunda
quae multiplico per 60 et proveniunt 480 tertia
quae dividatur per 12 [illegible] scilicet per 12 et
exibunt et exibunt 40 tertia [illegible] 16
gradus 29 minuta 41 secunda 40 tertia tamen de equinoctiali
revolvuntur in una hora [illegible]
diei illius. Et si [illegible] [illegible] [illegible]
subtraham de 30 gradus et remanet [illegible]
noctis [illegible] subtraham 16 gradus
29 minuta 41 secunda 40 tertia de 30 gradus [illegible] et
remanet 13 gradus 10 minuta 48 secunda 20 tertia. Tamen

A 242 secunda [illegible]
[illegible]
[illegible] et
proveniunt
6242 secunda
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 39
[illegible] 800
minuta et
proveniunt
30003
[illegible] 29
[illegible] minuta

revolutio de equinoctiali in vno hor. in equali
noctis arcu diurno coniuncto ut dicitur
Ipse vero horas dierum patet inuenire
per arcus ascensionum circuli et iste arcus tan-
tas ascensiones signorum in circulo obliquo
illas s. que descendunt cum eis proportionaliter
circulum sol in linea omnino et si
pars potes inuenire .i. si in loco solis
vis sunt in vltimo gradu completos.
inuenies ordinatio seu signo in quo sol
partes horarum in linea que multiplicat per
horas. Si vero in loco sol sunt in vltimo
gradu completos minus cum diminutione multiplica similiter
per plures visum in parte ex cautelis
gradus et minutis et 2ª que revolutionis de equi-
noctiali in vno hore medie diei
Nunc horas diei et noctis in-
uenire. Hic docet inuenire quod hore
equales continent in vno die artificiali. Et
sciendum quod hore equales cum spatium temporis quo .14.
gradus equinoctialis revoluuntur et divident horas
arcum diurnum prius inuentum s. 201 gradus
40 minutis 20 2ª Volo scire quod hore equales
sunt in illa die cum ergo iste arcus diur-
nus dividatur, primo gradus per 14 et exeunt 13 hore
et remanent 6 gradus quos reducas ad minuta
multiplico 6 per 60 et proveniunt 360 minuta et
remanent adhuc 40 minuta que dividantur per 14
et exeunt 2 minuta hore. que addantur cum
360 minutis hore prius inventis et proveniunt
21 minuta hore et remanent post istam divisionem
adhuc 4 minuta que multiplico per 60 et pro-
veniunt 240 que sunt 2ª hore et remanent
adhuc in arcu diurno 20 2ª quorum
14. scilicet vna 2ª hore. quod addatur cum 20
2is prius habitis et proveniunt 21 2ª hore
et remanent adhuc 6 2ª quorum quelibet scilicet
60 3ª hore. multiplico 6 per 60 et proveniunt
360 3ª hore. Ideo in toto arcu diur-
no .13. hore 21 minuta hore 21 2ª 20 3ª
Horas equales ad inequales reducere
Hic docet horas equales ad inequales
reducere et econtra Pono quod habeas 13
horas equales 21 minuta hore 21 2ª 20 3ª et sit
hore equales Volo scire quod hore inequales eis
correspondent. multiplico numerum horarum s. 13 per
14 et proveniunt 194 gradus et remanent 21 minuta
hore. Accipiat quelibet scilicet vnum gradum ca-
piatur 15 per 2x minuta. 6. gradus quos addatur
cum gradibus quos prius habui et proveniunt 201
gradus et remanent 3 minuta hore quorum quelibet scilicet
14 minuta ... cum hora scilicet 14 gradus 60 minuta hore
scilicet 14 minuta gradus. scilicet ... 3 minuta hore ...
minuta gradus que sicut ... gradus prius inuentos
et remanent adhuc 4 2ª hore quorum quelibet
et scilicet vnum minutum gradus capiuntur 15 per 20
2is hore .4. minuta quod addam cum minutis prius
habitis et proveniunt 40 minuta et remanent vnum
2ª hore quod scilicet 14 2ª gradus que sicut
cum 2is prius habitis et remanent 20 3ª quorum
quelibet scilicet vna 2ª capiantur 15 per
20 3is 4 2ª que addatur cum 2is 2is
prius habitis et proveniunt 20 2ª. Ideo in
201 gradus 40 minuta 20 2ª. que sunt gradus et
minuta et contenta in horis predictis equalibus
quos gradus cum prius inventis dividam per
partes vnius hore inequalis si prius reducatur
ad idem genus. multiplico 201 gradus per 60 et
proveniunt 12060 minuta. cum quibus addatur 40
minuta et proveniunt .12100. quod multiplico per 60
et proveniunt 726020 2ª Et pono quod
partes vnius hore sunt 16 gradus 29 minuta 12
2ª quod reducatur ad idem genus et sunt 6091
2. 2ª per que dividatur primum et exe-
unt .11. hore et post totum remanent 6012
8.9 multiplico per 60. et proveniunt 36072
880 quod dividatur per id quod prius et exeunt
49 minuta et quod remansit multiplica et divide
ut scripsimus et ita fiat Ideo
11 horas 49 minuta 49 2ª 21 3ª 12 et
resultabunt 12 hore inequales. multiplico
per partes vnius hore scilicet per 16 gradus 29 minuta
12 2ª que reducta ad idem genus 6091
42 2ª que multiplico per numerum horarum inequalium
scilicet per 12. et proveniunt 726628.2 quod
dividam per 60 reducendo ad species sui-
pes scilicet 201 gradus 40 minuta 272 quod diui-
datur per 14 sed feci in arcu diurno ut patet
Horas diei Naturalis Hic inuenire modus
docet inuenire horas diei naturalis ab
ortu solis usque ad aliam horam quod aliquis
solis posito quod sol sit 29 gradus Arietis et sit
altitudo eius ante meridiem 36 gradus volo
scire quantum de equinoctiali sit revolutum ab or-
tu solis et primo tamen horas equales quod in
equales. Quaeratur altitudinem solis meridianam
ad quam inveniendam quaeratur gradus de quo sol
et inuenio gradus .9. 21 minuta 20 2ª quod
de ... addatur cum altitudine equinoctialis quod sit
39 gradus 12 minuta et proveniunt 40 gradus 33 minuta
de 2is non curo ad presens. quaeratur ascen-
dentem arcus diurni per doctrinam prius
habitam et inuenio arcum diurnum totum s. 201
gradus 20 minuta que medietas et medietas 100.

quos si volo reducere ad horas equales

g. 40 m. 2am quelibet secundum veram altitudinis
solis primam [illegible] et in medio 34 g.
16 m. 22 2a quelibet secundum veram altitudinis
meridiane et in medio 46 g. 19 m. 49.
2a 2am quelibet secundum versum medietatis ar-
cus diurni et in medio 51 g. 6 m. 40
2a 2am multiplico secundum veram altitudinis prime
per sinum versum medietatis arcus diurni
[illegible] reducatur [illegible] ad idem [illegible].
sinus versus altitudinis prime reductus ad
2a 126962 2a sinus versus medietatis
arcus diurni reductus ad 2a 2460-
00 quem multiplico per sinum rectum altitudinis prime
et proveniunt 22402212000 et sinus
rectus altitudinis meridiane reductus ad 2a
166189 per quem dividam numerum primo produc-
tum et exeunt 198810 2a que reducta
g. 1 m. 40 2a et remanent post divisionem
90410 que multiplico per 60 et proveniunt 49-
42200 que dividam per idem per quem [illegible] et
exeunt 24 3a [illegible] 18 2a in numero quem
48 g. 1 m. 40 2a 24 3a [illegible]
quoniam subtraham de sinu verso medietatis
arcus diei et remanent 16 g. 18 m.
40 2a quorum quelibet secundum versum [illegible]
[illegible] et in medio in arcu 44 g. 11 m.
34 2a quem arcum subtraham de medietate arcus
diei [illegible] suppositi [illegible] et re-
manent 16 g. 28 m. 26 2a et isti sunt
g. equinoctialis revoluti ab ortu solis
usque ad [illegible] positum

Altitudinem solis in quacumque hora diei vo-
lens invenire posito quod ab ortu
solis transierunt 4 hore equales et 40 m.
volo invenire altitudinem solis in illa ho-
ra multiplico horas per 15 et proveniunt
60 g. et remanent 40 m. in hora [illegible]
[illegible] 4 [illegible] 6 g.
quos addam cum 60 g. et erunt 10
66 g. [illegible] et quod medietas arcus di-
ei sit 100 g. 40 m. a quibus subtraham
66 g. et remanent 34 g. 40 m. [illegible]
elongatio solis a medio celi. Cuius elon-
gationis [illegible] secundum versum et in medio 10 g.
39 m. 1 2a [illegible] pono quod altitudo solis in
meridie sit 40 g. 33 m. cuius altitudinis quelibet
secundum veram et in medio 26 g. 19 m. 49
2a 2am quelibet secundum versum medietatis
arcus diei et in medio 50 g. 42 m. 42
2a a quo subtraham secundum versum elongationis
solis a medio celi et remanent 160 g. 12 m.
41 2a quos g. cum suis minutis reducam
ad idem [illegible] et [illegible] 2168242 2a sinus

rectus altitudinis meridiane reductus ad 2a
[illegible] 166189 multiplico per [illegible]
et proveniunt 3616402924 et quem di-
vidam per sinum versum medietatis arcus diei et
exeunt tota divisione facta 39 g. 22 m.
42 2a quorum quelibet secundum veram et in medio
41 g. 0 m. 19 2a

Gradus ab ortu solis usque ad horam
propositam noticia. Gradum ascendentem in-
venire posito quod transierunt ab ortu solis
4 hore equales et 40 m. hore quas reducam
ad g. equinoctialis multiplico per 15 et [illegible]
66 g. [illegible] per quod sol sit 20 g.
Arietis completus [illegible] ascensiones g. solis
in circulo obliquo ad latitudinem 48 g. et in medio
11 g. 29 m. quas ascensiones addam cum g. [illegible]
equinoctialis revolutis ab ortu solis qui fu-
erunt 66 g. et proveniunt 77 g. et 29 m.
quos g. reducam ad g. [illegible] per tabulas
celi obliqui et in medio 18 g. 21 m. 46
2a [illegible] istius [illegible] ascensus [illegible]
orizontem in exemplo proposito. Et no-
ta [illegible] opus [illegible] sit ut
[illegible] 60. [illegible] tediosum [illegible] etiam invenire
ascensionem [illegible] et oppositum [illegible] hoc tran-
situ a meridie et nocte [illegible]
modum operandi [illegible] medietatis arcus
nocturni et diurni et g. equinoctialis revolutis
ab ortu solis vel ab eius occasu [illegible]
pono [illegible] mes [illegible]

Gradus a meridie [illegible] aliter
notabis [illegible] quorum [illegible]
g. [illegible] et g. ascendentem et [illegible]
et angulos principales celi invenire.
[illegible] equales [illegible] multiplico per 15 et pro-
venient g. equinoctialis eis correspondentes [illegible]
[illegible] in hac [illegible] quibus [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] m. [illegible] 2a
[illegible] 11 m. [illegible] 2a
[illegible] m. [illegible]
[illegible] 2o [illegible] 112 [illegible]
[illegible] m. [illegible] 2a equinoctialis [illegible] revoluta a
meridie. [illegible] quem ascensiones [illegible]
in quo [illegible] sol [illegible] cum [illegible]
[illegible] ascensiones addere cum g. [illegible]
equinoctialis revolutis a meridie [illegible]
proveniunt plures g. 360 [illegible]
[illegible] equinoctialis [illegible]
revoluti usque ad orizontem. [illegible]
[illegible] ad g. equales per tabulas celi obliqui
[illegible] volueris [illegible]
ascendentem [illegible] et [illegible] g. equales per tabulas [illegible]

[illegible] 360

[illegible] usque ad orizonte [illegible] ad [illegible] equales [illegible] celi obliqui ad

celi circa 2 gradus secundi medii celi. Et aut
circulus 3 oppositus gradui ascendentis 7 et
angulus terre 3 oppositus gradui medii
celi die 18 hec. e. angulos scilicet ascen-
dens. medium celi. occidens. et angulus
terre sit medium noctis. Exemplum huius sup-
pono quod transierint a meridie. 18 hore
equales et 7 minuta. cum hec 2 10 2a hore
multiplico in horas scilicet 18. per 17 et provenient
21.0. gradus 2 remanent 4 minuta hore 2 10 2a
quare multiplico per e minuta 7 gradus et addatur cum
gradibus prius habitis et erunt 211 gradus et ex
uno minuto hore causantur 17 minuta gradus et remanent
adhuc 10 2a hore quare per quibus e
7 minuta gradus. 8. 2 16. 2 minuta
et 2 addatur cum minutis prius habitis et erit
11 minuta gradus et causantur 2. 2 10 hore
30 2a etc. 211 gradus 11 minuta 30 2a
hora de equinoctii 3 revolutum a hora
preteritis a meridie. Deinde queratur ascensiones
solis in circulo directo et pone quod sol transierit
26 gradus arietis ascensiones eius in circulo di-
recto scilicet 24. gradus 7 minuta quas ascensiones
addatis cum gradibus equinoctialis revolutis a
meridie et provenient 324 gradus 22 minuta 30
2a tot gradus minuta 2 2a scilicet a principio arietis
usque ad contactum orizontis alicuius vel a
principio capricorni usque ad lineam meridianam recedendum
Item ad gradus equales in circulo obliquo in regione
es gradus et invenio a principio capricorni
28 gradus 29 minuta 20 2a 12 vbi ille
numerus terminatur id de 30 ascensionis reced-
it 2 id et de gradus equales 2 invenio
21 gradus scorpionis 29 minuta 9 2a et 3. v.
ille numerus terminatur id debet 1 30 cum in
medio celi in exemplo proposito
Vocem domos equare. Hic doce-
mus equare 12 domos. quoniam incipiam
a ascendente 2 vadat secundum ordinem signorum suc-
cedentium. ab ascendente versus punctum noctis et
ab angulo medie noctis versus occidentem
et ab occidente versus medium celi et a meridie
ad ascendentem secundum istum etc. Et hic no-
to. quod ascensiones gradus ascendentis mediet quibus
inveniantur gradus ascendens. quod dico in circulo
celi directo secundum exemplum prius facit et gradus sic
per inventis 3 gradus medii celi Deinde quere
partes horarum gradus ascendentis in tabula tue re-
gionis quas multiplico cum gradibus ascendentis cum duplicaveris
tu si oportet quibus inventis dupli-
catis et duplicatis adde super ascensiones gradus
medii celi et provenient ascensiones principii 11e domus
Deinde easdem partes duplicatas adde super ascensiones
principii 11e domus et provenient ascensiones principii
duodecime domus sic quas si addideris
easdem partes duplicatas provenient as-
censiones graduum ascendentis in circulo directo
Deinde partes horarum duplicatas gradus ascendentis su-
btrahe de 60 et quod remanserit erit pa-
rtes horarum noctis duplicate gradus ascendentis.
Quas adde super ascensiones gradus ascendentis in
circulo directo et provenient ascensiones principii 2e
domus Deinde ascensiones principii 2e domus
reduc ad gradus equales in circulo directo et
de 30a qui exierit est principium 3e domus
Eodem modo reduc ad gradus equales ascensiones principii
3e domus et et inveniens principium istarum do-
morum scilicet gradus principium 6 domorum sci-
licet medii celi quia principium 10e domus et principium
11e domus 12e ascendentis 2e et 3e et alie
oppositum earum Exemplum huius 3 etc pono
quod gradus ascendens sit 28 gradus 29 minuta 42 2a cap-
ricorni medii celi sit 21 gradus 20 19 2a scorpionis
ascensiones gradus medii celi in circulo directo 324. gradus
22 minuta 30 2a Ante hec cum gradibus ascende-
ntis celi obliqui in regione 28 et 2
queratur partes horarum et invenio in directo
28 gradus capricorni in regione partium horarum 10 gradus 29
minuta Deinde multiplico cum uno gradu addito
super 29 gradus et invenio in directo 10 gradus
12 minuta et est in differentia 3 minuta quod multiplico
per 29 minuta 2 21 2a quam ingredi in ascende-
ntis gradus completos fuerit 2 subtrahatur per
60 et invenitur partem proportionalem quod
est 1 minutum 28 2a quam partem proportionalem
addatur cum illo quod inveni cum gradu integro
et provenient 10 gradus 10 minuta 28 2a de-
inde 3 cum quas partes horarum dupli-
catas provenient gradus 21. 20 minuta 16 2a
vbi hic quod partes horarum sunt de ultimo
2 tenore in invenimus licet sit modus differen-
tius rerum alium 3 est. queratur in medio ter-
rarum diurnum gradus ascendentis quod ascendit
per 3 2 cum quocumque est partes horarum
diurne gradus ascendentis duplicate et
Queratur ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo
et invenio 324 gradus 22 minuta 30 2a
queratur et nadir gradus ascendentis in eodem circulo
obliquo et invenio 94 gradus 21 minuta 8.
2a cum quibus subtrahatur ascensiones gradus ascendentis.
subtrahe ascensiones gradus ascendentis ab arcus. quod
ascensiones eius nadir. quod addatur cum circulum inte-
grum 360 et post subtrahatur et remanet
130. gradus 22 minuta 38 2a hec 3 totus ar-
cus diurnus gradus ascendentis. quem medio et ter-
cius medietatis 64 gradus 11 minuta 19 2a. quam medietatem

arcus diurni circuli ductis ad idem sed et erit
23 2619.2a que diuisam per 3 et
exibit 18226 2a et remanent 1a 2a
diuidendo per 60 pro 2o. quod inuentum quod
reduc ad signos fractos et erunt 21
gradus 23 minuta 26 2a. hec sunt partes horarum
duplicate istius mensis cadens quia a.h. illius
quas extraxi de tabula. Deinde partes horarum
gradus ascendentis duplicatas quas inueni inueniendo ad-
datum ascendentibus proximis etc. in circulo directo
et peruenit 354 gradus 6 minuta 16 2a hec
sunt ascensiones primi 11e domus sunt quas adde
partes horarum quas nunc addidi et peruenit
ascensiones primi 12e domus que sunt 368 gradus
40 minuta 2.2a. Tercia sunt ibi plures circuli
quam 360 scilicet hic unde 360 et remanent 8
12 gradus 40 minuta 2 2a que sunt ascensiones 12 domus
sed quas addam idem per prius et peruenit as-
censiones gradus ascendentis in circulo directo que sunt 30
gradus 33 minuta 48 2a. Deinde partes horarum
gradus ascendentis duplicatas quas inueni ad-
didi scilicet tam de 60 et remanent 38 gradus 16
minuta 12 2a que sunt partes horarum arcus noct-
urni gradus ascendentis duplicate quas addam sunt
ascensiones gradus ascendentis in circulo directo et peru-
enit ascensiones primi 2e domus que sunt 68
gradus 40 minuta 2 2a sed quia addam idem per
prius addidi et peruenit ascensiones 3e domus
que sunt 104 gradus 6 minuta 16 2a. Deinde
ascensiones primi 11e domus reduc ad gradus equales
per tabulam circuli directi et inuenies 16 gradus 8
minuta 33 2a scorpionis vbi initium istius tabule
ibi est primi 11e domus in 30o. Reducam
eodem ad gradus equales ascensiones primi 12e domus
et inuenio. 8. gradus 6 minuta 30 2a capricorni
Ascendentis sunt primi 12e domus prius fuit in-
uentum et fuit 28 gradus 29 minuta 21 2a
aquarii. Reducam et ad gradus equales ascensiones
primi 2e domus et inuenio 1 gradus 4 minuta
48 2a piscium. Eodem reducam ad gradus
equales ascensiones primi 3e domus et inuenio
18 gradus 33 minuta 30 2a arietis. Sic habeo
sex primas domorum scilicet medium celi 11e
12e ascendentis et primum 2e 3e domus. Alie
autem 6 domus opposite istis sunt similes
domibus. Deinde ordinatas has domus
inscribe secundum modum consuetum in figura horoscopi
opponi

Horas diei inequales et gradus ascendentis
inuenire. Sed si aliquando occurrit inueni-
re horas diei et noctis inequales et gradus
ascendentis nota. Sed ... 3 istis. Quere

ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo que et as-
censiones gradus solis in eodem circulo obliquo. Quo de-
mpto scilicet hic ascensiones gradus solis ab ascensionibus
gradus ascendentis et quod remansit sunt gradus equales
revoluti ab ortu solis usque ad illam horam
Si non fuit in nocte. opposito autem gradus
solis si in die fuerit. Et gradus sol-
is et gradus equinoctiales revolutos ab
ortu solis usque ad istam horam. Quos
gradus diuide per partes horarum istius diei si
fuit in die vel per partes horarum noctis si
fuit in nocte et habebis numerum horarum in-
equalium. Si autem aliquid fuit residuum post
diuisionem multiplica illud per 60 et diuide per id-
em prius et peruenit minuta horarum. Si adhuc re-
mansit multiplica per 60 et diuide per idem
prius et peruenit 2a horarum. Si uero vel-
les quot horas equales transierint diuide
gradus predictos per 15 et peruenit numerus horarum equa-
lium. Et si aliqui gradus remanserint post diuisionem
multiplica eos per 4 et erunt minuta
horarum et si aliqua fuerint residua
multiplica per 4 et erunt 2a horarum. Verbi gratia
ut posito quod gradus ascensus sit 28 gradus 29 minuta
21 2a aquarii. Ascensiones eius in circulo obliquo
sunt 324 gradus 22 minuta 30 2a et per tabulam
quesiui ascensiones gradus solis quia semper 21 26
gradus libre et inuenio 214 gradus 32 minuta. quas
ascensiones subtraham ab ascensionibus gradus ascendentis
et remanent 109 gradus et 49 minuta 30 2a. quas 109
numerum gradus in ... et 2 ... reducta ad idem
sed et erunt 394310. 3a. quas diuide per
partes horarum noctis istius quas inuenio
in directo nadir solis in tabula circuli obliqui
et sunt 13 gradus 4 minuta que reducta ad 2
erunt 47100. 2a. quas inueni diuidam per numerum
et diuidendo fuit quotiens 8 horas 22 minuta
38 2a et 46 3a. tot horas inequales
in 2a et 3a transierunt ab occasu solis usque
ad tempus quo fuit opposita ab ascendente.
Si uolueris scire horas inequales diuide
scilicet hic ab ascensionibus gradus ascendentis in circulo obliquo
ascensiones gradus solis in circulo directo et remanent gradus
equinoctiales revoluti et inde proportio. De-
inde scilicet horas per equales vel inequales 2m
modum predictum. Si non tamen per ascensiones gradus
solis et debent scilicet hic sint partes ascendentis
gradus ascendentis tunc mutuatur vna revolucio
et post hoc scilicet hic
Gradum autem stelle per eius
vim habetur deinde inuenire de gradu
stelle ab equinoctiali ... verbi gratia
velim inuenire de gradu aldebaran ab equinoctiali

109

1 Primo quesiui [illegible] eius verum in ecliptica
locus autem verus per tabulas Alfonsi sunt
29 gradus 40 minuta tauri et 8 secunde quibus pre-
cise correspondent 55 minuta que 55 minuta addita
cum loco Aldebaran per Alfonsum et [illegible] -n°
0.39 minuta [illegible] iste 3 gradus Aldebaran 8°
latitudo temporibus istis latitudo eius 3 5 gradus 10.
2° minuta versus meridiem. quibus notis quesiui
declinationem gradus in quo est Aldebaran per tabulam de-
clinationis et inueni 20 gradus 23 minuta 11 2a
3° 24 3a. Deinde subtraxi latitudinem Aldebaran 9
scilicet 5 gradus et 10 minuta a declinatione gradus
5 13 11 29 et remanent [illegible] [illegible] minuta [illegible] 3 4
5° 3 latitudo est 17 [illegible] quesiui sinum
versum et inueni 17 gradus 27 minuta 42 2a.
4° Deinde quesiui sinum versum totius de 90
6° 42 gradus 19 minuta 16 2a multiplicaui sinum
per aliquem [illegible] [illegible] reduco [illegible] ad
idem genus. Similiter latitudinis stelle est redu- =
tus ad idem genus vz. 16704 2a sinus
19.7996 residui maximi de 90 reductus ad idem
genus vz. [illegible]. Deinde multiplicaui
sinum per alium et prouenit 11227164184
7° [illegible] Deinde subtraxi declinationem in quo est stella de
90 gradus et remanent 69 gradus 36 minuta 42 2a
8° quorum quesiui sinum et inueni 56 gradus 14
minuta 29 2a que reductam ad idem genus
9° vz. 202869 que diuidi [illegible] pro-
ductum ex multiplicatione et exiuit 55341
2a que vz. 17 gradus 24 minuta 55 2a et
remanet [illegible] [illegible] 56004. Et que
multiplicaui per 60 et diuisi [illegible] per prius
10° et exiuit 12 3a quorum quesiui arcum et 1°
inueni 14 gradus 52 minuta 32 2a iste 3 ar-
cus [illegible] stelle ab [illegible] [illegible] 7 4
Secundo ecliptice cum quo stella [illegible] 2
[illegible] mediat inuenire. Solo [illegible]
eclipticam cum quo Aldebaran venit ad meridianum
1° Primo quesiui sinum versum de 90 stelle et 3
[illegible] sinum inueni per [illegible] [illegible] 3
56 gradus 14 minuta 29 2a que reducta ad idem
2° genus vz. 202869 2a [illegible] Deinde
quesiui [illegible] stelle in [illegible] et 4
3° inueni 128 gradus 27 minuta 47 2a [illegible]
subtraxi de 180 gradus [illegible] 90
et [illegible] 180 et remanent 31 gradus 32 minuta
32 2a [illegible] elongatio stelle a principio [illegible]
7° cum elongationis quesiui sinum versum et inueni 7
31 gradus 22 minuta 49 2a 32 3a. Deinde quesiui
sinum versum latitudinis stelle ab ecliptica. latitudo 6
Aldebaran ab ecliptica 3 5 gradus 10 minuta [illegible]
69 3 5 gradus 24 minuta 11 2a [illegible] multiplicaui 7
per sinum versum totius de 90 sinus totius de 3
90 [illegible] 23 gradus 18 minuta 55 2a 17 3a [illegible] 4

ductam per vtrasque ad idem genus vz. 194
11 2a sinus maximi de 90 reductus
ad 2a vz. 86731 2a multiplicaui per
alium et prouenit .16792241. et
que diuisi per sinum versum de 90 stelle
prius [illegible] et exiuit .8294 2a que
multiplicaui per sinum elongationis stelle a capi-
te [illegible] [illegible] 31 gradus 22 minuta 49 2a
reducti ad idem genus vz. 112970 2a [illegible]
inde multiplicaui et prouenit 93697218.
4a que diuisi per 60 et [illegible] per totum
sinum versum et exiuit 1461628. [illegible]
[illegible] [illegible] multa que [illegible]
12 minuta 17 2a 40 3a 24 4a iste est
[illegible] [illegible] stelle [illegible] cuius
quesiui arcum et inueni 1 gradus 14 minuta 42
2a 26 3a iste est arcus [illegible]
stelle per meridianum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] stelle et [illegible]
cum quo venit ad meridianum [illegible]
[illegible] ab [illegible] [illegible] stel- =
le [illegible] de 90 3 [illegible] et stella 3 [illegible]
[illegible] et [illegible] et remanent 194 gradus 12
minuta 17 2a quibus [illegible] reducam ad
[illegible] [illegible] [illegible] et inueni 29
gradus 26 minuta 22 2a [illegible] iste iste [illegible]
[illegible] istud 3 [illegible] [illegible] ecliptice
cum Aldebaran 3 in [illegible]
Secundo [illegible] ascensionem stelle in-
uenire [illegible] inuenire [illegible]
[illegible] [illegible] stelle [illegible] [illegible]
[illegible] ab [illegible] stelle [illegible] ad eius
occasum [illegible] [illegible] inuenire [illegible]
1° [illegible] Aldebaran [illegible] quesiui declinationem sunt
[illegible] de 90 prius inueni sunt
2 42 gradus 12 minuta 32 2a cuius [illegible] que-
siui sinum et inueni 17 gradus 24 minuta 11.
2a que reducta ad idem genus vz. 61 =
3 4711 2a [illegible] 21 [illegible] Deinde quesiui
sinum latitudinis [illegible] sunt 44 gradus sinus eius
3.44 gradus 37 minuta 19 2a iste 3 [illegible]
[illegible] reductus ad idem genus vz. 160519.
4 2a Deinde de 90 Aldebaran prius [illegible]
subtraxi de 90 et remanent 47 gradus 7.
minuta 28 2a cuius quesiui sinum et inueni
47 gradus 59 minuta 19 2a reductus ad idem
genus vz. 208749. 2a [illegible] [illegible]
7 sinus [illegible] latitudinis [illegible] 90 gradus 8 minuta
51 2a qui reductus ad idem genus vz.
6 184731. [illegible] [illegible] 60 3 [illegible] =
[illegible] [illegible] et exiuit .22637 2a
7 [illegible] per 60 et prouenit 2
3 547220. [illegible] [illegible] et
4 exiuit 17 gradus 42 minuta [illegible]

8900939069 [illegible]
inde prouenit [illegible] per sinum
residui de 90 declinationis
stelle vz. per 208749

.180 et p(ro)ueniunt 219
15

querat arcum (et) inuenio 17 g(radus) 9 m(inuta) 28
2a qui arcus duplicatus 60 (et) proueniunt 34 g(radus)
10 18 m(inuta) 46 2a quos g(radus) et m(inuta) et 2a
11 addam s(upra) 18 m(inuta) 46 2a iste est arcus
diurnus aldebaran
8 [illegible] 30a cuius stelle dicitur re-
[illegible] Posito q(uod) velim inuenire ar-
1° cum in quo oritur aldebaran arcus diei
aldebaran s(ecundu)m oppositum [illegible] est 21 g(radus)
2° 18 m(inuta) 46 2a Item querat arcum di-
ei [illegible] in quo medietas celi [illegible]
[illegible] celi cum 29 g(radus) 26 m(inuta) 22
3 2a [illegible] Querat arcum diurnum istius
g(radus) subtrahendo ascensiones ab ascensionibus medie[illegible]
in circulo obliquo (et) inuenio 228 g(radus) 38
m(inuta) 41 2a 46 3a medietas arcus diurni
aldebaran 107 g(radus) 9 m(inuta) 28 2a medietas
4 arcus diurni in quo mediat celum
6 [illegible] g(radus) 19 m(inuta) 21 2a subtraham breuem
de [illegible] (et) remanet 7 g(radus) 9 m(inuta) 13 2a
7 que [illegible] addam ascensionibus circuli obliqui
cum quo stella celum mediat (et) proueniunt 39
8 g(radus) 19 m(inuta) 41 2a quos g(radus) [illegible]
ad g(radus) [illegible] (et) inuenio 8 g(radus) 34 m(inuta) 44
2a [illegible] ubi [illegible] ille minus cum isto
loco 30a dicitur aldebaran
Item animaduertendum [illegible] stelle
inuenire Posito q(uod) velim inuenire
[illegible] aldebaran [illegible] 7 [illegible]
est 12 g(radus) 42 m(inuta) 22 2a (et) posito q(uod) [illegible]
[illegible] sit 22 g(radus) addam [illegible]
[illegible] (et) proueniunt 46 g(radus) 42 m(inuta)
[illegible] eleuatum ab [illegible] 2
ortu solis usque ad horam [illegible]
In hoc [illegible] inuenire [illegible]
[illegible] ab ortu solis usque ad [illegible]
horam (et) horas [illegible] (et) [illegible] (et) g(radus) [illegible]
[illegible] q(uod) [illegible] arcus stelle
[illegible] Posito p(er) [illegible] aldebaran [illegible]
[illegible] inuenire g(radus) [illegible]
posito q(uod) medietas arcus diurni aldebaran
107 sit [illegible] g(radus) 9 m(inuta) 28 2a [illegible] querat
2 s(ecundu)m [illegible] (et) inuenio 77 g(radus) 42 m(inuta) 02 2a
[illegible] iste est 2us numerus Item posito q(uod) [illegible]
[illegible] stelle in hora consideracionis sit [illegible]
[illegible] 18 g(radus) querat s(ecundu)m [illegible] istius
[illegible] (et) inuenio 18 g(radus) 32 m(inuta) 28 2a
3 iste est 3us numerus Pono (et) q(uod) [illegible] stelle
[illegible] sit 46 g(radus) 42 m(inuta) 32 2a Cuius
[illegible] s(ecundu)m (et) inuenio 40 g(radus) 12 m(inuta) 46
29 2a iste est quintus numerus [illegible] istorum
ad [illegible] numerus [illegible] medietatis arcus
diei stelle [illegible] ad 2a [illegible] 27 9 171.

2a [illegible] 3 29 [illegible] s(ecundu)m [illegible] stelle in hora — 66 7 4 8 2a
consideracionis [illegible] ad 2a [illegible] — et e 39 [illegible]
[illegible] 29 numerus [illegible] 2a [illegible] s(ecundu)m stelle [illegible]
[illegible] 18 6 7 0 8 1 7 3 8 [illegible] [illegible] 189
s(ecundu)m (et) exeunt 103212 2a 9 [illegible] 28 ad 2a [illegible]
g(radus) 40 m(inuta) 13 2a Quos g(radus) et m(inuta) et 2a
subtraham de [illegible] medietas arcus et e 180
diurni stelle (et) remanet 88 g(radus) 1 m(inuta) 8 9 6 2a
48 2a q(ui) est [illegible] s(ecundu)m [illegible] cuius querat et e
arcum [illegible] (et) inuenio 79 g(radus) 21 m(inuta)
44 2a Quos g(radus) (et) 2a subtraham [illegible]
arcus diei stelle (et) remanet 27 g(radus) 41
m(inuta) 33 2a [illegible] g(radus) [illegible] eleuatus
ab ortu stelle usque ad istam horam [illegible]
[illegible] g(radus) solis sit 12 g(radus) [illegible]
[illegible] [illegible] 12 [illegible]

Cum animaduertem quam plurimos
errores (et) [illegible] in studio
[illegible] [illegible] [illegible] studijs
[illegible] astronomie [illegible] et [illegible]
[illegible] equacionum [illegible] s(ecundu)m [illegible] mo-
dum operandi (et) [illegible] alfonsij (et) [illegible]
[illegible] [illegible] (et) [illegible] cor-
[illegible] fore [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] studio
[illegible] qui [illegible] [illegible] ad
[illegible] memoriam [illegible] Ego Johannes
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q(uod) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] (et) [illegible]
[illegible] habentes [illegible] s(ecundu)m
[illegible] regis alfonsij olim regis
castelle [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] hoc opus usque ad annos 1380 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
1376 [illegible] Processi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sole ad [illegible]
annos (et) [illegible] dies ad [illegible]
bissextilem [illegible] annos [illegible] bisse-
tiles [illegible] ab anno bissextili (et) in
[illegible] annis [illegible] in [illegible]
sol [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad singulos dies

ad totum tempus durationis Item sciendum quod
10. in 10. dies quolibet in membris mensium habe-
bant 31 dies excepto februario in
anno communi qui 8 dies et in anno bisextili qui
9. dies Deinde tam Iovem de . 8 .
in 8 dies Deinde martis de 6 in 6
Venerem vero et mercurium de 2 in 2 dies
sed in almanach plenius patebit Et
quamvis istud opus sit utile secundum tamen
primum si deus omnipotens concesserit in
vitam continuare usque ad revolutionem
completam ita quod dici completum eodem quo
hoc opus completum dici potest

¶ Quia iam huius opusculum in 3 partes
quarum prima de motibus planetarum dici[illegible]
quarum 2a et de modo planetarum in horis
[illegible] post in die 3a pars est
de [illegible] operibus et tabulis omnium planetarum
Circa primam partem et initium eius
[illegible] primo quod locus planetarum positus
in [illegible] opere sit locus verus seu motus
veri [illegible] super meridianum ville parisiensis
2o [illegible] quod verus motus cuiuslibet planete a
[illegible] centrum motus 3 ad meridianum
parisiensem Si quis velit applicare ad
meridianum alium videat distantiam sui me-
ridiani ad meridianum parisiensem et 2m hoc
addat vel subtrahat ut fuerit faciendum
quod distantia [illegible] locus orientalis
vel occidentalis si enim locus cuius sit magis occidentalis
quam parisiensis subtrahendus [illegible]
in vero Si autem magis orientalis addatur
[illegible] in isto [illegible] opusculo
[illegible] subtrahe [illegible] ab alio
[illegible] vel [illegible] motu [illegible]
[illegible] ut doctrina [illegible] sit
[illegible] Est [illegible]
[illegible] integra et minuta phi-
sica reducere ad [illegible] minuta
[illegible] in [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] cum quibus [illegible]
[illegible] quos [illegible]
[illegible] multiplicata per 60 [illegible]
[illegible] quibus addas [illegible] multiplicatus per
60 et provenient 2a et [illegible] quo
[illegible] placuit. exemplum. Si [illegible]
[illegible] 3a vel [illegible] reducere ad
[illegible] per 60 [illegible]
[illegible] quota [illegible]
[illegible] per 30 et [illegible] in [illegible]
[illegible] integra physica
ad minuta et [illegible]
[illegible] apparebit [illegible]

[illegible] quos debes addere [illegible] quibus debe-
[illegible] et [illegible] et 2a [illegible]
[illegible] suo [illegible] Postea addas [illegible] ad sum-
[illegible] 3a ad 3a et 2a ad 2a Si autem
ex additione [illegible] 3a [illegible]
per 60 [illegible] adde unitatem [illegible]
[illegible] 2a [illegible] per 60 [illegible] ad-
de unitatem [illegible] In subtractione autem
ordinate eodem [illegible] suo [illegible] subtrahe-
[illegible] de integris Si autem 2a [illegible]
[illegible] fuit [illegible] subtrahende
[illegible] unitate [illegible] eadem uni-
tas vel 3 [illegible] cuius denomi-
natoris vel [illegible] denominatoris
[illegible] denominationis ibi [illegible]
unitas valebit 60 [illegible]
[illegible] [illegible] loco [illegible] in
[illegible] loco [illegible] ponende
[illegible] loco illius digiti [illegible] debuit [illegible]
[illegible] Postea subtrahatur eodem [illegible]
[illegible] de integris plenius [illegible] In
[illegible] multiplicatione [illegible] mul-
[illegible] opus [illegible] Pos-
[illegible] denomi-
[illegible] denominatione et [illegible]
[illegible] denominatoris [illegible]
[illegible] denominatoris [illegible] et si
[illegible] 3a per 2a provenient [illegible]
[illegible] denominator 2 [illegible]
[illegible] denominator 3 [illegible] provenient unitas
[illegible] denominator [illegible] multiplica-
[illegible] indigetur [illegible]
[illegible] ad hoc opus [illegible] ideo
[illegible] postponatur

¶ [illegible] solis per [illegible]
[illegible] quantus sit annus in quo
quaeris vtrum bisextilis vel primus vel 2 vel 3 post
bisextum fuit Deinde a die [illegible] in-
[illegible] et [illegible] eius [illegible]
[illegible] solis [illegible] istius diei in-
dicabit Si autem [illegible] horis
post meridiem [illegible] vel [illegible]
[illegible] in die isto.
[illegible] die [illegible]
[illegible] et [illegible]
sit. [illegible] solis [illegible] die [illegible]
[illegible] dividendo [illegible] quo
[illegible] solis [illegible]
istius diei [illegible] per 10 vel per 11 vel per
20. [illegible] horarum [illegible] Addendo [illegible]
[illegible] habebis [illegible] eius
totum [illegible] horarum [illegible] Si [illegible]
[illegible] eius [illegible] solis
[illegible] eius [illegible] horam per 60

et numerus quorum minutorum cum motu in vno minuto horarum
que designabit. vel aliter motum eius in
certa hora invenire semper scias diem et
diei partem et habebis motum eius in vno
minuto horarum vt per minuta 2a et 3a 2is
et 3a 3is. quia 2a et 3a de minutis. per quot
m. m. equalitatis motus quasi plura in vno
per tot 2a et 3a in vno minuto horarum 2a et 3a
invenies per quot 2a 3a equalia 3 60 partes
vnius minuti per vnum minutum hore et similiter
60 partes vnius hore. Propter maiorem evi-
denciam predictorum ponatur exemplum vt
anno domini 1326 in die mutabilis (?) hore
quero si ad meridiem eiusdem diei quesivi
verum locum solis vide quota sit dies mensis
et per 12 quesit. 8a dies septembris et per tabulam
3 bisextilis intra. 8a in qua habetur verum solis et
videas motum quem inducis. 8a diei pone
et invenies ibi sub septembre 4 signa 23
gradus 21 minuta et iste est verus locus solis ad
meridiem predicte diei. Si autem verum locum solis
scire volueris hora 4a vel 7a vel 6a post me-
ridiem scilicet hic motum invenire a motu pre-
dicti diei sequentis qui est 4 signa 22 gradus 26 minuta
et remanebit residuum 59 minuta et hec
est verus motus solis in eodem die et quia motus
solis a meridie vnius ad alterum. Et si motum
eius in vna hora scire volueris. divides
predictum motum vnius diei per 24 et provenient
in numero quociente 2 minuta et 27 2a. Similiter
in vno minuto que multiplicata per 60 et provenient
1080 que si divises per istos 60 provenient
.xx. 2a et .8. 3a motus solis in vna
hora 2 minuta et .xx. 2a et .3. 3a que mul-
tiplicata per 7 et habebis .8. minuta 7 2a.
Que addita motui in meridie invento
provenient 4 signa 23 gradus 21 minuta 7 2a per
verus locus solis hora 7a post me-
ridiem et sic facies per horas 4. 6. 8.
Verum locum lune per tabulas invenire
volueris. vide primo quota sit dies
mensis anni istius et cum ea intra
tabulam lune et quod inveneris erit verus
locus lune in meridie istius diei inde-
cebit. Si non locum eius in alia hora post
meridiem scire volueris quere motum eius in isto
die scilicet habendo motum in meridie istius
sequentis et quod remanserit post subtractionem vnum
motum lune in isto die indicabit. Et si no-
luerit scire motum lune in aliqua hora divides
motum in vno die per 24 in ducis per
... in minutis et minuta in 2is et 3is et numerus quotus
motum lune in vna hora indicabit. Quod si multi-
plicaveris per 3 vel 8 vel 4. adde totum quod

provenit numerus per minutos et habebis verum
locum lune certa hora et placuit. Si autem
aliquis motum eius in aliquo minuto horarum
scire voluerit dividet motum eius in vna hora
per 60 et apparet vt prius quod dictum est de motu
de sole. Et nota si motum lune in aliquo
die invenire volueris que primo motum eius
in vno die et hoc facies subtrahendo motum
precedentis diei a motu sequentis et quod remanserit
est verus motus lune ab vno meridie ad alterum
in isto die et sequentis diei ad meridiem. Item
in minuto si fuerint signa cum gradus (?) reduc totum ad minuta
multiplicando signa per 60 et postea productum de gradibus
et minutis quibus minutis addas minuta quecumque
remansit in tabula. Quod facto istud quod in illis
collectum dividas per 24 et numerus quotiens
provenit erunt minuta quecumque in motu
lune in vna hora. Et post istam divisionem vel ad
remansit vel nichil. Si nichil tunc numerus
quotiens in predicta divisione provenit sunt motus
lune in vna hora. Si autem aliquid fuit residuum
istud multiplicatum per 60 et eius productum divide
per 24 vt prius et numerus quotiens est tunc con-
veniens scilicet 2a que cum vna cum minutis
prius inventis motum lune in vna hora dant. Item
si post istam divisionem aliquid remansit in
residuo id item multiplicatum per 60 et productum
divide per 24 et numerus quotiens est 3a tertia que
que cum vna cum minutis et 2is prius inven-
tis motum lune in vna hora. Quod facto si aliquid
est residuum multiplicatum per 60 et productum divide
per 24 et numerus quotiens erit 4a que
vna cum minutis 2is et 3is prius inventis
motum lune in vna hora et sic facies quanto per
ascensum volueris

Coniunctionem solis et lune invenire.

Vera coniunctio quo vnum die in qua
sol et luna sunt in eodem signo gradu et minuto
equaliter tamen quia motus lune sit velocior et iste
quare vnitas (?) propter distantiam et distantia inter
solem et lunam id est in quantum luna distat a sole
quia distantia sicut extimus in tabula Cuius vero
quesitum motum lune in vna hora et motum
solis in vna hora ad idem tempus in quo coniunctionem
scire volueris. Quod facto subtrahe motum solis
a motu lune in vna hora et id quod superat (?) su-
perat est superfluum velocitatis id est quantum luna
motu velocior id est superat ipso sole in vna hora
Cum quibus partibus scilicet distantiam et superationem redu-
ctam ad idem genus et adequande denominationes
equaliter quia si distantia sunt gradus minuta et 2a totum
reduc ad 2a vel multiplicando gradus per 60
et habebis minuta cum quibus minutis addas minuta que
habes et tunc post hec adiiciam ex omnibus hiis

minutis multiplicata per 60 et scrupulis 2ª similiter facta cum superfluo addictio earum ad 2ª sed cum distinctionem fecisti Quo facto reductio superfluorum diei et minutis denotantis fit diei Reductio aut distantie diei et minutis denotantibus. hoc facto divide distantiam per superfluum et horas si fit .i. sed distantia vel eius minutis maior fuit superflua .i. minus superfluis et minus quo non fit et horas post quas coniunctio diei fit post meridiem Item istud exemplum per fac dicte coniunctionis si ad fuit exemplum venit ad fractiones firmas .vz. multiplica primum per 60 et productum divide per quo prius .vz. per minuta superfluorum et proveniunt et non quota in horis et item ipso qui remanet a residuo prius dictorum facta multiplicata per 60 et prius et productum divide per addictionem superfluorum et proveniunt non quota 2ª horarum et fractiones similiter .vz. quota 3ª et 4ª si coniunctionem ita patet hic volens

oppositionem veram invenire Extrahens eandem diem in qua sol et luna facie sunt distantia per 6 signa ita quod luna distat a sole per 6 signa Postea quere distantiam [illegible] luna et secundum quod nadir solis sed bino quod nadir solis et secundum iste oppositionem in quo et sol. Unde non quod ix signa [illegible] et oppositus ix° [illegible] libre et ceteris Et sic volens hic veram oppositionem solis et lune queras coniunctionem lune cum nadir solis eodem modo quo queras veram coniunctionem solis et lune et cetera

Unde eclipsis solis in aliqua [illegible] sufficit coniunctione vel eclipsis lune in aliqua oppositione sit possibilis invenire Quere verum motum lune per tabulas [illegible] et verum locum capitis draconis per canones superscriptos pro eclipsi solis vel verum locum caude draconis pro eclipsi lune et verum locum lune per eodem tempore subtrahe [illegible] et quod post subtractionem remanet est distantia quam luna distat a capite vel a cauda draconis Quo distantia si minor 12 graduum fuerit dicta eclipsis fore possibilis et quanto minus distat tanto maior est eclipsis Et si fuerit distantia maior 12 gradibus fuerit dicta eclipsis eodem tempore fore impossibilis et cetera

Ex loco capitis draconis invento per tabulas Est sciendum primo quod per loco capitis draconis hinc inde non equatur per singulis diebus sed solum ponit de 10 diebus in 10 [illegible] augendo tabula per minima 10 dierum sed in fine mensis [illegible] [illegible] per 11 sed in fine mensis [illegible] [illegible] per 8 sed in fine februarii in anno bissextili cum non fuit [illegible] per 9 sed in fine februarii in anno bissextili Et sic volens hic verum locum capitis draconis. Vide primo quod sit

dies mensis et intra tabula cuius [illegible] [illegible] similiter diem vel minutis dierum istorum minus mensis invenimus extractum correspondens [illegible] [illegible] motum capitis draconis invenies Et si [illegible] [illegible] cum quibus intrasti tabulas non invenies in tabula intra cum minus minori propinquiori quod invenimus in tabula et quod in directo correspondens [illegible] in signis et gradibus ponitur [illegible] tabulam scribe Quo facto intra et cum [illegible] minori [illegible] propinquiori capto in tabula et quod in directo correspondens ponitur scribe [illegible] tabulam [illegible] signis gradibus et minutis [illegible] scriptis facto subtrahe 2m minimum [illegible] in tabula [illegible] minus capto in tabula et quod [illegible] relinquitur est verus locus capitis draconis per 10 dies si ibidem augmentatur per 10 dies vel per 11 si tabula ibi augmentatur per 11 Quo facto divide motum dierum per 10 dies vel per 11 [illegible] quod tabula in hoc loco augmentat et quod in [illegible] quotiens provenit verum locum capitis draconis per unum diem [illegible] que motum multiplicata per [illegible] [illegible] qui sunt ultra 10 vel 20 cum quibus intrasti tabulas et quod multiplicatione provenit sub[illegible] a [illegible] motu minori vel [illegible] dierum vel [illegible] dierum [illegible] in tabula et quod post subtractionem provenit est verus locus capitis draconis in quo fit per tempore quesito

Ex loco 2m superiorum planetarum scilicet saturnis et martis invenire ubi sciendum quod magister [illegible] tempore non equat per singulis diebus sed ponit motum istorum 2m planetarum de 10 in 10 dies et aliter augmentat tabulam per minima 11 dierum sed [illegible] [illegible] in fine mensis [illegible] per 8 sed in fine februarii [illegible] per 6 sed in [illegible] mediationibus in tabulis de marte [illegible] per 8 sed in fine februarii de marte sed [illegible] multum [illegible] Et volens [illegible] verum locum [illegible] istorum 2m planetarum intra tabulam [illegible] cum [illegible] dierum [illegible] mensis si patet [illegible] dierum in hoc [illegible] invenies id est quod in directo ponitur de signis gradibus et minutis et verus locus eius planete ad meridiem [illegible] Et si [illegible] minus dierum in hoc [illegible] non invenies intra cum [illegible] propinquiori et quod in directo eius de signis gradibus et minutis invenies [illegible] tabulam scribe Quo facto intra et cum [illegible] minus dierum propinquiori et quod in directo eius invenies ex tabula et [illegible] [illegible] modo scribe Postea subtrahe [illegible] motum ab alio et quod post subtractionem provenit est motus [illegible] planete quam motus per 10 dies si tabula ibi augeat per 10 vel motus 8 dierum si augeat per 8 et cetera [illegible] modo que motum divide per 10 si tabula ibi

augetur per 10 vel per 8 si tabula augetur per 8
et per in minuto quote competit [illegible]
longitudine unius diei sed ab uno meridie
ad alium quem motum intrat per 3 vel per 1 vel 8
secundum numerum dierum a quo intrasti tabula qui
exadit annum .6. vero in recta intrata et
per post intrationem provenit addas ad
motum [illegible] in tabula
Invenire verum motum capitis draconis
Scias quod caput draconis est
intersectio circuli lune et ecliptice ita quod
ubi luna declinat ab ecliptica sive a circulo
linea vie solis versus meridiem vel [illegible]
scilicet versus aquilonem ex una parte et versus
meridiem ex alia parte et punctus intersectionis
a quo incipit declinatio versus aquilonem
dicitur caput draconis. punctus vero oppositus
a quo incipit declinatio versus meridiem
dicitur cauda draconis. Nota quod tamen dicitur [illegible]
notam in capite tabule et [illegible] in [illegible]
sunt descendentes versus sinistram. Si autem
motum eius in aliqua hora post meridiem
cum hec volueris quod non est [illegible] ad se-
quentem [illegible] motum est in meridie
istius diei [illegible]. Postea quem motum
unius diei [illegible]. Quos divide motum
unius diei [illegible] secundum [illegible] et in cauda
solis [illegible] ibi addidisti. Hoc scito
Nota quod [illegible] motus capitis draconis habetur
in cauda draconis quia sunt in locis
oppositis [illegible] signis et [illegible]
[illegible] de hoc [illegible]
Nota quod [illegible] diversus [illegible]
[illegible] quod [illegible] hoc modo si motus [illegible]
[illegible] diversus [illegible].
Si autem fuerit [illegible]
Si motum saturni volueris scire ut [illegible]
[illegible] et quidam inveniens
[illegible] Si autem in diebus intermediis
motum eius scire volueris. vide primo utrum
[illegible] fuerit directus vel retrogradus. Si
directus [illegible] motum [illegible] et motum [illegible]
et provenit motus eius in 10 vel 11 vel 8
vel 9 [illegible] in hoc loco in diebus [illegible]
[illegible] Postea divide istum motum per
10 dies vel 8 vel 9 [illegible] augmentatum
[illegible] et provenit motus unius [illegible]
[illegible] dierum ad quot volueris
et provenit motus saturni ad tot vel tot dies
Si autem fuerit retrogradus [illegible] motum [illegible]
dierum a motu [illegible] et tunc operabis eodem
ut [illegible] ad [illegible] vel ad plures [illegible]
[illegible] Si autem motum eius in aliqua hora
post meridiem scire volueris [illegible] unius diei

[illegible] queras et illam [illegible] per 24 et istud
quod provenit in minuto quote [illegible] motus unius hore
quem [illegible] per [illegible] horas [illegible]
[illegible] et motus ad [illegible] horas
[illegible] secundum [illegible] et illud ad meridie [illegible]
[illegible] si planeta fuerit directus vel [illegible]
si fuerit retrogradus. Scias quod [illegible]
[illegible] directus [illegible] per [illegible] quod [illegible]
sed de saturno. Invenire verum locum
[illegible] et motus [illegible]
sit [illegible] et illud quod [illegible]
[illegible] motus 8 dierum vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] qui motus [illegible] quod [illegible]
[illegible] et illud quod provenit [illegible] motus unius
diei [illegible] isto inventa [illegible] per tot [illegible]
[illegible] de motu saturni in diebus intermediis
et in horis. Nota quod [illegible]
[illegible] et ad inveniendum verum motum
[illegible] et motus [illegible]
[illegible] si [illegible] vel [illegible]
et istud quod [illegible] motus eius ad istud
[illegible] quem tabula [illegible] et istud [illegible] per
[illegible] motus unius diei [illegible] addendus
[illegible] motum [illegible] vel [illegible]
[illegible] de saturno [illegible]
Scias quod [illegible] sit [illegible]
[illegible] planete [illegible] quod tabula
[illegible] motibus [illegible]
[illegible] isto facto eodem
[illegible] et [illegible]
Dicit quod tabule solis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] revolutio solis ita quod sol
[illegible] ad [illegible] in [illegible]
non faciet errorem unius [illegible]. Si autem non
[illegible] in [illegible] motu. Si [illegible]
[illegible] de quo [illegible] de motu solis [illegible]
[illegible] tuo [illegible] ut [illegible]
et vide motum solis ibi [illegible]
[illegible] tabula [illegible]
in [illegible] operis [illegible] fuit quod
[illegible] tabula [illegible] solis motus
[illegible] quem annos [illegible] versus
versus sinistram si [illegible] annos
et [illegible] dierum [illegible]
inveniens ad motum [illegible] adde
et [illegible] verum locum solis a meridie [illegible]
diei. Si autem annus [illegible] tabula non potest
invenire [illegible] motum [illegible] et motus
[illegible] et istud quod [illegible] motus [illegible]
[illegible] solis [illegible] annos [illegible] tabula [illegible]
[illegible] annos quod motum [illegible]
[illegible] motum [illegible] quod motum addas
ad motum [illegible] sic [illegible]

continuationis. Et postea addas productum ad medium
solis. Si autem fuerit 2 post demum signi vel in tabula
medii motus invenies in linea qua et postea
addas ut prius. Si autem 3 in linea 3
et fac ut prius et habebis medium continuationis in
illo anno quod addas ad medium quod scriptum est in
lapide et habebis partem verum medium solis.

Introitum solis in arietem invenire. Quere
primo verum locum solis in tali die a quo
incipis [illegible] 29 gradus cum quibus
in tabulis quod medium fuit intrata. Postea eius
medium sic inventum subtrahe a loco solis et
quod remanet est distantia ante solem et [illegible]
dictus quod distantia fuit. Deinde queras
medium solis unius hore per rationem ad horo-
logium que est et fuit et reduc ad id genus
cum distantia. Deinde distantiam divide per medium
solis in una hora et numerus procreatus sunt
hore quanto horas post meridiem sol intrabit
arietem. Deinde reduc distantiam ad secunda
et ipsam divide distantiam per medium solis unius
hore et numerus quotiens in hora sibi debet et
fac ultra usque ad 2 [illegible].
Si autem introitum solis in [illegible] vel in aliud
signum volueris invenire vide quando sol pertransit
29 gradus primi signi cum quibus intrabis. Si
autem [illegible] vide quando sol pertransivit
29 gradus 3 signi cum quibus intrabis et
operare per totum ut prius. Et sic facies de in-
troitu solis in aliud signum isto presupposito quod
subtrahas medium solis a tot signis quod fuerint
ab ariete.

[illegible] istorum cum quolibet invenire.
Quere primo verum medium cuiuslibet istorum duorum
vel 3 ad tempus vel ad diem quando planete distant
[illegible] fuit de [illegible] solis et lune. Deinde
[illegible] medium cuiuslibet in una
hora quod medium [illegible] totiens super medium
[illegible] si coniungentur [illegible] duo vel plures
si plures coniungentur quousque concordent in
signis et gradibus et minutis et hoc si omnes
planete coniungendi fuerint directi vel retrogradi
[illegible] si fuerint [illegible]. Si autem unus
fuerit directus et alter [illegible] et medius
fuerit [illegible] medio directi [illegible]
[illegible] ut tamen [illegible] et medium [illegible]
adde donec [illegible] concordaverint in signis gradibus
et minutis et habebis quesitum. Si autem unus
[illegible] fuit [illegible] non coniungentur. Eodem
laborando si plures coniungendi [illegible] duo
et laborando de [illegible] istorum cum sole et luna [illegible]

[illegible] planetarum per [illegible] invenire
Quere verum locum quorumcumque volueris et
subtrahe [illegible]. Si [illegible] 60
gradus aspiciunt se aspectu sextili. Si vero [illegible]
[illegible] 90 aspiciunt se aspectu quarto.
Si vero 120 gradus aspiciunt se aspectu trino. Si
vero 180 aspiciunt se aspectu opposito. Vel si
nichil corporum [illegible] non aspiciunt. Hic
tamen aspectus omnes [illegible] quarta
[illegible]. Et sufficiat nobis [illegible].

[illegible] in die pertransit 59 minuta
ille in hora vero pertransit 2 minuta 22 secunda et 30
tertia. [illegible] autem in die pertransit 58 minuta
in una hora pertransit 2 minuta et 24 secunda.
Ex 49 minutis in die pertransit resultant
in qualibet hora 2 minuta 21 secunda et 30 tertia. Ex [illegible]
minutis in die pertransit proveniunt in hora 2 minuta
et 20 secunda. Ex uno integro gradu in die
proveniunt in hora 2 minuta et 30 secunda [illegible]

Tempus [illegible] aspectus solis et lune inve-
nire [illegible] per [illegible] non in [illegible]
[illegible] in [illegible] ut testatur Ptolo-
meus in Centiloquio suo et habent [illegible] gratia. Cum
posueris [illegible]. Est tamen multum difficile
et tortuosum iudicio meo eum invenire. [illegible]
[illegible] tamen [illegible]
[illegible] in [illegible] et non zodiaci
[illegible] et sol [illegible] 10 [illegible]
[illegible] et [illegible] ut vi-
[illegible] in opere [illegible] usque [illegible]
qui [illegible] modum [illegible]. Et si [illegible]
[illegible] 30 [illegible] ut [illegible]
cum distat [illegible] parte zodiaci et distabit [illegible]
[illegible] et non est difficile [illegible] aspectum
invenire. [illegible] zodiaci et equinoctialis
[illegible] in [illegible]
[illegible] solsticialibus et equinoctialibus. [illegible]
si sol [illegible] in aliquo [illegible] solsticiali vel [illegible]
equinoctiali [illegible] aspectu [illegible]
[illegible] in aliis locis. Cum [illegible] volueris [illegible]
[illegible] tempore vel [illegible] distat [illegible] zodiaci et
[illegible] invenies [illegible]
[illegible] in recto [illegible].
[illegible] ad tempus verum locum solis et lune [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] non obliviscaris. [illegible] volo
[illegible] loco lune [illegible] loco solis
[illegible] signorum in [illegible] et [illegible]
[illegible] partem et [illegible]
[illegible] si [illegible] solis sit [illegible] et 2 [illegible]
[illegible] aspectus fuit ad partem. Postea [illegible]

eodem cum loco lune et que absidis corruptibus
... fuit ... scilicet hec absidis eadem
solis ab absidibus eadem lune ... si potentis
si non potest mutuat 360 gradus et ... ab
scilicet hec vide quod ... et id fuerit et
... per ... absidis ... si ... 2
... 90 gradus ... 200 gradus si
... 90 gradus vel 240 gradus in ead
tempore absidis si ... 90 vel ...
240 gradus absidis ad hec futurum ... vel
... plus 90 gradus vel 240 gradus ab
... si ... 90 vel
240 gradus scilicet hec id ... 90 vel ... 240 gradus
et ... sed absidis vel loca lune
quos ... primo et ... 1° ... proveniet
... ad ... 30 ... operando
et ab isto ... convenit scilicet hec verum locum lune
... et ... fuerit et ...
... longitudo ... ad absidem futurum fuerit
... si ... post ... absidis ...
ab absidibus lune ... plus 90 vel
240 gradus ... scilicet hec ab absidibus lune
... et ... ad ... 30 ... et quid
... ad ... loco lune fuerit et ... longitudo
ab absidem ... longitudo fuerit
... medium solis in uno minuto
diei et ... lune in uno minuto diei per modum
... in tabula ... scilicet eodem solis per unum
minutum diei ... tempore ad ... equatum et ...
... motum ... 2 et ...
... motus ad unum minutum diei ... tibi
ut in ... addere ... longitudinis ...
medium inventum hoc quod ... et ...
... quod convenit ... minuto in uno minuto diei
... equato ... motu
solis in uno minuto diei et motus lune in uno
minuto diei scilicet hec ... et ...
superato. Et ... longitudinis eodem ut in
tabula ... tempore ...
fuit ... et tempore ... proveniet.
Adde super tempore ... medie si
... absidis fuit ... tempore ...
... medie vel scilicet hec ... si ...
... et ... addere ... proveniet
est tempore scilicet hora ... absidis vel erit tempore
... ad absidem. Et si ...
... tempore inter solem et lunam
et quod absidis solis et lune et scilicet hec absidis
solis ab absidibus lune et si ... 90
gradus ... vel 240 ... si autem
... sit ... cum illa ... duo
... 90 gradus vel 240
gradus ... absidis solis et absidis lune
... absidis ... inter cum
... solis ... dies cum noctibus ...
et ... quod ... solis in
et 2 horis ... in hora

et per quod minuto ... que adde cum
tempore ... minuto. Si cum tempore ...
minuto ... et ... ad ...
horas et ... horas et ... post adde ...
... et proveniet tempore equatum ...
minuto medie.

Eclipsis solis ... per tabulas
invenire. Cum ... medii solis
et lune ad ... tempus eclipsis inventa ...
... ... que lune
... que medium motum solis et medium motum
lune et ... medium lune ad tempus medie
... et ... ad ...
quando ... et que ... medium
... ut possis augem solis invenire
... ad ...
scilicet hec augem solis a medio motu solis
et ... solis cum que ... in tabula equationis
solis querendo ...
... medio inventa scilicet hec
a medio motu solis si ... fuerit minus 3 signis
... vel adde si fuerit plus ... post
... proveniet ... verus
locus solis tempore medie ... sed ... cum medio
... lune ... lune querendo ...
... minus et ... inventa ...
scilicet hec a medio motu lune si ... fuerit minus
3 signis vel adde si fuerit plus et ... proveniet ... verus locus lune. Deinde ...
verum locum solis et verum locum lune. Si ...
... et ... eodem tempore ...
... et si non ... scilicet hec ...
et fuerit longitudinis ... aut sit longitudo. Est ...
... qui ... in ordine ...
cum longitudine ... adde ... et ...
... minutum ... non ...
... longitudinis inventa ad ... ad ...
vel 2 et proveniet ... et ...
in ... quod ... adde longitudinis
inventa ... adde ... lune
si longitudo fuerit solis vel scilicet hec si longitudo fuerit
lune ... augmentum vel diminutionem proveniet
et ... equatum ... motu lune
in uno minuto diei ... cum ...
solis ... motus solis in uno minuto
diei et ... inventus ... motus solis
in uno minuto diei ... motu solis in uno
minuto diei scilicet hec a motu lune in uno minuto diei
et ... superato lune in uno minuto diei.
Cum superatori adde per quod ... longitudinis inter
solem et lunam uno ... unum 2 et
per quod minuto ... si ... fuerit ...
... vel ... scilicet hec si fuerit ...
... et ... superato equato ... longitudinis
inter solem et lunam et ... quo ... in ...
diei ... si non ...
sit minor quam ... longitudinis per 60 et ...
... superatorem et ... 2 diei et si fuerit
ad residuum ... per 60 et ... per superatorem
et proveniet ... superatori ...
... Cum ... et 2 ... tempore medie

per quod ... longitudinis
unum 2 ...
unum 2 ... si
... unum ...
... longitudinis ...
... unum 2
...

2oi si long° fuit solis vel sub[illegible] si fuit
lune et queri[tur] tpe ve 2ois vel approquinq[ue] valde
si bn opatus fuis. Deinde ad id tpe que
me[dius] mo[tus] sol et ar[gumentum] me[dium] lune et equat
sole et lunam sm oem [illegible] qui potes.
Et si tunc [illegible] in [illegible] g° et m[inu]tis
sufficit. Si vero non [illegible] sub[illegible]
[illegible] et [illegible] lon° q[uam] fuit
Deinde sic me[dium] mo[tum] solis q[ui] ne [illegible]
[illegible] add me[dium] mo[tum] solis in v° 2° dieꝝ
et id sic ar[gumentum] et eq[ua] sole vt prius.
Quo facto a mo° sol no [illegible] sub[illegible]
mo[tum] solis prius [illegible] et q[ui] queri[tur] et mo[tus]
solis in v° 2° dieꝝ. Si v[er]o [illegible] lu[ne]
si eq[ua] [illegible] v[er]m 2m diei [illegible] tpe ad q[uo]d
[illegible] .s. sub[illegible] sim a 2°. et [illegible]
me[dium] [illegible] v°. 2°. dieꝝ. Quo facto sub[illegible]
mo[tum] solis a [illegible] 2°. a mo[tu] luc i v° 2°.
diei et queri[tur] [illegible] q[ui] add lon[gitudinem] et
[illegible] quo[tien]s erit 2° dieꝝ et si quid remanet
sit m[inu]ta [illegible] 60 et divide [illegible] q[ui] prius
et erit [illegible] dieꝝ [illegible] [illegible] · [illegible] tpe
[illegible] add sic tpe ve 2onis prius in
[illegible] Si vltra lon° fuit lune et q[ui] [illegible]
[illegible] vel [illegible] queri[tur] et tpe vere
2ois diebus no [illegible] ad q[ui] tpe q[ui] [illegible]
solis et loc lune [illegible] vtraq[ue] [illegible] que
et me[dium] mo[tum] [illegible] ad i[llu]d tpe.
q[ui] add [illegible] lo° lune et queri[tur] ar[gumentum] lat[itudin]is
lune q[ui] [illegible] 2° [illegible] q[ui] fuit Deinde
[illegible] dieꝝ · q[uo]s [illegible] tpe vere 2oi[oni]s
[illegible] ad [illegible] et [illegible] hoꝝ · quibus ad
[illegible] dieꝝ cu[m] noctibus suis · q[uo]s
[illegible] h[ic] [illegible] cu[m] [illegible] solis [illegible]
[illegible] dieꝝ cu[m] noctibus suis cu[m] [illegible]
[illegible] · si oportet · i · si fuerit [illegible] m[inu]ta
vlt[ra] [illegible] vel [illegible] in [illegible] solis · vel
in lo° solis et [illegible] quolibet [illegible] et m[inu]ta
hor[e] et [illegible] quolibet · 2°. [illegible] · [illegible] · que addes
hois et m[inu]tis hoꝝ et vere 2ois et h[ab]ebis
tpe vere 2ois diebus equatis
[illegible] ad opus [illegible] aspectus ac
[illegible] Consider[ate] an sit [illegible]
[illegible] vel in nocte Si in nocte non [illegible]
[illegible] eclipsis [illegible] visibilis [illegible] si fuerit i[n]
nocte [illegible] · n · eclipsis [illegible] ortu
solis vel [illegible] post occasu ita [illegible]
eclipsis videt[ur] Si vero fuit [illegible]
[illegible] 2ois [illegible] p[ro] hos equales.
Deinde [illegible] illarum hoꝝ m[inu]ta [illegible]
[illegible] que [illegible] sit ad [illegible] s[ecundu]m
[illegible] in quo [illegible] et [illegible] lon[gitudin]is [illegible]
[illegible] et si fuerit [illegible] m[inu]ta vlt[ra] [illegible]
[illegible] cu[m] [illegible] hoꝝ [illegible] et [illegible] in lon[gitudin]is
[illegible] et [illegible] m[inu]ta [illegible] lon[gitudin]is [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vlt[ra] [illegible] add
60 q[ui] [illegible] add m[inu]tis lon[gitudin]is
[illegible] Si fuerit [illegible] 1°.

[illegible] vel sub[illegible] si fuerit plus et queri[tur]
aspectus lune in lon[gitudin]e [illegible] q[ui] [illegible] sit [illegible]
p[ri]n° istius signi [illegible] et [illegible] in [illegible]
et [illegible] Si fuerit in p[ri]n° istius sig° [illegible] no[n]
fuit · m[inu]ta [illegible] sig° [illegible] [illegible]
[illegible] Deinde [illegible] m[inu]ta · m · [illegible]
[illegible] sig° p[ri]° sig° et 2°. sub[illegible] lune
et ar[gumentum]. [illegible] m[inu]ta [illegible] et m[inu]ta
[illegible] lu[ne] [illegible] de sig° in [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] 30 [illegible] q[ui] [illegible] no[n] [illegible]
[illegible] 1m mo[tus]. et [illegible] dieꝝ queri[tur] p[ro]
[illegible] · [illegible] add sic [illegible] aspectus [illegible]
[illegible] p[ri]° signo Si fuerit [illegible] illa q[ui] fuit [illegible]
[illegible] sig° [illegible] vel [illegible] si fuerit
[illegible] et queri[tur] [illegible] aspectus [illegible] hois et
m[inu]tis et lo° lune in zodiaco. Et si lu[ne] no[n]
fuit [illegible] [illegible] m[inu]ta [illegible]
lune [illegible] vere 2ois [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] m[inu]ta
[illegible] aspectus lune vltra [illegible] · i · m[inu]ta
et q[ui] queri[tur] [illegible] 60 et queri[tur] p[ro] [illegible] · 60 ·
· i · [illegible] aspectus sit [illegible]
[illegible] lune in [illegible] q[ui] add [illegible]
[illegible] [illegible] et queri[tur] [illegible]
[illegible] hois et m[inu]tis et lo° lune in zodiaco
et [illegible] Deinde [illegible] m[inu]ta [illegible] · i · [illegible]
mo[tum] solis et lune sub[illegible] me[dium] mo[tum] solis
a me[dio] mo[tu] lune et [illegible] dupla
et queri[tur] [illegible] me[dium] lune [illegible] quo m[inu]ta
[illegible] et q[ui] [illegible] in [illegible]
[illegible] solis [illegible] m[inu]ta [illegible]
aspectus [illegible] vltra [illegible] · i · [illegible]
et [illegible] [illegible] 60 et queri[tur] p[ro] [illegible]
[illegible] add [illegible] aspectus [illegible]
queri[tur] [illegible] aspectus [illegible] hois et m[inu]tis
et lo° lune [illegible] zodiaco et [illegible]
Deinde [illegible] aspectus [illegible] divide
p[ro] [illegible] lune in [illegible] et [illegible] quo[tien]s
erit [illegible] Si vero fuit [illegible] q[ui] non p[otes]
[illegible] divide p[ro] [illegible] m[inu]ta [illegible] p[er] 60
et [illegible] divide et [illegible] quo[tien]s erit [illegible]
Et si [illegible] fuit m[inu]ta [illegible] 60 et [illegible]
divide [illegible] q[ui] prius et [illegible] quo[tien]s erit
[illegible] sequens in me[illegible] Deinde hos
et m[inu]ta et 2° hoꝝ · [illegible] dieꝝ [illegible]
add sic hos [illegible] 2ois * [illegible] [illegible] [illegible]
illarum horarum a [illegible] cu[m] quibus m[inu]ta [illegible]
[illegible] aspectus [illegible] eodem modo [illegible] prius
[illegible] · s · [illegible] hois et m[inu]tis et lo° lune
in zodiaco et [illegible] et [illegible] si oportet.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] hor[e] [illegible] prius [illegible] [illegible]. [illegible]
m[inu]ta et 2 que [illegible] hor[e] 2[illegible]
aspectus · q[ui] [illegible] add sic hos [illegible] 2ois si
2° fuit [illegible] vel sub[illegible] si fuit [illegible].
Et no[n] [illegible] vel [illegible] hois [illegible]
2ois et hois [illegible] aspectus [illegible]
hoꝝ [illegible] a [illegible] prius · [illegible]
[illegible] hois [illegible] a [illegible] int[er] [illegible]

* si [illegible] fuit [illegible] vel sub[illegible] si fuit an.

Apprehensio[n]es [illegible] hoc

[illegible]

· i · [illegible]

[illegible] hore [illegible] [illegible] sup[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] q̄ auctor [illegible] in uno [illegible] ... q̄ s[ecundu]m dimid[ium] [illegible] tp̄e durationis casus [illegible]
tp̄e durationis [illegible]

operandi

coequacionem per minuta proporcionalia ... considerat s[ecundu]m ... 3.
durationem casus vero sit maior 2. aut minor
2 parte. Si primum expeditus es. Si vero dis-
cretus 3ᵘˢ casus fuit maior secundo [illegible]
et sic dicta tunc si longitudo lune ab auge
fuerit minor 90 gradibus tunc ex horis 2ᵉ distancie
ius [illegible] quibus 2ᵉ durationis casus
invenisti minue 6ᵗᵃᵐ partem horae si ex minutis
hore que sequuntur horas completas si sit i
si sit tot minuta hore que sunt ab eis sextam
6 partem unius horae. Si vero completis sextam
sextam partem sextam. 8ᵘᵃᵐ vel 10ᵃᵐ partem
ita ut non frangas horam integram. Si
vero longitudo lune ab auge fuerit plus 90
gradibus adde 6ᵗᵃᵐ partem horae ad 8ᵃᵐ vel 10ᵃᵐ
minutis que sunt ultra horas completas ita ut
horam non completas et tunc eo quod post tunc
minui vel augmentari provenit quod durationem
casus equalem in longitudine et vide quantum
durationis in longitudine superat 3ᵃᵐ sextam
3ᵃᵐ et equalem. Idem inventum per 6 si addi-
disti 6ᵗᵃᵐ partem horae vel per 8 si addidisti
8ᵃᵐ partem horae vel per 10 si addidisti 10ᵃᵐ
partem horae et exiet durationis casus que
debet horam [illegible] per sextam ex superacione lune
in horam et per [illegible] et motus lune [illegible]
per quantum divide dictam minuta 2ᵃᵐ dis-
tanciam casus et 3ᵃᵐ. Si non possit dividi
minuta per 60 et divide tunc per minuta
et minus quo inveni minuta hore 2ᵉ [illegible]
et quod provenit adde horis 2ᵉ durationis casus
fuit [illegible]. Si vero durationis casus 3ᵃ fuit
minor 2ᵃ fac econtrario scilicet si longitudo lune
ab auge sit minus 90 fuit adde 6ᵗᵃᵐ partem
horae vel 8 vel 10 ut horam integram non
completas et si fuit plus 90 gradibus minue
sextam partem horae et 8 vel 10 ut integram horam
integram non frangas et 3ᵃᵐ consiste cuius
prius [illegible] per durationis 3ᵃ fuit maior 2ᵃ
et eo quod provenit quod durationis casus equalis
et vide quantum superat 3ᵃ per excessum minu-
tum sed prius dicebatur si per 6 vel 8 vel 10
horam per addidisti 6ᵗᵃᵐ vel 8 vel 10ᵃᵐ partem
horae [illegible] invenies durationis casus que debet
unius horae et quod provenit adde superacioni lune in
una hora et [illegible] motus [illegible]. Et quod dedit dim
et minuta 3ᵃ et 2ᵃ durationis casus
[illegible] [illegible] et quod provenit
sextam ex horis 2ᵉ durationis casus [illegible]
ille [illegible] quod 3ᵃ sit minor 2ᵃ et
quod [illegible] inveneris erunt horae 2ᵉ durationis [illegible]
casus [illegible]. [illegible] horas 2ᵉ durationis [illegible]
[illegible] minuta [illegible] per motum solis in una hora
et per motum lune in una hora [illegible] per se
et sic [illegible] per se. Tunc si longitudo lune
ab auge minus 90 gradibus fuit [illegible] horas
2ᵉ durationis casus sextam ab horis visibilis 2ᵉ
[illegible] et motus solis in eisdem horis quod [illegible]

[illegible]

luna incidit

[illegible] sextam et motus solis tempore visibilis
2ᵉ et loci lune in eisdem horis sextam a loco
lune in medio tempore visibilis 2ᵉ et sic id est motus lune
sextam ab argumento lune [illegible] et ab argumento
latitudinis lune [illegible] Vide et quantum [illegible]
[illegible] motus cursu suo [illegible] in eisdem horis
2ᵉ durationis casus in [illegible] et sextam ab ar-
gumento latitudinis. Si argumenti longitudo lune ab auge plus
90 gradibus fuit adde [illegible]
sextam et quod provenit est tempus [illegible] eclipsis lune.
Et quod provenit totus lune et solis [illegible] lune et
[illegible] latitudinis [illegible] et argumenti latitudinis 3ᵒ [illegible] tempore
[illegible] medie. Idem cum argumento 3ᵒ latitudinis [illegible]
[illegible] in [illegible] latitudinis lune [illegible]
[illegible] introitu si oportet et [illegible]
[illegible] ad partem [illegible] Item fac dispositionem
[illegible] eclipsis [illegible] medio ad quibus
horis [illegible] durationis casus et [illegible]
in [illegible] in directo invenies eodo[illegible]
[illegible] ut [illegible] horis et minutis [illegible]
lune [illegible] et [illegible] in [illegible] in
[illegible] eadem [illegible] que [illegible] fuerit. Quia
[illegible] lune [illegible] non [illegible] 10 [illegible] intrare cum
argumento lune [illegible] tempore medie eclipsis tabulam
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] plus [illegible]
[illegible] in latitudine invenies
que [illegible] in ambabus [illegible]
[illegible] et si latitudo sit meridionalis [illegible]
[illegible] latitudinem lune et durationem casus in latitudine
Si non latitudo lune sit [illegible] sextam [illegible]
[illegible] latitudo [illegible] aut minus
fuit maior [illegible] latitudo [illegible] Si latitudo
lune fuerit [illegible] et maior durationis casus minutis
[illegible] latitudo meridionalis Si durationis casus
fuit meridionalis minor latitudine lune [illegible] et sic
[illegible] latitudo lune visibilis tempore medie eclipsis.
Postea autem [illegible] in latitudine [illegible] per 2
[illegible] et quod provenit adde argumento latitudinis
3ᵒ [illegible] Si quod fuerit [illegible] ut sextam
si [illegible] fuerit [illegible] Si vero non sextam
[illegible] adde 360 gradus et postea sextam [illegible]
[illegible] argumenti latitudinis [illegible] et si [illegible] que-
res latitudinem lune debes querere [illegible]
[illegible] in latitudine lune visibilis et si sit [illegible]
[illegible] et provenit [illegible]
[illegible] et non [illegible]
[illegible] ad [illegible] eclipsis [illegible]
[illegible] argumento latitudinis [illegible]
[illegible] si sit ibi [illegible]
eclipsis solis ad longitudinem longiorem et [illegible]
eclipsis in directo invenies et sic [illegible]
[illegible] introitu si oportet [illegible]
[illegible] argumento latitudinis [illegible] eclipsis
solis ad longitudinem propiorem et [illegible] eclipsis
in invenies [illegible] sextam [illegible] eclipsis
invenies ad longitudinem longiorem [illegible]
ad longitudinem propiorem et sic [illegible] Idem cum ar-
gumento [illegible] lune tempore medie eclipsis. [illegible] ad [illegible]

Marginalia:

A[illegible]

A[illegible]

[illegible] provenit hore [illegible]

hore [illegible]

[illegible]

2ᵉ dur[ationis]

[illegible]

in mo[illegible] lune

[illegible]

[illegible] lune

ad longitudinem longiorem

[illegible] per [illegible] proveniet [illegible]
[illegible] latitudinis [illegible]

minuta tabule proportionis que augentur per duos gradus
et minuta proportionalia in directo inventa sunt. Post-
ea partem proportionalem de precedentibus secundum proportionem
minutorum proportionalium minue ex minutis ad 60 quam
partem proportionalem adde super punctum eclipsis ad
longitudinem longiorem et habebis punctum eclipsis
ad longitudinem longiorem coequatum. Post hec intra
cum eodem argumento latitudinis equato tabulam ad
longitudinem longiorem et accipe minuta casus in directo
inventa et similiter differentiam inter ad longitudinem
propiorem et accipe in eadem minuta casus cum quibus sicut
tu fecisti illa que accepisti ad longitudinem longiorem
et de [illegible] accipe partem proportionalem secundum proportionem
minutorum proportionalium ad 60 quam adde cum minutis
casus inventis ad longitudinem longiorem et habe-
bis minuta casus ad longitudinem coequata que
divide per superationem lune in una hora et minuta
quot [illegible] hore et si ad fuerit residuum
multiplica per 60 et divide per idem per precedentibus
et que venient minuta hore et residuum multiplica
per 60 et divide per idem quod prius et que venient
secunda hore et habebis horas et minuta et secunda que
sunt inter principium eclipsis et medium et inter
medium et finem. Quas horas minuta et secunda
si subtraxeris a tempore medie eclipsis proveniet
tempus principii eclipsis et si eas addideris
tempori medie eclipsis proveniet tempus finis
eclipsis et si eas duplicaveris habebis durationem
totam eclipsis. Item easdem horas scilicet que
sunt inter principium et medium eclipsis et inter
finem et medium multiplica per motum solis verum
horarium et quod provenit subtrahe a vero loco
solis in medio in tempore medie eclipsis et quod
remanet verus locus solis in principio eclipsis deinde
adde super verum locum solis tempore medie eclipsis
et proveniet verus locus solis in fine eclipsis.
Multiplica etiam easdem horas per motum lune horarium
et quod proveniet subtrahe a vero loco lune
tempore medie eclipsis et id subtrahe ab argumento
latitudinis lune equato et proveniet verus locus
lune et argumentum latitudinis equatum in fine eclipsis.
Item intra cum argumento latitudinis equato in principio
eclipsis tabulam latitudinis lune et similiter invenies latitudinem
lune in principio eclipsis. Intra cum argumento latitudinis
equato in fine eclipsis eandem tabulam et similiter
invenies latitudinem lune in fine eclipsis. Quibus
habitis figurabis [illegible] figuram secundum canones.

Eclipsis lune quantitatem et [illegible]
durationem et tantas in uno ore [illegible]
primo mediam apparentem illa scilicet ad quod invenisti
positionem eclipsis lune et que est apparens
[illegible] eodem [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] longitudo inter polos et [illegible]
[illegible] [illegible] longitudo inter [illegible]
solis et corpus lune et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que ad illud tempus medium [illegible]

eclipsis [illegible] quod adde [illegible] loco lune tempore [illegible]
[illegible] et proveniet argumentum latitudinis [illegible]
Item que [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] ad hoc [illegible] [illegible] solis quod
[illegible] ad [illegible] horas [illegible]
sunt in [illegible] quas [illegible] horas adde
tempori vere oppositionis et proveniet tempus vere oppositionis
[illegible] et hoc tenens pro tempore medie
eclipsis. Item cum argumento latitudinis equato intra
tabulam eclipsis lunaris ad longitudinem longiorem
et accipe puncta eclipsis que sunt in directo
et minuta casus [illegible] [illegible] [illegible]
per eundem modum sicut fecisti in eclipsi solis
[illegible] et minuta casus et minuta more si fuerit
mora vel minuta casus sola si non fuerit
moram [illegible] fuit 0 in [illegible] que
[illegible] minuta more non fuerit mora
et [illegible] [illegible] [illegible] tempore [illegible]
[illegible] obscurationis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] usque ad primum reditum luminis et minuta
more [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a principio more usque ad medium eclipsis et
[illegible] minuta casus [illegible] [illegible]
[illegible] a principio eclipsis usque ad principium more.
Habitis [illegible] punctis eclipsis et minutis casus
et minutis more ad longitudinem longiorem sunt etiam
[illegible] [illegible] si luna fuerit in auge vel
sui epicicli. Si autem luna non fuerit in auge
[illegible] sui epicicli intra cum eodem argumento latitudinis
eclipsis lunaris ad longitudinem propiorem et accipe
ibi puncta eclipsis et minuta casus et minuta more
per eundem modum [illegible] sicut fecisti in longitudine
longiori et sunt [illegible] [illegible] [illegible] si luna fuerit
in opposito augis [illegible] sui epicicli et ut [illegible]
[illegible] si [illegible] fuerit in auge [illegible] sui epicicli
[illegible] solum longitudine longiori et si fuerit in
opposito augis epicicli [illegible] solum longitudine propiori [illegible]
[illegible] si [illegible] in auge neque in opposito [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Item [illegible] puncta eclipsis inventa ad
longitudinem longiorem [illegible] punctis inventis ad
longitudinem propiorem et [illegible] [illegible] [illegible] casus
et [illegible] more [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Item cum argumento lune equato [illegible] [illegible] op-
positionis [illegible] [illegible] proportionis que augentur
per 2 gradus et [illegible] minuta proportionalia [illegible]
inventa cum [illegible] [illegible] si oportet [illegible]
proportionalia multiplica per [illegible] [illegible] [illegible]
separatim et divide per 60 et proveniet [illegible]
proportionales [illegible] [illegible] [illegible] adde punctis
eclipsis [illegible] [illegible] et minuta more inventis ad
longitudinem longiorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] punctorum adde [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
casus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
minutis more et habebis [illegible] [illegible] [illegible]
lune [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
per superationem lune in una hora et numerus quot minuta

Exemplum de inveniendo [illegible] lune [illegible] Sit
[illegible] [illegible] in una hora 32 minuta 6 secunda [illegible]
per 6 et venient [illegible] minuta [illegible] secunda et
quibus [illegible] [illegible] lune [illegible] [illegible]
[illegible] fuit [illegible] per 6 [illegible] [illegible] [illegible] fuit
et minuta [illegible] secunda 30 [illegible] que [illegible] per 6 ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 33 minuta 33 secunda
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lune visa

[illegible] [illegible] 200 [illegible] 18 secunda 30 [illegible]

erit hore. Et si fuerit ad visum minuta 60
et adde vel ideo quia plus et numerus quorum erit
in hore. Et si sit visum item minuta 60
et adde et quod plus et provenient 2^e hore. Et isto
habes horas et minuta et 2^a. que sunt a principio eclip-
sis usque ad principium more. Si habuerit moram
a principio eclipsis usque ad medium. Si non habue-
rit moram. Eodem divide minuta more per
superatorem lune in una hora et provenient hore
minuta et 2^a. vel minuta et 2^a sola. Si non
fuerit equata hora que sunt a principio more
usque ad medium eclipsis. Duorum horarum
que sunt a principio eclip. usque ad medium. Si non
habuerit moram subtrahe a tempore visionis
oppositionis diebus etc. et remanebit tempus principii
eclip. Et si easdem horas addideris ad
tempus visionis oppositionis et provenit tempus finis
eclipsis. Si non eclipsis habuerit moram totum
habes minuta et 2^a. que sunt a principio eclip. usque
ad principium more. Adde horis et minutis et 2^is
que sunt a principio more usque ad medium eclipsis
et totum subtrahe a tempore visionis oppositionis et
remanebit tempus principii eclip. Et si idem ad-
dideris provenit tempus finis eclip. Subtra-
he etiam tempus quod est a principio more usque ad medium
eclipsis a tempore visionis oppositionis et remanebit
principium more. Et si idem addideris provenit
finis more. Et si duplaveris tempus quod est
a principio eclipsis usque ad medium provenit
tota duratio eclipsis a principio usque ad finem
Et si duplaveris tempus a principio more usque
ad medium eclip. provenit tota mora. Et
quamdiu luna stat tota in umbra. Item
si figuram facere volueris. Horas que sunt
a principio eclip. usque ad medium multiplica per
motum lune in una hora et quod provenit subtra-
he a vero loco lune invento tempore visionis
oppositionis et ab arcu latitudinis et provenit verus
locus lune tempore principii eclipsis et subtra-
he ab arcu latitudinis capitis draconis et habe-
bis arcum latitudinis tempore principii eclip. Et si
eadem que non subtraxisti addideris habebis
tempus finis eclipsis. Et tamen arcus lune ad
ista tria tempora invenies latitudines
latitudinis lune ad ista tria latitudines s.
in principio. medio et fine eclipsis. Sic
autem [illegible] secundum [illegible] inter
[illegible] a quo [illegible] inter.
Explicit Canon de eclipsi lunari [illegible]

[illegible] orientis inter ascendens et medium celi
secundum quod fuerit dirigere in eadem quarta
Vide distantiam eius a medio celi. Si eclip-
ticam. Secundo ascensiones signorum medii celi ab ascendente
parte in medio circulo quod dicitur sua. 2^a pars distan-
tia inter ascensiones rectas istius quod vis dirigere et ascen-
siones rectas loci ad quod vis dirigere. Et illam
distantiam vocat secundam tertie celi via. 3^a pars
distans inter ascensiones obliquas corporis et illam vocat
secundam obliquam regionis. 4^a pars distantia inter secunde
celi via et obliqui seu regionis. Quam distantiam multiplica
per longitudinem secundorum tamen [illegible] et quod provenit
divide per medium arcum diurnum secundorum. Et
exibit pars proportionalis. Quam adde secunde celi via
si fuerit minor secunda regionis vel subtrahe ab eadem
si fuerit maior et provenient secunde directionis.
Nota aut arcum diurnum in [illegible] subtrahe
ascensiones obliquas secunde parte quod vis dirigere ab ascen-
sionibus obliquis nadir eius et remanet arcus diurnus quod
medietas et habes quod queris
Si vis in eadem quarta dirigere secundum successionem signorum 2
accipias distantiam signorum ab ascendente in celo regionis
2^a pars distantia inter ascensiones dirigendi et loci
ad quod in celo recto que vocatur secunda celi via
3^a pars distantia inter ascensiones obliquas corporis que
vocatur secunda regionis. 4^a pars distantia inter secunde
celi via et regionis quam multiplica per longitudinem ab
ascendente et productum divide per medium arcum
diurnum ut prius et parte proportionale quod provenit
adde super secundam regionis si fuerit minor quam
secunda celi via vel subtrahe si maior et provenit
secunde directionis. Si secunda diurna sit inter 3
ascendens et [illegible] et volueris eam dirigere
secundum successionem signorum ad locum [illegible] in eadem. Accipe
[illegible] distantiam signorum diurnorum ab ascendente in
celo regionis. 2^a pars distantia inter ascensiones
celi via [illegible] dirigendi et loci ad que-
que dicitur secunda celi via. 3^a pars distan-
tia inter ascensiones corporis in celo regionis que dicitur secunda
regionis. 4^a pars distantia inter secunde regionis
et inter secunde celi via subtrahendo minorem de
maiori et istam distantiam multiplica per distantiam ab
ascendente et productum divide per medium arcum
nocturnum [illegible] et provenit pars proportionalis
quam adde secunde regionis si fuerit minor vel subtra-
he si fuerit maior secunde celi via et provenit
secunde directionis. Medium arcum nocturnum in-
venies subtrahendo ascensiones nadir secundorum dirigendi
in celo obliquo ab ascensionibus [illegible] eius et residuum
medietas. Si in eadem [illegible] vis dirigere contra 4
successionem signorum vide distantiam ab angulo terre
in celo recto. Item [illegible] secunde celi via et secunde
regionis ut prius et vide distantiam de qua [illegible] parte

complementi complementum ab angulo terre ad medium
celi nocturnum ut prius. et illa complementi
adde ad significatorem celi vero si fuit inferius
5 ut prius. Si significator directus cadit inter
angulum terre et occasum et vis dirigere super
ad aliquod locum in eadem quarta accipias nadir significatoris
et dirigatur ipsum ad nadir loci ad quod per
primam tabulam totaliter operando et provenient anni
6 directionis. Si in eadem quarta volueris
dirigere que sunt sub significatore. dirigatur nadir
significatoris directi ad nadir loci ad quod per 2am
7 tabulam totaliter operando. Si significator directus
fuit inter occasum et medium celi et volueris eum
dirigere in eadem quarta super significatorem operare
per nadir directi et per nadir loci ad quod sicut per
[illegible] tabulam 3am parte et totaliter et provenient anni
8 directionis. Si in eadem quarta vis dirigere
que sunt sub significatore sume nadir directi et nadir
loci ad quod et operare per 4am tabulam totaliter.
9 Si significator fuit inter medium celi et ascendens et
volueris dirigere ad ascendens vide distantiam significatoris a
medio celi per [illegible] [illegible]. 2o vide differentiam inter
ascensiones rectas ipsius directi et ipsius ascendentis. que
[illegible] significatoris celi vero 3o vide differentiam inter
ascensiones obliquas corporis et totum per primam tabulam
et provenient anni directionis inter ipsum significatorem et ascendens
10 Si significator directus est ut in premissis et vis eum
dirigere ad locum qui est inter ascendens et 4am vide
primo annos directionis inter ipsum significatorem et ascendens
per premissa et mente. 2o vide differentiam inter ascensiones
obliquas ipsius ascendentis et loci ad quod vis dirigere.
illam differentiam adde ad annos directionis qui sunt inter
significatorem et ascendens. et hec tot aggregata sunt anni
directionis a loco significatoris ad locum ad quod voluisti
11 Si significator sit inter ascendens et 10am et volueris
dirigere ad 10am vide distantiam eius ab ascendente
in obliquo [illegible] 2o vide differentiam inter ascensiones obli-
quas ipsius directi et ipsius medii celi. que differentia significatoris
medii celi [illegible] 3o vide differentiam inter ascensiones
rectas corporis. que [illegible] significatoris celi vero [illegible]
in tabula 2a per totum et completa opere provenient
anni directionis. Si significator idem sit dirigendus ad
12 locum qui est inter 10am et 4am vide primo annos directio-
nis qui sunt inter ipsum et 10am per premissa et mediante
4a sua causa. 2o sume differentiam inter ascensiones rectas
anni medii celi et loci ad quod voluisti dirigere
et illam differentiam iunge annis prius inventis et pro-
venient anni directionis quos volebas. Si significator
13 directus est inter ascendens et 4am et vis eum dirigere
ad angulum 4e vide [illegible] directi ab ascendente
in obliquo et vide differentiam inter ascensiones obliquas ipsius directi

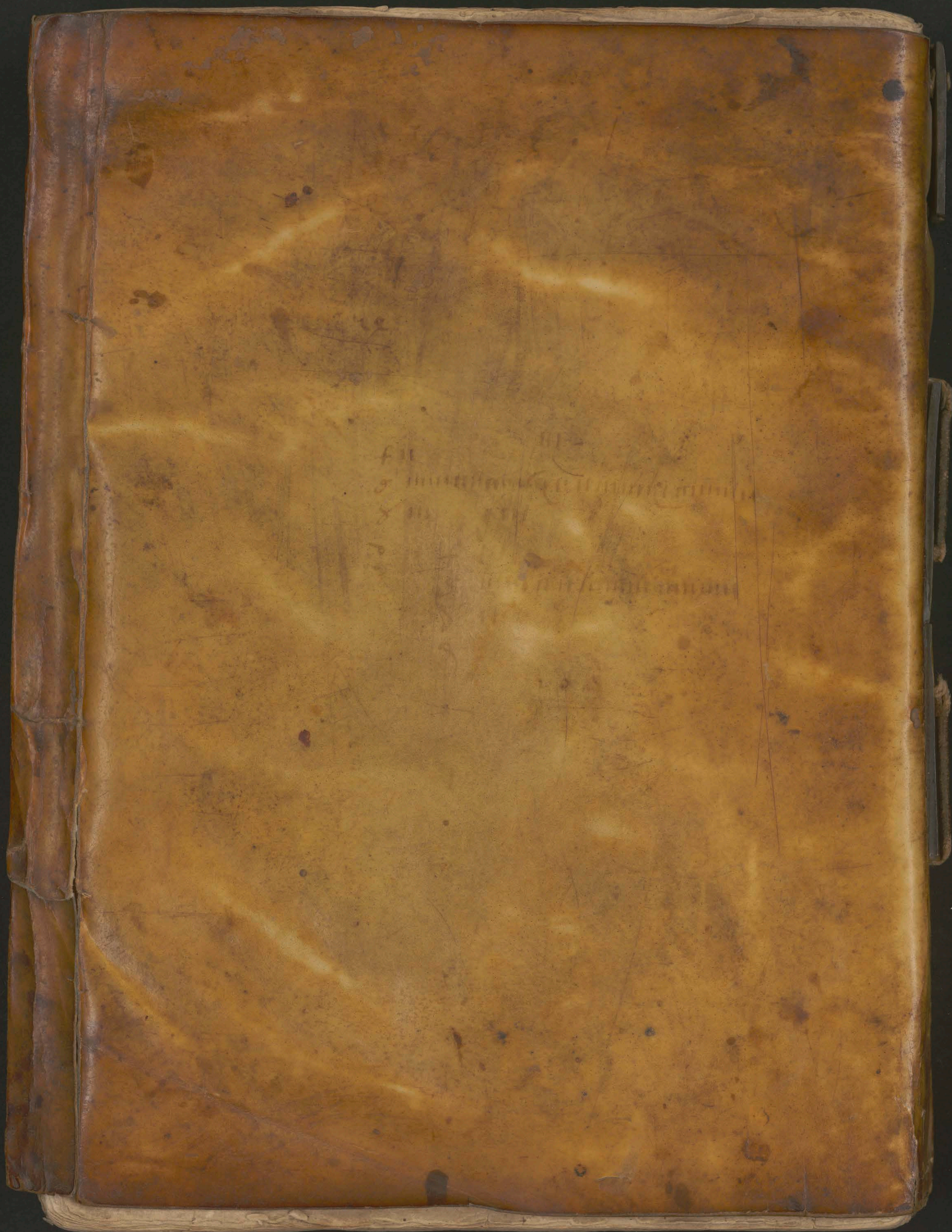
et ipsius anguli qui est significator [illegible] annos
per totum. Si eundem vis dirigere ad locum 14
qui est inter angulum terre et occasum primo dirige eum
ad angulum terre per proximam et [illegible] directionis
provenient adde differentiam inter ascensiones rectas anguli
terre et loci ad quod vis eum dirigere et [illegible]
provenient anni directionis quos volebas. Si
significator inter angulum terre et ascendens est et volueris 15
eum dirigere ad ascendens que sunt super significatorem primo vi-
de distantiam directi ab angulo terre [illegible] 2o vi-
de differentiam inter ascensiones rectas ipsius directi et ipsius
ascendentis 3o vide differentiam inter ascensiones obliquas
corporis et [illegible] in eadem quarta per totum. Si eundem 16
vis dirigere ad [illegible] qui est inter [illegible] et medium
celi. vide primo annos directionis inter [illegible]
per premissa precedentem quibus addas differentiam inter
ascensiones obliquas ascendentis et loci ascensiones obliquas
loci ad quod et habebis quod querebas. Si fuit 17
significator directus inter 4am et 4am et volueris eum
dirigere ad 4am dirige nadir eius ad ascendens
per 9 et habebis quod queris. Si eundem volueris 18
dirigere ultra 4am dirige nadir eius ultra 4am
ascendens per 10am. Si vero significator fuit inter 19
4am et 4am et volueris eum dirigere ad 4am que
sunt super significatorem. dirige nadir eius ad 10am
per tabulam 11am et habebis directionem eius. Si vero 20
eundem dirigere vis ad [illegible] qui est [illegible]
dirigere debes nadir eius ad [illegible] qui [illegible]
primam 10e et hoc per tabulam 12am et habebis intentum
Si vero significator directus fuit inter 4am et medium 21
celi et volueris eum dirigere ad medium celi. dirige
nadir eius ad angulum terre per tabulam 13am Si 22
volueris eum ultra medium celi dirigere. dirige nadir
eius ultra 4am per tabulam 14am. Si volueris 23
eundem dirigere que sunt super 4am dirige nadir
eius ad ascendens per 15. Si volueris eundem dirigere 24
ad aliquod [illegible] 4am dirige nadir ad [illegible]
qui tamen precedat ascendens et hoc facias per 16 tabulam
et provenient anni directionis. Si significator directus 25
fuerit latitudinem habens ab ecliptica et locus ad quod vis
dirigere fuerit [illegible] tunc scias [illegible] cum quo significator
directus mediat celum per tabulas [illegible]
[illegible] et [illegible] cum quo est ad quod vis dirigere me-
diat celum. Et scias [illegible] cum quo utrumque oritur
in [illegible] ad quod [illegible] Et que debes
accipere [illegible] significatoris [illegible] et medio celi et capias [illegible]
[illegible] cum quo significator mediat celum et medio celo et [illegible]
debes accipere [illegible] ab ascendente [illegible] capias [illegible]
[illegible] cum quo oritur. [illegible] significatore celi
directi quere [illegible] cum quibus mediat celum et significatore
celi obliqui quere [illegible] cum quibus oritur [illegible]
medium [illegible] quere [illegible] cum quo significator
oritur. Et sic [illegible] Explicit

ans Deo Gabriel Burgum

) Catri Deo gratias [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] Calthor [illegible]

us Deo Gratias et Virgini
Catri Deo gratias Alleluia

Ph[illegible] [illegible]

[illegible] Calthor[illegible] [illegible]

[illegible]

